

TILINPÄÄTÖS 2017

Kaupunginhallitus 7.5.2018

Kaupunginvaltuusto 18.6.2018

Kuva: Taipaleentien pitsiäitä osa Suomi-100 juhluvuoden tapahtumia

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	3
1.1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA.....	3
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	3
1.1.2 Kaupungin hallinto ja organisaatio	4
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	17
1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	19
1.1.6 Henkilöstö.....	23
1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	25
1.1.8 Ympäristötekijät	26
1.1.9 Muut ei-taloudelliset asiat.....	27
1.2. SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	27
1.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	30
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)	30
1.3.2 Toiminnan rahoitus.....	43
1.4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	46
1.5. KOKONAISTULOT – JA MENOT.....	50
1.6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	51
1.7. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	61
1.8. TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY.....	61
2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN.....	62
2.1. TALOUSARVION JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	63
2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	63
2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO	64
2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA	65
2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS.....	66
2.1.5 KONSERNIPALVELUT	79
2.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI.....	90
2.1.7 SIVISTYSTOIMI	112
2.1.8 LIIKUNTA- JA VAPAA- AIKATOIMI	126
2.1.9 TEKNINEN TOIMI	130
2.2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	139
2.2.1 Tuloslaskelman toteutumisvertailu	139
2.2.2 Tuloslaskelman toteutumisvertailu tulosalueittain sitovuustasolla	140
2.2.3 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu.....	141
2.2.4 Investointien toteutumisvertailu	142
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	152
3.1 TULOSLASKELMA	153
3.2 RAHOITUSLASKELMA.....	154

3.3 TASE 31.12.2017	155
3.4 KONSERNIN TUOSLASKELMA	157
3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	158
3.6 KONSERNITASE 31.12.2017	159
4. LIITETIEDOT	161
4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	162
4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	162
4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	163
4.2 TUOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	165
4.3 TASEEN LIITETIEDOT	169
4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	180
5. TYTÄRYHTEISÖJEN TALouden JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	182
5.1 TYTÄRYHTIÖT	183
5.1.1 Wartalo Kodit Oy	183
5.1.2 Varkauden Aluelämpö Oy	186
5.1.3 Navitas Kehitys Oy	189
5.1.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	191
5.1.5 Varkauden Taitotalo Oy	193
5.1.6 Keski-Savon Vesi Oy	195
5.1.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	197
5.1.8 Metallihovi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy	198
6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	199
6.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	200
7. LUETTELOT JA SELVITYKSET	201
7.1. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	202
7.2. TILINPÄÄTÖSKAAVIO	205

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2017 oli neljäs perättäinen vuosi, jolloin tilinpäätös on positiivinen. Voidaan hyvällä syyllä sanoa, että Varkauden talous on vakiintunut vähintään kohtuulliselle tasolle.

Tuloksen lisäksi myös muut tunnusluvut- omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus - ovat vähintään koko maan keskitasoa.

Konsernivelka on sen sijaan riskitasolla. Kaupungin oma velkamäärä on kohtuullinen, mutta kun mukaan otetaan tytäryhtiöistä vaikkapa Teollisuuskylä Oy:n ja Wartalo Oy:n velat, luvut muuttuvat huolestuttaviksi. Velat on otettu tarpeeseen eli toimitilojen ja asuntojen rakentamiseen.

Kaupungin lähivuosina toteutettavat investoinnit ovat useita kymmeniä miljoonia euroja. Uuden sairaalan rakentaminen on välttämätöntä, samoin kuin uimahallin. Peruskorjauskohteista isoin on Könönpellon koulun peruskorjaus. Toteutuessaan myös vetovoimakeskuksen kokonaisuus edellyttää mittavia panoksia kaupungiltakin.

On selvää, että investointien toteutuksessa ja rahoituksessa joudutaan turvautumaan perinteisen lainarahoituksen lisäksi myös muihin rahoitus- ja toteutustapoihin sairaalan investoinnin tapaan.

Laadittavana olevassa pitkän tähtäimen investointiohjelmassa kohteet joudutaan priorisoimaan tarkasti. Ja esimerkiksi toimitilarakentamisessa pääpainon tulee olla investoinneissa, jotka tuovat uusia työpaikkoja Varkauteen.

Velkaantumisen ohella huolta aiheuttaa se, että henkilöstön määrän kasvun lisäksi myös palkkakustannukset ovat kasvaneet. Kasvu aiheutui pääosin sijaisten ja määräaikaisten palkkakustannusten kasvusta. Syyt sekä henkilöstön määrän että palkkakustannusten kasvuun on selvitettävä huolellisesti ja kyettävä löytämään tarvittavat ratkaisut. Tulevan maakunta- ja soteuudistuksen vaikutukset palveluorganisaatioon tehdään tänä vuonna.

Tulevia vuosia koskevassa henkilöstösuunnittelussa on otettava huomioon myös lähivuosien mittavat eläkkeelle siirtymiset.

Uudessa kuntalaisissa kuntakonsernia tarkastellaan taloudellisena kokonaisuutena. Konsernin tilinpäätöksessä näkyvät myös tytäryhteisöjen velat ja vastuut. Myös kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen tarkoituksena on luoda puitteet ja menettelytavat kaupungin omistajaohjaukselle. Omistajaohjauksen avulla kaupunki pyrkii tytäryhteisön omistajana aktiivisesti myötävaikuttamaan siihen, että yhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus aktiivisen vuoropuhelun keinoin.

Omistajapoliittiset ohjeet, joissa määritellään, missä yhtiöissä kaupunki on mukana ja minkälaisia tavoitteita se omistukselle asettaa, laaditaan tämän vuoden aikana.

Kuluvan vuoden aikana täsmentyy uuden kaupunkistrategian sisältö sekä ne toimenpiteet, joilla tavoitteisiin on tarkoitus päästä. Tässä työssä tarvitaan päättäjien, henkilöstön, asukkaiden ja eri toimijoiden kiinteää yhteistyötä.

Kiitän henkilöstöä hyvästä tuloksesta ja luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä.

Hannu Tsupari
kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupungin hallinto ja organisaatio

Vuonna 2013 toimikautensa aloittaneiden luottamushenkilöiden toimikausi päättyi 31.5.2017 ja uudet toimikaudelle 1.6.2017 – 31.5.2021 valitut luottamushenkilöt aloittivat toimikautensa 1.6.2017.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 1.1. - 31.5.2017:

Kari Rajamäki, valtuuston puheenjohtaja, SDP
Risto Husu, valtuuston 1. varapuheenjohtaja, KOK
Janne Kuronen, valtuuston 2. varapuheenjohtaja, KD

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.1. - 31.5.2017 (43 valtuutettua):

Suomen

Sosialidemokraattinen Puolue (18)

Aarnio Marjukka
Alanen Heikki
Aro Jorma
Hedman Pia
Jumppainen Pauli
Kaunisto Keijo
Koikkalainen Raimo
Koivula Juha
Kuvaja Elina
Pulliainen Paula
Rajamäki Kari
Rantanen Jeremias
Saastamoinen Jorma
Savolainen Tuula
Soininen Juha
Suhonen Timo
Tenhunen Anne
Leväinen Marketta

Kansallinen Kokoomus (8)

Husu Risto
Hynninen Kati
Laitinen Pertti
Lamberg Martti
Rothström Markko
Rundelin Marita
Selkomaa Minna
Ursin Jani

Vasemmistoliitto (5)

Eklund Risto
Markkanen Isto
Piitulainen Eeva
Puumalainen Raija
Semi Matti

Kristillisdemokraatit (5)

Kujanpää Markku
Kuronen Janne
Olli Virve
Tuovinen Esa
Tyrväinen Kari

Perussuomalaiset (3)

Grönlund Tiina
Paananen Pasi
Tanninen Jorma

Suomen Keskusta (3)

Juvonen Ulla-Riikka
Koponen Olli
Ruuskanen Esko

Sitoutumattomat (1)

Keto Pekka

Kaupunginhallituksen jäsenet (11) 1.1. – 31.5.2017:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Minna Selkoma (KOK)

1. varapuheenjohtaja Timo Suhonen (SDP)

2. varapuheenjohtaja Matti Semi (VAS)

Tuula Savolainen (SDP)

Marketta Leväinen (SDP)

Paula Pulliainen (SDP)

Heikki Alanen (SDP)

Virve Olli (KD)

Martti Lamberg (KOK)

Esko Ruuskanen (KESK)

Pekka Keto (sit.)

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Hannu Tsupari.

Lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajisto 1.1. – 31.5.2017:**Tarkastuslautakunta**

Puheenjohtaja Jorma Aro

Varapuheenjohtaja Pertti Laitinen

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Jorma Aro

Varapuheenjohtaja Olavi Lumme

Perusturvalautakunta

Puheenjohtaja Raimo Koikkalainen

Varapuheenjohtaja Pekka Lantto

Perusturvalautakunnan yksilöasioiden jaosto

Puheenjohtaja Raimo Koikkalainen

Varapuheenjohtaja Pekka Lantto

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Kati Hynninen

Varapuheenjohtaja Pia Hedman

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Pekka Kolari

Varapuheenjohtaja Marita Rundelin

Teknisen lautakunnan lupajaosto

Puheenjohtaja Lea Sarkeala

Varapuheenjohtaja Jorma Aro

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat 1.6. – 31.12.2017:

Kari Rajamäki, valtuuston puheenjohtaja, SDP
 Risto Husu, valtuuston 1. varapuheenjohtaja, KOK
 Matti Semi, valtuuston 2. varapuheenjohtaja, VAS

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.6. – 31.12.2017 (43 valtuutettua):**Suomen
 Sosialidemokraattinen Puolue (20)**

Alanen Heikki
 Aro Jorma
 Hedman Pia
 Ikonen Jaakko
 Immonen Ahti
 Jumppainen Pauli
 Koikkalainen Raimo
 Kuronen Janne
 Kuvaja Elina
 Leväinen Marketta
 Mustonen Aarne
 Pulliainen Paula
 Rajamäki Kari
 Rantanen Jeremias
 Saastamoinen Jorma
 Saraketo Katja
 Soininen Juha
 Suhonen Timo
 Vainio Sini
 Voutilainen Jukka

**Kansallinen Kokoomus
 (10)**

Hartikainen-Herranen Kaisa
 Husu Risto
 Hynninen Kati
 Laitinen Pertti
 Rothström Markko
 Suna Sassa
 Tuovinen Esa
 Tyrväinen Kari
 Ursin Jani
 Varpunen-Aalto Soile

**Vasemmistoliitto
 (5)**

Eklund Risto
 Häkkien Ari
 Puumalainen Raija
 Semi Matti
 Tolvanen Taru

**Kristillisdemokraatit
 (2)**

Kujanpää Markku
 Ropponen Jarno

**Perussuomalaiset
 (2)**

Grönlund Tiina
 Paananen Pasi

**Suomen Keskusta
 (3)**

Koponen Olli
 Martikainen Olavi
 Ruuskanen Esko

**Vihreät
 (1)**

Huikko Laura

Kaupunginhallituksen jäsenet (11) 1.6. – 31.12.2017:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Timo Suhonen (SDP)

1. varapuheenjohtaja Kati Hynninen (KOK)

2. varapuheenjohtaja Risto Eklund (VAS)

Janne Kuronen (SDP)

Katja Saraketo (SDP)

Paula Pulliainen (SDP)

Elina Kuvaja (SDP)

Markku Kujanpää (KD) 31.5.2019 saakka

Olli Koponen (KESK)

Kaisa Hartikainen-Herranen (KOK)

Kari Tyrväinen (KOK.)

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Hannu Tsupari.

Lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajisto 1.6. – 31.12.2017:**Kaupunginhallituksen Konsernijaosto**

Puheenjohtaja Jaakko Ikonen

Varapuheenjohtaja Kati Hynninen

Tarkastuslautakunta

Puheenjohtaja Jorma Aro

Varapuheenjohtaja Pertti Laitinen

Keskusvaalilautakunta

Puheenjohtaja Pirkko Janhunen

Varapuheenjohtaja Pauli Ketola

Perusturvalautakunta

Puheenjohtaja Raimo Koikkalainen

Varapuheenjohtaja Rauni Janhunen

Perusturvalautakunnan yksilöasioiden jaosto

Puheenjohtaja Raimo Koikkalainen

Varapuheenjohtaja Rauni Janhunen

Sivistyslautakunta

Puheenjohtaja Pia Hedman

Varapuheenjohtaja Jonna Ahlfors-Boman

Sivistyslautakunnan seutujaosto

Puheenjohtaja Pia Hedman

Varapuheenjohtaja Taru Tolvanen

Nuorisajaosto

Puheenjohtaja Jyri Puustinen

Varapuheenjohtaja Joakim Uhlbäck

Liikunta- ja vapaa-aikalautakunta

Puheenjohtaja Jorma Saastamoinen

Varapuheenjohtaja Soile Varpunen-Aalto

Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja Ari Häkkinen
Varapuheenjohtaja Esa Tuovinen

Teknisen lautakunnan lupajaosto

Puheenjohtaja Keijo Kaunisto
Varapuheenjohtaja Esa Tuovinen

Varkauden kaupungin tilivelvolliset

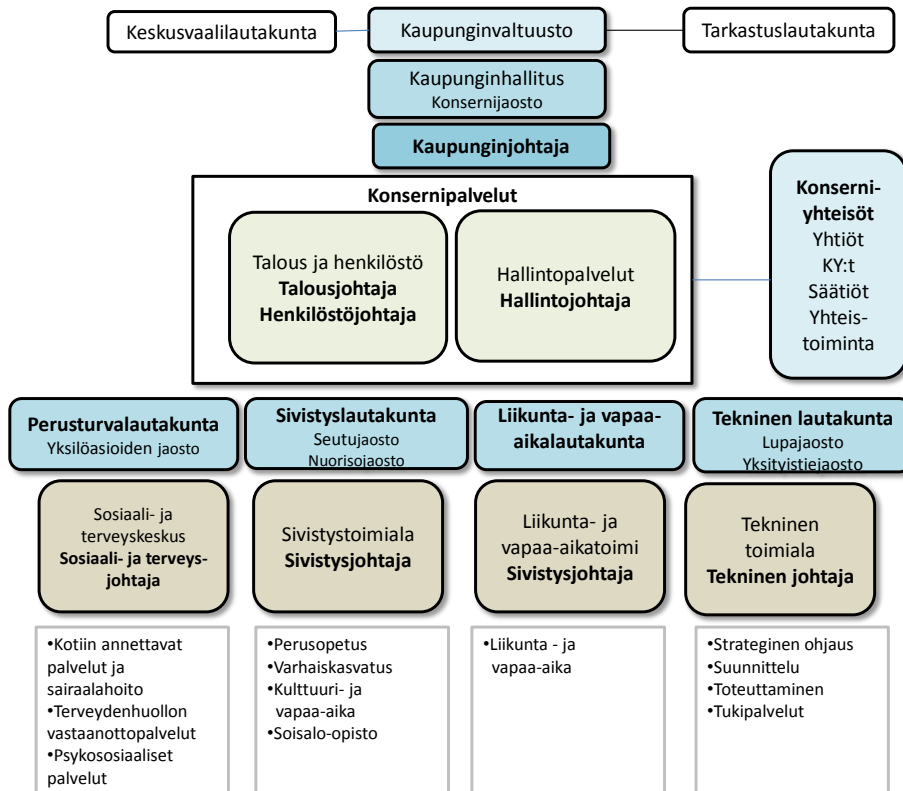
Kuntalain 75 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kaupunginvaltuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kuntalain mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

Viranhaltijoiden kohdalla rajanveto on vaikeampaa, koska laissa ei tarkemmin määritellä, ketkä ovat toimielimen tehtäväalueen johtavia viranhaltijoita.

Kaupunginvaltuuston 12.12.2016 § 80 hyväksymän vuoden 2017 talousarvion mukaan tilivelvolliset ovat:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien jäsenet
- johtokuntien jäsenet
- toimikuntien jäsenet
- kaupunginjohtaja
- toimialajohtajat
- tulosalueiden päälliköt
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- talusjohtaja.

Varkauden kaupungin organisaatiokaavio

Sivistystoimen liikuntapalveluista perustettiin uusi toimiala, liikunta- ja vapaa-aikalautakunta, 1.6.2017 alkaen. Samassa yhteydessä perustettiin kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto sekä sivistyslautakunnan alainen nuorisijaosto.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalouden kehitys

Kunnat ovat vaikeassa tilanteessa hoitaneet talouttaan vastuullisesti. Ilman vuosina 2012–2017 tehtyjä valtionosuusleikkauksia kuntatalous olisi tasapainossa ja vuosikate riittäisi myös kattamaan nettoinvestoinnit. Kunnat olisivat kestäneet tehtävien lisäykset, palvelujen kysynnän kasvun ja myös talouden heikon kehityksen.

Kunnat ovat osaltaan pitäneet yllä investointeja ja näin edesauttaneet sekä ylläpitäneet oman alueensa ja kuntansa elinvoimaa ja työllisyyttä. Kuntien velkaantuminen on kohdistunut juuri investointien rahoitukseen, kun taas valtion velka on niin sanottua syömävelkaa.

Kuntatalousohjelmassa arvioitiin syksyllä 2017 kuntatalouden paranevan noin 700 M€ ja kuntasektorin lainakannan pienenevän. Toisin kuitenkin kävi. Kuntatalous vahvistui, mutta odotuksista jäätin. Kuntaliiton julkaisemien vuoden 2017 tilinpäätöskeskustelujen mukaan kuntien tulos parani vain 200 M€. Myös odotukset kuntien lainakannan pienemisestä eivät toteutuneet.

Tilinpäätöskeskustelujen ennakkotiedot osoittavat, että kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot pienenevät vuonna 2017 keskimäärin 1,0 prosenttiyksikköä. Toimintakulujen toteutumiseen vaikutti mm. kilpailukykysovimukseen liittyvät toimenpiteet, perustoimeentulotuen siirto Kelalle ja kuntien omat säästötoimet.

Vastaavasti kuntien toimintatuotot pienenevät noin 1,2 %. Toimintatuottoja alensi perustoimeentulotuen siirto Kelaan.

Kuntien työmarkkinatuen kuntaosuuksien maksu on edelleen hiukan kasvanut. Vuonna 2017 kunnat maksoivat osarahoittamaa työmarkkinatukea yhteensä 431,8 M€, kun maksu vuonna 2016 oli 426,0 M€, kasvua 5,8 M€ / 1,4 %. Vuosina 2014 maksua oli 248,0 M€ ja vuonna 2015 408,0 M€.

Vuonna 2017 Pohjois-Savon kunnat maksoivat kuntien työmarkkinatuen kuntaosuutta yhteensä 21,3 M€. Vuonna 2016 maksu oli 20,9 M€ eli kasvua 0,35 M€ / 1,7 %. Vastaava muutos vuonna 2016 oli 0,59 M€ / 2,9 %. Kuntaosuus kasvoi kahdeksassa ja laski kymmenessä kunnassa. Varkauden kaupungin maksuosuus vuonna 2017 oli 1,96 M€. Vuonna 2016 maksuosuus oli 20,94 M€ eli maksuosuus laski 73.277 € / 3,6 %. Eniten Kelalle maksoi Kuopion kaupunki 12,3 M€ ja muut suurimmat maksajat olivat Varkauden lisäksi Iisalmi 1,64 M€ ja Siilinjärvi 1,13 M€.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden maltillinen kasvu Pohjois-Savossa johtui työttömien määrän laskusta. Pohjois-Savossa oli työttömiä vuonna 2017 keskimäärin 13.518 hlö (v. 2016 15.189 hlö -1.671 hlö). Heistä pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2017 4.634 hlö (v. 2016 4.877 hlö, muutos -243 hlö). Nuoria alle 25 vuotiaita työttömiä oli keskimäärin vuonna 2017 1.883 hlö (v. 2016 2.185 hlö, muutos -302 hlö). Kokonaistyöttömyysaste Pohjois-Savossa oli vuoden 2017 lopussa 11,9 %. Varkauden työttömyysaste on parantunut vuoden 2017 aikana, ollen vuoden lopussa 15,3 % (vuonna 2016 17,8 %). Varkaudessa työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2017 lopussa 1.407 hlö, joista pitkäaikaistyöttömiä 350 hlö ja alle 25 vuotiaita työnhakijoita 202 hlö.

Kuntien yhteenlasketut verotulot kasvoivat 2,0 % (v. 2016 1,4 %, v. 2015 2,8 %). Kunnallisverotulot kasvoivat keskimäärin vain 2,0 prosenttia, vaikka 47 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2017 (vuonna 2016 kunnallisvero nosti 45 ja vuonna 2015 98 kuntaa). Vuodelle 2017 kunnallisveroprosenttia laski 14 kuntaa ja keskimääräinen kunnallisveroprosentti koko maassa oli 19,91 %. Pohjois-Savossa keskimääräinen kunnallisveroprosentti oli 20,68 %.

Kuntien kiinteistöverotulot kasvoivat vuonna 2017 noin 100 M€ / 6,3 % (v 2016 4,1 % ja v. 2015 6,1 %). Verojen kasvuun vaikutti kiinteistöverojen ylä- ja alarajojen korotukset. Yhteisöverot kasvoivat peräti noin 330 M€ / 21,5 %. Vuoden 2017 yhteisöverojen kasvu syntyi pääosin verovuoden 2016 veroista, joihin vaikutti merkittävästi yksittäinen yrityskauppa. Vuonna 2016 yhteisöverot laskivat jako-osuuden 5,95 prosenttiyksikön laskun myötä 6,3 % ja vuonna 2015 yhteisöverot kasvoivat 12,3 %.

Varkauden kaupungin verotulot eivät kokonaisuutena kasvaneet edellisvuoden verokertymään verrattaessa. Verotulojen toteutuma vuonna 2017 oli 79,95 M€ ja vuonna 2016 80,30 M€ eli laskua 0,35 M€ / 0,4 %. Suurin muutos oli kiinteistöveroissa, joiden toteutumiseen vaikutti veroprosenttien korotukset. Kiinteistöverot toteutuivat 0,50 M€ / 9,6 % paremmin verrattuna vuoden 2016 toteutumaan. Myös yhteisöverot kasvoivat, muutos 0,25 M€ / 6,2 %. Kunnallisverot laskivat 1,11 M€ / 1,6 %. Kunnallisverojen kertymään vaikutti merkittävästi kilpailukykysovimuksen veroratkaisut, mm. lomarahojen leikkaus 30 % ja veroperustemuutokset palkansaajien verotukseen.

Kuntien valtionosuudet pienuivät 3,3 %. Varkaudessa valtionosuuksien muutos oli -1.807.029 € / -3,65 %. Pohjois-Savon kunnat saivat valtionosuusrahoitusta (ml. kotikuntakorvaukset) vuonna 2017 yhteensä 553,8 M€ (v. 2016 550,6 M€).

Varkauden kaupungin valtionosuus oli vuonna 2017 47,7 M€ (v. 2016 49,5 M€ ja v. 2015 46,9 M€) eli vähennyistä 1,81 M€ / 3,65 %. Vähennyksestä suurin osa, noin 1,2 M€ johtuu toimeentulotuen kuntaosuuden vähentämisestä suoraan kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta. Myös kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkaus ja työajan pidennys vaikuttivat valtionosuuksiin vähentävästi. Vuoden 2018 valtionosuus on tämän hetkisten päätösten mukaan 48,2 M€. Lisäystä 0,5 M€ / 1,05 % verrattuna vuoden 2017 kertymään.

Kuntien poistonalaiset investoinnit pysyivät lähes samalla tasolla (v. 2017 3,90 mrd. v. 2016 3,83 mrd. ja v. 2015 3,77 mrd.), muutos vain 0,07 mrd. € / 1,1 %. Julkiset investoinnit ovat osaltaan pitäneet yllä elinvoimaa, taloudellista toimeliaisuutta ja työllisyyttä ja niiden merkittävällä vähenemisellä olisi suuria alueellisia talousvaikutuksia. Tulevaisuudessa investointipäätösten tulisi perustua huolelliseen ennakointiin tulevasta väestökehityksestä, palvelutarpeista ja palveluverkosta.

Myös investointien rahoitusratkaisut vaikuttavat tulevaisuudessa kuntien talouteen. Jatkossa kuntien tulee arvioida kuinka velalla rahoitetut investoinnit vaikuttavat kunnan talouden kestävyteen ja tunnuslukuihin. Kohdentuvatko investoinnit työpaikkoja ja alueen elinvoimaa lisääviin kohteisiin. Myös vastuiden kokonaisvaltaista tarkastelua korostetaan. Käytännössä nykyisiä lainoja lyhennetään aikana, jolloin väestön ikääntymiseen liittyvät menot rasittavat kunta- ja kansantaloutta selvästi nykyistä enemmän. Korkotason noustessa rahoituskustannusten lisääntyminen yhdistyneenä lainakannan kasvuun voi aiheuttaa suuria ongelmia kuntataloudelle.

Vuonna 2017 kuntien ja kuntayhtymien lainakanta oli 18,25 mrd. ja vuonna 2016 18,10 mrd. eli kasvua 0,15 mrd. / 0,9 %. Asukasta kohden kuntalainaa ilman kuntayhtymien lainoja on 2.921 € / asukas (v. 2016 2.939 €). Kuntien lainakanta on näin ollen hieman pienentynyt, mutta vastaavasti kuntayhtymien lainakanta kasvanut suurien sairaalainvestointien myötä. Pohjois-Savon kuntien lainakanta vuonna 2017 oli asukasta kohden 2.797 €, kun se vuonna 2016 oli 2.758 €.

Varkauden kaupungin lainamäärä 31.12.2017 oli 55,01 M€ (v. 2016 51,6 M€) kasvua edelliseen vuoteen 3,39 M€. Asukasta kohden lainaa on 2.599 € / asukas (v. 2016 2.408 € / asukas).

Tulevaisuudessa kuntien talouden kestävyys vaatii toimenpiteitä. Lisämenopaineita aiheuttavat työttömyys, erityisesti pitkäaikaistyöttömyys, turvapaikkahakijoiden määrä, lisääntyvä palveluiden kysyntä ja huomattavat investointitarpeet ja vuosien saatossa kertynyt korjausvelka.

Myös käynnissä oleva sosiaali- ja terveystalouden uudistus sekä maakuntauudistus muuttavat toteutuessaan merkittävästi maamme julkista hallintoa, taloutta sekä hyvinvointipalveluiden tuottamista.

Kuntaliiton ennusteen mukaan kuntatalouden näkymät heikkenevät vuonna 2018, vaikka maailmantalouden hyvä vire on vahvistanut Suomen talouskasvua. Kuntien talousarviokyselyn mukaan verotulot ja valtionosuudet eivät juurikaan kasva tänä vuonna. Samanaikaisesti toimintakulujen ennustetaan kasvavan noin miljardi euroa. Heikko talouskehitys näyttäisi jatkuvan vuonna 2019. Myös investointien arvioidaan kasvavan viidenneksellä ja kuntien lainakannan kääntyvän jälleen kasvuun. Kuntaliiton arvion mukaan kuntakonserneilla on laskennallisesti katettavaa korjausvelkaa noin 4 miljardia € pelkästään toimitilojen ja kiinteistöjen osalta.

Kuntatalouden kestävyuden vahvistuminen edellyttää koko maan taluskehityksen selvää toipumista. Julkinen talous on ratkaisevassa määrin riippuvainen koko kansantalouden kehityksestä. Ellei maamme kilpailukykyä saada parannettua ja taloudellista kasvua sitä kautta vahvistettua, on julkisen talouden tasapainottaminen erittäin vaikeaa tilanteessa, jossa väestömme eläköityy nopeasti, työttömyys, erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on edelleen suhteellisen korkealla ja työvoiman kohtaanto-ongelmat kasvussa.

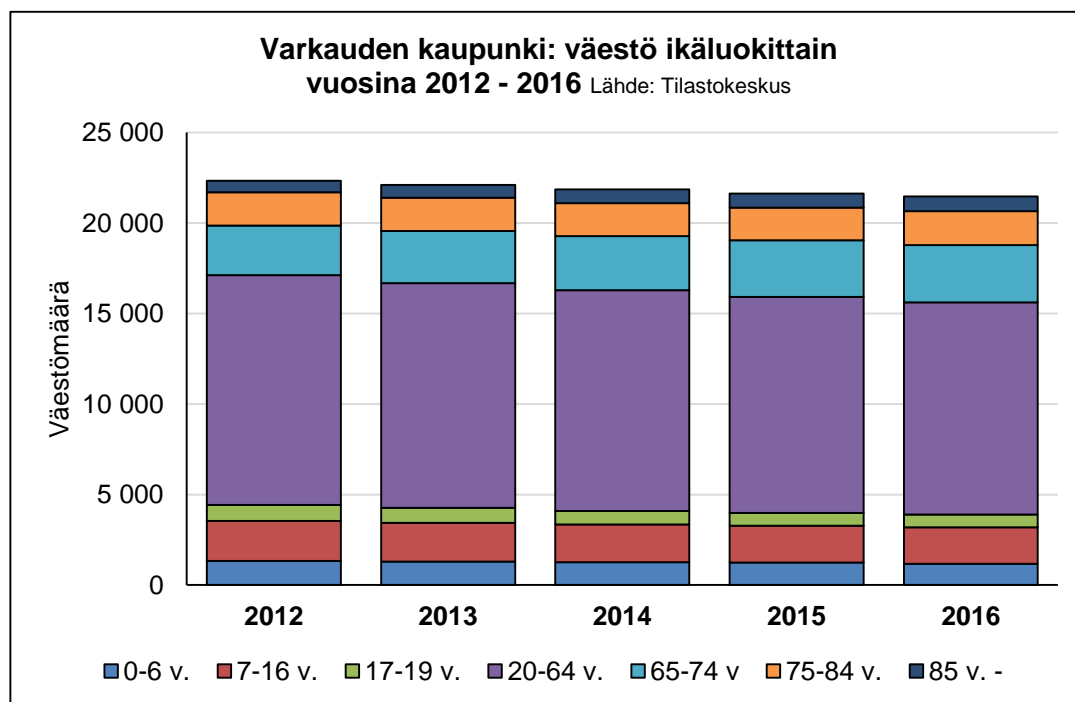
Varkauden väestö ja työllisyys

Varkauden asukasluku

Varkauden asukasluku 31.12.2017 oli ennakkotiedon mukaan 21.163 asukasta. Asukasluvun kokonaismuutos edelliseen vuoteen verrattuna oli -305. Vuoden 2016 lopussa vastaava kokonaismuutos oli -197.

Vuoden 2017 asukasluvun muutoksesta syntyneiden enemmisyys oli -129 (vuonna 2016 -170). Syntyneitä oli 137 ja kuolleita 266, vastaavasti vuonna 2016 syntyneitä oli 127 ja kuolleita 297. Kuntien välinen nettomuutto oli -184 (vuonna 2016 -68) ja nettomaahanmuutto 27 (vuonna 2016 41).

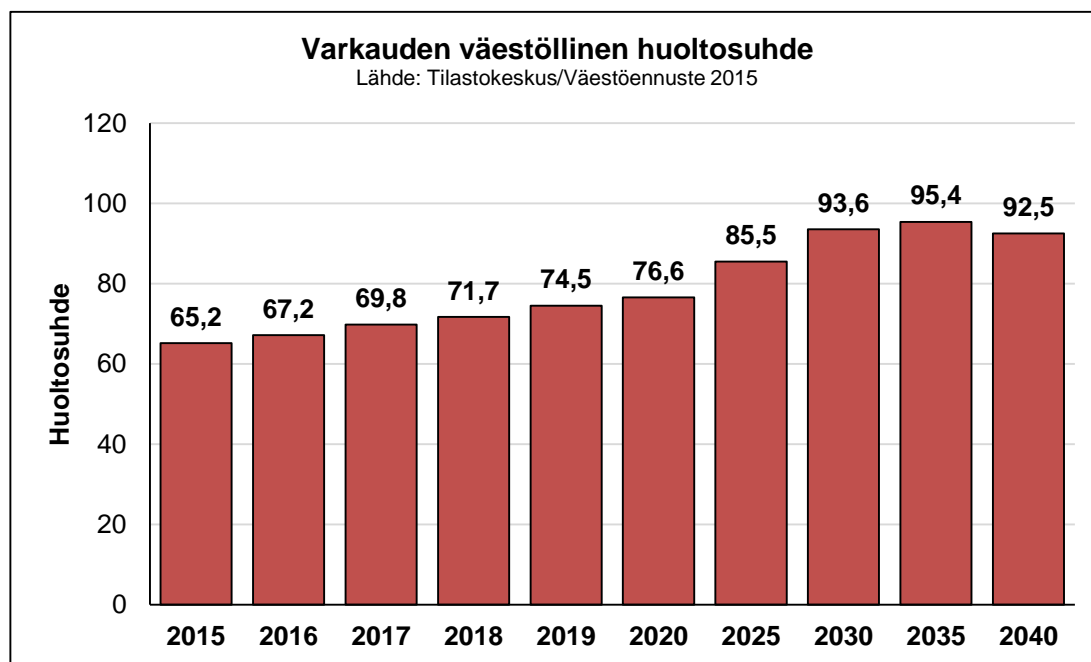
Varkauden kaupunki: väestö ikäluokittain vuosille 2012 - 2017								
Lähde: Tilastokeskus								
	0-6 v.	7-16 v.	17-19 v.	20-64 v.	65-74 v.	75-84 v.	85 v. -	Yhteensä
2012	1 326	2 223	879	12 702	2 739	1 835	636	22 340
2013	1 297	2 142	826	12 420	2 874	1 843	705	22 107
2014	1 263	2 087	744	12 191	3 000	1 825	750	21 860
2015	1 237	2 036	718	11 923	3 143	1 791	790	21 638
2016	1 169	2 025	711	11 723	3 161	1 875	804	21 468
2017 (ennakkotieto)								21 163

Väestöllinen huoltosuhte kuvaa lasten ja vanhusten määrää väestöstä 100 työkäistä kohden. Väestön ikärakenteen muutos tuo haasteita palvelurakenteelle ja rahoitukselle. Väestöllisen

huoltosuhteen ennustetaan heikkenevän jonkin verran jo vuoteen 2020 mennessä, mutta merkittävästi huoltosuhte heikkenee vuosien 2020 – 2035 välillä.

Vuosi	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Huoltosuhte	65,2	67,2	69,8	71,7	74,5	76,6	85,5	93,6	95,4	92,5

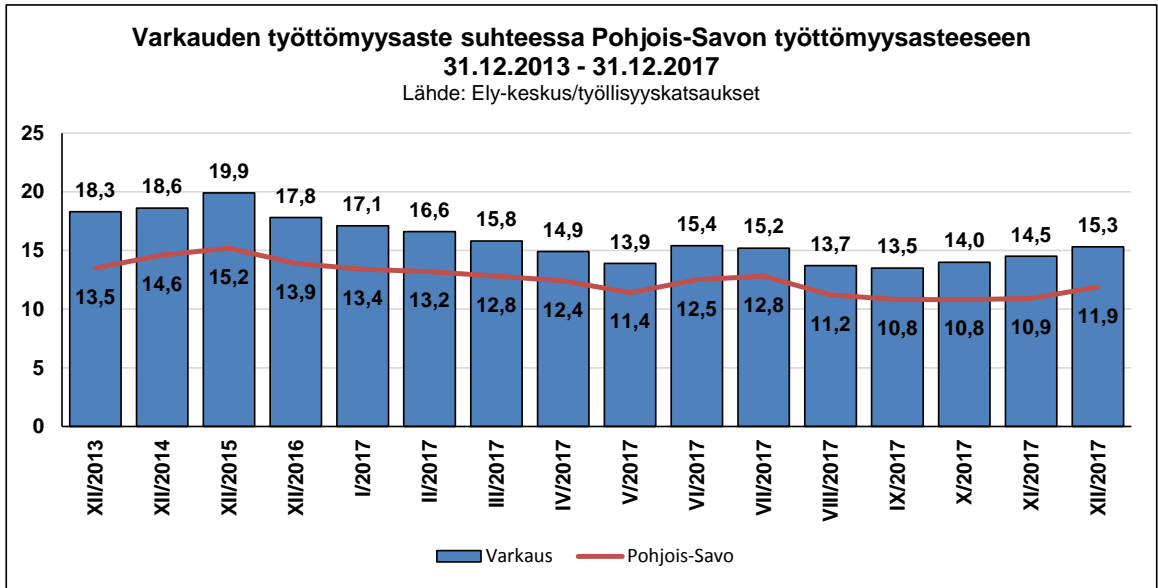

Työllisyys ja työttömyys

Pohjois-Savon työttömien koko vuoden keskiarvo laski 11,0 % edellisen vuoden verrattuna. Pohjois-Savossa oli työttömiä vuonna 2017 keskimäärin 13.518 hlö (v. 2016 15.189 hlö, muutos -1671 hlö). Heistä pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2017 4.634 hlö (v. 2016 4.877 hlö, muutos -243 hlö). Nuoria alle 25 vuotiaita työttömiä oli keskimäärin vuonna 2017 1.883 hlö (v. 2016 2.185 hlö, muutos -302 hlö).

Varkauden työttömyysaste joulukuun 2017 lopussa oli 15,3 % (v. 2016 oli 17,8 %). Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste joulukuun 2017 lopussa oli 11,9 % (v. 2016 13,9 %) ja koko maan 11,2 % (v. 2016 13,6 %).

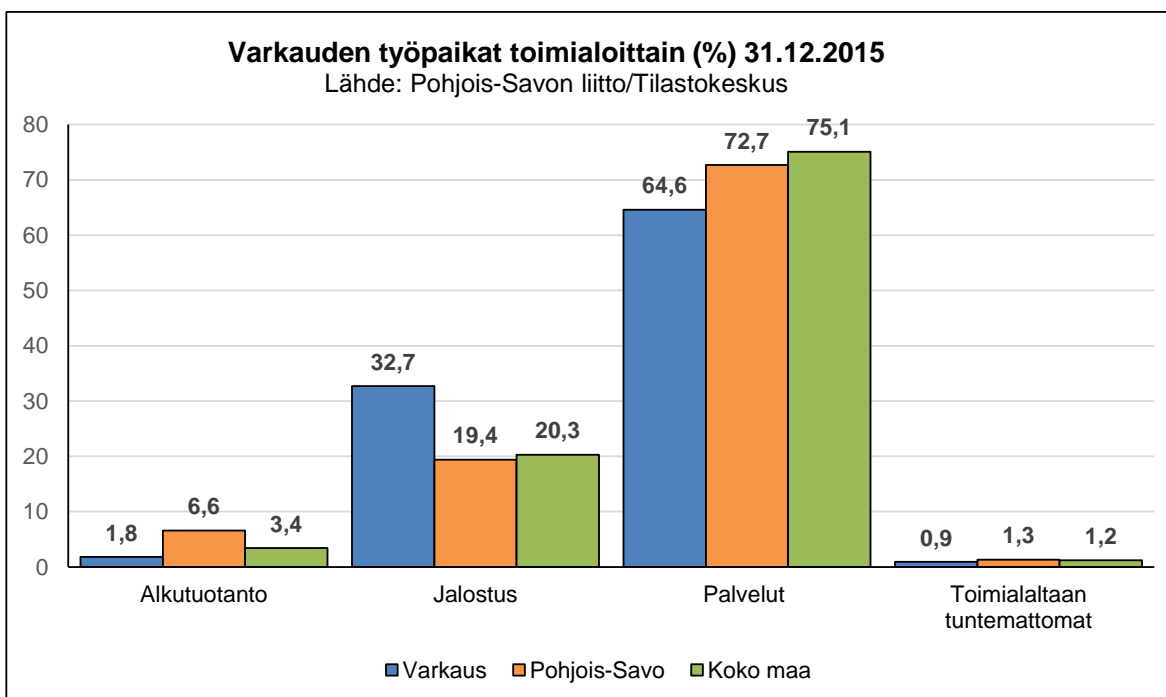
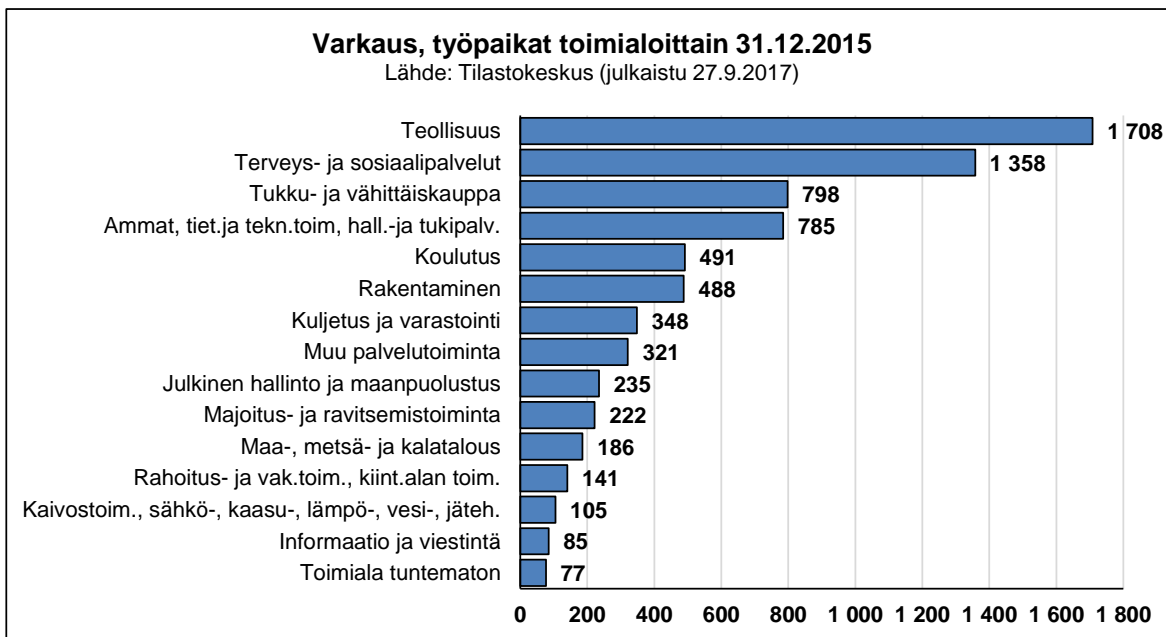
Varkaudessa oli työttömiä työnhakijoita (ml. lomautetut) vuoden 2017 lopussa 1.407 henkilöä (31.12.2016 1.664 henkilöä), mikä on 257 henkilöä eli 15,4 % vähemmän kuin vuoden 2016 lopussa. Vuoden 2017 lopussa oli alle 25-vuotiaita työnhakijoita 202 henkilöä (v. 2016 258 henkilöä) ja yli vuoden työttöminä olleita 350 henkilöä (v. 2016 524 henkilöä) eli 174 henkilöä (33,2 %) edellisvuotta vähemmän.

Työpaikkakehitys

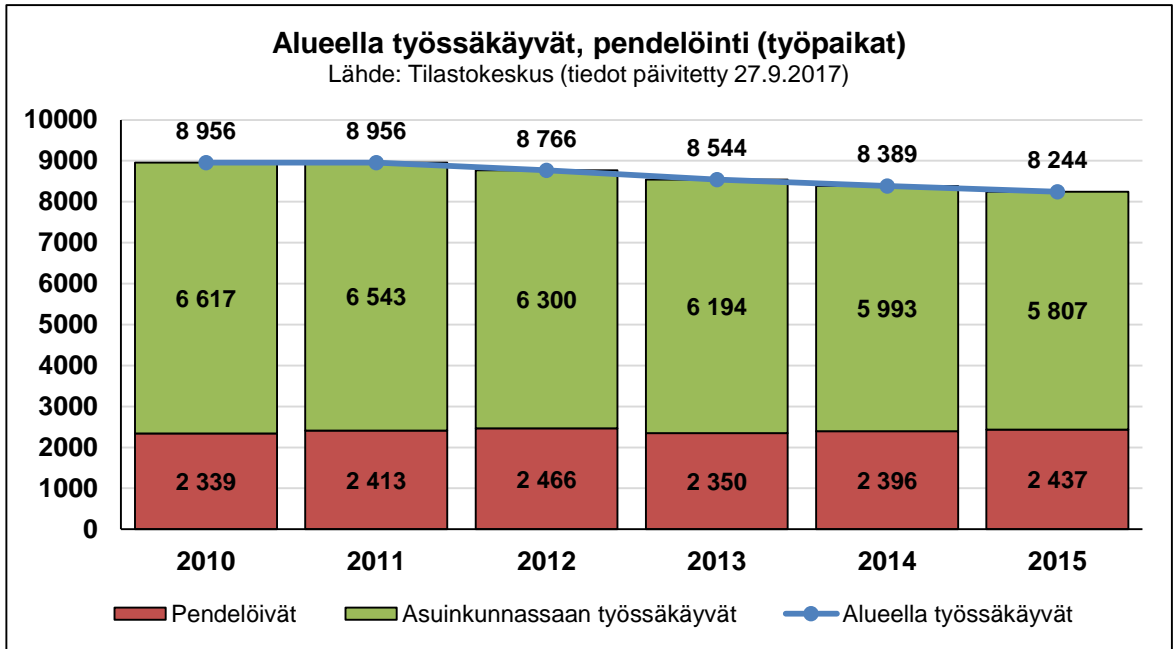
Varkaudessa oli vuoden 2015 lopussa 7.348 työpaikka, mikä on 174 työpaikkaa vähemmän verrattuna vuoden 2014 tilastotietoihin. Suurimmat vähenemät kohdistuvat toimialoille: teollisuus (-69), julkinen hallinto ja maanpuolustus (-25), koulutus (-19) sekä rakentaminen (-17). Varkauden seutukunnalla työpaikkojen määrä 31.12.2015 oli yhteensä 10.975 (31.12.2014: 11.204). Tiedot vuoden 2015 työpaikkakehityksestä perustuvat Tilastokeskuksen 27.9.2017 julkaisemiin tietoihin, uudempiä tietoja työpaikkakehityksestä ei ole saatavilla.

Tilastokeskus / Toimialaluokitus	31.12.2014	% -osuus	31.12.2015	% -osuus	Muutos 2014-2015	
					kpl	%
Toimiala tuntematon	77	1,0	77	1,0	0	0,0
Informaatio ja viestintä	90	1,1	85	1,2	-5	-2,9
Kaivostoim., sähkö-, kaasun-, lämpö-, vesihuolto	98	1,0	105	1,4	7	4,0
Rahoitus- ja vak. toim., kiint. alan toim.	148	2,0	141	1,9	-7	-4,0
Maa-, metsä- ja kalatalous	194	1,7	186	2,5	-8	-4,6
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	230	2,8	222	3,0	-8	-4,6
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	260	3,2	235	3,2	-25	-14,4
Muu palvelutoiminta	317	3,7	321	4,4	4	2,3
Kuljetus ja varastointi	355	5,7	348	4,7	-7	-4,0
Rakentaminen	505	6,8	488	6,6	-17	-9,7
Koulutus	510	7,0	491	6,7	-19	-10,9
Ammat, tiet. ja tekn. toim., hall. ja tukipalvelut	787	10,7	785	10,6	-2	-1,2
Tukku- ja vähittäiskauppa	810	12,3	798	10,9	-12	-6,9
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1 364	17,5	1 358	18,5	-6	-3,4
Teollisuus	1 777	23,5	1 708	23,2	-69	-39,7
Yhteensä	7 522	100,0	7 348	100,0	-174	-100,0

Yhteensä Pohjois-Savon alueella oli Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 31.12.2015 (tiedot päivitetty 27.9.2017) 94.696 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,7 % / 8.244, Kuopiossa 53,2 % / 50.347, Iisalmessa 9,3 % / 8.839 ja Siilinjärvellä 7,4 % / 7.017 työpaikkaa.

Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi yhteensä 2.437 henkilöä ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1.541 henkilöä. Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus häviää 896 henkilöä. Eniten Varkauteen tullaan töihin Leppävirralta (606 hlö), Joroisista (600 hlö), Pieksämäeltä (285 hlö) ja Kuopiosta (269 hlö). Varkaudesta Leppävirralle pendelöi 314 hlö, Joroisiin 253 hlö, Pieksämäelle 204 hlö ja Kuopioon 264 hlö.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2017 talousarvio hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.12.2016 § 80. Alkuperäinen talousarvio oli tasapainossa ja 30.10.2017 § 70 sekä 18.12.2017 § 100 kaupunginvaltuuston hyväksymien talousarviomuutosten jälkeen talousarvio oli 752.916 € alijäämäinen.

Toiminnallisena muutoksena vuoden 2017 talousarviossa huomioitiin perustoimeentulotuen siirto Kelan hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Toinen merkittävä muutos, joka vaikutti kaupungin talouteen, oli Soisalon Työterveys liikelaitoksen toiminnan lopettaminen 31.12.2016 ja työterveyshuollon palvelujen siirtyminen kaupungin omaksi toiminnaksi sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen.

Kesäkuussa 2017 sovittu ja syksyllä allekirjoitetun kilpailukyky sopimuksen arvioitiin vähentävän kaupungin verotuloja noin 2,3 M€ ja toisaalta pienentävän toimintakuluja noin 1,9 M€.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.11.2016 §:t 62–63 korottaa tuloveroprosenttia 0,25 prosenttiyksikköä, yleistä kiinteistöveroprosenttia 0,10 prosenttiyksikköä ja vakituiseen asumiseen käytettävän rakennuksen kiinteistöveroprosenttia 0,10 prosenttiyksikköä. Veroprosenttien korotuksilla arvioitiin saatavan noin 1,5 M€ verotulojen lisäys. Lisäksi verotulojen ennustettiin kasvavan jonkin verran pk-yritysten suhdanneodotusten vuoksi.

Talousarviossa huomioitiin myös kilpailukyky sopimuksen mukainen lomarahojen leikkaus 30 %, n. 1,0 M€ sekä työnantajamaksujen (sosiaaliturvamaksu ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu) alennukset, n. 0,9 M€. Työajan pidennyksen 24 tuntia/vuosi/työntekijä taloudellisia vaikutuksia on erittäin vaikea arvioida. Työajan pidennys astui kaikkien toimialojen osalta voimaan 6.2.2017 yhtä aikaa helmikuun ensimmäisen kokonaisen työvuorojen suunnittelujakson alkamisajankohdasta. Kilpailukyky sopimuksen edellyttämään työajan pidennykseen liittyvän kehittämistoimeksiannon tavoitteeksi päätettiin kaupunginhallituksen 3.4.2017 § 106 päätöksen mukaisesti Varkauden kaupungin palveluiden asiakaslähtöisyyden parantaminen ja kehittäminen. Toimeksianto liitettiin Suomi 100-juhlavuoteen eli toimeksiannossa etsittiin ”100 tekoa varkautelaisten asiakkaiden hyväksi”.

Kaupunginhallituksen päätöksen 3.4.2017 § 104 mukaisesti kaupunki osallistui Kuntaliiton ja FCG:n uuden sukupolven organisaatio verkostohankkeeseen (USO-hanke). USO-verkoston toimikauden 2017–2018 teemana on ”USO-verkostokunnat tulevaisuuden tekijöinä”.

Varkaus osallistuu kaksivuotiseen VisitSaimaa-Lakeland Finland- hankkeeseen vuosina 2017–2019 kaupunginhallituksen 8.5.2017 § 137 mukaisesti. VisitSaimaa – Lakeland Finland 2017–2019 –hanke on maakunnallinen ja ylimaakunnallinen matkailun kehittämis- ja markkinointihanke, jonka keskeisin tavoite on nostaa Saimaan alue merkittäväksi, kansainväliseksi matkailukohteeksi Lapin ja Helsingin rinnalle sekä kasvattaa Saimaan alueen matkailutuloa. Hanke panostaa erityisesti tunnettuuden ja saavutettavuuden parantamiseen sekä asiakaslähtöisten palvelujen ja yhteistyön kehittämiseen. Varkauden kaupungin rahoitusosuus on 40.000 euroa/vuosi eli yhteensä 80.000 euroa.

1.6.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan vanhat valtuustot jatkoivat toimintaansa 31.5.2017 saakka ja kuntavaalit järjestettiin poikkeuksellisesti 9.4.2017. Vuoden 2016 tilinpäätös ja henkilöstökertomus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa poikkeuksellisesti 29.5.2017. Uusi valtuusto aloitti toimintansa 1.6.2017. Varkauden kaupunki järjesti Warkaus-salissa 19.6.2017 yhdessä ympäristökuntien kanssa uusille valtuutetuille ”Luottamushenkilön rooli kunnallisessa päätöksenteossa” – koulutuksen, kouluttajana Suomen Kuntaliiton lakimies Tarja Krakau.

Uuden 24.4.2017 hyväksytyyn hallintosäännön mukaisesti uusi liikunta- ja vapaa-aikalautakunta ja konsernijaosto sekä nuorisajaosto aloittivat toimintansa 1.6.2017 alkaen. Liikunta- ja vapaa-aikatoimen määrärahat eriytettiin sivistystoimen määrärahoista kaupunginvaltuuston 29.5.2017 § 38 mukaisesti. Sivistystoimelta siirrettiin liikunta- ja vapaa-aikatoimelle henkilöresursseineen seuraavat tehtävät ja vastuut; latujen, kuntopolkujen, moottorikelkkareittien, uimarantojen, melontareittien, koirapuiston ja lintutornien hoito sekä ylläpito.

Kaupunginvaltuusto päätti myöntää 80 % omavelkaisen takauksen Wartalo Kodit Oy:n lainalle kokouksessaan 28.8.2017 § 57. Uudella takauksella konvertoitiin kolme vanhaa lainaa yhdeksi uudeksi lainaksi.

Teollisuuskylä Oy:lle kaupunginvaltuusto myönsi 700.000 € antolainan Käsityökatu 35 teollisuushallin ostamiseen kokouksessaan 30.10.2017 § 70.

Uuden "Asukkaiden Warkaus" kuntastrategian laadinta aloitettiin valtuustoseminaarissa 24.–25.8.2017. Kaupunginhallituksen strategiaseminaari oli 29.9.2017 ja valtuuston toinen seminaari 1.-2.11.2017. Kaupunginvaltuusto hyväksyi strategian 18.12.2017 § 99. Strategia on koko kaupunkiyhteisön toimintaa ja kehittämistä ohjaava ja mahdollistava asiakirja ja se ulottuu vuoteen 2040. Sen keskeinen sisältö eli strategiset kärkitavoitteet ja niitä vastaavat toimenpiteet ja mittarit on koottu neljään tulokorttiin. Toimenpiteitä täydennetään vuoden 2018 aikana strategian toimeenpanon käynnistyessä. Toimeenpanoon kutsutaan mukaan tytär- ja osakkuusyhteisöt, kaupunkilaiset, yritykset, kolmannen sektorin toimijat sekä esimiehet ja henkilöstö.

Kaupunki järjesti "Osallistu oikeesti" idealeirin 27.11.–8.12.2017. Idealeirillä rakennettiin tulevaisuuden kaupunkia yhdessä eri sidosryhmien ja asukkaiden kanssa. Tarjolla oli innostavia työpajoja, keskustelutilaisuuksia, neuvontaa ja opastusta eri aihealueista. Kaupunginhallituksen sekä liikunta- ja vapaa-aikalautakunnan kokoukset pidettiin näyteikkunassa. Näin tuotiin näyttävästi esille hallintokulttuuria ja luottamustoimielimien toimintaa. Kahden viikon aikana leirin ideaseinälle saatiin kaksi tuhatta ideaa ja ehdotusta kaupungin strategian, toiminnan ja palvelutuotannon kehittämiseen. Idealeirin aikana järjestettiin myös sähköinen kysely. Kyselyllä oli mahdollista antaa ajatuksia ja ideoita mm. uuden strategian laadintaan.

Kaupunginhallitus päätti käynnistää terveyskeskuksen ja sairaalan tilojen hankesuunnittelun 7.9.2015 § 191. Hanketyöryhmä päätyi esittämään toteutusrahoitusmalliksi elinkaarimallia ja rahoitusmalliksi kiinteistöleasing rahoitusmallia. Hanketyöryhmän selvitys annettiin kaupunginhallitukselle tiedoksi antona 24.10.2016 § 209. Hankesuunnitelma hyväksyttiin valtuustossa 30.1.2017 § 9 ja hallitus nimesi projektiryhmän 27.2.2017 § 65 ja projektipäällikön 3.4.2017 § 110. Sosiaali- ja terveysministeriön lupa sairaalahankkeelle saatiin 20.6.2017 (päätos STM/1744/2017). Sairaalahankkeen kilpailutuksen käynnistäminen on käsitelty kaupunginhallituksessa 4.9.2017 § 229 ja 21.11.2017 § 308. Hankkeen toiminnallisen suunnittelun loppuun saattamista on käsitelty kaupunginhallituksessa 18.1.2016 § 14 ja 2.10.2017 § 257.

Walterin yhtenäiskoulu otettiin käyttöön 1.8.2017 alkaen. Walterin koulussa toimii kaksi esiopetusryhmää, alakoulu (luokat 1-6) sekä yläkoulu (luokat 7-9). Varkaudessa toimii enää vain yksi yläkoulu eli Walterin koulu, joka aloitti toimintansa 1.6.2017 alkaen.

Varkauden kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 20.6.2016 § 37 päiväkotiratkaisusta. Käpykankaan päiväkotia lakkautettiin 1.8.2017 alkaen. Päiväkotirakentamisen ratkaisu toteutettiin yksityisen palveluntuottajan tai palveluntuottajien toimesta, jolloin yksityinen palveluntuottaja rakensi kiinteistön omalla kustannuksellaan ja kaupunki sitoutui palvelurahalla ostamaan yrittäjältä päivähoitopaikat. Ratkaisussa yksityisen päivähoiton paikat lisääntyivät 66 paikalla. Varkauden päivähoitossa yksityisen päivähoiton osuus on n. 26 %.

Sisäilmaongelmat työllistävät, korjauksia tehdään ja ilmanpuhdistimia hankitaan jatkuvasti lisää. Sisäilmaongelmia esiintyy monissa kohteissa, että haasteena on löytää väistötiloja. Varkauden paloaseman miehistötiloissa ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi jouduttiin kesän 2017 aikana rakentamaan paloaseman välittömään läheisyyteen miehistötilat.

Vetovoimakeskuksen asemakaavoitus ja infran suunnittelu käynnistettiin kesällä 2017.

Varkauden kaupungin maaseutuohjelman laadinta aloitettiin yhteistyössä Sydän-Savon maaseutupalvelun kanssa keväällä 2016. Ohjelman laadinta-aikana päätettiin laajentaa ohjelmaa koskemaan kaikkia kaupunginosia ja eri toimijoita sekä laatia kokonaan uudenlainen ohjelmakokonaisuus, johon yhdistetään myös uusi järjestöstrategia. Ohjelman nimeksi tulee "Kylät ja korttelit –Varkauden kaupungin kansalaistoiminnan ohjelma", joka valmistuu alku vuoden 2018 aikana.

Vuoden 2017 aikana hyväksyttiin useita uusia kaupungin ja konsernin toimintaa ohjaavia ohjeita ja ohjelmia. Kaupungin työllisyysohjelma vuosille 2017–2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 16.1.2017 § 4, uusi hallintosääntö 24.4.2017 § 28, hankintastrategia 28.8.2017 § 59 ja uudet konserniohjeet 30.10.2017 § 72 sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 18.12.2017 § 95. Omistajapoliittisen ohjelman valmistuminen siirtyi vuodelle 2018.

Kaupunginhallituksen 5.5.2014 asettama talouden tervehdyttämistyöryhmän loppuraportti vuodelta 2016 hyväksyttiin valtuustossa 24.4.2017 § 27. Samalla todettiin työryhmälle asetetun tavoitteen täyttyneen ja päätettiin lopettaa työryhmän toiminta.

Kaupunginvaltuusto käsitteli kokouksessaan 13.11.2017 § 77 johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden 23.10.2017 tilanteen mukaisen sidonnaisuusraportin.

Kaupunginvaltuusto piti 14.12.2017 Suomi 100-juhlavuoden kokouksen. Kokouksessa päätettiin, että kaupunki käyttää 20.000 € vähävaraisien lapsiperheiden tukemiseen. Määrärahasta käytettiin 6.500 € jouluna 2017 ruokalahjakortteihin kaupungin perhepalvelujen kautta ja loput 13.500 € käytetään vuoden 2018 aikana yhdessä seurakunnan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisosaston laatiman erillisen toimintasuunnitelman mukaisesti perheiden yhteisen tekemisen ja harrastusten tukemiseen. Juhlakokouksessa puheen piti lapsiasiainvaltuutettu Tuomas Kurtti ja kuultiin musiikkiluokan 7 lk sekä Varkauden laulun musiikkiesitykset.

Varkauden kaupungin johtavat viranhaltijat osallistuivat vuoden 2017 aikana Pohjois-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistelevan ohjaus- ja seurantaryhmän (PoSoTe) kokouksiin ja työryhmiin.

Laaja hyvinvointikertomus vuosille 2013–2016 hyväksyttiin valtuustossa 24.3.2014. Sen toteutumisesta on raportoitu vuosien 2015 ja 2016 tilinpäätösten yhteydessä. Uuden laajan hyvinvointikertomuksen laadinta kaudelle 2018 – 2021 aloitettiin syksyllä 2017. Uudessa hyvinvointikertomuksessa käsitellään vuoden 2017 toteutuminen. Valmistelutyötä varten kaupunginhallitus nimesi 21.8.2017 § 222 hyvinvointiryhmän. Laadinnassa on käytetty osallistavia toimintatapoja mahdollisuuksien mukaan ja valmistelussa on hyödynnetty myös Pohjois-Savon maakunnan vuonna 2017 valmistunutta hyvinvointikertomusta.

Kaupungin lainakanta oli vuoden lopussa 55,01 M€ eli 2.599 €/asukas. Lainakanta kasvoi 3,39 M€. Lainakannasta on 60,42 % korkosuojattu. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä käsiteltiin ensimmäisen kerran konsernin rahavarat kaupungin taseessa sekä kirjattiin johdannais sopimukset uuden ohjeistuksen mukaisesti.

Kaupungin takausten määrä oli vuoden 2017 lopussa 64,59 M€ (v. 2016 70,5 M€ ja v. 2015 65,9 M€) ja niiden määrä vähentyi edelliseen vuoteen verrattuna 5,94 M€.

1.1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin talouden tasapaino, rahoitusasema ja tuleva kehitys

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätöksen informaatiota parannetaan sisällyttämällä siihen arvio kaupungin talouden tulevasta kehityksestä. Arvion kohteena voi olla esimerkiksi kaupungin talouden tasapaino, lähitulevaisuuden investointitarpeet ja niiden rahoitus sekä kaupungin velkaantumiskehitys.

Talouden tasapaino ja tulorahoituksen riittävyys

Kuntatalouden tulorahoituksen riittävyttä arvioidaan vuosikatteen kautta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Edellytyksenä riittävyydelle on, että poistojen määrä vastaa keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate 6.579.104 € riittää kattamaan 5.948.513 € poistot 110,6 % ja tilikauden tulos on ylijäämäinen 630.591 €. Vuosikate heikkeni verrattuna vuoden 2016 vuosikatteeseen 2.594.238 €.

Rahoitusasema

Kaupungin rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen kautta. Tärkeimpiä tunnuslukuja ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus, kertynyt yli-/alijäämä, yli-/alijäämä e / asukas, lainakanta ja lainat € / asukas.

Omavaraisuusaste kertoo kaupungin vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusasteen hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste on 50 tai sitä alempi, voidaan kuntataloutta pitää heikkona ja kaupungin velkarasitetta merkittävän suurena.

Varkauden kaupungin omavaraisuusaste oli vuonna 2017 60,2 % (v. 2016 63,3 %, v. 2015 62,4 %, v. 2014 61,3 % ja v. 2013 59,6 %). Omavaraisuusaste on hieman heikentynyt vuoden 2017 aikana. Kaupungin omavaraisuusaste on hieman parempi kuin maan keskimääräinen (v. 2016 59,9 %) omavaraisuusaste. Pohjois-Savossa kuntien omavaraisuusaste oli vuonna 2016 keskimäärin 55,0 % eli jonkin verran heikompi kuin Varkauden kaupungin.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungin on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Varkauden kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2017 47,6 % (v. 2016 39,6 %, v. 2015 40,7 %, v. 2014 42,4 % ja v. 2013 44,9 %). Myös suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku on heikentynyt viime vuoden aikana. Kuntien suhteellinen velkaantuneisuus koko maassa oli vuonna 2016 keskimäärin 55,6 % ja Pohjois-Savossa 48,7 %. Verrattaessa Varkauden kaupungin suhdelukua koko maan ja Pohjois-Savon tunnuslukuihin, voidaan todeta kaupungin tunnusluvun olevan merkittävästi parempi kuin koko maassa, mutta lähes yhtä heikko kuin Pohjois-Savon tunnusluku.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa paljonko kaupungille on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai alijäämää katettavaksi taloussuunnittelukautena.

Varkauden kaupungin taseessa on vuoden 2017 ylijäämän jälkeen kertynyttä ylijäämää 21.127.772 €. Asukasta kohden ylijäämää on 998 €. Ylijäämä on muodostunut pääosin vuonna 2012 toteutetusta vesilaitoksen yhtiöittämisestä (24,4 M€, josta on myös katettu taseessa ollut 8,2 M€ alijäämä) ja vuonna 2014 tehdystä Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisestä (4,3 M€) sekä vuosien 2015 (3.236.589 €) ja 2016 (1.500.433 €) sekä vuoden 2017 (630.591 €) ylijäämistä. Vuoden 2013 tilikauden tulos oli alijäämäinen 6,2 M€.

Keskimäärin kuntien taseen ylijäämä oli koko maassa vuonna 2016 1.892 € / asukas ja Pohjois-Savossa 634 € / asukas.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Varkauden kaupungin lainakanta vuoden 2017 tilinpäätöksessä on 55.012.492 € (v. 2016 51.621.090 €, v. 2015 51.339.018 €, v. 2014 53.056.947 € ja v. 2013 52.171.479 €). Lainat / asukas 2.599 € (v.2016 2.408 €, v. 2015 2.373 €, v. 2014 2.428 € ja v. 2013 2.360 €). Keskimäärin kaikilla kunnilla oli lainaa vuonna 2016 2.933 € /asukas ja Pohjois-Savossa 2.758 € / asukas. Varkauden kaupungin lainamäärä / asukas on alhaisempi kuin koko maan tai Pohjois-Savon kuntien.

Kaupungin talouden tuleva kehitys

Vuoden 2017 tilinpäätöksen keskeisten tunnuslukujen mukaan Varkauden kaupungin talous on vielä suhteellisen vakaalla pohjalla ja tulorahoitus riittävällä tasolla. Tulevien vuosien investointipäätökset ja niiden rahoitusratkaisut tulevat vaikuttamaan merkittävästi kaupungin

talouteen ja tunnuslukuihin. Toiminta- ja vuosikatteen heikkeneminen ja poistojen kasvaminen uusien investointien myötä asettavat taloudelle haasteita.

Lähivuosien investoinnit tulevat olemaan keskimäärin noin 15 – 25 M€ / vuosi, mikäli nykyisen palvelutuotannon rakenteet halutaan pitää kunnossa. Investointien rahoitukseen tarvitaan lainaa vuosittain noin 15 – 23 M€ tai investointien muita rahoitusratkaisuja kuten kiinteistöleasing. Osa investoinneista pyritään kattamaan kassavaroilla. Vuonna 2017 nettoinvestoinneista katettiin kassavaroilla vain 1,0 M€. Nettoinvestoinnit olivat 10,94 M€ ja uutta lyhytaikaista lainaa vuoden vaihteessa oli 10,0 M€.

Tulevaisuudessa kaupungin investointeihin tulee vaikuttamaan merkittävän suuri korjausvelka. Arvio vuoteen 2031 mennessä rakentamis- ja korjaustarpeista on noin 228,1 M€.

Vuoden 2018 talousarvion rahoituslaskelmassa on arvioitu lainatarpeeksi 15,0 M€. Lainamäärän arvioidaan kasvavan 9,1 M€, jonka jälkeen lainaa olisi noin 3.130 €/asukas. Kaupungin velkaantumiskehitys ei saisi kasvaa voimakkaasti taloussuunnittelukauden 2018 – 2020 aikana. Lainamäärään tulee vaikuttamaan investointien erilaiset rahoitusratkaisut.

Omaravaisuusasteen ja suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvut ovat vielä kohtuullisella tasolla. Tulevien vuosien talouskehitys tulee vaikuttamaan tunnuslukuihin.

Taseessa jäljellä olevat edellisten vuosien ylijäämät 21,13 M€ riittävät kattamaan tulevien vuosien mahdolliset alijäämät jonkin aikaa.

Taseessa olevaa 10,0 M€ investointivarausta ei ole käytetty. Varaus on kohdennettu uuden sairaalan rakentamiseen. Vuoden 2016 4,0 M€ tuloksesta tehtiin 2,5 M€ vapaaehtoinen investointivaraus sairaalan, uimahallin ja elinkeinoelämän investointihankkeisiin. Varauksen käyttö poistonalaiseseen investointihankkeeseen aiheuttaa saman suuruisen poistoerokirjauksen. Investointivarausten käyttö vaikuttaa tilikauden yli-/alijäämään vain poistoerokirjauksien kautta. Mikäli investointivarausta ei käytetä omaan taseeseen tulevaan poistonalaisen investointihankkeeseen, on varaus purettava tulosvaikutteisesti tai valtuuston päätettävä kohdentaa varaus hankkeeseen, joka tulee kaupungin omaan taseeseen.

Tulevien vuosien taloussuunnittelussa joudutaan arvioimaan nykyisen palvelurakenteen toimivuutta väestön ikärakenteen muutosta vastaavaksi. Kuntatalouden kestävyysvajeen haasteisiin ei voida vastata pelkästään verotusta kiristämällä. Myös palvelurakenteita ja toimintatapoja on kehitettävä siten, että kuntatalouden haasteista selvittää kohtuullisella kunnallisveroasteella. Tulevaisuudessa tuottavuuden ja tuloksellisuuden merkitys korostuu kuntataloudessa.

Mahdollisesti toteutuva maakunta- ja sote-uudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi kaupungin hallintoon ja toimintaan. Tuleviin muutoksiin tulisi valmistautua mahdollisimman hyvin ennakoimalla tulevia rakenteellisia muutoksia ja valmistautua oman organisaation rakenteiden ja toiminnan sopeuttamiseen muuttuneeseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Kuntalaki / konsernitarkastelu

Osa uudesta kuntalaista tuli voimaan 1.5.2015 ja loppuosa 1.6.2017. Uusi laki tiukentaa kuntien talousohjausta ja korostaa kuntakonsernin asemaa kuntataloudessa. Kuntien alijäämän kattamisvelvoitetta tiukennetaan ja kytketään se arviointimenettelyyn. Kuntien tunnuslukuja arvioidaan konsernitasolla. Vuonna 2017 kaupungin tunnusluvut ovat vielä varsin kohtuullisella tasolla. Vastaavat tunnusluvut kuntakonsernin osalta ovat kuitenkin huomattavasti heikompia.

Kaupungin takausvastuut 31.12.2017 olivat 64,6 M€ (v. 2016 70,5 M€, v. 2015 65,9 M€, v. 2014 70,7 M€ ja v. 2013 74,8 M€).

Suuri konsernilainakanta (174.856.885 € / 8.262 €/asukas) ja kaupungin isot takausvastuut (64.587.448 €) sisältävät merkittävän rahoitusriskin.

Alla olevassa taulukossa on verrattu kaupungin vuosien 2013 - 2017 tilinpäätöksen tunnuslukuja kaupunkikonsernin vastaaviin lukuihin ja vertailutietoina Pohjois-Savon ja koko maan tunnuslukutiedot, niiltä osin kuin tunnuslukutiedot on saatavissa.

Tunnusluvut osoittavat kuinka Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin luvut asemoituvat Pohjois-Savoon ja koko maahan verrattuna.

Vuoden 2017 tilinpäätöksen osalta ei vielä Pohjois-Savon kuntien ja koko maan tilinpäätös tietoja sekä konsernitietoja ole saatavilla.

	TP2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014	TP 2013
Kaupungin tunnusluvut (Emo)					
Omavaraisuusaste, %	60,2	63,3	62,4	61,3	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,6	39,6	40,9	42,4	44,1
Lainakanta, €	55 012 492	51 621 090	51 339 018	53 056 947	52 172 000
Lainat / asukas, €	2 599	2 408	2 373	2 428	2 360
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	998	956	878	721	449
Konsernin tunnusluvut					
Omavaraisuusaste, %	38,1	38,9	35,6	33,6	32,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	82,1	76,2	80,0	76,9	77,0
Lainakanta, €	174 856 885	169 527 912	172 192 626	169 430 693	164 736 431
Lainat / asukas, €	8 262	7 907	7 959	7 752	7 452
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	1 674	1 509	1 017	545	-465
Pohjois-Savo, keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %	-	55,0	55,7	55,9	53,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	-	48,7	48,3	47,3	47,4
Lainakanta, 1000 €	-	683 366	651 526	655 832	579 491
Lainat / asukas, €	-	2 758	2 639	2 641	2 338
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	634	643	658	102
Pohjois-Savo, konserni keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %	-	32,0	29,9	30,0	31,2
Lainakanta, 1000 €	-	1 716 840	1 692 270	1 650 306	1 510 440
Lainat / asukas, €	-	6 929	6 812	6 638	6 095
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	210		-530	-592
Koko maa, keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %	-	59,9	60,2	61,1	60,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	-	55,6	54,8	52,0	50,7
Lainakanta, 1000 €	-	16 141 170	15 504 373	14 677 147	13 786 842
Lainat / asukas, €	-	2 933	2 835	2 694	2 540
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	1 892	1 735	1 729	1 290
Koko maa, konserni keskimäärin					
Omavaraisuusaste, %	-	43,9	42,3	43,1	43,6
Lainakanta, M€	-	33 834	32 786	31 561	30 222
Lainat / asukas, €	-	6 148	5 987	5 768	5 544
Taseen yli- / alijäämä /asukas, €	-	1 983	1 694	1071	954

1.1.6 Henkilöstö

Varkauden kaupungin palveluksessa oli vuoden lopussa 1 678 työntekijää. Vakituisten henkilöstön määrä kasvoi 14 henkilöllä. Muutos oli suurin sosiaali- ja terveystoimen osalta. Vakituisten henkilöstön osuus kokonaishenkilöstömäärästä on 79,0 %, joka on hieman enemmän kuin valtakunnallinen keskiarvo (78,0 %).

Määräaikaisten työntekijöiden määrä laski hieman (-3 %). Työllistettyjen/oppisopimus-työntekijöiden määrässä oli selvää kasvua (+ 27 henkilöä), mitä selittää Soisalon Työterveyshuoltoliikelaitoksen yhteistoimintaneuvotteluihin liittyneiden palkkatukityöllistämisen rajoitusten päättymisen ja työllistämismäärärahojen tietoinen kasvattaminen.

Palkkakulut (ilman Liikelaitosta) kasvoivat noin 1,7 M€ ja erilliskorvaukset (mm. työaika- ja ylityökorvaukset) noin 510.000 € edellisvuoteen verrattuna. Määräaikaisen henkilöstön kustannukset kasvoivat 580.000 €. Myös sijaiskustannukset kasvoivat peräti noin 1,1 M€ edellisvuoteen verrattuna. Palkkakulujen kasvua kompensoi henkilösivukulujen pieneneminen noin 2,2 M€. Sen ansiosta henkilöstökustannukset vähenivät nettona kaiken kaikkiaan noin 470.000 € ja toteutuivat käytännössä budjetin mukaisesti ja jopa vähän alle.

Ylityötä tehtiin edellisvuotta hieman enemmän. Kasvua oli ylityötuntien osalta 9,7 % ja kustannusten osalta 9,8 %.

Eläkekulut, joiden kertymä vuonna 2017 oli yhteensä noin 13,7 M€, pienenivät edellisvuoteen verrattuna (-11,5 %). Ilahduttavaa oli se, että varhaiseläkemenoperusteiset maksut (nk. varhemaksut) pienenivät peräti 24,7 %. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi kuusi työntekijää eli kaksi edellisvuotta vähemmän. Osa-aikaeläkkeelle, osatyökyvyttömyyseläkkeelle ja kuntoutustuella (Keva) jäi yhteensä 29 henkilöä, mikä on selvästi edellisvuotista enemmän. Kaikki nämä asiat kertovat onnistuneista työkykyjohtamisen prosesseista. Vanhuuseläkkeelle jäi Varkauden kaupungilta vuonna 2017 yhteensä 47 työntekijää.

Sairauspoissaolojen määrä lisääntyi koko työyhteisön tasolla. Vuonna 2017 keskimääräiset sairauspoissaolot olivat 15,9 pv/työntekijä, kun vuonna 2016 vastaava luku oli 15,3 pv/työntekijä. Luvut on otettu Populus-järjestelmästä, koska työterveyshuollon tuottamat raportit eivät ole paikkansapitäviä. Näin ollen myöskään analysoinnin ja toimenpiteiden suunnittelun kannalta olennaista tietoa esim. sairauspoissaolopäivien määristä ja diagnoosiryhmistä ei ole saatavilla.

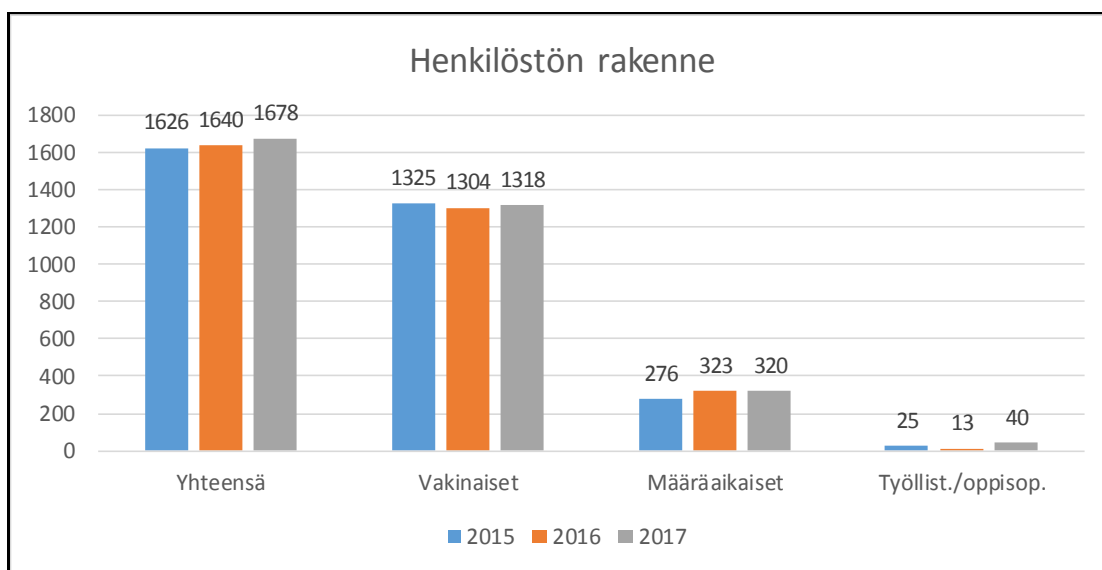
Työterveyshuollon tuottamien, suuntaa antavien raporttien mukaan pitkiä, yli 30 päivää kestäviä sairauspoissaoloja oli vain noin 10 %:lla henkilöstöstä, mutta ne tuottivat valtaosan koko organisaation sairauspoissaoloista. Vajaa puolet (noin 40 %) henkilöstöstä on ollut 0 päivää sairauslomalla. Työterveyshuollon raporttien perusteella valtaosa sairauspoissaoloista aiheutui diagnoosiryhmittäin tuki- ja liikuntaelinsairauksista ja mielenterveyden häiriöistä.

Valtakunnallisen kilpailukykyopimuksen myötä vuosittainen työaika lisääntyi 24 tunnilla 1.2.2017 alkaen. Varkauden kaupungilla lisääntynyt työaika valjastettiin kehittämistyöhön ”100 tekoa varkautelaisten hyväksi!” – kehittämiskampanjan kautta. Vuoden loppuun mennessä käynnissä oli yli 60 tekoa. Esimiesten lisäksi kehittämistoimintaa vetivät ja koordinoivat valtakunnallisen KunTeko-ohjelman tuella valmennetut yli 70 sisäistä kehittäjää.

Henkilöstöä koskevia tietoja ja tunnuslukuja esitetään tarkemmin erikseen laaditussa henkilöstökertomuksessa, joka käsitellään samanaikaisesti tilinpäätöksen kanssa.

	Vakinaiset			Muutos 2016 - 17	
	2015	2016	2017	Erotus	%
Konsernipalvelut	33	27	28	1	3,7 %
Sosiaali- ja terveystoimi	727	721	734	13	1,8 %
Sivistystoimi	405	394	381	-13	-3,3 %
Liikunta- ja vapaa-aikalautakunta			14	14	-
Tekninen toimi	160	162	161	-1	-0,6 %
Yhteensä	1325	1304	1318	14	1,1 %

	Määräaikaiset			Muutos 2016 - 17	
	2015	2016	2017	Erotus	%
Konsernipalvelut	8	2	4	2	100,0 %
Sosiaali- ja terveystoimi	149	199	209	10	5,0 %
Sivistystoimi	101	109	85	-24	-22,0 %
Liikunta- ja vapaa-aikalautakunta			6	6	-
Tekninen toimi	18	13	16	3	23,1 %
Yhteensä	276	323	320	-3	-0,9 %

	2015	2016	2017	Muutos 2016-17
Yhteensä	1626	1640	1678	38
Vakinaiset	1325	1304	1318	14
Määräaikaiset	276	323	320	-3
Työllist./Oppisop.	25	13	40	27

1.1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessaan arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittämiseen vaikuttavia tekijöitä.

Riskienhallintaan kuuluu riskien tunnistaminen, niiden mittaaminen ja niiltä suojautuminen tai mahdollisesti niiden poistaminen. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kunnanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää. Kuntalain 115.1 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Palvelujärjestelmän toimivuuteen ja kaupunkilaisten turvallisuuteen kohdistuvia riskejä

Kaupunkilaisille riskejä ovat elintärkeisiin prosesseihin mm. sähkön jakeluun, kaukolämpöön ja puhtaan veden tuottamiseen liittyvät toiminnot. Sähkön, kaukolämmön ja veden jakelusta vastaavat erilliset yhtiöt. Uhkia ovat mm. luonnon ilmiöt, tulipalot, vesilähteiden saastuminen, veden saannin keskeytykset, ilkivalta ja inhimilliset erehdykset. Eri vuodenaikojen voimakkaat myrkyt ovat aiheuttaneet merkittäviä sähkökatkoksia ja siitä on johtuvia häiriötilanteita. Palveluprosessien hoitaminen on entistä riippuvaisempaa tietojärjestelmistä, tietoliikenneyhteyksistä ja niiden toimivuudesta, joten niiden toiminnan varmistamiseen häiriötilanteissa on erityisesti panostettava.

Kaupungin halki kulkevan valtatie 23:n liikenne on lisääntynyt Stora Enson tehtaiden ja Riikinvoiman Ekovoimalaitoksen toiminnan käynnistyttyä. Valtatie 23 kulkee Varkauden kaupungin keskustan halki, joka lisää merkittävästi liikenteen turvallisuusriskiä.

Valmisteilla olevan sote- ja maakuntalakiuudistuksen toteuttamiseen liittyviä riskejä pyritään ehkäisemään ja turvaamaan kuntalaisille lähipalvelut osallistumalla aktiivisesti uudistuksen valmisteluun ja toteuttamiseen.

Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön merkittävä vähentäminen vuosien 2014/2015 yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena vaikuttaa joltain osin palvelujen ja toiminnan kehittämiseen. Nykyisellä henkilöstöressursilla ei ole enää aikaa kehittää palveluja ja toimintaa, niin paljon kuin tarvetta olisi.

Henkilöstöriskejä

Kaupungin vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2017 oli 49 vuotta (v. 2016 49,6 vuotta, v. 2015 50,3 vuotta). Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen liittyvänä riskinhallintakeinona pidetään tärkeänä henkilöstösuunnitelman jatkuvan toteutumisen seuranta, jotta henkilöstörakenteen ja tulevan eläköitymisen muutokset voidaan huomioida riittävän ajoissa. Henkilöstön saatavuus on ollut vielä hyvää, eikä ole ollut ongelmia vakinaisten tai sijaisten palkkaamisessa.

Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön merkittävä vähentäminen yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena tuo riskejä henkilöstön jaksamisen ja paineita moniosaamisen kehittämiseen.

Taloudellisia riskejä

Lisääntynyt epävarmuus on heikentänyt tulevaisuuden näkymiä niin kansainvälisessä taloudessa kuin kotimaassakin. Tulevaan talouskasvuun, julkiseen velkaantumiseen ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuteen liittyy suuria ja vaikeasti arvioitavia riskejä. Kuntatalouden näkymiä kiristävät yleisen taloudellisen kehityksen lisäksi valtiontalouden kuntiin kohdistuvat mahdolliset lisäleikkaukset, mitkä aiheuttavat kaupungin taloudelle suurta epävarmuutta.

Kaupungin suuret investointitarpeet aiheuttavat paineita velkaantumiskehitykselle. Tulorahoituksen riittävyyden turvaamisen ja menojen hallinnan ohella taloudellisia riskejä ovat maksuvalmius-, korko- ja luottoriskit. Korkotaso on ollut erittäin alhainen, joten akuuttia korkoriskiä ei ole ollut. Matala korkotaso on tarjonnut myös hyvän mahdollisuuden suojautua korkoriskiltä. Kaupungin lainasalkusta on suojattu 60,42 % vuosille 2017 – 2024.

Kassan riittävyys on myös rahoitusriski, johon on varauduttu sopimalla rahoituslaitosten kanssa kuntatodistusohjelmista. Kuntatodistus on lyhytaikaista maksuvalmiuslainaa, jonka saa nopeasti käyttöön.

Vahinkoriskeihin (henkilöstö-, omaisuus- ja toimintavahingot) on varauduttu vakuuttamalla kaikki keskeisimmät toiminnot. Kaupunki käyttää vakuutusasioissa Marsh Oy:n vakuutusmeklaripalvelua.

Kaupunki on myöntänyt takauksia pääasiassa omille tytäryhtiöilleen. Takausten määrä oli vuoden 2017 lopussa 64,587 M€ (v. 2016 70,526 M€, v. 2015 65,935 M€), vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 5,938 M€.

Varkauden kaupungilla ei ole myönnettyjä pääomalainoja 31.12.2017.

Varautuminen tulevaisuudessa

Tulevaisuudessa toiminnan riskeihin varaudutaan strategioiden ja ohjeiden päivittämisellä. Toimialat päivittivät ja käsittelivät omat valmiussuunnitelmansa vuoden 2016 aikana. Vuoden 2017 aikana päivitettiin tai laadittiin uusia hallintoon ja konserniohjaukseen liittyviä strategioita ja ohjeistuksia.

Tulevien vuosien keskeisiä haasteita on kaupungin talouden kantokyvyn ja rahoituksellisen tasapainon säilyttäminen, mihin vaikuttavat menojen kasvun hallinta ja tulorahoituksen riittävyyden turvaaminen. Suurin yksittäinen epävarmuustekijä on sote- ja maakuntauudistuksen myötä muuttuva kuntien rahoituspohja ja kuntien vastattavaksi mahdollisesti tulevat sairaanhoitopiirien kattamattomat alijäämät yms. vastuut. Myös maakuntien ja kuntien välinen yhteistyö ja palvelujen tuottaminen on vielä tässä vaiheessa epäselvää.

Tulevien suurien investointihankkeiden rahoitusratkaisut vaikuttavat merkittävät kaupungin talouteen. Kaupungin suuri investointitarve, lähes 230 M€ on erittäin suuri haaste kaupungin taloudelle.

Kaupungin tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että saavutettu talouden tasapaino säilyy jatkossakin. Taloudellisten riskien vaikutuksia huomioidaan jatkossa entistä laajemmin talousarvioprosessin yhteydessä

1.1.8 Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöasioista. Toimialojen toimintatuottoihin ja – menoihin sisältyvistä ympäristöasioista ei ole koottu erillistä ympäristötilinpitoa.

Ympäristötuotolla tarkoitetaan toiminnasta saatua tuloa, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun esim. jätehuolto- ja jätevesimaksut, ympäristön pilaajilta perityt korvaukset kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostustöistä.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennalta ehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristö investoinnilla tarkoitetaan pitkävaikutteisia menoja, jotka syntyvät tulevien haitallisten ympäristövaikutusten ennaltaehkäisemisestä, vähentämisestä tai poistamisesta.

1.1.9 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan kaupungin tulee antaa toimintakertomuksessa tiedot siitä, miten on huolehdittu korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot tulee antaa siinä laajuudessa, kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Kaupungin vieraanvaraisuutta ja edustusta on hoidettu vuoden 1986 ohjeistuksen ja vakiintuneen käytännön mukaisesti noudattaen kohtuullisuutta ja taloudellisuutta. Edustus ja vieraanvaraisuus ohjeistus saatetaan ajan tasalle vuoden 2018 aikana. Liikelahjoja hankittaessa on pyritty huomioimaan paikallisuus. Vieraanvaraisuudessa ja liikelahjoissa on noudatettu kohtuullisuutta.

Henkilöstön muistamisessa on noudatettu kaupunginhallituksen 26.9.2016 § 194 päivettyä Palkkaus ja palkitseminen Varkauden kaupungissa ohjetta.

Palvelutuotannossa on huomioitu asiakkaiden tasa-arvoisuus ja eettiset sekä etniset arvot. Johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuudet on käsitelty tarkastuslautakunnassa 27.9.2017 § 71 ja kaupunginvaltuustossa 13.11.2017 § 77. Sidonnaisuuksien valvonnan kautta pyritään varmistamaan asioiden puolueeton käsittely ja toiminnan sekä päätöksenteon läpinäkyvyys.

1.2. SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Vuoden 2017 aikana on noudatettu kaupunginvaltuuston 27.1.2014 § 3 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä hallituksen 21.9.2009 § 242 hyväksymää sisäisen valvonnan menettelyohjetta. Uudet Varkauden kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan 1.1.2018 voimaan tulevat perusteet hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.12.2017 § 95.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Varkauden kaupungin selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuodelta 2017 perustuu toimialojen antamiin sisäisen valvonnan raportteihin ja riskienhallinnan selontekoihin.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta. Muut tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat vastaavat kukin omilla vastuualueillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Keskeisiä sisäisen valvonnan kohteita ovat säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen tavoitteiden toteutumisen seuranta, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus, riskienhallinnan järjestäminen, omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta sekä sopimustoiminta.

Toimialat ovat noudattaneet sisäisessä valvonnassa kaupungin sisäisen valvonnan ohjetta. Suoritetuilla valvontatoimenpiteillä on varmistettu menettely- ja toimintatavat sekä toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Havaitut puutteet on korjattu heti, kun ne on havaittu.

Toimialat ovat raportoineet sisäisen valvonnan toteutuksesta, keskeisistä havainnoista ja tehdyistä toimenpiteistä osavuosisikatausraporteissa. Toimialojen sisäisen valvonnan raportit vuodelta 2017 on käsitelty lautakunnissa (perusturvalautakunta 31.1.2018 § 20, sivistyslautakunta 25.1.2018 § 5, liikunta- ja vapaa-aikalautakunta 24.1.2018 § 4 ja tekninen lautakunta 6.2.2018 § 33). Konsernihallinnon sisäisen valvonnan raportti on käsitelty kaupunginhallituksessa 19.2.2018 § 38. Toimialojen sisäisen valvonnan raportit on saatettu tiedoksi kaupunginhallitukselle 19.2.2018 §:t 39 – 42 ja tarkastuslautakunnalle 28.2.2018 § 15.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjä valituksia, joiden perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Vuoden 2017 aikana Itä-Suomen hallinto-oikeudessa tuli vireille seuraavat Varkauden kaupungin toimielinten päätöksiä koskevat valitukset (yhteensä 11 kpl):

- Poikkeaminen, maankäyttö- ja rakennusasiat/Varkauden tekninen lautakunta (2 kpl)
- Pysäköintivirhemaksut/Varkauden kaupungin pysäköinninvalvoja (1 kpl)
- Toimeentulotuen myöntäminen/Varkauden perusturvalautakunnan yksilöasioiden jaosto (3 kpl)
- Vammaispalvelu/Varkauden kaupungin perusturvalautakunnan yksilöasioiden jaosto (3 kpl)
- Yhteydenpidon rajoittaminen/Varkauden kaupungin johtava sosiaalityöntekijä (2 kpl).

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talouden ja talousarvion seuranta on toimialoilla systemaattista ja säännöllistä (kuukausi- ja osavuosisiraportointi). Kuukausiraportit käsitellään kaupunginhallituksen hyväksymän/päättämän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeiden mukaisesti ao. lautakunnissa. Osavuosisikatsaus on tehty kaksi kertaa vuodessa (1.1. – 30.4., 1.1. – 31.8.) ja loppuvuoden 1.1. – 31.12. raportointi sisältyy tilinpäätöksen toimintakertomukseen. Toimialoja on ohjeistettu raportoimaan osavuosisiraporttien yhteydessä myös merkittävimmistä riskeistä ja sisäisestä valvonnasta.

Tavoitteiden, talousarvion ja toiminnan tuloksellisuuden toteutuminen on esitetty vuoden 2017 toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailuissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksissaan 18.12.2017 § 100 muutokset vuoden 2017 talousarvioon. Lisäksi valtuuston 29.5.2017 § 38 mukaan sivistystoimesta siirrettiin 1.6.2017 toimintansa aloittaneelle liikunta- ja vapaa-aikalautakunnalle määrärahat. Vuoden 2017 talousarvioon kohdistuvat määrärahan muutokset, jotka ovat valtuustoon nähden sitovalla tasolla (toimintakate) seuraavat:

TOIMIALA, toimintakate	Alkuperäinen TA 2017	Muutokset TA 2017	Lopullinen TA 2017
Yleishallinto	- 6.277.126	244.762	- 6.032.364
Sosiaali- ja terveystoimi Varkaus	- 81.228.081	- 1.406.598	- 82.634.679
Sosiaali- ja terveystoimi Joroinen	146.280	- 1.582	144.698
Sivistystoimi	- 32.018.392	990.248	- 31.028.144
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi		-1.273.260	- 1.273.260
Tekninen toimi	- 3.201.645	- 196.486	- 3.398.131
Toimintakate	- 122.578.964	- 1.642.915	- 124.221.880

Määrärahamuutokset sisältävät sekä lautakuntien (sivistyslautakunta, perusturvalautakunta, liikunta- ja vapaa-aikalautakunta sekä tekninen lautakunta) määrärahamuutokset sekä yleishallinnon talousarviossa olleiden varausmäärärahojen siirtämisen toimialojen talousarvioihin. Yleishallinnon määrärahoissa varaukset kohdentuivat kärkihankkeiden, kiintiöpakolaisten ja palkkatukityöllistämisen määrärahoihin. Määrärahasiirrot on tehty talousarvion 2017 hyväksymisen yhteydessä hyväksytyyn käytännön mukaisesti.

Tuloslaskelman rahoituserissä määrärahamuutoksia hyväksyttiin muihin rahoitustuottoihin, korkokuluihin sekä muihin rahoituskuluihin. Muiden rahoitustuottojen tuloarviota korotettiin 190.000 €, korkokulujen menomäärärahaa pienennettiin 400.000 € ja muiden rahoituskulujen menomäärärahaa korotettiin 50.000 €.

Rahoituslaskelman antolainoihin myönnettiin 600.000 €:n suuruinen lisämääräraha valtuuston 30.10.2017 § 70 päätöksen mukaisesti. (Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle myönnetty antolaina 700.000 €).

Investointiosaan tehtiin tekniselle toimelle 50.000 €:n määrärahamuutos, joka kohdentui rakennusten purkukustannuksiin.

Myönnetyn lisämäärärahan jälkeen liikunta- ja vapaa-aikatoimen talousarvio ylittyi 9.312 €. Lähtökohtaisesti ylitys johtuu kesken talousarviovuotta perustetun toimielimen kustannuksista. Tarkempi erittely talousarvion toteutumista on esitetty toimialakohtaisten toiminnan ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen yhteydessä.

Tavoitteiden toteutumisessa, varojen käytön valvonnassa sekä tuloksellisuuden arvioinnin pätevytydessä ja luotettavuudessa ei ole ilmennyt tilikauden aikana huomautettavaa, joka olisi aiheutunut sisäisen valvonnan puutteellisuudesta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perustana vuonna 2017 on ollut kaupunginvaltuuston 27.1.2014 § 3 hyväksymä Varkauden kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Taloushallinto on laatinut toimialoille osavuosikatsauksen ja talousarvion laadintaohjeet, joissa on kiinnitetty huomiota sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiin. Toimialat ovat osavuosikatsauksissaan ja toimintakertomuksissaan arvioineet omaan toimintaansa liittyviä merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä. Riskejä on arvioitu myös vuoden 2017 talousarviossa. Riskienhallinnan järjestäminen, toteutus ja seuranta ovat kunkin toimialan vastuulla.

Riskienhallintaryhmä on arvioinut omaisuus- ja vastuuriskejä. Vakuutusmeklarin asiantuntemusta on käytetty vakuutusten kilpailutuksessa ja päätöksenteossa. Vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2016.

Kaupungin lainasalkun analysointia on suorittanut ulkopuolinen rahalaitoksista riippumaton asiantuntija. Lainamäärästä 60,42 % on korkosuojattu. Vuoden 2016 aikana tehtiin 2 korkosuojauksia, joista toinen tuli voimaan vuoden 2017 alkupuolella.

Kaupungin takausvastuut ovat 31.12.2017 tilanteen mukaan 64,587 M€ (31.12.2016 70,526 M€, 31.12.2015 65,935 M€ ja 31.12.2014 70,752 M€). Takauksista 63,879 M€ kohdistuu tytäryhteisöjen lainoihin.

Sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa hyödynnetään vuoden 2017 aikana käyttöön otettuja TargetorPro raportointiohjelmia sekä WPro-työturvallisuusjärjestelmää.

Konserniyhtiöt

Vuoden 2017 talousarvion sitovaksi tavoitteeksi oli asetettu uusien konserniohjeiden ja omistajapoliittisen ohjelman laatiminen 31.5.2017 mennessä. Uudet konserniohjeet valtuusto hyväksyi 30.10.2017 § 72. Omistajapoliittisen ohjelman laatiminen jatkuu vuoden 2018 aikana. Uusien ohjeiden laatimiseen vaikutti merkittävästi hallintopalvelujen henkilöressurssien väheneminen hallintojohtajan virkavapauden ja irtisanoutumisen myötä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Käytöstä poistettuja tuottamattomia kiinteistöjä ei myyty vuonna 2017.

Taseesta poistettiin yli 3 vuotta vanhoja saatavia yhteensä 151.514,22 € (v. 2016 290.897,32 €), jotka kirjattiin menoksi toimialoille.

Kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankinta on suoritettu hankintastrategian ja hankintaohjeiden mukaisesti. Uusi hankintastrategia hyväksyttiin valtuustossa 28.8.2017 § 59. Uudet hankintaohjeet laaditaan vuoden 2018 aikana.

Omaisuuden luovutukset on suoritettu Varkauden kaupunginvaltuuston myöntämän toimivallan puitteissa.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvontaa on seurattu toimialoilla tapahtuvan sisäisen valvonnan kautta.

Sopimustoiminta

Sopimusten hallintaa on kaupunkitasolla uudistettu ja kehitetty osana asiahallinnan kokonaisuutta. Sopimustenhallintaohjelma palvelee sopimuksen tehnyttä toimialaa, mikäli sopimuksen tiedot, mm. sopimuksen kesto on tallennettu ohjelmaan. Sopimushallinnan vastuuhenkilöt on nimetty toimialoittain. Sopimushallinnan täysipainoisessa käyttöönötossa on vielä puutteita.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on Varkauden kaupungin osa johtamisjärjestelmää, jota johtavat tilivelvolliset (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) ja käyttävät toteuttaessaan tilivelvollisuuteen kuuluvaa valvontavelvollisuuttaan. Uuden hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaan sisäisen tarkastuksen suunnitelman hyväksyy kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto. Suunnitelman tarkoituksena on edistää kaupungille asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 16.10.2017 § 272 vuoden 2017 sisäisen tarkastuksen suorittajaksi PricewaterhouseCoopers Oy:n. Yhtiön palveluna tuottaman sisäisen tarkastuksen tavoitteena on tukea Varkauden kaupunkia sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallin-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vuoden 2017 tarkastuksen tavoitteena on arvioida palkkahallinnon prosessien tehokkuutta ja toimivuutta (työsopimuksesta maksatukseen) ja hyväksymiskäytänteitä niin organisaatiossa kuin Taitoa Oy:ssä.

1.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen (ulkoiset erät)

Vuosien 2017 ja 2016 toimintatulojen ja -menojen vertailua vaikeuttaa toimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelalle 1.1.2017, Kiky-sopimus sekä Soisalon Työterveys Liikelaitoksen toiminnan päättyminen 31.12.2016 ja työterveyshuollon siirtyminen omaksi toiminnaksi 1.1.2017 alkaen. Vuoden 2016 tuloslaskelman tilinpäätöstiedot sisältävät Liikelaitoksen ulkoiset menot. Tuloslaskelman tiedot vuosien 2017 ja 2016 välillä eivät siten ole täysin vertailukelpoisia.

Vuoden 2017 tilikauden ylijäämä osoittaa yhteensä 630.591,20 € ylijäämää.

Toimintatuotot (ulkoiset)

Tuloslaskelman mukaan toimintatuottojen toteutuma (ilman valmistusta omaan käyttöön) on 44.364.775,03 €. Toimintatuotot pienentyivät 5.727.006 € / -11,4 % verrattaessa vuoden 2016 toteutumaan. Perustoimeentulotuen siirto Kelalle vaikuttaa toimintatuottojen vähennykseen 1.203.811 € ja Soisalon Työterveys Liikelaitoksen tulojen osuus 3.866.000 €. Vertailukelpoinen vuoden 2017 kokonaistulojen vähennys on 625.000 € / -1,4 %.

Tulolajeittain tarkasteltuna myyntituotot vähentyivät edellisestä vuodesta 4.005.289 € / -12,7 %. Merkittävin muutos tapahtui Joroisten sosiaali- ja terveystoimen yhteistoimintatuloissa, jotka

laskivat edellisestä vuodesta 922.899 €. Soisalon Työterveyden vaikutus edellisen vuoden myyntituottoihin oli 3.875.000 €.

Maksutuotot pienentyivät edellisestä vuodesta 441.928 € / - 4,2 %. Sosiaali- ja terveystoimen maksutuotot vähenivät 272.351 € ja sivistystoimen vähennys oli 188.321 €. Teknisen toimen maksutuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 7.393 €. Työterveys Liikelaitoksen osuus v. 2016 maksutuotoista oli 11.106 €.

Tuet ja avustukset vähentyivät vuoteen 2016 verrattuna 1.062.748 € / -34,9 %, mikä selittyy pääosin perustoimeentulotuen siirrosta Kelalle (1.203.811 €). Työllistämistukitulot kasvoivat 180.989 € vuoden 2016 tilinpäätöstiетоihin verrattuna. Sen sijaan muut tuet ja avustukset vähenivät 31.914 €, josta Soisalon Työterveys Liikelaitoksen vaikutus oli 19.868 €.

Muut toimintatuotot laskivat edellisestä vuodesta 217.040 € / -4,4 %, josta suurin osa kohdistui tekniselle toimelle (vähennys 123.631 €).

Ulkoisilla toimintatuotoilla katetaan 29,6 % toimintakuluista. Ulkoiset toimintatuotot olivat tuloslaskelman kokonaistuloista 26,5 %.

Valmistus omaan käyttöön

Omaan käyttöön valmistettavan aktivoitavan hyödykkeen valmistuksen arvo esitetään tuloslaskelmassa omana eränään. Valmistus omaan käyttöön on tuloslaskelman oikaisua, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tilikauden tulokseen eliminoidaan silloin, kun hyödykkeen valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin.

Valmistus omaan käyttöön 400.702,40 € muodostuu teknisen toimen ja liikunta- ja vapaa-aikatoimen kohdentamista suunnittelu- ja valvontakustannuksista eri investointihankkeisiin. Kasvua vuoteen 2016 verrattaessa 114.956 € / 40,2 %.

Toimintakulut (ulkoiset)

Ulkoisten toimintakulujen toteutuma oli 167.313.315,79 €, jossa on vähennystä vuoden 2016 toteutumaan 5.393.306 € / -3,1 %.

Henkilöstökulut vähentyivät 3.360.945 € / - 4,3 %. Henkilöstökulujen muutoksessa on huomioitava kilpailukykysovimuksen vaikutukset. Vuonna 2017 lomarahoja leikattiin 30 prosenttia. Lomarahaleikkaus vähensi palkkamenoja 1,0 M€. Kilpailukykysovimukseen perustuva sivukuluprosenttien lasku 1,59 prosenttiyksiköllä vähensi vuoden 2017 henkilöstökuluja 0,9 M€. Kilpailukykysovimukseen perustuva henkilöstökulujen vähennys vuonna 2017 oli yhteensä 1,9 M€ vuoteen 2016 verrattuna. Lisäksi eläkemenoperusteiset sekä VARHE-maksut pienenyivät 1,3 M€. Soisalon Työterveysliikelaitoksen vaikutus vuoden 2016 henkilöstökuluissa oli 0,6 M€.

Palvelujen ostot pienentyivät edellisestä vuodesta 1.850.827 € / -2,6 %. Muutokseen vaikutti merkittävästi palveluasumisen ostopalvelujen kirjauskäytännön muutos. Vuoden 2017 aikana palveluasumisen palveluseteleitä koskevat ostopalvelulaskutukset sisältyivät tiliryhmään avustukset, kun edellisenä vuotena vastaavat menot sisältyvät asiakaspalvelujen ostoihin.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoihin käytettiin edellisvuotta enemmän 634.892 € / 6,8 %.

Avustukset pienentyivät 318.195 € / -3,1 %. Toimeentulotuen siirto Kelalle pienesi avustuskuluja 2.519.000 €. Palveluasumisen palvelusetelimenojen kirjauskäytännön muutos edellisvuodesta puolestaan lisäsi avustuksien menoja 2.024.000 €.

Muut toimintakulut pienentyivät 498.233 € / -13,5 %. Muutos selittyy suurimmalta osalta vuoden 2016 tilinpäätökseen sisältyneestä 311.000 €:n suuruudesta pakollisesta varauksesta Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin alijäämän kattamiseen.

Toimintakate

Toimintakate kertoo kuinka paljon toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Toimintakatteen toteutuma -122.547.838,36 €, kasvua 218.743 € / 0,2 % verrattaessa vuoden 2016 toimintakatteeseen. Toimintakate on 5.791 € / asukas (v. 2016 5.705 € / asukas).

Toimintakatetta tarkasteltaessa on huomioitava, että perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle 1.1.2017 alkaen, mikä vähentää nettomenoja 1,315 M€ edelliseen vuoteen verrattuna. Kilpailukykysovimuksen mukainen lomarahojen ja sivukuluprosenttien leikkaus puolestaan vähentää vuoden 2017 henkilöstömenoja 1,9 M€. Soisalon Työterveys Liikelaitoksen vaikutus toimintakatteeseen on 0,191 M€. Toimintakatteen muutos (heikentyminen) edelliseen vuoteen oli vertailukelpoisesti toimeentulotuen Kela-siirto, Kikyn ja Liikelaitoksen vaikutukset huomioiden 3,263 M€ / 2,7 %.

Kuntaliiton vuoden 2017 tilinpäätösarvion ennakkotiedon mukaan toimintakatteen muutos v. 2017 on koko maassa -1,0 %.

Rahoitus

Rahoituseriin kuuluvat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja – kulut sekä muut rahoitustuotot ja -kulut.

Verotulot

Kaupunginvaltuuston 14.11.2016 §:t 62–63 päätöksen mukaisesti vuoden 2017 tuloveroprosenttia korotettiin 0,25 prosenttiyksikköä, yleistä kiinteistöveroprosenttia 0,10 prosenttiyksikköä ja vakituiseen asumiseen käytettävän rakennuksen kiinteistöveroprosenttia 0,10 prosenttiyksikköä. Veroprosenttien korotuksilla arvioitiin saatavan noin 1,5 M€ verotulojen lisäys.

Veroprosenttien muutokset vuosina 2008–2018

Veroprosentit	2008	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017	2018
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00	21,00
Kiinteistöveroprosentit:							
Yleinen kiinteistövero	0,90	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45	1,45
Vakituinen asuminen	0,35	0,35	0,40	0,40	0,40	0,50	0,50
Muut asuinrakennukset	0,95	0,95	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85

Verotulot yhteensä vuonna 2017 olivat 79.952.945 €. Verotulot vähenivät vuoteen 2016 verrattaessa 349.419 € / -0,44 %. Verotulojen kokonaiskertymään vaikutti merkittävästi kilpailukykysovimuksen mukainen lomarahaleikkaus sekä palkansaajien verotukseen kohdennetut verovähennykset. Kuntaliiton mukaan kuntien kokonaisverotulot kasvoivat keskimäärin 2,0 %.

Vuonna 2018 verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 80.700.000 €. Mikäli verotuloennuste pitää paikkansa, verotulot tulevat hieman kasvamaan vuoden 2017 toteutumaan verrattaessa (474.056 €).

Kunnallisverot

Vuoden 2017 aikana kunnallisveroja kertyi 69.890.318 € (v. 2016 70.996.374 €). Kunnallisverojen vähenemä on 1.106.056 € / -1,56 % verrattuna vuoteen 2016. Keskimäärin kuntien kunnallisverot kasvoivat 2,0 %.

Vuodelle 2018 ei kunnallisveroprosenttiin tehty muutosta. Vuoden 2018 talousarviossa on kunnallisveroja arvioitu kertyvän 70.700.000 €, joka on 809.682 € enemmän kuin vuoden 2017 verokertymä.

Kiinteistöverot

Vuonna 2017 kiinteistöveroja kertyi 5.754.888 € (v. 2016 5.250.316 €), joka on 504.572 € / 9,6 % enemmän kuin vuoden 2016 verokertymä. Verokertymän kasvuun vaikutti veroprosenttien korotukset. Kuntaliiton mukaan kuntien kiinteistöverot kasvoivat keskimäärin 6,3 %.

Vuoden 2018 kiinteistöverotukseen ei tehty muutoksia ja kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän 5.800.000 €.

Yhteisöverot

Yhteisöveroja vuonna 2017 kertyi 4.307.739 € (v. 2016 4.055.674 €), kasvua vuoteen 2016 verrattaessa 252.064 € / 6,2 %. Yhteisöveron muutokseen vaikuttivat yleisen taloustilanteen positiivinen kehitys sekä yhden yksittäisen helsinkiläisen yrityksen vuoteen 2016 kohdistuva ennakontäydennysmaksu, joka on jaettiin keväällä 2017 kaikille yhteisöveron saajille.

Keskimäärin kuntien yhteisöverot kasvoivat 21,5 %.

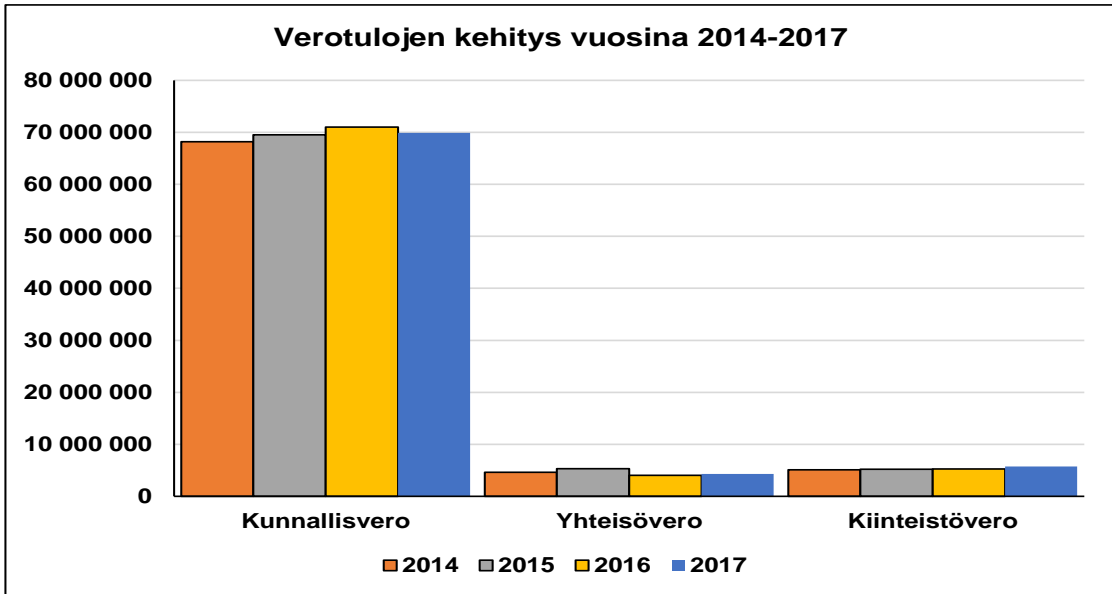
Vuonna 2018 yhteisöveroja on arvioitu kertyvän 4.200.000 €.

Verotulojen toteutuma 1.1.-31.12.2017						
	TA2017	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2017	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Kunnallisvero	69 990 000	0	69 990 000	69 890 318	99 682	99,9
Yhteisövero	4 000 000	0	4 000 000	4 307 739	-307 738	107,7
Kiinteistövero	5 900 000	0	5 900 000	5 754 888	145 112	97,5
Yhteensä	79 890 000	0	79 890 000	79 952 945	-62 944	100,1

VEROTULOT								
	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018	TS2019	TS2020
Verotulot, yht.	74 469	77 944	80 008	80 302	79 953	80 700	81 900	83 300
-muutos -%	2,8	4,7	2,6	0,4	-0,4	0,9	1,5	1,7
Kunnallisvero	67 268	68 179	69 485	70 996	69 890	70 700	71 600	72 700
-muutos -%	2,4	1,4	1,9	2,2	-1,6	1,2	1,3	1,5
Yhteisövero	3 341	4 631	5 310	4 056	4 308	4 200	4 400	4 600
-muutos -%	13,7	38,6	14,7	-23,6	6,2	-2,5	4,8	4,5
Kiinteistövero	3 860	5 134	5 214	5 250	5 755	5 800	5 900	6 000
-muutos -%	1,5	33,0	1,6	0,7	9,6	0,8	1,7	1,7
Tuloveroprosentti	20,00	20,50	20,75	20,75	21,00	21,00	21,00	21,00
Efektiivinen veroaste	14,77	15,13	15,35	15,22	15,04	15,01	15,07	15,23

*) Efektiivinen veroaste tarkoittaa maksuunpannun kunnallisveron suhdetta ansiotuloihin, eli se on veroprosentti, jonka mukaan kuntalainen keskimäärin maksaa ansiotuloistaan kunnallisveroa.

Verotulojen kehitys vuosina 2014-2017					
	2014	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017
Kunnallisvero	68 179 312	69 484 702	70 996 374	69 890 318	-1 106 056
Yhteisövero	4 630 971	5 309 681	4 055 674	4 307 739	252 065
Kiinteistövero	5 134 138	5 213 977	5 250 316	5 754 888	504 572
Yhteensä	77 944 421	80 008 360	80 302 364	79 952 945	-349 419

Kunnan tuloveron määräytymisperusteet			
Verovuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo	Muutos %
2010	20,00	64 058 862	
2011	20,00	65 479 946	2,2
2012	20,00	65 864 346	0,6
2013	20,00	66 853 778	1,5
2014	20,50	69 081 683	3,3
2015	20,75	70 377 483	1,9
2016 (ennakko)	20,75	72 029 560	2,3

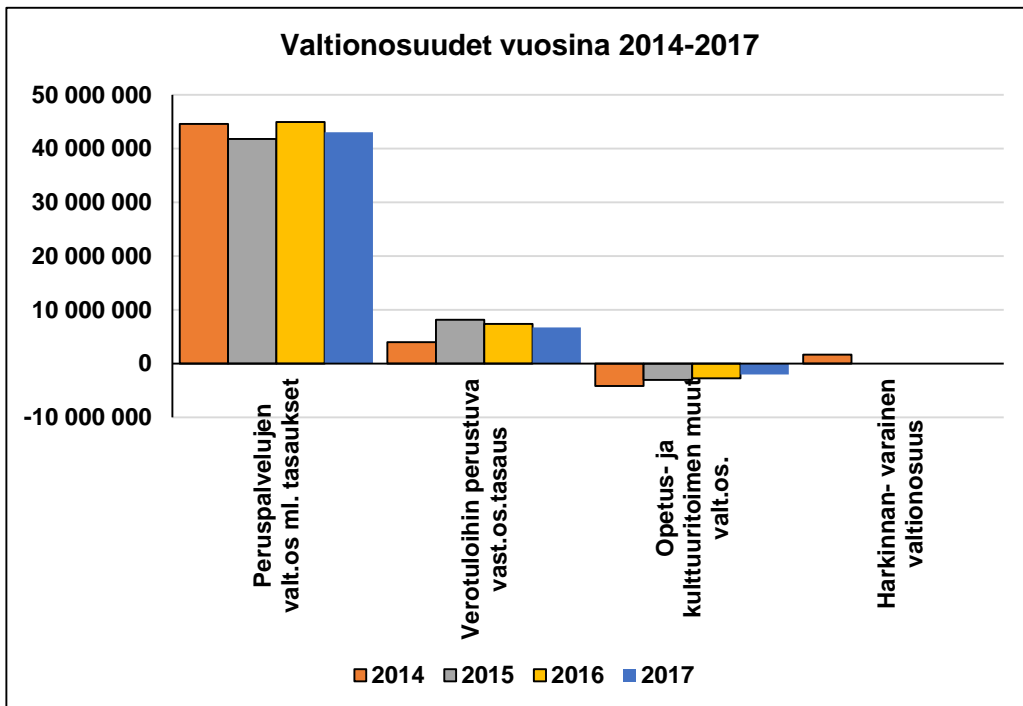
Valtionosuudet

Valtionosuudet 47.700.693 € toteutuivat 99,7 % talousarvioon nähden. Vähennys vuoteen 2016 verrattaessa 1.807.029 € / -3,65 %. Eniten (1.907.972 € / -4,25 %) vähentyi peruspalvelujen valtionosuus. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus pieneni 612.372 € / -8,33 %. Opetus- ja kulttuuritoimen muu negatiivinen valtionosuus pieneni edelleen, ollen vuonna 2017 -2.057.168 €, muutos edellisvuoteen 713.315 €.

Kuntaliiton mukaan kuntien valtionosuudet pienenevät vuonna 2017 keskimäärin 3,3 %. Valtionosuuksien vähenemiseen vaikuttivat mm. perustoimeentulotuen siirto Kelalle ja veroperustemuutosten kompensointi sekä kilpailukykyopimuksen kustannussäästöjen vaikutusten huomioinen kuntien valtionosuuksissa.

Valtionosuuksien toteutuma 1.1.-31.12.2017						
	TA2017	TA-muutos	TA+muutos	Toteutuma 2017	Erotus TA/Tot.	Tot-%
Peruspalvelujen valt.os ml.tasaukset	43 110 000	0	43 110 000	43 019 945	90 055	99,8
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus	6 740 000	0	6 740 000	6 737 916	2 084	100,0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-1 990 000	0	-1 990 000	-2 057 168	67 168	103,4
Yhteensä	47 860 000	0	47 860 000	47 700 693	159 307	99,7

Valtionosuudet vuosina 2014-2017					
	2014	2015	2016	2017	Muutos 2016/2017
Peruspalvelujen valt.os ml. tasaukset	44 560 517	41 772 333	44 927 917	43 019 945	-1 907 972
Verotuloihin perustuva vast.os.tasaus	3 995 344	8 163 852	7 350 288	6 737 916	-612 372
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	-4 167 698	-3 064 203	-2 770 483	-2 057 168	713 315
Harkinnan- varainen valtionosuus	1 650 000				0
Yhteensä	46 038 163	46 871 982	49 507 722	47 700 693	-1 807 029

Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) oli yhteensä 127,654 M€ ja väheni edellisestä vuodesta 2,156 M€ / -1,7 %.

Korkotuotot ja – kulut

Korkotuottoihin 811.418 € (v. 2016 813.099 €) sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyy Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka vuonna 2017 oli 805.797 € (v. 2016 808.004 €).

Korkokulut 528.573 € (v. 2016 501.731 €) muodostuvat pitkäaikaisten talousarviolainojen koroista. Lainakanta 31.12.2017 oli 55.012.492 €, joka on 2.599 € / asukas. Pohjois-Savon kunnissa lainaa oli keskimäärin 2.797 € / asukas ja Manner-Suomessa 2.921 € / asukas. Vuonna 2017 kaupungin lainakanta kasvoi 3.391.402 € €. Pitkäaikaista talousarviolainaa ei vuoden 2017 aikana nostettu. Sen sijaan lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2017 lopussa 10,0 M€. Entisiä pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6.608.597 €.

Kuntaliiton tilinpäätösten ennakkotiedon mukaan kuntien vuoden 2017 lainakanta pienentyy 0,6 % ollen 2.921 €/asukas.

Muut rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot 1.358.747 € (v. 2016 1.498.188 €) koostuvat pääosin Varkauden Aluelämpö Oy:n 451.764 € ja Savon Energiaholding Oy:n 632.193 € osingoista, liikelaitoskuntayhtymän sekä muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista, yhteensä 175.584 €.

Muihin rahoituskuluihin 168.288 € (v. 2016 117.204 €) sisältyy mm. pankkien palvelumaksut, provisiot, verotilitysten oikaisuerät ja tasetilien oikaisueriä.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisten investointien omahankintamenojen määrien vastaavuutta.

Vuoden 2017 vuosikate 6.579.104 € (v. 2016 9.173.342 €, v. 2015 8.284.226 €). Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaiset poistot 110,6 % (v. 2016 167,2 %, v. 2015 164,1 %). Kuntaliiton vuoden 2017 tilinpäätösennakkotiedon mukaan vuosikate kattaa kuntien poistoista keskimäärin 150 %.

Vuosikate heikkeni 2.594.238 / -28,3 % verrattuna vuoden 2016 vuosikatteeseen. Kun perustoimeentulotuen siirto Kelalle ja Soisalon Työterveys Liikelaitoksen vaikutus vuoden 2016 vuosikatteeseen huomioidaan, vuosikateen muutos olisi 1,12 M€ / -14,5 %.

Vuosikate on 311 € / asukas (v. 2016 428 €, v. 2015 383 € / asukas). Kuntaliiton vuoden 2017 tilinpäätösennakkotiedon mukaan kuntien vuosikate on 585 € / asukas.

Suunnitelman mukaiset poistot

Käyttöomaisuuden poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3.000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla.

Vuoden 2017 poistot 5.948.513 € (v. 2016 5.487.235 €, v. 2015 5.047.637 €). Poistoihin sisältyy ylimääräinen kertapoisto 423.788 €, joka muodostuu purettavaksi tulevan Osmajoentie 28 ruskean rakennuksen kirjanpitoarvo alaskirjauksesta.

Tilikauden tulos / ylijäämä

Vuoden 2017 tilikauden tulos ja ylijäämä on 630.591,20 €.

Tilikauden tulokseen vaikutti merkittävästi kilpailukykysojimus. Lomarahaleikkaus pienensi toimintakuluja noin 1,0 M€ ja henkilösivukulut pienenevät 0,9 M€ sivukuluprosenttien pienemisen myötä. Alhainen korkotaso jatkui vuoden 2017 aikana ja maksettavat korkokulut (528.573 €) eivät kasvaneet kuin vain 26.842 € verrattuna edelliseen vuoteen, toteutuen 71.427 € alle budjetin. Metsänmyyntituloja kertyi 344.691 € arvoitua enemmän johtuen lähinnä edellisten vuosien metsäkauppoihin liittyvistä lopputilityksistä. Valmistus omaan käyttöön toteutui 135.702 € suurempana budjetoituun nähden. Lisäksi tulokseen vaikuttaa kertapoistona kirjattu rakennuksen kirjanpitoarvo 423.788 €. Vuosi 2017 on neljäs perättäinen ylijäämäinen vuosi. Taseen ylijäämä vuoden 2017 ylijäämä mukaan lukien on yhteensä 21.127.772 €.

Varkauden kaupunki**Tuloslaskelma (ulkoinen, vuosi 2016 sis. Liikelaitoksen)**

	2017	2016
Toimintatuotot	44 365	50 092
Valmistus omaan käyttöön	401	286
Toimintakulut	-167 313	-172 707
Toimintakate	-122 547	-122 329
Verotulot	79 953	80 302
Valtionosuudet	47 701	49 508
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	811	813
Muut rahoitustuotot	1 359	1 498
Korkokulut	-529	-502
Muut rahoituskulut	-168	-117
Vuosikate	6 580	9 173
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 949	-5 487
Satunnaiset tuotot	0	1 550
Satunnaiset kulut	0	-1 236
Tilikauden tulos	631	4 000
Varausten lisäys (-)	0	-2 500
Rahastojen lisäys (-)		
Tilikauden yli-/alijäämä	631	1 500

Tuloslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toimintatuotot/toimintakulut, %	29,6	29,1
Vuosikate/poistot, %	111	167
Vuosikate, €/asukas	311	428
Asukasmäärä	21 163	21 441

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

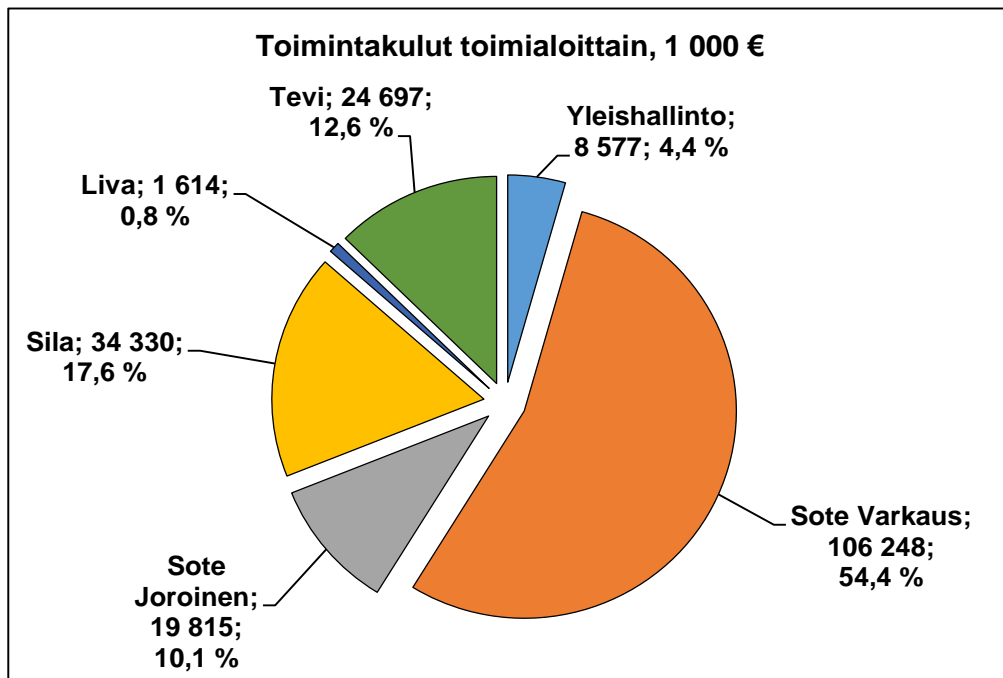
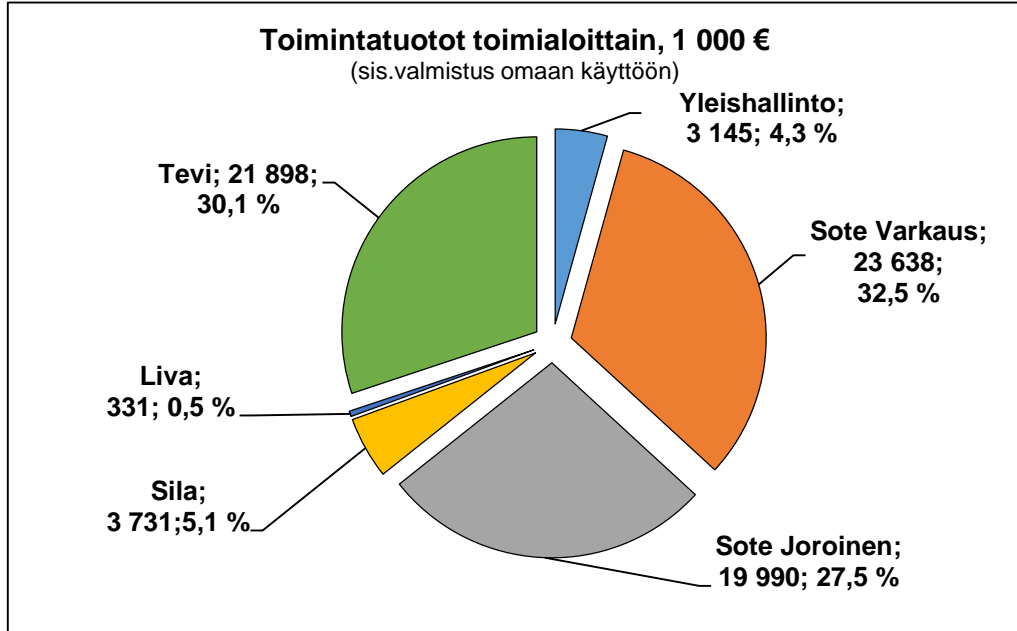
Vuosikate prosenttia poistoista

= 100* Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

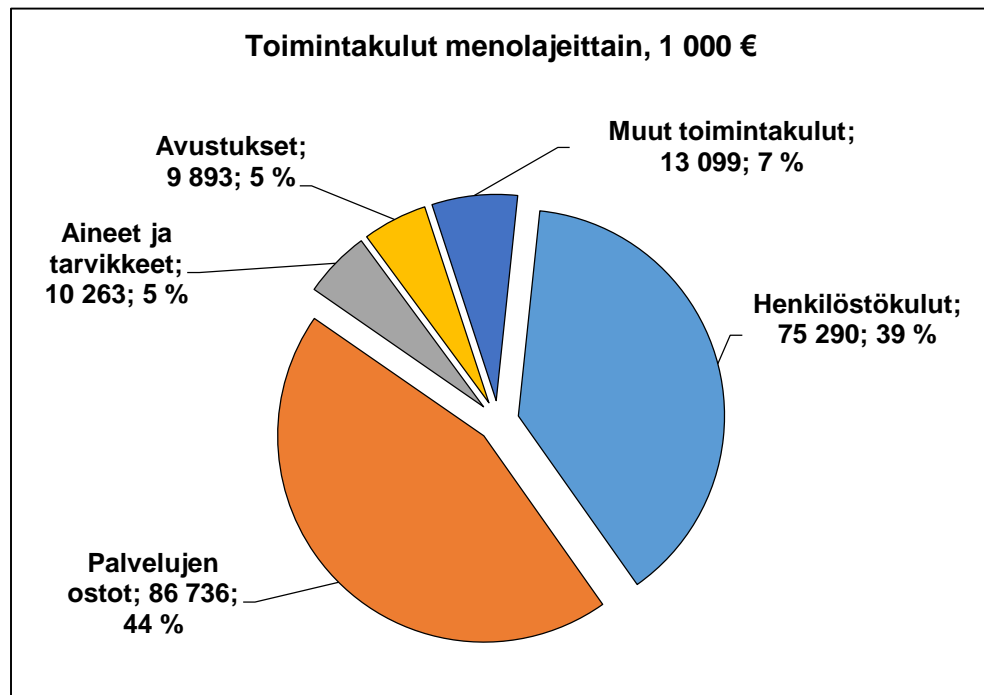
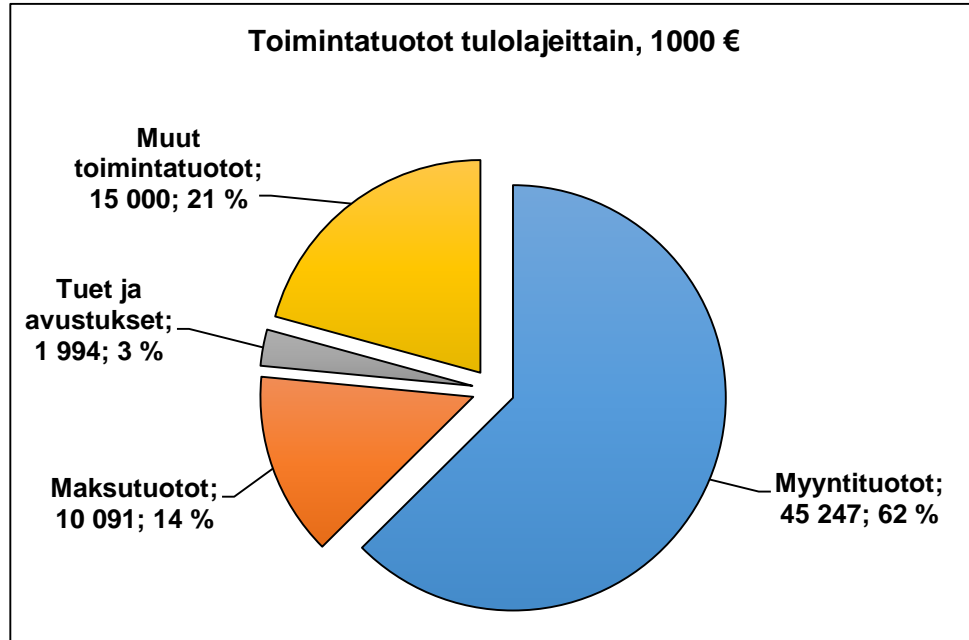
Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa

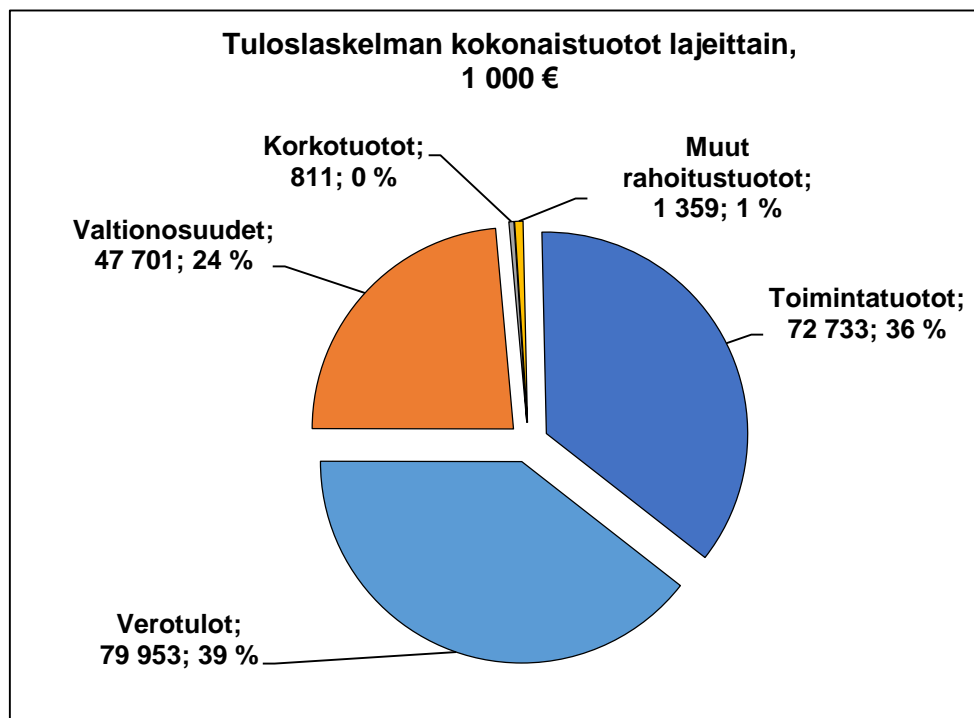
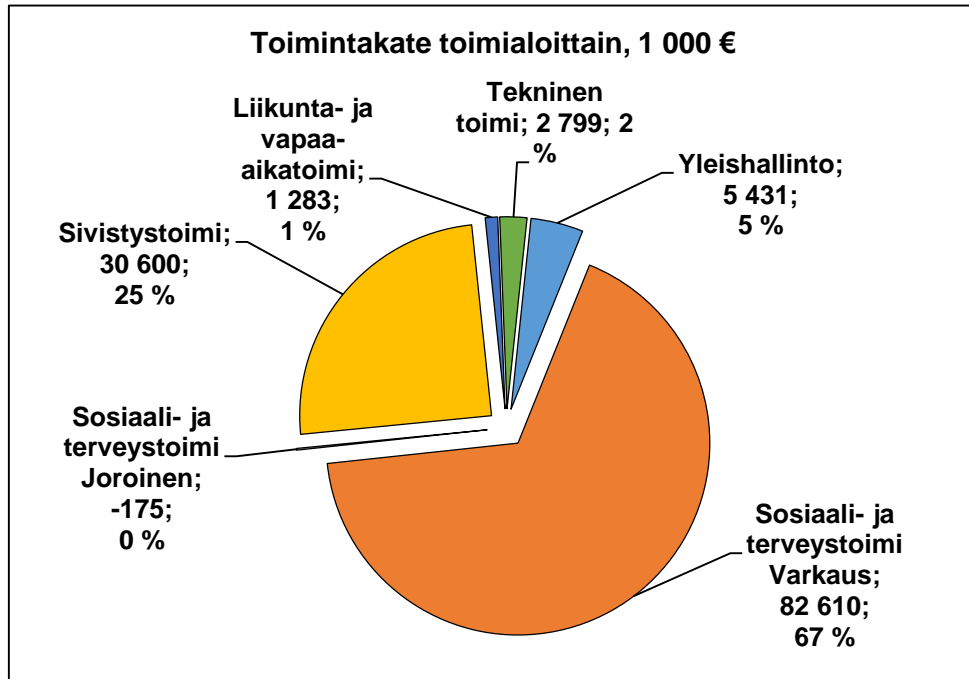
Toimintatuotot ja –kulut toimialoittain, ilman liikelaitosta (ulkoiset/sisäiset)

Toimintatuotot ja – kulut lajeittain, ilman liikelaitosta (ulkoiset/sisäiset)

Toimintakate toimialoittain ja tuloslaskelman kokonaistulot lajeittain, ilman liikelaitosta
(ulkoiset/sisäiset)

KESKEISET TALOUSLUVUT TP 2014-2017 (sis. Liikelaitos vuosina 2014-2016)
(ulkoiset ja sisäiset erät)

	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017
Asukasluku	21 855	21 636	21 441	21 163
Tuloveroprosentti	20,50	20,75	20,75	21,00
Kiinteistövero-%, vakinainen asunto	0,40	0,40	0,40	0,50
Kiinteistövero-%, muut rakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00
Kiinteistövero-%, yleinen	1,35	1,35	1,35	1,45
Kiinteistövero-%, yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteistövero-%, voimalaitokset	2,85	2,85	2,85	2,85
Toimintakulut (1000 €)	-193 479	-196 664	-200 139	-195 281
Sisäiset toimintakulut	24 489	26 304	26 307	27 967
Toimintakulut, € / asukas	-8 853	-9 090	-9 334	-9 227
Toimintatuotot (1000 €)	74 192	76 666	77 810	72 332
Sisäiset toimintatuotot, €	24 489	26 304	26 307	27 967
Toimintatuotot, € / asukas	3 395	3 543	3 629	3 418
Toim.tuotot % toim.kuluista	-38,3	-39,0	-38,9	-37,0
Toimintakate (1000 €)	-119 287	-119 998	-122 329	-122 548
Toimintakate, € / asukas	-5 458	-5 546	-5 705	-5 791
Henkilöstökulut (1000 €) (palkat+sivukulut)	-81 158	-78 481	-78 651	-75 290
Vakinainen henkilöstö, hlö	1 420	1 371	1 345	1 318
Eläkemenoperusteiset kulut, €	-5 262	-4 915	-4 525	-3 445
Varhe-maksut, €	-929	-878	-995	-749
Työnantajan eläkevak.maksut, €	-10 585	-10 528	-10 409	-10 197
Verotulot (1000 €)	77 945	80 008	80 302	79 953
Verotulot, € / asukas	3 566	3 698	3 745	3 778
Verotulot % toim.kuluista	-40,29 %	-40,68 %	-40,12 %	-40,94 %
Valtionosuudet (1000 €)	46 038	46 872	49 508	47 701
Valtionosuudet, € / asukas	2 107	2 166	2 309	2 254
Valtionosuudet % toim.kuluista	-23,8	-23,8	-24,7	-24,4
Vuosikate (1000 €)	6 371	8 284	9 173	6 579
Vuosikate / poistot, %	127,1 %	164,1 %	167,2 %	110,6 %
Vuosikate, € / asukas	292	383	428	311
Investoinnit (brutto) (1000 €)	-11 352	-9 424	-10 490	-11 284
Investointitulot (1000 €)	3 109	542	379	347
Poistot (1000 €)	-5 013	-5 048	-5 487	-5 949
Lainakanta (1000 €)	53 074	51 339	51 621	55 012
Lainat, € / asukas	2 428	2 373	2 408	2 599
Omavaraisuusaste -%	61,3	62,4	63,3	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	42,4	40,7	39,6	47,6
Tilikauden yli-/alijäämä (1000 €)	5 841	3 236	1 500	631

TALOUSARVIO TOTEUTUMA 2017 JA VERTAILU TP 2016 / 2017 (kaupunki ilman liikelaitosta)									
Toimiala	TP 2016	Alkuperäinen TA2017	TA MUUTOKSET 2017	LOPULLINEN TA 2017	TP toteutuma 2017	Poikkeama, € TA / TP 2017	Tot.-% TA 2017	Muutos TP 2017 / 2016 €	Muutos TP 2017 / 2016 %
Yleishallinto (kv, kh, tark.ltk., vaalit, konsernipalvelut)									
Tuotot	3 066 063	3 568 457	-542 826	3 025 631	3 145 356	119 725	104,0 %	79 293	2,6 %
Kulut	-7 555 729	-9 845 583	787 588	-9 057 995	-8 576 640	481 355	94,7 %	-1 020 911	13,5 %
Toimintakate (Netto)	-4 489 666	-6 277 126	244 762	-6 032 364	-5 431 284	601 080	90,0 %	-941 618	21,0 %
Sosiaali- ja terveystoimi, Varkaus									
Tuotot	23 210 261	22 562 805	1 273 263	23 836 068	23 637 642	-198 426	99,2 %	427 381	1,8 %
Kulut	-106 753 433	-103 790 886	-2 679 861	-106 470 747	-106 247 944	222 803	99,8 %	505 489	-0,5 %
Toimintakate (Netto)	-83 543 172	-81 228 081	-1 406 598	-82 634 679	-82 610 302	24 377	100,0 %	932 870	-1,1 %
Sosiaali- ja terveystoimi, Joroinen									
Tuotot	20 803 519	20 657 512	0	20 657 512	19 989 831	-667 681	96,8 %	-813 688	-3,9 %
Kulut	-20 649 912	-20 511 232	-1 582	-20 512 814	-19 814 889	697 925	96,6 %	835 023	-4,0 %
Toimintakate (Netto)	153 607	146 280	-1 582	144 698	174 942	30 244	120,9 %	21 335	13,9 %
Sivistystoimi									
Tuotot	4 366 510	3 849 981	-253 167	3 596 814	3 730 541	133 727	103,7 %	-635 969	-14,6 %
Kulut	-36 826 261	-35 868 373	1 243 415	-34 624 958	-34 330 486	294 472	99,1 %	2 495 775	-6,8 %
Toimintakate (Netto)	-32 459 751	-32 018 392	990 248	-31 028 144	-30 599 945	428 199	98,6 %	1 859 806	-5,7 %
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi									
Tuotot			321 033	321 033	329 334	8 301	102,6 %	329 334	
Valmistus omaan käyttöön			0	0	2 052	2 052		2 052	
Kulut			-1 594 293	-1 594 293	-1 613 957	10 353	101,2 %	-1 613 957	
Toimintakate (Netto)			-1 273 260	-1 273 260	-1 282 571	-9 311	100,7 %	-1 282 571	
Tekninen toimi									
Tuotot	21 054 030	19 861 234	151 356	20 012 590	21 499 340	1 486 750	107,4 %	445 310	2,1 %
Valmistus omaan käyttöön	285 746	265 000		265 000	398 650	133 650	150,4 %	112 904	39,5 %
Kulut	-23 521 607	-23 327 879	-347 842	-23 675 721	-24 696 668	-1 020 947	104,3 %	-1 175 061	5,0 %
Toimintakate (Netto)	-2 181 831	-3 201 645	-196 486	-3 398 131	-2 798 678	599 453	82,4 %	-616 847	28,3 %
Toimintatuotot yhteensä	72 786 129	70 764 989	949 659	71 714 648	72 732 746	1 018 098	101,4 %	-53 383	-0,1 %
Toimintakulut yhteensä	-195 306 942	-193 343 953	-2 592 575	-195 936 528	-195 280 584	655 944	99,7 %	26 358	0,0 %
TOIMINTAKATE	-122 520 813	-122 578 964	-1 642 916	-124 221 880	-122 547 838	1 674 042	98,7 %	-27 025	0,0 %
Rahoitus									
Verotulot	80 302 363	79 890 000	0	79 890 000	79 952 945	62 945	100,1 %	-349 418	-0,4 %
Valtionosuudet	49 507 722	47 860 000	0	47 860 000	47 700 693	-159 307	99,7 %	-1 807 029	-3,6 %
Korkotuotot	832 844	915 000	0	915 000	811 418	-103 582	88,7 %	-21 426	-2,6 %
Muut rahoitustuotot	1 497 099	1 000 000	190 000	1 190 000	1 358 747	168 747	114,2 %	-138 352	-9,2 %
Korkokulut	-501 731	-1 000 000	400 000	-600 000	-528 573	71 427	88,1 %	-26 842	5,3 %
Muut rahoituskulut	-104 314	-100 000	-50 000	-150 000	-168 288	-18 288	112,2 %	-63 974	61,3 %
VUOSIKATE	9 013 170	5 986 036	-1 102 916	4 883 120	6 579 104	-1 695 984	134,7 %	-2 434 066	-27,0 %
Poistot ja arvonalennukset	-5 487 235	-5 986 036	350 000	-5 636 036	-5 948 513	-312 477	105,5 %	-461 278	8,4 %
Satunnaiset tuotot	1 549 895							-1 549 895	
Satunnaiset kulut	-1 235 569							1 235 569	
TILIKAUDEN TULOS	3 840 261	0	-752 916	-752 916	630 591	-1 383 507	-83,8 %	-3 209 670	-83,6 %
Varausten ja rahastojen muutokset	-2 500 000								
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 340 261	0	-752 916	-752 916	630 591	-1 383 507	-83,8 %	-709 670	-53,0 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki kaupungin rahanlähteet ja käytöt. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli sitä, lisääntyvätkö vai vähenevätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tapaan rahoituslaskelma sisältää ainoastaan erät, jotka ovat syntyneet kaupungin kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tuloslaskelmasta ja taseesta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen 4,608 M€. € (v. 2016 - 0,907 M €). Rahoituksen rahavirta oli positiivinen 8,237 M€, kun se edellisenä vuotena oli negatiivinen 0,720 M€ Rahavarojen muutos (lisäys) oli 3,629 M€ edellisestä vuodesta.

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitus vaatimus täyttyy, jos kertymä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta oli negatiivinen -11,4 M€ (v. 2016 -11,8 M€).

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoitusprosentti v. 2017 oli 59,5 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 90,7 %.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainan lyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1:n, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kaupungin tulorahoitus riittää vielä lainakulujen hoitoon, sillä tunnusluku vuonna 2017 oli 1,2 (v. 2016 1,9). Tunnusluku heikkeni kuitenkin vuoden 2017 aikana.

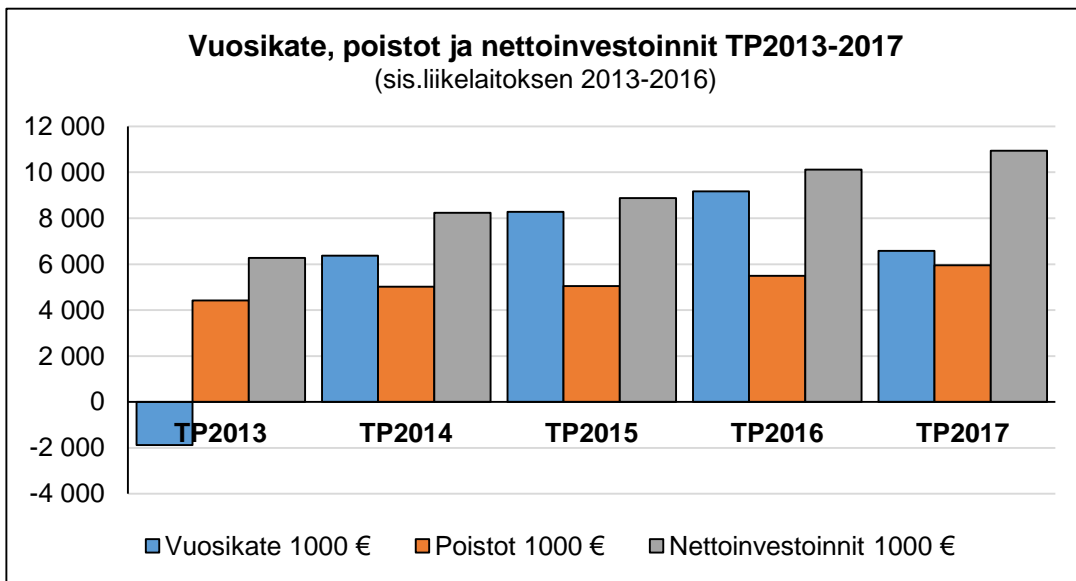
Kassan riittävyys (pv)

= 365*Rahavarat 31.12./ Kassasta maksut tilikaudelta

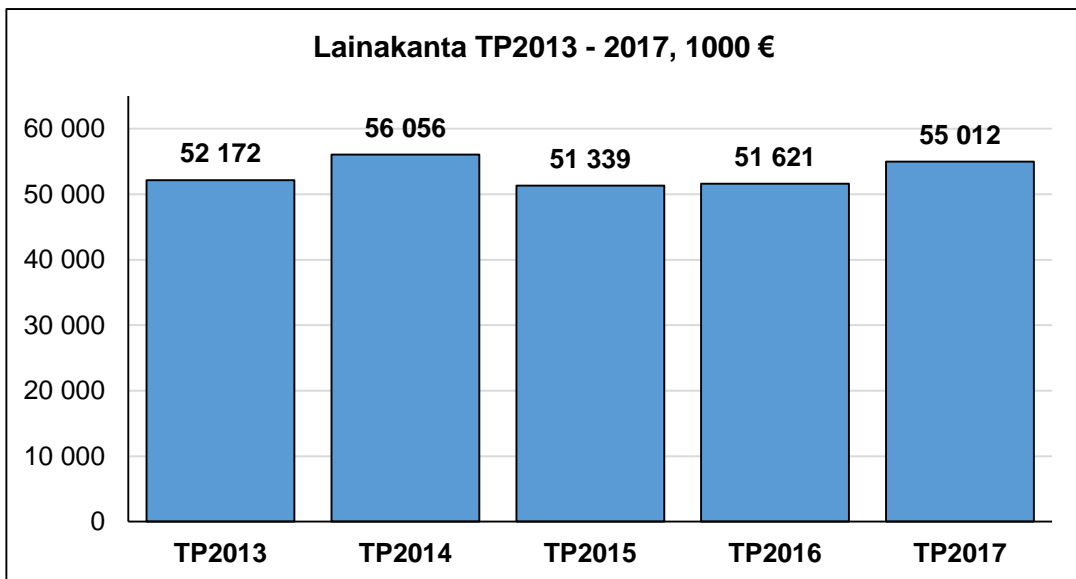
Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Kaupungin vuoden 2017 viimeisen päivän kassavaroilla olisi voitu kattaa 16 päivän kassasta maksut. Ilman konsernitilin rahavaroja riittävyys oli seitsemän päivää.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit TP2013 - 2016 ja TA2017 (sis. liikelaitos)

	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017
Vuosikate 1000 €	-1 879	6 371	8 284	9 173	6 579
Poistot 1000 €	4 424	5 013	5 048	5 487	5 949
Nettoinvestoinnit 1000 €	6 278	8 242	8 882	10 111	10 937
Lainakanta 1000 €	52 172	56 056	51 339	51 621	55 012

Vuoden 2017 lopussa kaupungin taseessa lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli 10,0 M €. Uusia pitkäaikaisia lainoja ei vuonna 2017 sen sijaan nostettu. Talousarviolainoja lyhennettiin 6,608 M€. €, jolloin lainakanta vuoden lopussa oli 55,012 M€, 2.599 €/asukas (ilman konsernitiliä).

VARKAUDEN KAUPUNKI
RAHOITUSLASKELMA (1000 €)

	2017		2016	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	6 579		9 173	
Tulorahoituksen korjauserät	-372	6 207	31	9 204
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-11 284		-10 490	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	235		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	234	-10 815	379	-10 111
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-4 608		-907
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-700		-20	
Antolainasaamisten vähennys	125	-575	180	160
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		5 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 609		-4 718	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 295	8 686	0	282
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset	60		-15	
Vaihto-omaisuuden muutos	-21		-51	
Saamisten muutos	-1 850		41	
Korottomien velkojen muutos	1 937	126	-1 137	-1 162
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		8 237		-720
RAHAVAROJEN MUUTOS		3 629		-1 627
Rahavarat 31.1	8 305		4 676	
1.1.	4 676	-3 629	6 303	-1 627
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2017		2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		-11 481		-11 776
Investointien tulorahoitus, %		59,5		90,7
Lainanhoitokate		1,2		1,9
Kassan riittävyys, pv		16		9
Asukasmäärä		21 163		21 441

1.4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Taseen loppusumma oli 208,929 M€, ja kasvoi 11,062 M€ edellisestä vuodesta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste, joka kuvaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kaupungin omavaraisuusaste oli 60,2 % kun se edellisenä vuotena oli 63,3 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus – tunnusluku kuvaa kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kriisikuntakriteereissä suhteellisen velkaantuneisuuden raja on 50 %.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli 47,6 % ja edellisenä vuotena 39,6 %.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku esitetään ensimmäistä kertaa vuoden 2017 tilinpäätöksessä ja kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Vuokravastuisiin merkitään liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana konsernin taseessa.

Tunnusluvun arvo on 48,6 %.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Vuonna 2017 kaupungin lainakanta kasvoi 3.391.402 €. Pitkäaikaista talousarviolainaa ei vuoden 2017 aikana nostettu. Sen sijaan lyhytaikaista kuntatodistuslainaa oli vuoden 2017 lopussa 10,0 M€. Entisiä pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6.608.597 €. Lainakanta oli vuoden päättyessä 55,012

M€. Lainat/asukas vuoden vaihteessa oli 2.599 €/asukas (2.408 euroa v. 2016). Kun lainakannassa huomioidaan konsernitilin kirjaus, on velkamäärä 60,31 M€ / 2.850 €/asukas.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kaupungin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kaupungin lainasaamiset olivat 47,1 M€, joka sisältää konsernitilin velkasaamisen 0,102 M€.

TASE 312.2017
Varkauden kaupunki (v. 2016 sis. Liikelaitoksen)
1000 €

	2017	2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	666	781
Muut pitkävaikutteiset menot	10	16
Aineettomat hyödykkeet	676	797
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	28 306	28 124
Rakennukset	58 762	48 957
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 661	10 052
Koneet ja kalusto	2 421	2 108
Muut aineelliset hyödykkeet	25	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	402	5 397
Aineelliset hyödykkeet	100 577	94 638
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	43 396	44 225
Muut lainasaamiset	47 062	46 487
Muut saamiset	33	33
Sijoitukset	90 491	90 745
PYSYVÄT VASTAAVAT	191 744	186 180
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	25	26
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	25	26
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	236	216
Vaihto-omaisuus	236	216
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	10	10
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 144	4 001
Lainasaamiset	102	0
Muut saamiset	2 936	1 870
Siirtosaamiset	1 427	888
Lyhytaikaiset saamiset	8 609	6 759
Saamiset yhteensä	8 619	6 769
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	8 306	4 676
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 161	11 661
VASTAAVAA YHTEENSÄ	208 930	197 867

	2017	2016
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232	91 232
Muut omat rahastot	948	948
Ed.tilikauden ylijäämä	20 497	18 997
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	631	1 500
OMA PÄÄOMA	113 308	112 677
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraus	12 500	12 500
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	995	1096
Muut pakolliset varaukset	163	311
PAKOLLISET VARAUKSET	1 158	1 407
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	108	36
Muut toimeksiantojen pääomat	25	38
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	133	74
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	40 104	46 404
Muut velat	17	17
Pitkäaikainen	40 121	46 421
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	10 000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	2 583	2 893
Lainat julkisyhteisöiltä	2 325	2 325
Lainat muilta luotonantajilta	5 295	0
Saadut ennakot	3	27
Lyhytaikaiset ostovelat	9 069	6 829
Muut velat	1 283	1 408
Siirtovelat	11 152	11 306
Lyhytaikainen	41 710	24 788
VIERAS PÄÄOMA	81 831	71 209
VASTATTAVA YHTEENSÄ	208 930	197 867
Taseen tunnusluvut	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	60,2	63,3
Suhteellinen velkaantuneisuus %	47,6	39,6
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	48,6	40,2
Kertynyt yli/-ajäämä, 1000 e	21 128	20 497
Kertynyt yli/-alijäämä e/asukas	998	956
Lainakanta, 1000 e (sis. konsernitilin)	60 307	
Lainakanta e/asukas	2 850	
Lainakanta, 1000 e (ilman konsernitiliä)	55 012	51 621
Lainakanta e/asukas	2 599	2 408
Lainasaamiset, 1000 e	47 062	46 487
Asukasmäärä	21 163	21 441

1.5. KOKONAISTULOT – JA MENOT

Kokonaismenojen ja tulojen laskelma on muodostettu kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmista. Kaupungin kokonaistulot olivat 189,920 M€ ja kokonaismenot 186,416 M€. Tulojen ja menojen erotus oli 3,504 M€. Kun siihen lisätään rahoituslaskelman Muut maksuvalmiuden muutokset (0,125 M€) saadaan kassavarojen muutokseksi 3,629 M€. Se vastaa rahavarojen muutosta vuoden 2017 aikana.

Kokonaistulot- ja menot (1000 e)

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	44 364 775	Toimintakulut	167 313 316
Verotulot	79 952 944	Valmistus omaan käyttöön	-400 702
Valtionosuudet	47 700 693	Korkokulut	528 573
Korkotuotot	811 418	Muut rahoituskulut	168 288
Muut rahoitustuotot	1 358 747	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot			
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-158 760	+/- Pakollisten varausten muutos	249 207
		- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	-35 812
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investoinnit	235 394	Investointimenot	11 284 185
Pysyvien vastaavien luovutustulot	234 336	Ennakkomaksut	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennys	125 167	Antolainasaamisten lisäykset	700 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 608 598
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	15 294 932		
Kokonaistulot yhteensä	189 919 646	Kokonaismenot yhteensä	186 415 653

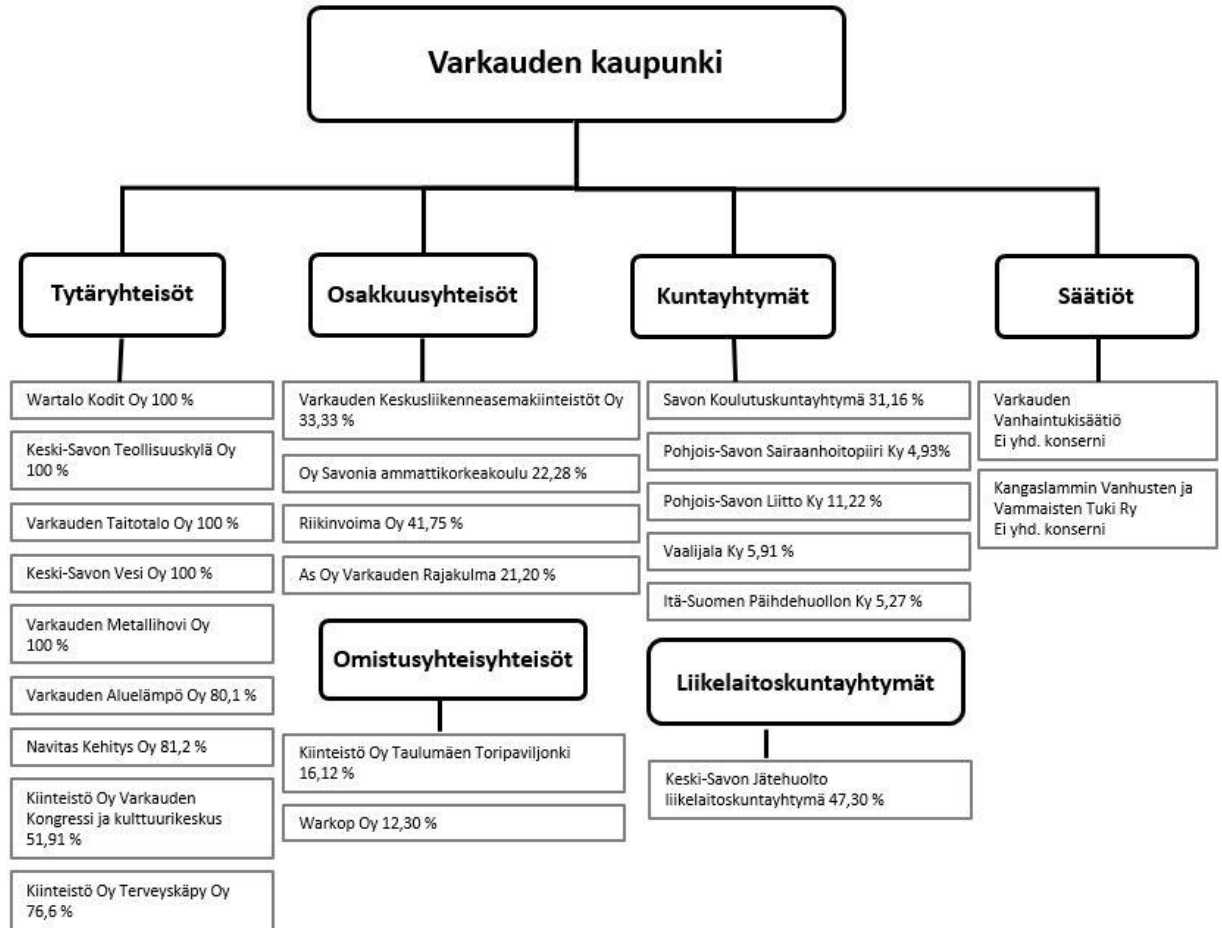
Täsmäytys, 1 000 €

Kokonaistulot - kokonaismenot	3 504
Muut maksuvalmiuden muutokset	125
	<u>3 629</u>

Rahavarat 31.12.2016	8 305
Rahavarat 1.1.2016	4 676
	<u>3 629</u>

1.6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernirakenne 31.12.2017

Kuntakonsernin vuoden 2017 toiminnalle asetetut keskeiset tavoitteet

Vuoden 2017 talousarvio sisälsi merkittävimmille tytäryhtiöille asetetut toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutuminen on selostettu yksityiskohtaisemmin toimintakertomuksen osassa *Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen*.

Kuntakonsernille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Kuntakonsernin sitovat tavoitteet 2017	Tavoite	Toteutuma
Konsernin toimintatulot kattavat toimintamenoista	väh. 40 %	47,50 %
Konsernin vuosikate poistoista	väh. 100 %	139,71 %
Konsernin omavaraisuusaste	väh. 50 %	38,10 %
Konsernin laina e/asukas ei kasva vuoden 2016 tasosta	7 907 €/as.	8 262 €
Konsernin ali-/ylijäämä ei kasva vuoden 2016 tasosta	Tilikauden tulos ylijäämäinen	Tulos oli ylijäämäinen 4,136 M€
Takaukset, €	Takausvastuut eivät kasva v. 2016 tasosta merkittävästi	Takausvastuut pienenevät 5,9 M€

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistetty	Ei yhdistetty
Tytäryhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	
Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	
Muut yhtiöt	1	1
Osakkuusyhtiöt	2	2
Omistusyhteisyhtiöt		2
Kuntayhtymät	5	
Liikelaitoskuntayhtymät	1	
Säätiöt ja yhdistykset		2
Yhteensä	16	7

Konsernitilinpäätökseen yhdistetyt tytäryhtiöt:

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja kulttuurikeskus, Navitas Kehitys Oy, Varkauden Aluelämpö Oy, Varkauden Taitotalo Oy, Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy. Varkauden Metallihovi Oy ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhtiöllä ei ole ollut toimintaa enää moneen vuoteen.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty seuraavat kuntayhtymät:

Savon koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiri Ky, Pohjois-Savon Liitto, Vaalijalan Ky, Itä-Suomen Päihdehuollon Ky.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä.

Osakkuusyhteisöissä on yhdistelty Savonia Ammattikorkeakoulu Oy ja uutena yhtiönä Riikinvoima Oy, jonka varsinainen tuotantotoiminta alkoi vuonna 2017. Yhteisön vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelemättä osakkuusyhteisöissä Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy ja As Oy Rajakulma.

Omistusyhteisyhteisöistä yhdistelemättömät ovat: Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki ja Warkop Oy. Säätiöistä ja yhdistyksistä yhdistelemättömät ovat: Varkauden Vanhaintukisäätiö ja Kangaslammin Vanhusten ja Vammaisten Tuki ry.

Muita yhteisöjä, joita kaupunki on myös tukenut merkittävästi, on Varkauden Teatterin Kannatusyhdistys.

Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjauksen päälinjaukset on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 30.10.2017 § 72 ja se tuli voimaan 1.11.2017.

Konserniohjeissa on määritelty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, konsernijaoston, lautakuntien ja johtavien viranhaltijoiden toimivalta konserniohjauksessa. Tytäryhteisöjen edustajat hallintoelimissään arvioivat johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Tytäryhteisöt on veloitettu pyytämään ohjeita/kannanottoa konsernijohtolta ennen merkittäviä päätöksiä (mm. toiminnan laajentaminen, takaukset, merkittävät investoinnit). Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhtiöitä kirjanpidosta, tilintarkastuksesta ja raportoinnista sekä hankinnoista, rahoitushuollosta, riskien hallinnasta, henkilöstöpolitiikasta ja tiedottamisesta.

Kaupunginvaltuusto vahvistaa vuosittain talousarviossa tavoitteet keskeisille konserniyhteisöille. Tytäryhteisöt raportoivat kolme kertaa vuodessa (osavuositarkastukset 1 ja 2 sekä tilinpäätös) tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ao. vuoden aikana.

Konserniohjausta on vahvistettu perustamalla uuden kuntalain mukaisesti konsernijaosto 1.6.2017 alkaen, joka toimii hallintosäännön luvun 3 mukaisesti kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Konsernijaoston tehtävät ovat seuraavat:

1. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
2. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
3. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. Valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on selvitetty tilinpäätöksessä kohdassa Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen.

Kaupungin omistajapoliittisen ohjelman valmistelu aloitettiin syksyllä 2017. Ohjelma valmistuu vuoden 2018 aikana.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Toimintakertomuksen osassa *Tytäryhteisöjen talouden ja tavoitteiden toteutuminen* on selvitetty olellaiset muutokset tytäryhteisöissä.

Kaupunginvaltuusto myönsi 28.8.2017 § 57 80 % omavelkaisen takauksen Wartalo Kodit Oy:n 9,1 M€:n lainalle. Takaus annettiin lainalle, jolla konvertoitiin kolme vanhaa takauslainaa yhdeksi uudeksi lainaksi. Vanhoissa lainoissa takaus oli 100 % ja uuden lainan takaus 80 %, näin ollen lainajärjestelyn myötä kokonaistakausvastuu pienentyi 1,84 M€.

Kaupungin takausvastuut olivat vuoden 2017 lopussa 64,6 M€, mikä on 5,9 M€ edellisvuotta vähemmän. Takausvastuiden kokonaismäärästä 63,9 M€ kohdistui tytäryhteisöjen takausvastuisiin.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 30.10.2017 § 70 myönnettiin 700.000 € antolaina Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:lle Käsityökatu 35 teollisuushallin ostamista varten.

Navitas Kehitys Oy:n ja Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n yhteistyötä sekä hallintoa tiivistettiin ja Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n henkilöstö siirtyi vuoden 2018 alusta Navitas Kehitys Oy:n palvelukseen. Järjestelyllä haettiin kustannustehokkuutta tytäryhtiöiden toimintaan.

Valtuuston 14.12.2015 § 69 ja 12.12.2016 § 72 päätöksen mukaisesti Savon koulutus kuntayhtymän omistuksessa olevat Osmajoen tien 28 kiinteistö ja sillä sijaitsevat rakennukset siirtyvät kuntayhtymältä Varkauden kaupungin omistukseen 1.1.2017 alkaen. Toinen rakennuksista (ruskea rakennus) toimi vuoden 2017 aikana perusopetuksen väistötilana Walterin

koulun rakentamisen aikana. Rakennus tullaan purkamaan vuoden 2018 aikana, joten sen kirjanpitoarvo 0,423 M€ alas kirjattiin vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä on käsitelty aikaisemmasta vuodesta poiketen kaupungin konsernitiliin kuuluvien tytäryhteisöjen rahatilien varat taseen rahat- ja pankkisaamiset - erässä. Kaupungin velka em. yhteisöille näiden varoista kaupungin konsernitilillä näkyy vastaavasti kaupungin lyhytaikaisissa veloissa 5,397 M€ ja konsernitililtä lainattu käyttö lainasaamisissa 0,102 M€. Kaupungin rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa yhteensä 8,305 M€, josta yhtiöiden rahavarat olivat 5,295 M€ ja kaupungin omat rahavarat 3,010 €.

Kirjanpitolautakunta on antanut vuonna 2016 lausunnon (1963/2016) johdannaissopimusten/ koronvaihtosopimusten käsittelystä. Ohjeistuksen mukaan varovaisuuden periaatetta noudattaen koronvaihtosopimusten negatiiviset arvot tulee kirjata kuluksi ja pakolliseksi varaukseksi.

Tytäryhtiöiden tilinpäätöksissä on esitetty koronvaihtosopimuksista johtuvia pakollisia varauksia yhteensä 367.195 €.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konsernia johtavat kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus. Konsernin viranhaltijajohdon muodostaa kaupunginjohtaja. Lisäksi konsernin ohjaukseen osallistuu kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto uuden 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön mukaisesti. Lisäksi konsernijohtoon kuuluvat ne viranhaltijat, joille kaupunginhallitus on määrännyt omistajaohjauksenvastuun tytäryhteisöjen osalta.

Kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista ja hyväksyy konserniohjeet.

Kaupunginhallitus nimesi edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin, antoi ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kaupungin muulle viranomaiselle, seuraa kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista, vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä, antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunta huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kaupunginjohtajaa.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernipolitiikkaa, vastaa konserniohjeen mukaan kaupunginjohtajalle kuuluvista tehtävistä, seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle, seuraa kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle.

Toimialajohtaja ja konsernihallinnon vastuuhenkilöt vastaavat konserniohjeen mukaan toimialajohtajalle / konsernihallinnon vastuuhenkilölle kuuluvista tehtävistä, seuraavat toimialallaan kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoivat tarvittaessa kaupunginjohtajalle, seuraavat toimialallaan kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekevät tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämistä kaupunginjohtajalle.

Viranhaltijatason seurantavastuu on määritelty konserniyhtiöittäin. Toimialajohtajat raportoivat säännöllisesti kaupungin johtoryhmässä vastuualueellaan olevan konserniyhtiön ajankohtaisista asioista.

Tärkeimpien tytäryhteisöjen edustajia on kuultu kaupunginhallituksessa ja merkittävimmissä asioissa myös kaupunginvaltuustossa.

Konsernijohtoon ja yhtiöiden edustajien tapaamisia on järjestetty useita tilivuoden aikana.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan ja taloudestaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle konsernijohtoon ja taloushallinnon antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti.

Merkittävät päätöksentekoon tulevat asiat (mm. takaukset, investoinnit) on valmisteltu kaupungin johdon kanssa ennen kuin asia etenee päätöksentekoon yhtiössä ja kaupungin hallintoelimissä.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Omistajan keskeisiä vaikuttamismuotoja yhteisön toimintaan on edustajien valitseminen yhteisön hallinto- ja päätöksentekoeleimiin. Edustajien valinnassa otetaan huomioon kyvykkyys arvioida johdon toimintaa sekä strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja omistajaohjauksen toteutumista.

Kuntalain perusteella kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamista käsiteltäviin asioihin.

Tilikauden aikana kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat tarvittaessa antaneet ohjeita kaupungin edustajille. Konsernijohtoon saamien tietojen mukaan yhtiöissä on toimittu kaupungin omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Tytäryhteisöt käyttävät pääsääntöisesti samaa tilintarkastusyhteisöä kuin kaupunki ja kaupungin tilintarkastaja nimetään myös tytäryhteisön tilintarkastajaksi, ellei muuta erikseen sovita. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Tarkastustoimella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisö raportoi kaupungille toiminnastaan ja taloudestaan talousjohtajan antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti vähintään tilinpäätös- ja osavuosikatsauksina. Raportointi on lisäksi välttämätöntä aina, kun yhteisön toiminnassa on havaittavissa olennaisia poikkeamia kaupungin määrittämistä tavoitteista.

Kaupunginvaltuusto on vahvistanut tavoitteet keskeisille konserniyhteisöille talousarviossa. Tytäryhteisöt ovat raportoineet kolme kertaa vuodessa (osavuosikatsaukset 1 ja 2 sekä tilinpäätös) tavoitteiden ja talouden toteutumisesta sekä mahdollisista merkittävistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ao. vuoden aikana.

Tytäryhteisöjen raportointi perustuu standardisoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyyn analyysiin.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on selvitetty tilinpäätöksessä kohdassa *Kooste tytäryhteisöistä*.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Konserniohjeessa on asetettu tavoitteeksi toimia yhteistyössä seuraavissa asioissa:

hankinnat, rahoitushuolto, henkilöstöpolitiikka, keskitetyt konsernipalvelut kuten toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut ja tietohallinnon palvelut.

Tavoitteena on saada toiminnallista ja taloudellista hyötyä keskittämällä / yhteistoiminnalla.

Keskitettyjen konsernipalvelujen käyttö on vähentynyt talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen siirryttyä Kunnan Taitoa Oy:n hoidettavaksi. Tytäryhteisöt käyttävät keskitettyjä ICT-palveluja jonkin verran.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, joka perustuu tehtyyn riskien kartoitukseen. Kartoituksen pohjalta määritellään ne periaatteet, joiden mukaan vahinkoriskejä jätetään vakuutusyhtiön kannettavaksi.

Riskienhallinnan järjestämisestä kuntakonsernissa voidaan arvioida mm. seuraavin perustein:

- Onko riskienkartoitus tytäryhteisöissä ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- Onko kuntakonsernissa onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa?

Täysin yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa ei ole noudatettu konsernissa. Yhtiöiden toimiala, suuruus ja erilaiset tarpeet ohjaavat omaisuuden ja toiminnan vakuuttamista (vakuutusmuodot, omavastuut).

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajien ilmoituksen mukaan riskienkartoitus on ajan tasalla. Yhtiöt ovat onnistuneet toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut**Konsernituloslaskelma (1000 e)**

	2017	2016
Toimintatuotot	113 889	119 173
Toimintakulut	-239 552	-247 261
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	481	140
Toimintakate	-125 182	-127 948
Verotulot	79 953	80 295
Valtionosuudet	64 312	69 898
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	599	157
Muut rahoitustuotot	891	2 941
Korkokulut	-2 331	-2 232
Muut rahoituskulut	-796	-651
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 637	215
Vuosikate	17 446	22 460
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 487	-11 666
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	0	-1
Poistot ja arvonalentumiset	-12 487	-11 667
Satunnaiset erät	-30	629
Tilikauden tulos	4 929	11 422
Tilinpäätössiirrot	30	-6
Tilikauden verot	-452	-354
Laskennalliset verot	21	-180
Vähemmistöosuudet	-392	-331
Osuus kuntayhtymien tuloksesta		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 136	10 551
Konsernituloslaskelman tunnusluvut:	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,5	48,2
Vuosikate/Poistot, %	139,7	192,5
Vuosikate, euroa/asukas	824	1 048
Asukasmäärä	21 163	21 441

Konsernin rahoituslaskelma (1000 €)

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 446	22 460
Satunnaiset erät	-30	628
Tilikauden verot	-452	-354
Tulorahoituksen korjauserät	-85	-5
Toiminnan rahavirta	16 879	22 729
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-25 104	-18 767
Rahoitusosuudet investointimen.	419	173
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	821	-262
Investointien rahavirta	-23 864	-18 856
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 985	3 873
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-11	-1
Antolainasaamisten vähennykset	30	38
Antolainauksen muutokset	19	37
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 887	15 566
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-23 958	-15 620
Lyhytaikaisten lainojen muutos	23 603	-2 610
Lainakannan muutokset	5 532	-2 664
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	371	-105
Muutokset vähemmistöosuudessa	-126	-126
Oman pääoman muutokset	245	-231
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	36	73
Vaihto-omaisuuden muutos	60	245
Saamisten muutos	407	1 126
Korottomien velkojen muutokset	698	-2 392
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 201	-948
Rahoituksen rahavirta	6 997	-3 806
Rahavarojen muutos	12	67
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	23 838	23 826
Rahavarat 1.1	23 826	23 759
	12	67
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut:	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-10 643	-8 560
Investointien tulorahoitus, %	70,7	120,8
Lainanhoitokate	0,7	1,4
Kassan riittävyys	36	35
Asukasmäärä	21 163	21 441

Konsernitase 31.12.2017 (1000 e)

	2017	2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 376	1 335
Muut pitkävaikutteiset menot	520	445
Ennakkomaksut	28	55
Aineettomat hyödykkeet	1 924	1 835
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	30 330	30 178
Rakennukset	176 449	167 119
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 761	31 055
Koneet ja kalusto	9 527	9 128
Muut aineelliset hyödykkeet	6 175	6 672
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 057	10 024
Aineelliset hyödykkeet	264 299	254 176
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiöosuudet	10 813	10 345
Muut osakkeet ja osuudet	3 750	3 779
Muut lainasaamiset	835	856
Muut saamiset	87	84
Sijoitukset	15 485	15 064
PYSYVÄT VASTAAVAT	281 708	271 075
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	623	445
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	114	111
Muut toimeksiantojen varat	197	234
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	934	790
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	744	747
Keskeneräiset tuotteet	155	234
Vaihto-omaisuus	899	981
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 940	6 496
Lainasaamiset	18 508	19 714
Muut saamiset	319	329
Siirtosaamiset	10	
Pitkäaikaiset saamiset	24 777	26 539
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	9 944	10 224
Muut saamiset (ly)	3 698	2 651
Siirtosaamiset (ly)	2 825	2 295
Lyhytaikaiset saamiset	16 467	15 170
Saamiset	41 244	41 709
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	753	857
Rahoitusarvopaperit	753	857
Rahat ja pankkisaamiset	23 085	22 969
VAIHTUVAT VASTAAVAT	65 981	66 516
VASTAAVAA YHTEENSÄ	348 623	338 381

Konsernitase 31.12.2017

	2017	2016
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232	91 232
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1	1
Muut omat rahastot	2 176	2 133
Ed.tilikausien ylijäämä	31 295	20 791
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 136	10 551
OMA PÄÄOMA	128 840	124 708
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 858	3 493
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	995	1 087
Muut pakolliset varaukset	1 870	1 937
PAKOLLISET VARAUKSET	2 865	3 024
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	710	485
Lahjoitusrahastojen pääomat	116	108
Muut toimeksiantojen pääomat	229	282
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 055	875
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	146 531	154 258
Lainat julkisyhteisöiltä	3 088	3 088
Liittymismaksut ja muut velat	2 562	2 505
Pitkäaikainen vieras pääoma	152 181	159 851
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	21 470	9 857
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	2 325	2 325
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	1 443	
Saadut ennakot (ly)	570	902
Ostovelat (ly)	12 496	10 740
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	3 237	3 362
Siirtovelat (ly)	17 587	18 531
Laskennalliset verovelat	696	713
Lyhytaikainen vieras pääoma	59 824	46 430
VIERAS PÄÄOMA	212 005	206 281
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	348 623	338 381
Konsernitaseen tunnusluvut:	2017	2016
Omavaraisuusaste %	38,1	38,9
Suhteellinen velkaantuneisuus %	82,1	76,3
Velat ja vastuut % käyttötuloista	84,4	78,4
Kertynyt yli/alijäämä 1000 €	35 431	31 342
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	1 674	1 462
Konserninlainat, €/asukas	8 262	7 907
Konserninlainakanta 1000 €	174 857	169 528
Konserninlainasaamiset 1000 €	835	856
Kunnan asukasmäärä	21 163	21 441

1.7. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä täydennetään liitetiedoilla, jotta tuloslaskelmaa ja tasetta tarkastelemalla ei jää olennaisia kaupungin ja konsernin talouteen liittyviä seikkoja havainnoimatta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 25.10.2016 yleisohjeen tilinpäätöksen liitetietojen laatimisesta, jota on noudatettu vuoden 2016 tilinpäätöksestä lähtien.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitetään uutena tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisina ehdoin.

Lisäksi liitetiedoissa on laajennettu johdannaissojimuksista annettavaa informaatiota.

Tilinpäätöksen liitetiedot on eritelty kohdassa 4 Liitetiedot.

1.8. TILINPÄÄTÖKSEN TULOKSEN KÄSITTELY

Asiaa koskeva säätely

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittely (sis. Liikelaitoksen)

Tilikauden tulos 630.591,20 €

Varausten muutos 0 €

Tilikauden ylijäämä 630.591,20 €

Varkauden kaupungin tulos muodostui ylijäämäiseksi 0,6 M€. Vuoden 2016 tilinpäätöksen mukainen taseen kumulatiivinen ylijäämä oli 20,497 M €, joka kasvoi v. 2017 ylijäämän (0,6 M€) jälkeen 21,128 M€.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kaupungin tilikauden ylijäämä on 630.591,20 €, joka siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämän tilille.

2. TOIMINNAN JA TALOUDEN TOTEUTUMINEN

2.1. TALOUSARVION JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja Kreettastiina Isohanni-Niiranen 1.1.–5.3.2017, kaupunginjohtaja Hannu Tsupari 6.3.–31.12.2017, keskusvaalilautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Kuntavaalit toimitettiin 9.4.2017 ja uusi valtuusto aloitti toimintansa 1.6.2017.

Loppuvuodesta valmisteltiin tammikuun 2018 presidentinvaaleja.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti yli 60 %.	Kuntavaalien äänestysprosentti oli 53,9 %.	Ei toteudu ☐

Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2017
Kuntavaalit 2017	
Äänioikeutetut	17 997
Kulut €/äänioikeutettu	3,88
Annetut ennakkoäänät	4 681
- äänestysprosentti	26,0
Vaalipäivänä äänestäneet	5 015
- äänestysprosentti	27,9
Äänestäneet yhteensä	9 696
- äänestysprosentti	53,9
Hyväksytyt äänet	9 652
Mitättömät äänet	44

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-109	-59 415	-9 600	-69 015	-69 806	-791
Toimintakate	-109	-59 415	-9 600	-69 015	-69 806	-791
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-109	-59 415	-9 600	-69 015	-69 806	-791

=valtuustoon nähden sitovat erät

Talousarvio toteutui lähes talousarvion mukaisesti, toteutuma 101,1 %.

2.1.2 KAUPUNGINVALTUUSTO

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Valtuusto on ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Uusi kaupunginvaltuusto aloitti 1.6.2017. Uuden valtuuston keskeisimpiä tehtäviä oli uuden kaupunkistrategian laatiminen sekä valmistautuminen sote- ja maakuntaudistukseen 1.1.2020 alkaen.

Valtuusto hyväksyi joulukuussa 2017 uuden kaupunkistrategian, joka ulottuu vuoteen 2040.

Visio 2040

Varkaus on Itä-Suomen keskiössä sijaitseva, hyvät liikenneyhteydet omaava, tulevaisuuteen katsova 62 000 asukkaan teollisuuskaupunki, jossa arvostetaan monipuolista yrittäjyyttä.

Olemme kanava maailmalle.

Meille kestävä kehitys ja sosiaalinen vastuullisuus ovat keskeisiä arvoja. Panostamme yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen.

Meillä on laadukkaat ja lähellä asukasta olevat palvelut. Arki on toimivaa ja vapaa-aika voimaannuttavaa luonnon, vesistöjen ja kulttuurin äärellä.

Uusi kaupunkistrategia sisältää seuraavat strategiset kärkitavoitteet:

1. 62.000 asukkaan Warkaus muodostaa vetovoimaisen ja elinvoimaisen talousalueen Itä-Suomessa.
2. Warkaudessa asuu hyvinvoivia ihmisiä.
3. Warkaus koostuu elinvoimaisista kaupunginosista.
4. Warkauden vahva talous turvaa elinvoiman.

Kullekin kärkitavoitteelle vahvistettiin useita strategisia tavoitteita, joiden sisältämiä toimenpiteitä ja mittareita työstetään kevään 2018 aikana.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-124 989	-131 990	-54 476	-186 466	-190 329	-3 863
Toimintakate	-124 989	-131 990	-54 476	-186 466	-190 329	-3 863
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-124 989	-131 990	-54 476	-186 466	-190 329	-3 863

=valtuustoon nähden sitovat erät

Talousarvio toteutuma oli 102,1 %. Uusi valtuusto aloitti toimintansa 1.6.2017 lukien ja mm. uuden kaupunkistrategian laadintatyöstä johtuen valtuusto kokouskulut muodostuivat tavanomaista suuremmaksi.

2.1.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunta seuraa ja arvioi valtuuston asettamien strategisten päämäärien toteutumista sekä arvioi valtuuston vuosittain asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Uusi tarkastuslautakunta aloitti toimintansa valtuustokauden alusta 1.6.2017. Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma ja painepistealueet vuosille 2017–2021 ja työohjelma ajalle 1.6.-31.12.2017 hyväksyttiin tarkastuslautakunnan kokouksessa 14.6.2017. Tarkastuslautakunnalla on ollut kokouksia vuonna 2017 13 kpl. Uusi tarkastuslautakunta on osallistunut koulutuksiin viisi päivää.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.12.2016 tarkastuslautakunnan esityksen tilintarkastusyhteisön valinnasta vuosiksi 2017–2018. Uusi tilintarkastusyhteisö PwC Julkistarkastus Oy aloitti toimintansa 1.1.2017 alkaen. Tilintarkastajan työohjelma vuosille 2017–2018 on annettu tarkastuslautakunnan kokouksessa 16.8.2017. PwC Julkistarkastus Oy:n tilintarkastuksen työpäiviä ostettiin kaupungille 28 työpäivää. KMPG Julkishallinnon Palvelut Oy suoritti keväällä 2017 vuoden 2016 tilintarkastuksen. KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n tilintarkastuksen työpäiviä ostettiin kaupungille vuonna 2017 29,5 päivää.

Tarkastustoimella ei ole erillistä omaa henkilöstöä. Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät tuottaa hallintopalvelut.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupungin johdon, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen	Vuosittain	Tarkastuslautakunnan kuulemisia on suoritettu vuosisuunnitelman mukaisesti.	Toteutuu
Tutustumis-/arviointikäynnit toimipaikoilla	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2 – 3 kohdetta	Tarkastuslautakunnalla on ollut vuoden aikana yksi arviointikäynti.	Toteutuu osittain
Laatia arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella	Arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus	Arviointikertomus vuodelta 2016 annettiin kaupunginvaltuustolle tilinpäätöskokouksessa 29.5.2017.	Toteutuu

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	69 204	90 000	0	90 000	72 623	-17 377
Kulut	-65 238	-90 000	1 907	-88 093	-72 623	15 470
Toimintakate	3 966	0	1 907	1 907	0	-1 907
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	3 966	0	1 907	1 907	0	-1 907

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen osalta talousarvio toteutui arvioitua pienempänä.

2.1.4 KAUPUNGINHALLITUS

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Hannu Tsupari ja kaupunginhallituksen jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta sekä kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Valtuuston 5.6.2017 § 46 päättämän luottamushenkilövaalin mukaisesti valittu uusi kaupunginhallitus aloitti toimintansa kesäkuussa 2017.

Kaupunginhallituksen sihteerinä toimi 6.3.2017 alkaen hallintosihteeri Päivi Makkonen hallintojohtaja Kreettastiina Isohanni-Niirasen virkavapauden johdosta sekä 31.10.2017 alkaen hallintojohtajalle myönnetyn eron johdosta.

Uuden hallintosäännön luvun 3 mukaisesti kaupunginhallituksen alaisuudessa aloitti toimintansa konsernijaosto, jonka tehtävät hallintosäännön luvun 3 § 7 mukaisesti on määritelty seuraavasti:

1. Seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.
2. Antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.
3. Nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
7. Valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Talous on tasapainossa	Toimintakate	Toimintakate ei kasva	Tavoitetasot saavutettiin osittain.	Toteutuu osittain
	Vuosikate	Vuosikate vahvistuu	Kaupungin vuosikate heikkeni 2,594 M€ (-28,3 %) ja samoin konsernin vuosikate 5,177 M€ (23,1 %) edellisestä vuodesta.	
	Tilikauden tulos	Tulos positiivinen		
	Konsernin lainamäärä	Lainamäärä ei kasva	Konserninlainamäärä kasvoi 5,329 M€ vuonna 2017.	
	Konsernitakaukset			

		Takaukset eivät kasva	Takausten määrä oli 31.12. yhteensä 66.421 M€ ja vähentyi edellisestä vuodesta 4,105 M€.	
Varkaus brändin uusiminen	Sivuston kävijämäärät Varkaus portaalin aloitus	Uuden brändin mukaiset markkinointi- ja viestintäsuunnitelmat käytössä	Markkinointi ja viestinsuunnitelma osittain käytössä. Verkkopalvelualueen beta-versio otettu käyttöön 31.8.	Toteutuu osittain
Toimiva omistajaohjaus	Omistajaohjauksen ajantasaisuus ja laatu	Uudet konserniohjeet ja omistajapoliittiset ohjeet käytössä	Konserniohje hyväksytty. Omistajapoliittisten ohjeiden käsittely siirtyy keväälle 2018	Toteutuu osittain
Uusi kunta 2019	Tavoitteet ja organisaatio	Sisältö määritelty	Tavoitteet ja organisaatio määritellään 2018	Ei toteudu
Työhyvinvointihanke	Sairauspoissaolot Sairauspoissaolojen nettopalkkakustannukset ja kokonaiskustannukset vähenevät Varhemaksut pienenevät Työntekijöiden ja esimiesten työhyvinvointia mittaavan (suppean) henkilöstötutkimuksen vastaukset	vähennys 0,5 pv/hlö/vuosi Vähennys 5 % Vähennys 0,2 prosenttiyksikköä Keskiarvo vähintään 3,8 (asteikolla 1-5)	Sairauspoissaolot kasvoivat vuonna 2017 0,6 pv/hlö. Sairauspoissaolojen palkkakustannukset kasvoivat 0,3 %. Varhemaksut pienenevät 24,7 %. Suppean henkilöstötutkimuksen vastausten keskiarvo oli 3,8.	Toteutuu osittain
Työllisyyden edistäminen	Työllisyysaste Työmarkkinatukimaksut 8- ja 9-luokkaisten kesätyöllistäminen Pitkäaikaistyöttömien määrä	Työllisyysaste nousee ja työttömyysaste alenee Työmarkkinatukimaksut laskevat Pitkäaikaistyöttömiä nykyistä vähemmän 2-3 viikon mittaisen työpaikan turvaaminen Selvitetään 3/17 mennessä, voidaanko	Työllisyysaste nousi 57 prosenttiin (2016) ja työttömyysaste laski 15 prosenttiin (17,2). Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut laskivat 73 000 euroa (-3,6 %). Pitkäaikaistyöttömien keskimääräinen määrä väheni 509 henkilöstä 424 henkilöön (-17 %). 9 -luokan päättäneitä nuoria työllistyi kahdeksi viikoksi kesätyösetelillä 45 ja	Toteutuu

		pitkäaikaistyöttömille osana kuntouttavaa työtoimintaa tarjota oikeus edullisten liikuntapalvelujen käyttöön	kaupungille 53 (yhteensä 45 % ikäluokasta). Selvitystyö tehty. Varkaus Korti käyttöön keväällä 2018.	
Lapset ja nuoret – hanke	Kustannusten hallittavuus kasvaa Perheiden hyvinvoinnin kokemus lisääntyy	Palveluiden painopiste ennaltaehkäiseviin palveluihin Lastensuojelun ja huostaanoton kustannusten väheneminen Resurssien keskitetty johtaminen	Lastensuojelun avohoidon (avohoidon tukitoimenpiteiden ja jälkihuollon ostot) kulut kasvoivat n. 150 000€ (20 %), mutta vastaavasti laitos- ja perhehoidon kulut vähenivät n. 234 00€ (-6,8 %). Kaikkiaan perhehoidon vastuualueen kulut pysyivät vuoden 2016 tasolla. Resurssointi toimintamallin kehittämiseksi oli asiantuntija-apu Sos-lapsikylältä 70 000€ sekä oma työpanos n. 1,5 htv. Tarkemmin Lanupe-toimintamallista Kh:n kärkihankkeiden kohdalla.	Toteutuu osittain
Digitalisaatiohanke	Sähköisten palvelujen määrä Asiakaspalvelukokemus	Määrä lisääntyy Helppokäyttöisyys, joustavuus	Sisäisiä sekä kuntalaisille tarjottuja digitaalisia uusia palveluja valmistui yli 20 kpl. Kansallisten ratkaisujen (Suomi.fi) avulla yhtenäistettiin vahvan tunnistamisen sekä verkkomaksamisen palvelut.	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalain (410/2015) 39 §:n mukaisesti kaupunginhallituksen tulee huolehtia kaupungin sisäisen valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.12.2017 § 95 kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupungin hallintosäännössä (luku 17 § 1 ja luku 19 § 1-5) sekä konserniohjeessa (luku 9) on lisäksi annettu tarpeelliset määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluvat kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja kaupungin muulle johdolle. Ne kuuluvat kuntalain 39 §:ssä säädettyihin kaupunginhallituksen vastuutehtäviin ja ovat osa kuntalain 38 §:ssä kaupunginjohtajalle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon sekä kaupungin muun toiminnan johtotehtävää. Hallintosäännön (luku 3 § 7) mukaan kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupunkikonsernin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu t yli-/ali+
Tuotot	234 501	551 100	-279 477	271 623	185 063	-86 560
Kulut	-2 864 928	-3 903 661	160 479	-3 743 182	-3 575 086	168 096
Toimintakate	-2 630 427	-3 352 561	-118 998	-3 471 559	-3 390 023	81 536
Suunn. muk.poistot	-6 283	-12 000	0	-12 000	-6 283	5 717
Tilikauden tulos	-2 636 710	-3 364 561	-118 998	-3 483 559	-3 396 306	87 253

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kaupunginhallituksen kuluihin sisältyy oikeudenpäättöksen mukaisesti maksettuja tasa-arvopalkkoja 284.384 € ja 1.1.2017 lakkautetun Soisalon Työterveys Liikelaitoksen kuluja yhteensä 279.711 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	1	1	1	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	1	1	1	0
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	1	1	3,7	2,7

Henkilötyövuodet sisältävät Soisalon Työterveys Liikelaitoksen yt-menettelyn piirissä olleet työsuhteet, jotka päättyivät vuoden 2017 kesäkuussa. Palkkausmenot em. työsuhteiden osalta sisältyivät kaupunginhallituksen varausmäärärahaan.

Jäsenyydet**Talous**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu t yli-/ali+
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-331 918	-380 000	-6 878	-386 878	-425 398	38 520
Toimintakate	-331 918	-380 000	-6 878	-386 878	-425 398	38 520
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-331 918	-380 000	-6 878	-386 878	-425 398	38 520

Varkauden kaupunki on jäsenenä kuntien keskusjärjestöissä sekä useissa yhdistyksissä ja säätiöissä. Merkittävimmät maksuosuudet muodostaa Suomen Kuntaliitto 69.876 €, Kunnallinen Työmarkkinalaitos 14.977 € ja Pohjois-Savon Liitto 239.826 €. Maksuosuuksien muutos vuodesta 2016 on 93.480 €. Muutosta selittää se, että vuoden 2017 jäsenmaksuihin sisältyy myös Uuyrityskeskus Wäläky ry:n jäsenmaksut 74.410 €, jotka edellisenä vuotena sisältyivät vastuualueelle Elinvoiman edistäminen.

Avustaminen

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu t yli-/ali+
Tuotot					1 320	-1 320
Kulut	-170 482	-160 000		-160 000	-125 704	-34 296
Toimintakate	-170 482	-160 000	0	-160 000	-124 384	-35 616
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-170 482	-160 000	0	-160 000	-124 384	-35 616

Kaupunginhallituksen avustukset muodostuvat sellaisten järjestöjen tapahtumien tukemisesta, joiden tukeminen ei sisälly kaupungin muiden toimialojen toimialaan. Merkittävimmät yksittäiset avustukset kohdentuivat Navitas Kehitys Oy:lle Sampea ja Sampanjaa - tapahtumaan 20.000 € ja Warkauden Nuorkauppakamari ry:lle Savon Sampo-messujen järjestämiseen 15.000 €.

Toimikunnat

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kul ut yli-/ali+
Tuotot						0
Kulut	-25 390	-31 003	-4 000	-35 003	-31 180	-3 823
Toimintakate	-25 390	-31 003	-4 000	-35 003	-31 180	-3 823
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-25 390	-31 003	-4 000	-35 003	-31 180	-3 823

Kuntalakiin on otettu vuorovaikutus- ja vaikuttamistoimielimiä koskevat säännökset. Tällä on pyritty siihen, että kuntalaista näkyisi kunnan toiminnan ja hallinnon kokonaisuus. Vanhusneuvosto sekä vammaisneuvosto kokoontuivat vuonna 2017 molemmat kuusi kertaa. Lisäksi toimikuntien menoihin sisältyy myös muiden työryhmien kokouskuluja mm. työllisyystyöryhmä, elinkeinoryhmä, maaseutuohjelman laadintatyöryhmä, kouluverkotyöryhmä, sosiaalisen työllistämisen yhteistyötyöryhmä, talouden tervehdyttämistyöryhmä, Joutenlahden markkina-analyysityöryhmä.

Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Hannu Tsupari

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Tehtävänä on toimia aktiivisesti edunvalvonnassa ja varmistaa kaupunkistrategian toteutuminen. Toimijoina ovat kaupunginjohtaja, muu kaupungin johto, Navitas Kehitys Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy ja Wälkky ry.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Toimintaedellytysten luominen yritystoiminnalle ja niiden sijoittumiselle Varkauteen	<p>Maa-alueiden hankinta yritysten tarpeiden mukaisesti</p> <p>Valmistuvat kaavat ja tehokkaat lupaprosessit</p> <p>Yritysten tilatarpeiden tyydyttäminen</p> <p>Saavutettavuus ja liikenneyhteydet</p> <p>Yritysbarometrin tulokset</p> <p>Laadittavan hankintastrategian (31.3.2017) sisältämien linjausten toteutuminen</p> <p>Pk-yritysten lyhytaikaisen rahoituksen turvaaminen</p>	<p>Tontit ovat nopeasti luovutettavissa yritysten tarpeisiin</p> <p>Kaavoitus ja lupien myöntäminen nopeaa ja tehokasta</p> <p>Tiloja riittävästi</p> <p>Syöttöliikenneselvitys valmistunut</p> <p>Tulokset paranevat</p> <p>Paikallisten pk-yritysten osuus kasvaa hankinnoissa</p> <p>Kasvurahaston aikaansaaminen Keski-Savoon suunnitelmakaudella</p>	<p>Prosessit ovat melko toimivat.</p> <p>Kaavoituksen resursseja lisätään.</p> <p>Tilatarpeet on pystytty tyydyttämään kohtuullisesti.</p> <p>Ns. säätiövaihtoehto ja syöttöliikenneselvitys tehdään kevään aikana.</p> <p>Yritysbarometrin tulokset rohkaisevia.</p> <p>Uuden hankintastrategian vaikutuksia päästään arvioimaan kunnolla 2018 osavuosikatsauksessa.</p> <p>Rahastojen perustaminen siirtyy vuodelle 2018.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>
Osaavan työvoiman turvaaminen	<p>Koulutusohjelmat</p> <p>Hakijamäärät</p> <p>Lukion vetovoima</p> <p>LUT/Savonia innovaatioalustan hankkeiden määrä</p>	<p>Koulutusohjelmat vastaavat kysyntää (Sakky, Savonia)</p> <p>Hakijamäärä/aloituksia kasvaa</p> <p>Laadukkaan lukio-opetuksen turvaaminen Varkaudessa</p> <p>Innovatiivisten hankkeiden määrä kasvaa</p> <p>Osmajoentien Kampusalueen vetovoiman kasvaminen</p>	<p>Koulutusohjelmat vastaavat pääosin kysyntää. Tietyillä alueilla pulaa osajista.</p> <p>Hakijamäärät kasvaneet jonkin verran.</p> <p>Kaksoistutkintojen suorittaminen turvattiin kaupungin erillisrahoituksella.</p> <p>Kampusalueen vetovoiman kasvattaminen pääosin toteutuu mm. Sakkyn investointien myötä.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

Vetovoiman kasvattaminen	Saimaa brändin edistäminen Joutenlahden vetovoimakeskuksen eteneminen	Varkaus mukana hankkeissa Sisältö määritelty	Varkaus osallistuu hanketoimintaan. Prisman tulosta alueelle alustavasti sovittu. Muiden toimijoiden haku käynnissä.	Toteutuu osittain □
Tehokas edunvalvonta ja yhteistyö toimijoiden kesken	Kaupungille tärkeät hankkeet ja asiat etenevät	Edunvalvonta rohkeaa ja aktiivista	Edunvalvontaa tehty Varkaudelle tärkeissä asioissa.	Toteutuu osittain □
Seudullisen elinvoiman kehittäminen	Edunvalvontahankkeiden määrä Varkauden seudun asema seudullisten sote lähipalvelujen tuottajana varmistetaan	Määrä kasvaa Posote ja maakunta-uudistuksessa onnistuminen	Sote- ja maakuntavalmistelua tehty kolmen alueen pohjalta (Varkaus, Ylä-Savo, Kuopio)	Toteutuu osittain □

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeamat tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0				0
Kulut	-1 251 805	-1 305 557	-13	-1 305 570	-1 133 488	172 082
Toimintakate	-1 251 805	-1 305 557	-13	-1 305 570	-1 133 488	172 082
Suunn. muk.poistot	-6 283	-12 000	0	-12 000	-6 283	5 717
Tilikauden tulos	-1 258 088	-1 317 557	-13	-1 317 570	-1 139 771	177 799

=valtuustoon nähden sitovat erät

Toimintakate toteutui 172.082 € arvioitua paremmin, mikä johtui lähinnä elinkeinopalvelujen ostopalvelumäärärahan pienempänä käyttönä.

2.1.4.1 KÄRKIHANKKEET

LANUPE-hanke

Vastuuhenkilöt: Eija Ruotsalainen

Huostaanotot lisääntyvät hallitsemattomasti, koska perheet eivät tule autetuiksi oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti. Nykyinen palvelujärjestelmä on siiloutunut ja pirstaleinen. Apua tarjotaan usein liian myöhään ja se painottuu korjaaviin palveluihin. Kustannuksia on vaikea hallita. Ongelmia ei ole kyetty ratkaisemaan olemassa olevin keinoin.

Tarvitaan kokonaisvaltainen toimintakulttuurin uudistus, jossa perheitä autetaan perhelähtöisesti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti. Varkauden kaupunki ja SOS-lapsikylä ovat solmineet kehittämiskumppanuuden, jossa Tekes-hankkeena (teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus) on kehitetty uudenlainen perheiden hyvinvointia lisäävä ja kustannuksia vähentävä toimintamalli. Kehitystyö on huomioitu merkittävänä palveluinnovaationa OECD:ssä (Organisation for Economic Cooperation and Development, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö) ja palkittu vuoden vaikuttavimpana ARVO-tekona 2016.

Varkauden malli on valtakunnallisen LAPE-muutosohjelman mukainen ja sitä hyödynnetään maakunnallista LAPE-mallia luotaessa.

Hanke käynnistyi marraskuussa 2014 alkuun Tekes-rahoitteisena. Puitesopimus SOS-Lapsikylän ja Varkauden kaupungin kanssa on solmittu vuoden 2020 loppuun saakka ja sitä arvioidaan vuosittain.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoitteet	Mittarit	Tulokset	Tila
Oikea-aikainen ja oikein mitoitettu tuki apua tarvitseville perheille	Kyselytutkimuksin mitataan perheiden hyvinvoinnin kokemusta vuosittain	Perheiden hyvinvoinnin kokemusta mittaavan kyselytutkimuksen tulokset on analysoitu. Tulokset julkaistaan tammikuussa 2018. Jokaisella varkautelaisella lapsella on tiedossaan, kuka hänen omatyöntekijänsä on Tukea ja apua tarvitseville perheille haetaan kokonaisvaltainen palveluratkaisu moniammatillista osaamista hyödyntäen ja paikallisten resurssien käyttöä optimoiden.	Toteutuu
Vähentää kalliiden korjaavien palveluiden tarvetta	Uusien huostaanottojen määrä	Huostaanottojen määrä ei vuositasolla ole kasvanut (v. 2017 tehtiin 6 huostaanottoa).	Toteutuu osittain
Ehkäistä ja vähentää huostaanottoja	Kustannukset vähenevät 10 vuodessa 25 %	Resurssien johtaminen mahdollistaa perheiden oikea-aikaisen tuen. Resurssikoordinaattori aloitti 1/2017. Korjaavan työn osuus on edelleen merkittävä, mutta varhaisen tuen osuus on kasvanut tavoitteiden mukaisesti. Perhekumppanille on saatu rahoitus Osuuskunta Tradekalta. Perhekumppani rekrytoitu SOS-lapsikyläkumppanuutena joulukuussa 2017. Kotiin tarjottavaan lasten psykiatriseen työhön on panostettu, jalkautuva perheterapeutti aloitti 9/17 SOS-Lapsikylä on tukenut Varkautelaisia lapsiperheitä yritys- ja lahjoitusvaroin (noin 40 lasta harrastaa tuella) Myös muita harrastuksen taloudellisia tukimuotoja selvitetty ja ohjattu käyttöön Kolmannen sektorin rooli perheiden tukemisessa on vahvistunut Lastensuojelutyön johtamista on kehitetty ja systeemisen lastensuojelumallin käyttöönotto on valmisteltu mm. henkilökuntaa kouluttamalla	Toteutuu

Lisätä lapsiperheiden tukipalveluihin kohdistuvaa talouden hallittavuutta ja ennustettavuutta.		<p>Resurssien keskittäminen on edennyt aikataulun mukaisesti ja sitä edelleen jatketaan.</p> <p>Resurssitiimin kokoonpanoa on arvioitu ja uudistettu.</p> <p>Resurssien hallinnan työkalun esiselvitys on valmistunut.</p> <p>Tietoa alkaa kerääntyä keskitetyksi tiimille. Sähköisen työkalun tarpeellisuus korostuu resurssien keskittämisen edetessä.</p>	Toteutuu
--	--	--	---

Työllisyysohjelma 2017 - 2020

Vastuuhenkilöt: Jouko Laitinen, Pia Hedman, Jouko Kuittinen

Tavoitteet	Mittarit	Tulokset	Tila
Työpaikkojen määrän lisääminen	Työpaikkoja lisää 60 (netto).	<p>Uusia työpaikkoja 137 (brutto).</p> <p>Yksi osuuskunta aloittanut ja työvoimapoolia kehitetään.</p>	Toteutuu
Työllisyysasteen nostaminen	<p>Työttömyysaste 16 %</p> <p>Työllisyysaste 57 %</p>	<p>Työttömyysaste keskimäärin 15 %.</p> <p>Työllisyysaste 57 prosenttia (2016).</p> <p>Rekisterijärjestelmän hankinta tehty.</p> <p>Yhessä natsaa -hanke jatkaa verkostoyhteistyötä.</p>	Toteutuu
Yritysmuutoksen vahvistaminen	Yritysten nettolisäys 25 yritystä	<p>Hankintastrategia tehty.</p> <p>23 omistajan vaihdosta.</p> <p>Uusia yrityksiä perustettu 74 ja kolme yritystä sijoittunut paikkakunnalle.</p>	Toteutuu osittain
Pitkään työttömänä olleet kuntalaiset ohjataan nykyistä varhemmin työllistymistä tukevien palvelujen piiriin	<p>Aktivointiaste keskimäärin vähintään 30 %</p> <p>Palveluissa vähintään 700 henkilöä/kk/vuosi.</p>	<p>Aktivointiaste 31,3 % (syys-joulukuu).</p> <p>Palveluissa olevien määrä 600 henkeä/kk (syys-joulukuu).</p> <p>Asiakasohjaustyö on käynnissä. Palvelun markkinointia laajennetaan.</p>	Toteutuu osittain
Palvelujärjestelmässä olevia puutteita korjataan, jotta kaikki palveluprosessit toimivat asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.	Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2017 enintään 1,9 M€	<p>Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut 1,96 M€. Laskua 73 000 euroa (-3,6 %).</p> <p>Päivätoiminta aloitettu syyskuussa 2017 aikuissosiaalityön toimesta. Ryhmät kokoontuvat kerran viikossa neljä tuntia.</p> <p>Työ- ja toimintakyvyn arviointitiimi toimii. Työkykyarviointeja tehty/tekeillä</p>	Toteutuu osittain

		kuudellekymmenelle. Eläkehakemuksia kahdeksan.	
Kaupunki vahvistaa rooliaan pitkään työttömänä olleiden palvelujen järjestämisessä ja koordinoinnissa. Erityisesti työttömien sijoittumista yrityksiin ja välityömarkkinoille halutaan edistää.	Rakennetyöttömiä enintään 1050 henkeä keskimäärin vuonna 2017.	Rakennetyöttömiä keskimäärin 968/kk. Yhteistyötä henkilöstövuokrausyritysten kanssa. Ohjeistus kaupungin omasta oppisopimuskoulutuksesta tekeillä. Yhteistyö kaupungin ja oppilaitoksen välillä osaamisen tunnistamisesta käynnistetty. Itä-Suomen Balanssin Oy:n Yhessä natsaa! -hanke käynnistyi 1.9.2017. Kaupunki on yhtenä kumppanina hankkeessa. Sopimus kaupungin ja Varkauden Urheiluseurat ry:n kanssa vuodelle 2017. Kaupungin palkkatukityöllistämistä on lisätty ja yrityksille on tarjolla tukea työttömien rekrytointiin.	Toteutuu
Parannetaan työllistymistä tukevien palvelujen saatavuutta ja helpotetaan palvelujen käyttöä luomalla keskitetty ns. yhden luukun toimintamalli.	Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2017 enintään 1,9 M€.	Työmarkkinatukimaksut 1,96 M€. Maksut laskivat 73 000 euroa. "Koko kansan kamari" tarkoitus toteuttaa OK -Kammari -hankkeen avulla 1.4.2018 alkaen.	Toteutuu osittain
Nuorten työttömyyden vähentäminen ja työttömyysjaksojen lyhentäminen.	Työttömiä 17-29 -vuotiaita keskimäärin enintään 320 henkilöä vuonna 2017. Nuoria työttömänä 3 kk:n jälkeen enintään 20 %.	Työttömiä nuoria keskimäärin 323/kk. Nuoria työttömänä 3 kk:n jälkeen keskimäärin 19,5 %. Nuorten palveluohjaushanke Woltissa asiakkaita 46. Heistä 27 sijoittui työhön, koulutukseen tai muihin palveluihin.	Toteutuu
Kattavat työllistymistä ja kuntoutumista tukevat palvelut myös niille nuorille, jotka ovat vaarassa syrjäytyä työmarkkinoilta.	Työttömiä 17-29 -vuotiaita keskimäärin enintään 320 henkilöä vuonna 2017.	Työttömiä nuoria keskimäärin 323/kk. Ohjaamo -toiminta käynnistyy 2/2018. Nuorten talon käyttöönottoa valmistellaan.	Toteutuu osittain
Parannetaan nuorten työllistymistä tukevien palvelujen saatavuutta ja helpotetaan palvelujen käyttöä	Kesätyöpaikkojen määrä kaupungin yksiköissä ja niissä yrityksissä ja yhteisöissä, jotka ovat työllistäneet	Kaupungin kesätyöissä oli 158 nuorta, joista 53 peruskoulun 9-luokan tänä vuonna päättäneitä. Kaupungin tuella yrityksiin, yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin työllistyi 144 nuorta, joista kesätyösetelin avulla 45 nuorta.	Toteutuu

luomalla keskitetty ns. yhden luukun toimintamalli.	nuoria kaupungin tuella.		
Kehitetään keskitetty yhteistyömalli peruskoulun, toisen asteen oppilaitosten ja työllisyystoimijoiden ja paikallisten yritysten kesken tukemaan peruskoulun päättävien tasapuolista opiskeluun ohjautumista, opintojen loppuun saattamista sekä valmistumisen jälkeistä työllistymistä.	Nuorten (17-29 v.) kouluttautumisaste.	Koulutuksen ulkopuolelle jäi 8,3 % 17-24 -vuotiaiden ikäluokasta (2015) eli saman verran kuin koko maassa (P-Savo 6,8 %). Oppilaitosten, yritysten ja kaupungin yhteistyötä toteutettu työllisyysviikon muodossa. Jatkamisesta sovittu. Suunniteltu uusia yhteistyömuotoja opiskelevien ja vastavalmistuneiden nuorten työllistymisen tukemiseksi. Toteutus v. 2018 aikana.	Toteutuu osittain ☐

Työhyvinvointihanke

Vastuuhenkilöt: Henkilöstöjohtaja Nina Holopainen, työhyvinvointikoordinaattori Kirsti Murtomäki

Tulevat Sote-muutokset sekä maakunta- ja kuntauudistukset tuovat mukanaan monenlaisia haasteita ja erityisesti esimiesten muutosjohtamisosaamiseen tarvitaan jo hyvissä ajoin tukea.

Kun organisaatio panostaa henkilöstön kehittämiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen, työtyytyväisyys, motivaatio ja työilmapiiri paranevat. Kehittämisen myötä myös organisaation tuloksellisuus, asiakaslähtöisyys ja asiakastyytyväisyys paranevat.

Hankkeessa kehitetään organisaation osaamista ja oppimista ja sen kautta lisätään innovatiivisuutta ja avautuu uusia mahdollisuuksia työn ja asiakaspalvelun kehittämiseksi.

Projektin aikana luodaan toimintamalli, jolla henkilöstöpalvelut voivat yhä vahvemmin ja määrätietoisemmin tukea esimiehiä ja työyhteisöjä henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisessä, erityisesti tilanteissa, joissa työntekijöiden työkyky on alentunut tai uhattuna.

Toimintamallin puitteissa kehitetään myös työterveyshuollon, työsuojelun ym. työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyvien sidosryhmien välistä kumppanuutta suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti.

Tavoitteena on tukea henkilöstön jaksamista ja sitä kautta vähentää työkyvyttömyydestä aiheutuvia kustannuksia eli sairauspoissaoloja ja varhemaksuja.

Työhyvinvointihanke käynnistyi 1.1.2017 ja se kestää vuoden 2018 loppuun.

Tavoitteet	Mittarit	Tulokset	Tila
Sairauspoissaolot vähenevät	Sairauspoissaolot vähenevät 0,5 päivää / henkilö / vuosi	Sairauspäiviä ajalla kertyi yhteensä 26 625 kalenteripäivää, joka on 1 458 päivää enemmän kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Suhteutettuna koko kaupungin henkilöstöön sairauspäiviä oli	Ei toteudu ☐

		<p>vuonna 2017 15,9 pv/hlö, joka oli 0,6 päivää edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän.</p> <p>Työterveyshuollon sairauspoissaolotilastot eivät täsmää Populuksesta saatavien tietojen kanssa. Muualta kuin työterveyshuollosta myönnetyt sairauspoissaolot eivät ole tulleet kattavasti työterveyshuollon tietoon, eikä niitä siis ole voitu kirjata työterveyshuollossa käytettävään Acute-järjestelmään, josta työterveyshuollon poissaoloraportit haetaan.</p>	
Sairauspoissaolojen nettopalkkakustannukset ja kokonaiskustannukset vähenevät	Sairauspoissaolojen nettopalkkakustannukset ja kokonaiskustannukset vähenevät 5% / vuosi	<p>Sairauspoissaolojen ajalta maksettiin palkkoja yhteensä 1,8 M€, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna. Sairausajan palkkojen osuus oli 1,8 % koko palkkasummasta.</p> <p>Vuoden 2017 sairauspoissaolojen nettopalkkakustannukset (sv-korvaukset huomioitu) olivat nousseet 0,2 % edellisvuoteen verrattuna.</p>	<p>Ei toteudu</p> <p>☐</p>
Varhemaksut pienenevät	Varhe-maksut pienenevät Kuel-palkkasummasta 0,2 prosenttiyksikköä / vuosi	Vuoden 2017 varhemaksut olivat 749 340 €. Edellisvuoteen verrattuna ne ovat pienentyneet 245 460 € (- 24,7 %).	<p>Toteutuu</p> <p>☒</p>
Työhyvinvoinnin kokemukset paranevat	Työntekijöiden ja esimiesten työhyvinvointia mittaavan (suppean) henkilöstötutkimuksen vastauksien keskiarvo on vähintään 3,8 (asteikolla 1-5)	<p>Alkuvuonna 2018 on toteutettu suppea henkilöstökysely, ns. ”pulssikysely”, joka kuvaa työntekijöiden ja esimiesten työhyvinvoinnin kokemusta vuodelta 2017. Kyselyn tuloksia on verrattu alkuvuodesta 2017 tehtyyn laajaan henkilöstötutkimukseen. Kokonaisuudessaan suunta on ollut positiivinen.</p> <p>Henkilöstötutkimuksen tuloksissa kokonaistulos nousi henkilöstön osalta. Kokonaiskeskiarvo on 3,8 kun se edellisessä tutkimuksessa oli 3,7. Merkittävä nousua on tapahtunut aktiivisuudessa tuoda esiin kehitysehdotuksia ja niiden kokeilussa sekä halukkuudessa suositella Varkauden kaupunkia hyvänä työpaikkana. Nämä ovat erinomaisia kokonaistyytyväisyyden indikaattoreita. Myös henkilöstön kokemus esimiestyöstä on pysynyt hyvällä tasolla.</p> <p>Sen sijaan huolestuttavaa kehitys on ollut esimiesten kokemuksessa oman esimiehen luotettavuudesta ja oman esimiehen toiminnasta sekä siitä, miten heitä pidetään ajan tasalla työasioista.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>☒</p>

		Lähtötaso on näissä kuitenkin ollut korkea ja tulokset ovat muutoksesta huolimatta kohtuullisen hyviä.	
--	--	--	--

Digitalisaatiohanke

Vastuuhenkilöt: Jarmo Heinonen

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 15.8.2016 Varkauden kaupungin digitalisaatio-ohjelman, joka tukeutuu Sipilän hallitusohjelman digitalisaatioteemaan. Digitalisaatio-ohjelma kuvaa periaatteet, joilla digitalisaatiota viedään eteenpäin Varkaudessa. Toimintatapojen nykyaikaistamisella on realisoitavissa huomattavia säästöjä. Lisäksi maakunta- ja SOTE-uudistuksen myötä muuttuvan toimintaympäristön takia kaupungin toimintoja on tehostettava.

Digitalisaatio-ohjelman tavoitteena on täysin uudenlaisten uutta teknologiaa hyödyntävien toimintamallien ja ratkaisujen käyttöönotto kustannusvaikuttavasti. Tietoa pyritään käyttämään tehokkaasti; samaa tietoa ei kysytä useaan kertaan ja tiedon jalostaminen ja yhdistäminen mahdollistetaan. Valtakunnallisia rekistereitä hyödynnetään aina kun se on mahdollista. Digitalisaatio-ohjelman toteuttamisessa hyödynnetään valtakunnallisia, maakunnallisia ja paikallisia ratkaisuja ja toimijoita.

Tavoitteet	Mittarit	Tulokset	Tila
Kuntalaisten palvelujen kehittäminen	Koko hankkeen mittarit: <ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen siirtäminen digitaalisiin kanaviin • Prosessien virtaviivaistaminen ja digitalisointi • Uusien palvelumallien luonti • Asiakaskokemuksen ja -suhteen vahvistaminen 	Vuoden 2017 käynnistyi mm. verkkopalvelualustan toteutus, avustusjärjestelmä -projekti, 3D-kaupunkimallinnus, päivähoidon hoitoaikojen sähköinen ilmoittaminen sekä varhaiskasvatuksen päiväkirja. Myös tilanvarausjärjestelmän käyttöönotto sekä röntgenin itseilmoittautumisratkaisu kuuluvat vuoden 2017 digisalkkuun.	Toteutuu ■
Digiosaamisen parantaminen		Luottamushenkilöstön digivalmiuksia on tuettu järjestämällä kaksi koulutustilaisuutta tablet -laitteiden käyttöön. Henkilöstön digiosaamista tuettiin usealla tietohallinnon järjestämällä digitunnilla. Lisäksi järjestettiin Digistartti -tilaisuus sekä kokeilukulttuurin toimintamallin koulutus.	Toteutuu ■
Digitalisaatiota tukeva infrastruktuuri		KaPA-lain mukainen Suomi.fi hankkeet valmistuivat suunnitellusti. Osallistuttu Kuntaliiton "Tulevaisuuden kuntien digitalisaatioprojektin TukuDigi" valmisteluun. Valokuituverkon laajennustyöt saatiin suunnitellusti toteutettua.	Toteutuu ■

2.1.5 KONSERNIPALVELUT

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja Hannu Tsupari

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Kuntalakiuudistuksen tuomat muutokset, joista merkittävä osaa sovellettiin 1.6.2017 alkaen, heijastuivat konsernipalvelujen toimintaan ja kaupungin päätöksentekoon. Uuden kaupunkistrategian lisäksi uusia sääntöjä ja ohjeita on uusittu ja otettu käyttöön vuoden 2017 aikana kuten mm. hallintosääntö, konserniohjeet, hankintastrategia, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uuden kuntalain mukaiset ja ajantasaiset säännöt ja ohjeet	Hallintosäännön uusiminen 2017 alussa. Toimintaohjeiden uusiminen.	Hallintosääntö ja keskeisimmät ohjeet hyväksytyt ja käyttöön otettu vuonna 2017.	Hallintosääntö hyväksyttiin valtuustossa 24.4.2017 ja otettiin käyttöön 1.6.2017 alkaen.	Toteutuu
Omistajapolitiikan ja – ohjauksen ajantasaistaminen	Omistajapoliittisen ohjelman ja konserniohjeiden laatiminen / päivittäminen	Omistajapoliittinen ohjelma ja uudistetut konserniohjeet laadittu 31.5.2017 mennessä	Konserniohje hyväksyttiin lokakuussa ja astui voimaan 1.11.2017. Omistajapoliittisten ohjeiden valmistelu on aloitettu ja päätöksenteko siirtynyt vuodelle 2018.	Toteutuu osittain
Uusien talous- ja henkilöstöhallinnon sovellusohjelmien tehokas käyttöönotto	Häiriötilanteet ja keskeytykset sekä myöhästymiset raportoinnissa ja toiminnoissa	Toiminta- ja raportointi ennalta sovittujen aikataulujen mukaisesti	Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistot ovat toimineet ilman merkittäviä häiriöitä. Raportointi on voitu suorittaa ennalta sovittujen aikataulujen mukaisesti. Keväällä 2017 otettiin käyttöön Targetor Pro-raportointiohjelma, jonka avulla on yhdenmukaistettu ja tehostettu osavuosisikatsausten sekä talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaprosesseja. Laskutusprosessia on automatisoitu ottamalla käyttöön ProE laskutusohjelman sähköinen excel-laskutuslomake, jolloin kahdenkertainen tietojen tallentaminen poistui. Kunnan Taitoa Oy:n syksyllä tapahtuneesta	Toteutuu

			tiedonvälitysoperaattorin vaihtumisesta ja siihen liittyvistä muutoksista tiedotettu toimialoille.	
Henkilöstön optimaalinen käyttö ja henkilöstökulujen systemaattinen hallinta	Henkilöstön ja henkilöstökulujen määrä	Edellisvuotta alempi taso. Palvelualuekohtaiset henkilöstösuunnitelmat ja niiden seurantajärjestelmä.	Vakinaisen henkilöstön määrä kasvoi (+ 14 henkilöä) ja määräaikaisen henkilöstön määrä pysyi käytännössä ennallaan (- 3 henkilöä). Palkkakulut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 1,7 M€ (3 %), mutta henkilöstökulut kokonaisuudessaan vähenivät noin 500.000 €:lla, henkilöstösivukulujen vähennyksestä (noin 2,2 milj. €) johtuen. Henkilöstösuunnittelu käynnistettiin mm. palvelualueiden ja henkilöstöpalveluiden keskinäisillä kehityskeskusteluilla, mutta kaupunginhallituksen aloitteesta varsinainen henkilöstösuunnitelman laatimisprosessi siirrettiin vuodelle 2018.	Toteutuu osittain
Työkyvyttömyyden kustannusten alentaminen	Sairauspoissaolot, työtapaturmat ja niiden kustannukset, VARHE-maksut	Edellistä vuotta alempi taso	Sairauspoissaolot kasvoivat 0,5 pv/hlö. Sairauspoissaolojen palkkakustannukset kasvoivat 0,3 %. Varhemaksut pienenevät 24,7 %. Työtapaturmat lisääntyivät 201 kalenteripäivällä (24,5 %). Tapaturmien takia poissaolteiden määrä kasvoi 10 henkilöllä (24,4 %). Työtapaturmista johtuneiden poissaolojen ajalta maksetut palkkakustannukset kasvoivat noin 29.000 €:lla (Populus-raporttien mukaan).	Toteutuu osittain
Varkaus brändin uusiminen	Varkaus-portaalin uusiminen Sivuston kävijämäärä	Uuden brändin mukaiset markkinointi- ja viestintäsuunnitelmat käytössä ensin	Vahvaa Warkaus-brändiä vahvistetaan edelleen. Työllisyyspalveluiden ja palveluasumisen brändityöt	Toteutuu osittain

		kaupunki- ja sitten konsernitasolla.	on aloitettu, Vekarakaupunki-brändiä vahvistetaan. Uudesta kaupunkistrategiasta muotoutuvat esim. kärkihankkeet, joita markkinoinnillisesti ja viestinnällisesti edistetään. Kaupunkiorganisaation perustoimintojen osalta kaupunkilaisille suunnattu markkinointi on ns. hyvinvointimarkkinointia eli kaupungin hyvinvointia edistävien palveluiden markkinointia. Varkaus-portaalin ensimmäinen vaihe saavutettu, kun uudet verkkosivut otettiin käyttöön.	
Digitalisaatio-ohjelman toteutus	Asiakaslähtöisesti uudistettavat toimintamallit ja digitaaliset palvelut	Suomi.fi käyttöönotto aloitettu Digi-ideoiden toteutus käynnistetty	Kaikki Vetuma -tunnistusta ja -maksatusta käyttäneet tietojärjestelmät päivitetty Kansallisen Palveluarkkitehtuurin Suomi.fi ympäristöön. Eri suuruusluokkaa olevia digitalisaatiohankkeita käynnistetty n. 20 kpl, pääosa valmistunut vuoden 2017 aikana.	Toteutuu
Kokonaisvaltainen työllisyyden edistämisen palvelujärjestelmä	Työllisyysohjelman sisältämien toimenpiteiden toteutuminen	Työllisyysohjelma-kärkihankkeelle v. 2017 asetetut tavoitteet	Palvelujärjestelmän kehittämisessä edettiin tavoitteiden suuntaisesti. Työttömyyteen ja uusien työpaikkojen syntymiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat hyvin.	Toteutuu osittain
Työttömyyden vähentäminen	Työttömyysaste	Työttömyysaste laskee keskimäärin 16 %:iin.	Työttömyysaste laski 15 prosenttiin.	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on jokapäiväistä työskentelyä ja toteutuu esimiesten toimiessa voimassa olevien sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan toteutumista on raportoitu osavuosi- ja tilivuodelta erikseen laaditussa sisäisen valvonnan raportissa. Konsernihallinnon toimintaa liittyviä riskejä on kartoitettu toiminnan kannalta.

Sisäisen valvonnan raportointia on kehitetty perustamalla Targetor Pro-ohjelmaan asiakirjapohjat, joiden mukaan sisäisen valvonnan dokumentointia yhdenmukaistetaan eri toimialoilla. Riskienhallinnassa on hyödynnetty WPro -työturvallisuusjärjestelmää, joka sisältää riskiarvioinnin sekä vaara- ja uhkatilanneilmoitusten osa-alueet/toiminnallisuudet.

Konsernipalvelujen sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2017 on käsitelty kaupunginhallituksen kokouksessa 19.2.2018.

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	2 762 358	2 927 357	-263 349	2 664 008	2 887 670	223 662
Kulut	-4 500 464	-5 660 517	689 279	-4 971 238	-4 668 796	302 442
Toimintakate	-1 738 106	-2 733 160	425 930	-2 307 230	-1 781 126	526 104
Suunn. muk.poistot	0	-228 730		-228 730	-327 568	-98 838
Tilikauden tulos	-1 738 106	-2 961 890	425 930	-2 535 960	-2 108 694	427 266
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Konsernihallinnon tuotot toteutuivat 223.662 € arvoitua suurempana, joka muodostui pääasiassa tietohallinnon sisäisen laskutuksen muutoksista. Toimintakulut toteutuivat 302.442 € arvoitua pienempänä, joka vastuualueittain jakaantui tukipalveluihin 118.814 €, hallinto- ja tietohallintopalveluihin 87.780 €, taloushallintoon 14.500 € ja henkilöstöhallintoon 81.348 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	26	28	27	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	2	4	9	4
Yhteensä	28	32	36	3
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	27,6	31,8	35,2	3,4

Määräaikaisen henkilöstön määrän muutos (neljä henkilöä) selittyy työllistämistukihenkilöistä, jotka eivät sisällyneet talousarvion mukaiseen henkilöstömäärään.

Taloushallinto

Tilivelvollinen: talousjohtaja Helena Pitkänen

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Taloushallinnon keskeisenä tehtävänä on johtaa, ohjata ja valvoa kaupungin taloushallintoa sekä vastata sen kehittämisestä. Talouden seuranta ja raportointi ovat myös talousarviovuoden keskeisiä tehtäviä.

Vuoden 2017 talousarvion täytäntöönpano-ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 9.1.2017 § 4. Toimialojen talousarvioiden käyttösunnitelmat valmistuivat tammikuussa ja ne siirrettiin kirjanpidon seurantaan helmikuun alussa.

Vuoden 2016 alussa käyttöön otettu taloushallinnon sovellusohjelma Kuntamallin käyttö sujui vuonna 2017 huomattavasti paremmin kuin vuonna 2016. Taloushallinnon prosesseja, yhteistyötä ja työnjakoa on kehitetty edelleen Kunnan Taitoa Oy:n kanssa pidetyissä kuukausipalaverissa.

Vuoden 2016 tilinpäätös valmistui kuntalain mukaisesti maaliskuun loppuun mennessä ja allekirjoitettiin kaupunginhallituksessa 3.4.2017. Kaupunginvaltuusto käsitteli tilinpäätöksen poikkeuksellisesti jo toukokuun lopussa, koska uusi valtuusto aloitti toimintansa 1.6.2017 alkaen.

Osavuositarkastuksien raportointia kehitettiin keväällä 2017 hankitulla Targetor Oy:n raportointiohjelmalla. Ohjelmalla on yhdenmukaistettu raportteja ja tehostettu eri työvaiheita ja prosesseja. Ohjelma mahdollistaa myös talouden ja sitovien tavoitteiden seurannan lisäksi jatkossa sisäisen valvonnan toteutuksen sekä kaupungin kärkihankkeiden toteutumisen seurannan.

Lisäksi kaupunginhallitukselle on annettu tiedoksi kuukausittain talouden toteutuma.

Taloussuunnittelu vuosille 2018–2020 aloitettiin elokuussa ja valtuusto hyväksyi vuoden 2018 talousarvion sekä vuosien 2019–2020 taloussuunnitelman 18.12.2017 § 101.

Talousjohtaja on osallistunut Pohjois-Savon liiton kuntataloustyöryhmän toimintaan ja Pohjois-Savon sote-uudistuksen ja maakuntahallinnon valmistelutyöhön. Kuntavaalien järjestäminen työllisti myös taloushallinnon henkilöstöä kevään aikana.

Vuoden 2017 aikana taloushallinto on ollut myös mukana omalta osaltaan valmistelemassa mm. Varkauden kaupungin hallintosääntöä, hankintastrategiaa, kaupunkistrategiaa, konserniohjetta, konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ja omistajapoliittista ohjelmaa.

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kul ut yli-/ali+
Tuotot	126 508	50 810		50 810	51 349	-539
Kulut	-454 758	-369 071	-3 007	-372 078	-357 577	-14 501
Toimintakate	-328 250	-318 261	-3 007	-321 268	-306 228	-15 040
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-328 250	-318 261	-3 007	-321 268	-306 228	-15 040

Talousarvio toteutui lähes arvioidun mukaisesti, toteutuma -% 94,1. Tulot muodostuvat talouspäällikön tehtävien sisäisestä laskutuksesta sivistys- sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimelta.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	4	3	3	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	4	3	3	0
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	4,1	3	3	0

Vuoden 2017 alusta sosiaali- ja terveystoimen talouspäällikkö siirtyi konsernihallinnosta sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöön. Sivistys- sekä liikunta- ja vapaa-aikatoimen talouspäällikön työpanoksesta kohdistui vuoden 2017 loppuun saakka 25 % taloushallintoon ja 1.1.2018 alkaen 15 %.

Henkilöstöhallinto

Tiilivelvollinen: henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Vuonna 2017 henkilöstöhallinnon toiminnan yksi tärkeimmistä painopisteistä oli 1.1.2017 alkaneen sisäisen työhyvinvointiprojektin toimeenpano. Toimintavuoden kuluessa tarkennettiin ja päivitettiin työkykyjohtamisen käytänteitä ja toimintamalleja, mm. WATTI-mallia (Varkauden Aktiivisen Työkyvyn Tuen toimintamalli). Populus-ohjelmaan lisättiin sairauspoissaolojen hälytysjärjestelmä, joka seuraa sairauspoissaolokertymiä ja muistuttaa esimiestä silloin, kun sairauspoissaolojen hälytysrajat ylittyvät WATTI-mallin mukaisesti.

WATTI-mallia on terävöitetty myös uudelleensijoitusprosessin osalta. WATTI-mallin ja prosessikuvauksen avulla pyritään varhaisessa vaiheessa tunnistamaan työkyvyn heikkeneminen ja tukemaan työntekijän työssä selviytymistä. Toimenpiteet voivat olla esimerkiksi työjärjestelyt ja lisäkoulutus. Terveystieteistä syistä tapahtuvissa uudelleensijoituksissa ja sisäisissä rekrytoinneissa on alettu hyödyntämään Kuntarekry-järjestelmää.

Työkykyä tukevinä toimenpiteinä työhyvinvointiprojektiin ovat kuuluneet myös esimiestyön tukeminen ja neuvonta mm. työkyvyn johtamiseen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyvissä asioissa, laajaa verkostoa vaativat työterveysneuvottelut sekä työyhteisöjen työohjaukset ja -valmennukset ja niiden organisointi. Osana työhyvinvointiprojektia on työstetty Varkauden kaupungin ikäjohtamisen ohjelma. Esimiehiä sparrattiin myös tammikuussa toteutetun laajan henkilöstötutkimuksen tulosten tulokinnassa, analyysissä ja jatkotoimenpiteiden suunnittelussa.

Kaupungin oma, sisäinen työterveyshuolto aloitti toimintansa 1.1.2017. Ensimmäisen toimintavuoden aikana haettiin toimivan yhteistyön käytänteitä ja malleja. Työterveyshuollon kanssa järjestettiin esimerkiksi kehittämistyöpajoja, joissa mm. kartoitettiin tilaajan ja tuottajan toiveita ja odotuksia yhteistoiminnalle ja sovittiin pelisäännöistä. Kehittämistyöstä huolimatta yhteistyö ei ole täysin kehittynyt toivottuun suuntaan ja palaute työterveyshuollosta oli sekä henkilöasiakkaiden että esimiesten osalta vähintäänkin vaihtelevaa, osittain jopa kielteistä.

Työsuojelun osa-alueella otettiin käyttöön Wpro-työturvallisuusohjelma, jonka avulla vaara- ja uhkatilanneraportointi sekä sisäilmailmoituskäytännöt saatiin systematisoitua kaikilla toimialoilla. Käyttöön otettiin laaja valmennus- ja perehdytysohjelma. Työsuojelun toinen keskeinen teema olivat sisäilma-asiat. Niiden käsittelyyn liittyvää prosessia terävöitettiin ja esimiehille, työsuojeluvaltuutetuille ym. sidosryhmille järjestettiin valmennusta.

Vuoden loppupuolella järjestettiin myös työsuojeluvaalit, joiden tuloksena valittiin varsinaiset työsuojeluvaltuutetut ja heidän varahenkilönsä ja muodostettiin Varkauden kaupungin työsuojeluorganisaatio vuosille 2018-2021.

Toimintavuoden syksyllä käynnistettiin yhteistoiminnan kehittämisprosessi, jonka tavoitteena on uudistaa yhteistoiminnan tavoitteita ja pelisääntöjä. Prosessiin liittyi mm. johtoryhmäläisten, pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen yhteinen kehittämissäätö. Prosessi jatkuu vuonna 2018.

Populus-ohjelmaan liittyvän vakanssirekisteri otettiin käyttöön vuoden lopulla. Intran Henkilöstöasiat ja Esimiehille -sivustoja muokattiin käyttäjäystävällisemmiksi.

"100 tekoa varkauteista hyväksi!" -kampanja käynnistyi maaliskuussa 2017, kun kaupunginhallitus antoi helmikuussa kehittämistoimeksiannon työyhteisöille valtakunnallisen kilpailukykysovimuksen (kiky) edellyttämän työajan pidentymisen kohdentamiseen. Varkauden kaupungilla "kiky-aika" päätettiin siis investoida yhteisellä sopimuksella palvelujen, työn ja työyhteisöjen kehittämistyöhön, johon haluttiin innostaa niin esimiehet, vuoden mittaan valmennetut sisäiset kehittäjät kuin kaikki työntekijätkin. Kehittämistyötä resursoitiin myös asiantuntijapalveluilla (mm. LEAN-valmennus, työyhteisövalmennus, digityöpajat). Sisäisten kehittäjien valmennus toteutettiin yhteistyössä valtakunnallisen KunTeko-ohjelman kanssa. Teot liittyvät mm. asiakaspalvelun ja palveluprosessien

kehittämiseen, palvelumuotoiluun, palvelujen digitalisointiin sekä työ- ja palveluympäristöjen "tuunaamiseen". Vuoden loppuun mennessä oli käynnissä yhteensä yli 60 tekoa.

Henkilöstösuunnitelmaprosessia uudistettiin edelleen siten, että siihen kytkettiin henkilöstöpalveluiden ja palvelualueiden yhteiset "tavoitekeskustelut". Niitä pidettiin jo syksyllä vuoden 2018 talousarvion valmistelua ennakkoiden, mutta kaupunginhallituksen aloitteesta varsinainen henkilöstösuunnitelman laadintaprosessi siirrettiin vuoden 2018 puolelle.

Henkilöstön, henkilöstöpolitiikan ja -johtamisen näkökulmaa pidettiin vahvasti esillä vuoden mittaan edenneessä kaupunkistrategiatyössä. Myös keskeisiä päätöksentekijöitä eli valtuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien puheenjohtajia perehdytettiin samoihin teemoihin syksyllä pidetyllä neuvottelukierroksella.

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	32 546	11 600	0	11 600	11 326	-274
Kulut	-605 798	-697 098	-63 277	-760 375	-711 357	49 018
Toimintakate	-573 252	-685 498	-63 277	-748 775	-700 031	48 744
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-573 252	-685 498	-63 277	-748 775	-700 031	48 744

Toimintakulut toteutuivat n. 49.000 € budjetoitua pienempänä, mikä kohdistui pääasiassa oppisopimuskoulutuksesta käyttämättä jääneisiin määrärahoihin.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	3	3	3	0
Määräaikaiset ja sijaiset	1	1	1	0
Yhteensä	4	4	4	0
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	3,5	4	5,1	1,1

Henkilöstömäärät eivät sisällä työllisyysyksikköä, joka on esitetty erikseen kohdassa Työllisyysyksikkö. Henkilöstöhallinnon henkilöstötyövuosien määrään sisältyy myös työsuojeluvaltuutettujen työpanosta yht. 1,1 htv.

Työllisyysyksikkö

Tilivelvollinen: työllisyyskoordinaattori Jouko Kuittinen 1.1. - 31.7.2017 ja työllisyyspalvelujen esimies Pia Hedman 1.8.2017 alkaen

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden työttömyysaste laski vuodessa 17,2 prosentista 15 prosenttiin. Työttömyyden lasku johtui valtaosin työmarkkinoiden piristymisestä, mikä näkyi lomautusten vähentymisenä ja avoimien työpaikkojen aiempaa korkeampina määrinä. Vastaavasti työllistymistä tukevien palvelujen määrän pysyminen korkeana näkyi erityisesti pitkäaikais- ja rakennetyöttömyyden laskuna sekä kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen vähentymisenä. Varkauden kaupungin työllisyysohjelman 2017 - 2020 toimeenpanon ensimmäinen vuosi käynnistyi suunnitellulla tavalla. Pääosa ohjelman toimenpiteistä

toteutui. Niissäkin toimenpiteissä, jotka eivät kokonaan toteutuneet, päästiin tavoitteiden suuntaisesti hyvään alkuun. Yhteistyö eri toimijoiden välillä tiivistyi työllisyysohjelman toimeenpanon johdosta. Jatkossa yhteistyön merkitys vain korostuu, kun työllisyysohjelmaa toimeenpannaan olosuhteissa, joissa samaan aikaan vallitsee laaja rakennetyöttömyys ja toisaalta yhä kasvava pula osaavasta työvoimasta.

Työllisyysyksikön organisaatiomuutosten myötä työllisyysyksikön esimies vaihtui 1.8.2017 alkaen henkilöstöjohtajan päätöksellä. Henkilöstömuutokset toteutettiin sisäisin järjestelyin.

Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Palkkatuella työllistäminen kaupungin yksiköihin, henkilötyövuosia	21,7	38,6	78 %
Nuorten kesätyöllistäminen kaupungin rahoituksen avulla, henkilöä	255	302	18 %

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	32 424	342 200	-306 563	35 637	31 329	-4 308
Kulut	-393 998	-1 356 565	879 641	-476 924	-444 594	32 330
Toimintakate	-361 574	-1 014 365	573 078	-441 287	-413 265	28 022
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-361 574	-1 014 365	573 078	-441 287	-413 265	28 022

Työllisyysyksikön talousarviomäärärahoihin sisältyvät mm. palkkatukityöllistämiseen varatut meno- ja tuloarviot, jotka toteutuman mukaisesti siirretään eri työyksiköille. Palkkatukityöllistämisen henkilöstökuluja muodostui vuonna 2017 yht. n. 999.500 €, joka on n. 431 .000 € edellisvuotta enemmän.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	4	5	4	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	1	3	2	-1
Yhteensä	5	8	6	-2
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	5	7,8	6,4	-1,4

Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: hallintojohtaja Kreettastiina Isohanni-Niiranen 1.1.-5.3.2017 ja kaupunginjohtaja Hannu Tsupari 6.3.-31.12.2017

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Hallintopalveluiden tehtävänä on ollut luoda hyvät edellytykset kaupungin ylimpien toimielinten työskentelylle ja kaupungin yleisjohtamiselle.

Hallintopalveluiden henkilöstössä tapahtui useita muutoksia vuoden 2017 aikana. Hallintojohtaja jäi virkavapaalle 6.3.–31.8.2017 väliseksi ajaksi. Sijaisuus julistettiin auki kaupunginhallituksen 23.1.2017 § 29 päätöksen mukaisesti, mutta sijaisuutta ei saatu täytettyä ja työtehtävät on jaettu eri viranhaltijoille. Hallintojohtaja sanoutui irti virkavapaan aikana ja kaupunginhallitus myönsi eron hänelle 26.6.2017 § 194 31.10.2017 alkaen. Uutta hallintojohtajaa haettiin kahdella eri hakukierroksella. Ensimmäinen hakukierros

kaupunginhallituksen päätöksellä 14.8.2017 § 203 ei tuottanut toivottua tulosta, jonka jälkeen kaupunginvaltuusto muutti 25.9.2017 § 66 hallintojohtajan viran pätevyysvaatimuksia. Toisen hakukierroksen jälkeen kaupunginvaltuusto valitsi uuden hallintojohtajan 27.11.2017 § 85. Hallintojohtajan virkaan valittu perui viran vastaanoton kuitenkin 12.1.2018. Virkaan varalle valittu on ilmoittanut ottavansa viran vastaan 1.4.2018.

Uusi hallintosihteeri valittiin hallintojohtajan päätöksellä 4.1.2017 § 1 ja hän aloitti toimensa 23.1.2017 entisen hallintosihteerin siirtyessä 1.12.2016 alkaen teknisen toimen hallintopäälliköksi. Myös keskusarkistonhoitaja vaihtui 1.3.2017 entisen jäädessä eläkkeelle. Arkistotoimen johtavan henkilön nimeämisestä kaupunginhallitus teki päätöksen jo 5.12.2016 § 268 ja tehtävä täytettiin sisäisellä siirrolla. Lisäksi hallintopalveluihin palkattiin kaupunginjohtajan päätöksellä osallisuuskoordinaattori 2.10.2017 alkaen määräaikaisena 31.5.2018 saakka.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	18 489	0	4 157	4 157	20 853	16 696
Kulut	-572 728	-651 703	140	-651 563	-608 035	43 528
Toimintakate	-554 239	-651 703	4 297	-647 406	-587 182	60 224
Suunn. muk.poistot	-3 898	-4 000	0	-4 000	-6 590	-2 590
Tilikauden tulos	-558 137	-655 703	4 297	-651 406	-593 772	57 634

Toimintatulojen toteutumiseen on vaikuttanut sihteeripalvelujen myynti tarkastuslautakunnalle. Hallintopalvelujen toimistosihteeri toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä. Sisäisesti kirjattavaa palvelunmyyntiä ei ollut huomioitu budjetissa.

Hallintopalveluiden toimintakulujen toteutumiseen (93,3 %) vaikutti hallintojohtajan palkaton virkavapaus ja irtisanoutuminen 1.11.2017 lukien.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	6	8	7	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	2	2
Yhteensä	6	8	9	1
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	6	8	7,4	-0,6

Tietohallintopalvelut

Tilivelvöllinen: Tietohallintojohtaja Jarmo Heinonen

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2017 aikana toteutettiin laaja siirtyminen Suomi.fi -palveluihin. Näitä olivat palvelutietovaranto, tunnistautuminen sekä maksut -osiot. Digitalisaatio-ohjelman toteutus käynnistyi. Digitalisaation mahdollisuuksista viestittiin eri tasoilla, digioppimista tuettiin Digistartti -tilaisuudella, usealla henkilöstön digitunnilla sekä kokeilukulttuuria esiin tuovalla Digikuntakokeilu -tapahtumalla. Syksyn aikana käynnistettiin EU-tietosuoja-asetuksen edellyttämät valmistelut. Loppuvuodesta käynnistyi laaja työasemien uusimishanke, joka työllistää merkittävästi ICT-palveluja kevääseen 2018 saakka. Walterin koulun toiminnan käynnistyminen vaati laajan tietoliikenteen ja työasemien hankintojen valmistelun sekä niiden asennukset.

Tietohallintasuunnittelijan avoimeksi tullut tehtävänimike muutettiin tietohallintoasiantuntijaksi toimenkuvan tarkentamisen myötä. Uusi työntekijä aloitti asiantuntijatehtävissä 11.12.2017 tietohallintojohtajan päätöksen 21.11.2017 mukaisesti.

Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Työasemat	1219	1247	2 %
Tabletit	583	710	22 %

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	1 154 697	1 174 987	39 056	1 214 043	1 425 054	211 011
Kulut	-1 164 875	-1 238 946	-106 690	-1 345 636	-1 314 614	31 022
Toimintakate	-10 178	-63 959	-67 633	-131 593	110 440	242 033
Suunn. muk.poistot	-135 622	-126 730	0	-126 730	-209 597	-82 867
Tilikauden tulos	-145 800	-190 689	-67 633	-258 323	-99 157	159 166

Tietohallinnon toimintatuotoissa ulkoisia myyntituloja kertyi 180.000 € budjetoitua enemmän mm. posti- ja puhelinkeskuksen sisäisen laskutuksen sekä Istekki Oy:n palvelujen läpilaskutuksen osalta. Tietohallinnon digihankkeisiin saatava valtion tukitulo ylitti myös n. 12.000 € arvioidun. Toimintakuluissa leasingvuokrat alittivat budjetoitua n. 44.000 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	9	9	10	1
Määräaikaiset ja sijaiset *)	0	0	4	4
Yhteensä	9	9	14	5
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	9	9	13,3	4,3

Määräaikaisissa työtehtävissä kolme palkkatukipäätöksen saanutta henkilöä, 5-8 kk pituisissa työsuhteissa.

Tukipalvelut

Tilivelvollinen: talousjohtaja Helena Pitkänen ja henkilöstöjohtaja Nina Holopainen

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Kaupungin talous- ja henkilöstöpalvelut/palkanlaskenta tuotetaan Kunnan Taitoa Oy:n toimesta. Syksyllä Kunnan Taitoa suoritti tiedonvälitysoperaattorin vaihdoksen, joka aiheutti muutoksia mm. kaupungin laskutusosoitteeseen. Kuukausittain pidettävissä asiakaspalavereissa on käsitelty keskeisiä talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja ja niiden edelleen kehittämistä.

Tukipalvelujen tilastotiedot vuonna 2017

	2017	2016
Palkkalaskelma/ansioerittely, kpl	37 586	
- joista sähköisenä, %	85,0	
Kirjanpidon tositteet, kpl	320 660	
Kirjanpidon viennit, kpl	666 345	
Myyntilaskut, kpl	99 001	100 449
- joista sähköisenä, %	15,5	
Ostolaskut	36 401	37 023
- joista sähköisenä	81,00	68,0

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+ muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	1 397 693	1 347 760		1 347 760	1 347 760	0
Kulut	-1 308 308	-1 347 134	-4 299	-1 351 433	-1 232 619	118 814
Toimintakate	89 385	626	-4 299	-3 673	115 141	118 814
Suunn. muk.poistot	-119 850	-98 000	0	-98 000	-111 381	-13 381
Tilikauden tulos	-30 465	-97 374	-4 299	-101 673	3 760	105 433

Tukipalvelujen menot toteutuivat arvioitua pienempänä n. 120.000 €. Vuoden 2017 erillispalvelujen ostot olivat aikaisempia vuosia pienemmät. Tukipalvelut laskutetaan sisäisenä palvelulaskutuksena toimialoilta. Sisäinen palvelulaskutus kattoi myös suunnitelmapoistot.

Yleishallinto yhteensä

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muuto	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut ut yli-/ali+
Tuotot	3 066 063	3 568 457	-542 826	3 025 631	3 145 356	119 725
Kulut	-7 555 729	-9 845 583	787 589	-9 057 994	-8 576 640	481 354
Toimintakate	-4 489 666	-6 277 126	244 763	-6 032 363	-5 431 284	601 079
Suunn. muk.poistot	-265 653	-240 730		-240 730	-333 851	-93 121
Tilikauden tulos	-4 755 319	-6 517 856	244 763	-6 273 093	-5 765 135	507 958

=valtuustoon nähden sitovat erät

2.1.6 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Seppo Lehto, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa.

Sisäilmaongelmien (sairaala) selvittely ja ratkaisujen hakeminen on vaatinut paljon resursseja.

Terveys Kampus-hanke on edennyt suunnitellusti.

POSOTE -hankkeen valmistelu eteni ja vaati resursseja.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on päivittäisiin toimintoihin sisältyvää jatkuvaa/aktiivista toimintaa, valvontaa ja seurantaa. Sisäisellä valvonnalla ehkäistään riskejä, virheitä ja vahinkoja sekä turvataan olemassa olevat resurssit ja niiden tarkoituksenmukainen käyttö asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimialan sisällä varmistetaan lakien, asetusten, määräysten ja annettujen toimintaohjeiden noudattaminen.

Vastuu sisäisestä valvonnasta on ensisijaisesti palvelualueen esimiehellä, mutta jokainen viranhaltija/työntekijä on velvollinen omalta osaltaan suorittamaan sisäistä valvontaa.

Esimiesten käytössä oleva päiväkirja mahdollistaa kootusti havaittujen puutteiden/riskitilanteiden läpikäynnin ajankohtaisesti ja selvittää tilanteet mahdollisimman vähäisillä viiveillä.

Talous (toimiala yhteensä)

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	23 210 261	22 562 805	1 267 854	23 836 068	23 637 641	-198 427
Kulut	-106 753 433	-103 790 886	-2 658 964	-106 470 746	-106 247 944	222 802
Toimintakate	-83 543 172	-81 228 081	-1 391 110	-82 634 678	-82 610 303	24 375
Suunn. muk.poistot	-463 107	-341 500	0	-341 500	-487 912	-146 412
Tilikauden tulos	-84 006 279	-81 569 581	-1 391 110	-82 976 178	-83 098 215	-122 037

=valuustoon nähden sitovat erät

Osavuositarkastuksessa 30.8.2017 talouden toteutumaennusteen perusteella kh/kv:ltä haettiin lisämäärärahaa yhteensä 1.139.903 € (ltk § 114 kh § 348 ja kv § 100). Lopullinen toteutuma oli 24.375 € alle ennusteen (toimintakate).

Vaativan erikoissairaanhoidon ostot (KYS) laskivat vuodesta 2016 5,4 % (1,103 M€). Terveystalon nettokulut kasvoivat vastaavana aikana 518.730 €. Terveystalon leikkausten ja politoimenpiteiden kokonaislaskutus oli 2.126.322 €, kasvu 946.757 € / 80 %. Kaikkiaan erikoissairaanhoidon ostopalvelut (ml Terveystalo) laskivat 427.766 € / -1,85 %.

Varkauden erikoissairaanhoidon kokonaisuus (oma ja ostettu) oli menoina vuonna 2017 39 M€ ja tulot 8,3 M€. Perusterveydenhoidon kulut olivat 18,8 M€ ja tulot 2,9 M€. Sosiaalihuoltolain mukaiset menot olivat 44,7 M€ ja tulot 8,7 M€.

Toimialueen toimintakate aleni vuodesta 2016 1,1 % (932.869 €). Vertailussa on kuitenkin huomioitava, että toimeentulotuen siirto Kelalle vähensi toimintakatetta 1.120.000 €. Myös KIKY sopimus ja lomarahojen leikkaukset vaikuttivat koko kaupungin henkilöstömenoja alentavasti.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	631	660	642	-18
Määräaikaiset ja sijaiset	167	63	189	126
Yhteensä	798	723	831	108
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	709	723	733	10

Lukumäärää (tilanne 31.12.) kuvaavampi luku on htv (henkilötyövuodet). Työterveyshuollon henkilömäärä 8 (ei vuoden 2016 luvussa). Kohdassa määräaikaiset ja sijaiset luku sisältää myös vakituisia sijaistavat, jolloin vastaavasti vakinaisten määrä on sitä pienempi. Henkilöstötyövuosien osalta kasvua selittää kotihoidon päätetyt henkilöstölisäykset sekä osastojen lisäpaikkatarpeesta syntynyt määräaikaisen henkilöstön tarve. Vuoden 2017 määräaikaiset ja sijaiset sisältää myös 7 työllistettyä (vuoden 2016 luvussa työllistetyt eivät ole mukana).

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito

Tiilivolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Seppo Lehto, palvelualuepäällikkö Kirsi Laitinen, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Palveluohjauksen merkitys ikäihmisten osalta on kasvanut entisestään. Hoivateknologiaa on hyödynnetty osana kotihoidon kokonaisvaltaista palvelua ja toiminnan kehittämistä.

Rajalliset resurssit ja hoitopaikkojen runsas kysyntä ovat tuoneet paineita palveluasumiseen. Tämä on asettanut paineita sairaalaosastojen puolelle, koska niissä on jouduttu hoitamaan asiakkaita, jotka eivät tarvitse enää sairaalahoitoa. Kotisairaalatoiminta on osalla potilaista mahdollistanut sairaalapaalvelujen toteuttamisen kotona ja täten vähentänyt osastohoitoon joutumista.

Esimiehet käyttävät sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan taulukkoa. Taulukon pohjalta tehdään palvelualuekohtainen yhteenveto ja seurataan toimintaa. Suurimpana riskinä vuonna 2017 oli henkilöstömäärärahojen riittävyys, palvelutarpeen kasvu kotihoidossa ja osastoilla sekä riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kotihoidon kehittäminen STM:n Ikäkätkihankkeen tavoitteiden mukaisesti POSOTE yhteistyönä vuosina 2017-2018 luomalla	Ympäri vuorokautisen kotihoidon asiakasmäärä suhteessa kotihoidon kokonaisasiakasmäärään. Kotihoidon sisällön – ja työtapojen	Kotihoidon on tarjolla ympäri vuorokautisesti Kotihoidon henkilöstö on osallisena oman	Kotihoidon on kehitetty tavoitteiden mukaisesti, sisältöä ja työtapoja on kehitetty vastaamaan paremmin asiakkaiden palveluntarvetta. Omahoitajuuden ja kuntoutuksen arviointitiimin kehittäminen on edennyt,	Toteutuu

<p>kotihoidon sisältöä kehittävä toimintamalli, joka turvaa ikäihmisen kotona asumisen sairaana ja toimintakykyrajoitteisena.</p>	<p>kehittäminen. Henkilöstömäärät, kehittämisalueet ja työpanos kehittämisessä.</p> <p>Kotikuntoutuksessa olevien kotihoidon asiakkaiden määrä.</p> <p>Kotikuntoutuksen sisällön ja toiminnan kehittäminen.</p> <p>Akuuttitilanteiden palveluprosessi kuvattu. Yhteistyön muodot eri toimijoiden kesken määritelty.</p>	<p>työnsä kehittämisessä.</p> <p>Kuntouttava ja akuuttitilanteiden toimintamalli on kehitetty ja käytössä</p>	<p>samoin myös hoivateknologian hyödyntäminen kotihoitotyössä.</p> <p>Kotikuntoutuksessa olevien asiakkaiden määrä on pysynyt ennallaan. Sisältöä ja toimintaa on kehitetty yhdessä kuntouttavan arviointitiimin suunnitelman yhteydessä.</p>	
<p>Kotihoidon peittävyys</p>	<p>Asiakasmäärät.</p>	<p>15-16 % yli 75 vuotta täyttäneistä palvelun piirissä</p>	<p>Kotihoidon peittävyys oli 75 vuotta täyttäneiden osalta 30.11.2017(läpileikkauspäivä) mukaan 11 % (283 asiakasta yli 75-vuotiaista). Vuoden 2017 aikana on kotihoidon piirissä ollut 720 yli 75-vuotiaista asiakasta. Keskimääräinen peittävyys 75 vuotta täyttäneiden osalta oli 15 %.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>
<p>Omaishoito</p>	<p>Asiakasmäärät 75 vuotta täyttäneiden osalta.</p> <p>Lakisääteisten vapaapäivien järjestämisen vaihtoehdot (lkm)</p> <ul style="list-style-type: none"> - lyhythoito/omatoiminta - palvelusetelit/ostopalvelut - kotiin annettavat palvelusetelit - toimeksiantosopimukset <p>Lähihoitajan palvelut omaishoitoperheisiin (lkm)</p>	<p>Omaishoidon piirissä 5-6 % 75 vuotta täyttäneistä. Lukumäärä ja prosenttimäärä.</p> <p>Omaishoitajat käyttävät kunnan järjestämiä palveluja omaishoidon lakisääteisten vapaapäivien toteutumiseksi.</p> <p>Omaishoitajien tukeminen</p>	<p>118 eli 4,5 % 75 vuotta täyttäneistä.</p> <p>Lyhythoito 65</p> <p>Palvelusetelit 0</p> <p>Kotiin annettavat palvelusetelit 45</p> <p>Toimeksiantosopimukset 10</p> <p>Lähihoitajan palvelut omaishoitoperheisiin 36</p> <p>Kotihoidon palvelut omaishoitoperheisiin 37</p> <p>Omaishoidettavien osallistuminen päivätoimintaan 30</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>

	Kotihoidon palvelut omaishoitoperheisiin (lkm) Omaishoidettavien osallistuminen päivätoimintaan (lkm)			
Hoivateknologian käytön laajentaminen kotihoidossa	Video Visit asiakkaiden määrä	vähintään 15 asiakasta	Video Visit -etäyhteyden osalta on käytössä ollut 6 laitetta. Toimintaa pyritään laajentamaan kuntouttavan arviointitiimin yhteydessä. Lääkeautomaattirobotteja on ollut käytössä 10 kpl. Kokemukset ovat olleet positiivisia.	Toteutuu osittain
Sairaalahoito	Hoitopäivät sisätauti-kirurginen osasto ja kuntoutusosasto.	Sisätauti-kirurgisella osastolla ulkokuntaosuus verrattuna vuoteen 2016 vähintään 20 %. Toteutuneet hoitopäivät osastojen osalta.	Sisätautikirurginen osasto: ulkokuntamyynti on kasvanut 23 % v. 2016 verrattuna. Toteutuneet hoitopäivät 10 830. Ka hoitoaika 4,4vrk. Kuntoutusosaston hoitopäivät 1-12/2017 yht.12 898 Kuntoutusosastolla aloitettiin joulukuussa potilaspaiikkojen vähentäminen 25:een, mikä näkyy hoitopäivien vähenemisenä. Määräaikaisen henkilöstön vähentäminen toteutettiin samalla.	Toteutuu
Palvelusetelien käyttö	Asiakasmäärät	75 palveluseteliä käytössä ja määrärahavaraus niille.	1-12-/2017 käytössä 76 (ka) palveluseteliä tehostettuun palveluasumiseen.	Toteutuu
Tilapäisen hoivan ostaminen tarpeen vaatiessa	Hoitopäivät maksimissaan 500 vuorokautta kuukaudessa.	Tilapäisen hoivan osto tarpeen mukaan määrärahan puitteissa	1-12/2017 tilapäisen hoivan hoitopäivät keskimäärin 433 vuorokautta kuukaudessa.	Toteutuu
Kotisairaala	Asiakasmäärät	Asiakasmäärän kasvutavoite suhteessa vuoden 2016 tilanteeseen 10 %	Vuonna 2017 kotisairaalan käyntejä yhteensä 7217 ja asiakkaita 987. Vuonna 2016 käyntejä yhteensä 7601 ja asiakkaita 985. Käynnit vähentyneet vuoteen 2016 verrattuna, mutta asiakkaiden määrä pysynyt samana.	Toteutuu

Henkilöstön joustava käyttö	Henkilöstön yhteiskäyttö/kriittinen arviointi ja seuranta yksiköittäin sijaisten käytössä.	Ulkopuolisten sijaisten käytön vähentäminen vrt. v. 2016	Varahenkilöstön pilotti onnistui ja se mahdollisti lyhytaikaisen tilapäisen henkilöstön käytön vähenemisen pilottiyksiköissä. Näiden kokemusten pohjalta sisäisten sijaisten käyttöä laajennetaan koskemaan myös muita toimintayksiköitä ja esimiesten päällekkäistä työprosessia virtaviivaistetaan entisestään.	Toteutuu osittain
-----------------------------	--	--	---	-------------------

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Kuntoutusosasto, hoitopäivät	14012	12 898	-8,0
Sisätaudit-kirurginen osasto, hoitopäivät	11876	10830	-8,8
Vanhusten palveluasuminen/oma toiminta, asumispäivät	94425	91793	-2,8
Vanhusten palveluasuminen/ostopalvelut, asumispäivät	24609	27185	10,5
Kotihoidon käynnit	272278	265909	-2,3
- josta kotisairaanhoidon käynnit	17197	17618	2,4
- yli 75 vuotiaat	191765	172085	-10,3
Kotitaloudet	501	1072	114,0

Kotihoidon tunnusluvut vuosilta 2016 ja 2017 eivät ole verrannollisia keskenään, koska tilastoinnissa on tapahtunut muutos vuonna 2017.

Talous	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuloarviot ja määrärahat, €						
Tuotot	9 435 898	9 436 781	-45 718	9 391 063	9 341 569	-49 494
Kulut	-34 240 078	-33 916 222	-812 855	-34 729 077	-34 985 322	-256 245
Toimintakate	-24 804 180	-24 479 441	-858 573	-25 338 014	-25 643 753	-305 739
			0			
Suunn. muk.poistot	-103 279	-80 400	0	-80 400	-78 225	2 175
Tilikauden tulos	-24 907 459	-24 559 841	-858 573	-25 418 414	-25 721 978	-303 564

=valtuustoon nähden sitovat erät

Palvelualueen toimintakate ylittyi lopullisessa toteutuksessa 305.739 €. Palveluasumisen ostot (tehostettu palveluasuminen ja lyhythoito) kasvoivat 6,6 % (191.000 €). Palvelujen ostot ja avustukset muilta osin kasvoivat 5,6 % (445.000 €). Kasvua selittävät mm. vuodeosastopalvelujen ostot Joroisista, kotihoidon ostopalvelulääkäri ja mobiilitoiminnan kulut kotihoidossa.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	342	360	339	-21
Määräaikaiset ja sijaiset	120	37	136	99
Yhteensä	462	397	475	78
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	399	397	412	15

Lukumäärää (tilanne 31.12.) kuvaavampi luku on htv (henkilötyövuodet). Kotihoidon henkilömäärä kasvoi vuodesta 2016 yhdeksällä. Osastoilla (sisätautikirurginen ja kuntoutusosasto) määräaikaista oli jouduttu lisäämään ylipaikkatilanteen vuoksi. Kohdassa määräaikaista ja sijaiset luku sisältää myös vakituksia sijaistavat, jolloin vastaavasti vakinaisten määrä on sitä pienempi. Vuoden 2017 määräaikaista ja sijaiset sisältää myös 4 työllistettyä (vuoden 2016 luvussa työllistetyt eivät ole mukana).

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito; erittely vastuualueittain

Osastohoito

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu t yli-/ali+
Tuotot	1 763 953	2 055 462	-100 000	1 955 462	1 783 432	-172 030
Kulut	-7 999 231	-7 499 060	-668 306	-8 167 366	-8 320 075	-152 709
Toimintakate	-6 235 278	-5 443 598	-768 306	-6 211 904	-6 536 643	-324 739
			0			
Suunn. muk.poistot	-37 668	-23 000	0	-23 000	-29 593	-6 593
Tilikauden tulos	-6 272 946	-5 466 598	-768 306	-6 234 904	-6 566 236	-331 332

Kotihoito

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	2 700 291	2 791 516	8 912	2 800 428	2 678 263	-122 165
Kulut	-8 745 487	-8 705 126	44 572	-8 660 554	-9 041 296	-380 742
Toimintakate	-6 045 196	-5 913 610	53 484	-5 860 126	-6 363 033	-502 907
			0			
Suunn. muk.poistot	-49 730	-23 200	0	-23 200	-30 606	-7 406
Tilikauden tulos	-6 094 926	-5 936 810	53 484	-5 883 326	-6 393 639	-510 313

Asumispalvelut

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	4 971 654	4 589 803	45 369	4 635 172	4 879 873	244 701
Kulut	-17 495 360	-17 712 036	-189 121	-17 901 157	-17 623 951	277 206
Toimintakate	-12 523 706	-13 122 233	-143 752	-13 265 985	-12 744 078	521 907
			0			
Suunn. muk.poistot	-15 881	-34 200	0	-34 200	-18 026	16 174
Tilikauden tulos	-12 539 587	-13 156 433	-143 752	-13 300 185	-12 762 104	538 081

Terveydenhuollon vastaanottopalvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Seppo Lehto, palvelualuepäällikkö Eija Ruotsalainen, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Ennaltaehkäisyyn panostettiin vahvasti, esimerkkinä STOP-DIA-hanke.

Hyvinvoinnin edistäminen valittiin yhdeksi kaupunkistrategian päätavoitteista. Kunta – sote-rajapinnan ennakoitiin, jotta mahdollinen maakuntamalliin siirtyminen ei vaarantaisi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (ennaltaehkäisy jäisi kunnalle)

Terveyskeskuskäynnit laskivat vain vähän (2,3 %) sen sijaan päivystyskäynneissä oli huomattava nousu (12,2 %). Varkautelaiset käyttävät edelleen keskimäärin enemmän terveystalvijoita kuin maassa yleensä. Tätä selittää ikärakenne ja korkea sairastavuus.

Perusterveydenhuollon vastaanotoilla alettiin kehittää lääkäri-hoitajatyöparityöskentelyä.

Kumppanuusleikkaustoiminta Terveystalon kanssa tuotti 932 leikkausta v. 2017 ja n. 1.4 M€ myyntituoton. Potilastytytyväisyys oli korkea ja hoitoon liittyneitä komplikaatioita oli yleistä tasoa vähemmän.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Oman vastuunoton tukeminen	Hoitosuunnitelmien määrä	Tehdään 100 hoitosuunnitelmaa	Hoitosuunnitelmia on tehty 63 kappaletta. Todennäköisesti kaikki suunnitelmat eivät ole tilastoituneet, joten todellinen luku on suurempi.	Toteutuu osittain □
Perusterveydenhuollon vastaanottoiminnan kehittäminen	Hoitoon pääsy, asiakastytyväisyys	Kiireettömän ajan saa alle 2 viikossa	Lääkärivaje jatkui vuoden 2017 loppuun asti. Kiireettömän ajan sai alle 4 viikossa. Lääkäri-hoitajatyöparityöskentelyn kehittäminen.	Toteutuu osittain □
Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen	Toiminnan kehittämisen myötä vakiintuvat mittarit	Palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Toiminta järjestetään ja tuotetaan yhteistyössä SOS-lapsikylän kanssa. Tavoitteena on 10 vuoden aikajänteellä pyrkiä alentamaan kuluja 25 % nykyisestä tasosta. Kulut vähenevät vuosittain 2,5 %	Resurssienohjaus on vakiintunut perhetyön ohjausmalliksi. Mallia jatkokehitetään ja laajennetaan muihin yksiköihin. Perhetyötä on vahvistettu jalkautuvalla perheterapeuttisella osaamisella ja perhetyöntekijöiden perheterapeuttisorientoituneella työhöjauksella Tradeka myönsi 50 000 € rahoituksen Suomen ensimmäisen perhekumppanin	Toteutuu osittain □

		vuoden 2016 toteutuneisiin kuluihin nähden.	<p>palkkaamiseksi joulukuussa 2017. Rekrytointi on käynnistetty.</p> <p>Omatyöntekijämalli on vakiintunut varkautelaisten perheiden matalan kynnyksen väyläksi palveluihin.</p> <p>Palveluiden painopistettä on siirretty vahvasti ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen puuttumiseen. Korjaavan työn tarvetta on edelleen paljon. Näistä syistä kustannuskehitys ei ole vielä käänntynyt laskuun.</p>	
--	--	---	--	--

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Perusterveydenhuollon avohoidon vastaanoton käynnit	73367	71 711	-2,3
TK-päivystys, käynnit	16 389	18 393	12,2
Suun terveydenhuolto, käynnit	21 864	21 465	-1,8
Kuntoutus, käynnit	14 817	12 525	-15,5
Erikoispoliklinikat, käynnit	23 032	24 781	7,6
- lääkärin suoritteet	16 280	18 177	11,7
Röntgentutkimukset	26 559	24 611	-7,3

Terveyskeskuskäynnit laskivat vain vähän (2,3 %) sen sijaan päivystyskäynneissä oli huomattava nousu (12,2 %), joka todennäköisesti selittyy perusterveydenhuollon vastaanoton lääkäriajalla.

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	7 585 339	7 401 864	565 000	7 966 864	8 207 209	240 345
Kulut	-20 666 424	-20 300 149	-644 788	-20 944 937	-20 863 598	81 339
Toimintakate	-13 081 085	-12 898 285	-79 788	-12 978 073	-12 656 389	321 684
			0			
Suunn. muk.poistot	-251 705	-182 400	0	-182 400	-266 988	-84 588
Tilikauden tulos	-13 332 790	-13 080 685	-79 788	-13 160 473	-12 923 377	237 096
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Terveydenhuollon vastaanottopalveluiden toimintakate alittui lopullisessa toteutumassa tulojen ylittymisen myötä (kirurgian ulkokuntamyynti, suun terveydenhuolto ja tukipalvelut). Toimintakatteen muutos vuoteen 2016 oli -3,2 % (424.696 €).

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	150	151	154	3
Määräaikaiset ja sijaiset	20	14	24	10
Yhteensä	170	165	178	13
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	161	165	160,2	-5

Lukumäärää (tilanne 31.12.) kuvaavampi luku on htv (henkilötyövuodet), mikä oli vuoden 2016 tasoa. Määräaikaisten ja sijaisten luvussa mm lääkäreitä. Vuoden 2017 lopussa lääkäreiden (vakituiset) tilanne parani.

Terveydenhuollon vastaanottopalvelut; erittely vastuualueittain

Perusterveydenhuollon vastaanottopalvelut

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	1 627 972	1 639 693	0	1 639 693	1 639 787	94
Kulut	-10 883 806	-10 643 751	1 611	-10 642 140	-10 552 089	90 051
Toimintakate	-9 255 834	-9 004 058	1 611	-9 002 447	-8 912 302	90 145
			0			
Suunn. muk.poistot	-5 170	-4 200	0	-4 200	-9 186	-4 986
Tilikauden tulos	-9 261 004	-9 008 258	1 611	-9 006 647	-8 921 488	85 159

Suun terveydenhuolto

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	736 656	702 178	0	702 178	760 893	58 715
Kulut	-2 636 726	-2 476 545	-104 179	-2 580 724	-2 559 497	21 227
Toimintakate	-1 900 070	-1 774 367	-104 179	-1 878 546	-1 798 604	79 942
			0			
Suunn. muk.poistot	-36 969	-40 100	0	-40 100	-37 319	2 781
Tilikauden tulos	-1 937 039	-1 814 467	-104 179	-1 918 646	-1 835 923	82 723

Erikoissairaanhoito/avohoito

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	2 896 632	2 863 692	565 000	3 428 692	3 469 218	40 526
Kulut	-4 863 076	-4 903 762	-550 770	-5 454 532	-5 555 289	-100 757
Toimintakate	-1 966 444	-2 040 070	14 230	-2 025 840	-2 086 071	-60 231
			0			
Suunn. muk.poistot	-116 167	-73 600	0	-73 600	-145 470	-71 870
Tilikauden tulos	-2 082 611	-2 113 670	14 230	-2 099 440	-2 231 541	-132 101

Hoidolliset tukipalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	2 324 078	2 196 301	0	2 196 301	2 337 311	141 010
Kulut	-2 282 815	-2 276 091	8 549	-2 267 542	-2 196 723	70 819
Toimintakate	41 263	-79 790	8 549	-71 241	140 588	211 829
			0			
Suunn. muk.poistot	-93 399	-64 500	0	-64 500	-75 013	-10 513
Tilikauden tulos	-52 136	-144 290	8 549	-135 741	65 575	201 316

Muut palvelujen ostot

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja Seppo Lehto, perusturvalautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Kysin hoitopalveluiden laskutus (Kuntakortti) oli kaikkiaan 19,489 M€, laskua vuodesta 2016 1,1 M€ -5,4 %. Hoitopäivät laskivat -6,5 % (717), hoitajaksot -6,1 % (147). Poliklinikkakäynnit laskivat -0,5 % (94). Lähetteet kasvoivat 1,3 % (60).

Erikoissairaanhoidon ostojen nettomenot, ml. Terveystalon kirurgian leikkaus- ja politoiminta, olivat 22,690 M€, vähenemä 427.755 € / -1,9 % vuoteen 2016 verrattuna (23,117 M€). Huomioiden oma erikoissairaanhoito nettomenot vähenivät kaikkiaan 386.827 € / -1,2 %.

Terveystalon kokonaismenot olivat 2.965.034 € (josta leikkaus- ja politoiminnan laskutus 2.126.322 €), tulot 1.437.596 € ja nettomenot 1.527.438 €, nettomenojen kasvu vuoteen 2016 oli 518.730 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Menot sopeutetaan tuloihin	Erikoissairaanhoidon kustannusten hillitseminen Lähetevirtojen seuranta Terveystalon leikkaustoiminnan kustannusten seuranta osavuosikatsauksien yhteydessä	Lähetemäärien vähentäminen ja erikoissairaanhoidon käytön vähentäminen	Lähetemäärät KYSiin kasvoivat 1,3 % (60) Hoitopäivät vähenivät 6,5 % (717), hoitajaksot vähenivät 6,1% (147) ja poliklinikkakäynnit vähenivät 0,5 % (94). Myyntilaskutuksessa eniten vähenivät <ul style="list-style-type: none"> tuki- ja liikuntaelinsairaudet - 18,6 % (408 084€) medisiininen keskus (sisätaudit) -16,9 % (381 641€) syöpäkeskus, naistentaudit ja synnytykset -8,2 % (244 985€) 	Toteutuu osittain ■

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
KYS hoitopäivät	10 976	10 259	-6,5
KYS plk käynnit	19 053	18 959	-0,5
Terveystalo leikkaukset (Varkaus)	308	486	57,8
Terveystalo plk käynnit (Varkaus)	1 372	1 741	26,9

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu t yli-/ali+
Tuotot	235 687	180 000	67 000	247 000	271 615	24 615
Kulut	-24 056 111	-24 078 504	258 504	-23 820 000	-23 764 026	55 974
Toimintakate	-23 820 424	-23 898 504	325 504	-23 573 000	-23 492 411	80 589
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-23 820 424	-23 898 504	325 504	-23 573 000	-23 492 411	80 589

=valuustoon nähden sitovat erät

Muut palvelujen ostot, erittely vastuualueittain**KYS/ostot**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	10 106	0	0	0	20 448	20 448
Kulut	-20 917 468	-21 248 971	1 718 971	-19 530 000	-19 537 069	-7 069
Toimintakate	-20 907 362	-21 248 971	1 718 971	-19 530 000	-19 516 621	13 379
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 907 362	-21 248 971	1 718 971	-19 530 000	-19 516 621	13 379

Muut sairaalat/ostot

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	212 038	180 000	67 000	247 000	236 284	-10 716
Kulut	-2 908 424	-2 605 345	-1 466 050	-4 071 395	-4 008 306	63 089
Toimintakate	-2 696 386	-2 425 345	-1 399 050	-3 824 395	-3 772 022	52 373
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 696 386	-2 425 345	-1 399 050	-3 824 395	-3 772 022	52 373

Ympäristöterveydenhuolto/ostot

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	13 543	0	0	0	14 883	14 883
Kulut	-230 220	-224 188	5 583	-218 605	-218 651	-46
Toimintakate	-216 677	-224 188	5 583	-218 605	-203 768	14 837
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-216 677	-224 188	5 583	-218 605	-203 768	14 837

Psykososiaaliset palvelut

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Seppo Lehto, palvelualuepäällikkö Riitta Mentula-Hyvärinen, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Keskitettyä resurssien ohjauksen mallia kehitettiin yhteistyössä SOS-lapsikylän kanssa. Perhetyön resurssit siirtyivät ensimmäisenä keskitettyyn resurssien ohjaukseen.

Palvelualueen toiminnoissa kehitettiin edelleen jo vakiintuneita jalkautuvan työn muotoja sekä otettiin käyttöön uusia toimintatapoja palveluiden viemiseksi mahdollisimman lähelle asiakasta. Vammaispalveluissa tarkasteltiin toimintatapoja erityisesti henkilökohtaisen avun järjestämisessä kustannuskehityksen hallitsemiseksi.

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa; vuoden kuluessa toimintatavat ja yhteistyömuodot Kelan ja aikuissosiaalityön välillä ovat vähitellen vakiintuneet.

Vuoden 2016 lopulla Varkauteen vastaanotettiin 5 kiintiöpakolaisperhettä. Perheet ovat vuoden aikana kotiutuneet Suomeen ja kotoutumisprosessi on hyvällä mallilla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Nuorten päihdetyön kehittäminen enemmän ennaltaehkäisevään suuntaan	Uusien toimintamallien käynnistyminen	Nuorten päihdetyöntekijän jalkautuminen lasten, nuorten ja perheiden kohtaamisympäristöihin lisääntyy	Nuorten päihdetyötä on kehitetty vahvasti. Yläkouluilla nuorten päihdetyöntekijä on ollut kertomassa päihteistä oppitunneilla. Toisen asteen opiskelijoille ja nuorten työpajalla on ollut mahdollisuus tavata kerran viikossa päihdetyöntekijä ilman ajanvarausta.	Toteutuu ■
Lasten, nuorten ja aikuisten päihde- ja mielenterveyspalveluissa painopisteenä on lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen ja verkostoyhteistyö eri toimijoiden kanssa	Uusien toimintamallien käynnistyminen Uudet huostaanotot (vrt. 2016)	Asiantuntijatukea annetaan peruspalveluiden työskentelylle. Yhteistyö lisääntyy verkoston toimijoiden välillä; yhteistyön tiivistyminen mahdollistaa vaikuttavamman ennaltaehkäisevän työotteen	Moniammatillisen tiimin toiminta on mahdollistanut perheiden tilanteiden laaja-alaisempaa arviointia. Neuvolasta ja varhaiskasvatuksesta on ohjattu asioita entistä enemmän moniammatilliseen tiimiin. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden puolelta tehdään tiivistä yhteistyötä asiakkaiden asioissa eri asiantuntijatahojen kanssa. Lasten ja perheiden asioissa yhteistyötä tehdään paljon neuvolan kanssa, nuorten	Toteutuu ■

			<p>asioissa yhteistyö on tiivistynyt kuntouttavan työtoiminnan kanssa.</p> <p>Oppilashuollollista yhteistyötä on lisätty edelleen ja uusia toimintatapoja on kehitetty ProKoulu-hankkeessa yhteistyössä sivistystoimen kanssa.</p>	
Päihdekuntoutujien tuetun asumisen kehittäminen yhdessä kolmannen sektorin ja Wartalo Kodit Oy:n kanssa	Rakennushankkeen käynnistyminen syksyn 2017 aikana	Päihdekuntoutujien tukiasumista tehostetaan ja vaikeasti normaaliin asuntokantaan sijoitettavien henkilöiden asumista tuetaan. Myös kriisiasuminen mahdollistuu.	Rakennushanke on käynnistynyt ja päihdekuntoutujien tukiasumisyksikkö valmistuu syksyllä 2018.	Toteutuu
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden kustannuskehitys pysyy hallinnassa	Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden asiakasmäärä	Asiakkaiden kotona selviytymistä tuetaan omalla toiminnalla	Asumispalveluissa asiakasmäärä pysyi ennallaan koko vuoden ajan. Palvelusuunnitelmia tarkastetaan säännöllisesti ja asiakkaita siirretty kevyempiin palveluihin, kun tuettu itsenäinen asuminen on mahdollista.	Toteutuu
Sosiaalityön uusien toimintamallien kehittäminen sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistusten myötä	Kustannuskehitys vammaispalvelussa ja lastensuojelussa (vrt. 2016) Uusien toimintamallien käynnistyminen	Palveluita järjestetään kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti Työntekijät jalkautuvat kohtaamisympäristöihin	Sosiaalityö on kehittänyt yhteistyömuotoja eri toimijoiden kanssa. Sosiaalityöntekijä jalkautuu neuvolaan ja päiväkoteihin. Aikuissosiaalityössä on käynnistetty pitkään työttömänä olleiden päivätoimintaryhmä ; ryhmätoiminta ylläpitää osallistujien toimintakykyä ja vähentää osaltaan	Toteutuu osittain

			<p>kaupungin työmarkkinatuen maksuosuutta.</p> <p>Toimeentulotuen Kela-siirto on saatu hallintaan ja yhteistyömuodot sosiaalityön ja Kelan välillä ovat vakiintumassa.</p> <p>Henkilökohtaisen avun järjestämistä työnantajamallilla kehitetään edelleen. Kaikkien uusien henkilökohtaisen avun asiakkaiden kohdalla käytetään ensisijaisesti työnantajamallia palvelun järjestämisessä.</p>	
Uusien huostaanottojen ehkäiseminen uusilla toimintamalleilla.	<p>Uudet huostaanotot (vrt. 2016)</p> <p>Lastensuojelukustannukset eivät nouse vuoden 2016 tasosta</p>	<p>Palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.</p> <p>Perheiden kanssa toimiva yhteistyöverkosto ottaa vastuuta perheen hyvinvoinnin turvaamisesta.</p> <p>Toiminta järjestetään ja tuotetaan yhteistyössä SOS-lapsikylän kanssa. Tavoitteena on 10 vuoden aikajänteellä pyrkiä alentamaan kuluja 25 % nykyisestä tasosta. Kulut vähenevät vuosittain 2.5 % vuoden 2016 toteutuneisiin kuluihin nähden.</p>	<p>Uusia huostaanottoja tehtiin 6 (vuonna 2016 vahvistettiin 5 huostaanottoa).</p> <p>Resurssienohjaus on vakiintunut perhetyön ohjausmalliksi. Mallia jatkokehitetään ja laajennetaan muihin yksiköihin.</p> <p>Perheitä tuetaan entistä vahvemmin avohuollon tukitoimien keinoin ja tämän myötä avohuollon tukitoimien kustannukset nousivat lähes 12 % vuoden 2016 tasosta. Toisaalta avohuoltoon panostaminen ei vielä lyhyellä aikavälillä vähennä myöskään raskaita sijaishuollon kuluja. Omien resurssien</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

			lisäksi avohuollon tukea on järjestetty ostopalveluilla.	
--	--	--	--	--

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Sijoitetut lapset, hoitopäivät/lasten ja nuorisokodit	7 221	6 692	-7,3
Sijoitetut lapset, hoitopäivät/perhehoito	10 248	9 531	-7,0
Työmarkkinatuki, kotitaloudet	418	419	0,2
Psykiatrian osasto, hoitopäivät	6 154	6 102	-0,8
Psykiatrian plk, käynnit	11 138	11 746	5,5
MTT kuntoutujien asumispäivät	11 221	8 757	-22,0
Kehitysvammaisten laitoshoido, hoitopäivät	2 788	1 926	-30,9
Kehitysvammaisten palveluasuminen, as. päivät	30 900	31 810	2,9
Vammaispalvelut, asiakkaat	577	551	-4,5

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	3 191 318	1 697 230	681 572	2 378 802	2 386 609	7 807
Kulut	-25 099 336	-21 631 332	-1 430 319	-23 082 547	-23 130 368	-47 821
Toimintakate	-21 908 018	-19 934 102	-748 747	-20 703 745	-20 743 759	-40 014
			0			
Suunn. muk.poistot	-2 665	-3 800	0	-3 800	-5 758	-1 958
Tilikauden tulos	-21 910 683	-19 937 902	-748 747	-20 707 545	-20 749 517	-41 972
=valuustoon nähden sitovat erät						

Palvelualueen toimintakate ylittyi lopullisessa toteutumassa 60.910 €. Toimintakate aleni vuodesta 2016 n. 1,16 M€, mikä vastaa toimeentulotuen netto-osuutta. Perustoimeentulotuen käsittely siirtyi vuoden 2017 alusta Kelalle.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	104	105	100	-5
Määräaikaiset ja sijaiset	24	12	26	14
Yhteensä	128	117	126	9
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	117	117	114,7	-2

Lukumäärää (tilanne 31.12) kuvaavampi luku on htv (henkilötyövuosi), missä ei tapahtunut merkittävää muutosta. Vuoden 2017 määräaikaiset ja sijaiset sisältää myös 3 työllistettyä (vuoden 2016 luvussa työllistetyt eivät ole mukana). Vakituudesta henkilöstöstä 4 siirtyi muihin tehtäviin toimeentulotuen käsittelyn siirryttyä Kelalle.

Psykososiaaliset palvelut; erittely vastuualueittain

Perhepalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	719 933	599 925	0	599 925	520 715	-79 210
Kulut	-6 716 732	-6 054 608	-694 692	-6 770 196	-6 735 428	34 768
Toimintakate	-5 996 799	-5 454 683	-694 692	-6 170 271	-6 214 713	-44 442
			0			
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	-857	-857
Tilikauden tulos	-5 996 799	-5 454 683	-694 692	-6 170 271	-6 215 570	-45 299

Aikuis- ja vammaispalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	1 628 091	354 333	312 856	667 189	700 327	33 138
Kulut	-13 332 776	-10 842 487	-504 892	-11 347 379	-11 362 426	-15 047
Toimintakate	-11 704 685	-10 488 154	-192 036	-10 680 190	-10 662 099	18 091
			0			
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-11 704 685	-10 488 154	-192 036	-10 680 190	-10 662 099	18 091

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	254 045	215 889	3 716	219 605	260 677	41 072
Kulut	-3 137 666	-2 911 677	-147 099	-3 058 776	-3 089 012	-30 236
Toimintakate	-2 883 621	-2 695 788	-143 383	-2 839 171	-2 828 335	10 836
			0			
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-2 883 621	-2 695 788	-143 383	-2 839 171	-2 828 335	10 836

Osastohoito/Psykiatria

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	589 251	527 083	365 000	892 083	904 891	12 808
Kulut	-1 912 161	-1 822 560	-83 636	-1 906 196	-1 943 503	-37 307
Toimintakate	-1 322 910	-1 295 477	281 364	-1 014 113	-1 038 612	-24 499
			0			
Suunn. muk.poistot	-2 665	-3 800	0	-3 800	-4 901	-1 101
Tilikauden tulos	-1 325 575	-1 299 277	281 364	-1 017 913	-1 043 513	-25 600

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Seppo Lehto, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Effican uusi laskutusjärjestelmä otettiin käyttöön.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulu t yli-/ali+
Tuotot	2 762 019	2 606 930	0	2 612 339	2 754 310	141 971
Kulut	-2 688 107	-2 624 679	-34 235	-2 658 914	-2 796 452	-137 538
Toimintakate	73 912	-17 749	-34 235	-46 575	-42 142	4 433
Suunn. muk.poistot	-105 458	-74 900	0	-74 900	-136 941	-62 041
Tilikauden tulos	-31 546	-92 649	-34 235	-121 475	-179 083	-57 608

=valtuustoon nähden sitovat erät

Toimintakate toteutui käyttösunnitelman mukaisesti.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	35	36	41,00	5
Määräaikaiset ja sijaiset	3	0	3,00	3
Yhteensä	38	36	44	8
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	32	36	38,5	2

Hallintoon siirtyi sisäisinä siirtoina muilta palvelualueilta 4, työterveydestä 2, konsernihallinnosta 1 sekä lisähenkilö erikoispoliklinikalle.

Työterveyshuolto

Tilivelvolliset: Sosiaali- ja terveysjohtaja Seppo Lehto, perusturvalautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Vuoden 2017 alusta aloitti Varkauden kaupungin työterveyshuolto. Työterveyshuollon tehtävänä on ollut keskittyä työperäisten sairauksien ennaltaehkäisyyn ja niiden hoitoon sekä jäljellä olevan työkyvyn selvittämiseen. Työpaikkakäynnit (työn fyysinen kuormitus, ergonomia) selvittämiseksi on osa toimintaa. Tämän lisäksi on pyritty käytettävissä olevien resurssien mukaan pitämään sairausvastanottoa. Sairaalan sisäilmaongelmat ovat työllistäneet työterveyshuoltoa. Työpaine on ollut kova, joka heijastunut työilmapiiriin. Asiaan on puututtu lisäämällä resursseja ja säännöllisin palaverein.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työterveyshuollon toiminta jatkuu saumattomasti kaupungin omana toimintana	Asiakasmäärät Yhteydenotto- ja hoitoon pääsyn viiveet	Tuottajan muutos ei aiheuta palveluviiveitä tai katkoksia asiakkuuksiin tai toimintaan Yhteyden saanti ja hoitoon pääsy on joustavaa, eikä viiveitä synny	Työterveyshuollon toiminta jatkui suunnitellusti. Asiakasmäärä oli yhteensä 1588. 14 yritysasiakasta, joilla työntekijöitä 59.	Toteutuu
Uusi toimintamalli vakiintuu	Asiakaspalautteet Häiriötilanteet ja niiden raportointi	Toimintamalli laaditaan ja toimeenpannaan yhdessä henkilöstön kanssa	Asiakaspalautetta on seurattu säännöllisesti ja saatuun palautteeseen vastattu asiakaskohtaisesti.	Toteutuu
Työterveyshuolto tuottaa laadukkaita palveluja ja laadun toteutumista seurataan	Asiakastyytyväisyyskysely Henkilöstökysely Henkilöstön kouluttautuminen Yhteistyö työnantajien kanssa	Asiakastyytyväisyys on vähintään hyvällä tasolla Henkilöstötyytyväisyys on vähintään hyvällä tasolla Henkilöstö käy täydennyskoulutuksissa vuosittain ja tarvittaessa Kiinteää yhteistyötä työnantajien kanssa on säännöllistä ja tavoitteellista Toiminta on laatukäsikirjan mukaista Henkilöstöä on riittävästi	Henkilöstö on osallistunut Varkauden kaupungin sisäisiin koulutuksiin. Ulkoisia täydennyskoulutuksia ei juurikaan ole ollut, koska henkilöstö on keskittynyt toiminnan käynnistämiseen. Varkauden kaupungin henkilöstöhallinnon kanssa on yhteistyötapaaminen kuukausittain. Toimintaa on arvioitu ja suunniteltu henkilöstöhallinnon, työsuojelun ja esimiesten edustajien kanssa.	Ei toteudu
Työterveyshuolto tuottaa kustannustehokkaita palveluja	Osavuositarkastukset Tilinpäätökset Tunnusluvut	Työterveyshuollon kustannukset eivät kasva yleistä kustannuskehitystä nopeammin tai enemmän	Työterveyshuollon kustannukset pienentyivät verrattuna vuoteen 2016. Koko kaupungin tasolla laskutus vuonna 2016 oli 945 998€ ja vuonna 2017 643 976€. Toiminnan kustannukset pysyivät kelakorvausten	Toteutuu

			vuosittaisten korvauskattorajojen puitteissa.	
Työterveyshuolto tuottaa vaikuttavia palveluja	Sairauspoissaolojen määrä Sairauspoissaolojen aiheuttamat kustannukset KL 1 ja KL 2 määrä ja määrän kehitys	Yleinen työkykyisyys lisääntyy ja sairauspoissaolojen määrä vähenee, samalla kun sairauspoissaoloihin liittyvät kustannukset vähenevät Sairauksien hoitokustannukset alenevat Tapaturmavakuutusmaksut alenevat	Yhteistyötä sairauspoissaolojen seurantaan ja analysointiin on kehitetty aloittamalla systemaattiset seuranta- ja arviointitapaamiset henkilöstöhallinnon ja tarvittaessa esimiesten kanssa. Varkauden kaupungin työkyvyntuen - toimintamallin toteuttamista on kehitetty. Sairauspoissaolojen tilastoinnissa havaittiin puutteita, joten täsmällistä tietoa sairauspoissaolojen muutoksista ei ole saatavilla. Samalla todettiin myös 2016 vuoden tilastoinnissa epäselvyyttä.	Toteutuu osittain □

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	1 240 000	0	1 240 000	676 329	-563 671
Kulut	-3 377	-1 240 000	4 729	-1 235 271	-708 178	527 093
Toimintakate	-3 377	0	4 729	4 729	-31 849	-36 578
			0			
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 377	0	4 729	4 729	-31 849	-36 578

=valtuustoon nähden sitovat erät

Vuosien 2016 ja 2017 välillä suoraa vertailua ei voi tehdä, koska aiemmin toimineen Soisalon työterveyden tulo- ja menopohja koostui 22 kunnan muodostamasta kokonaisuudesta.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	8	8	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	8	8	0
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	0	8	7,5	-1

Vuosien 2016 ja 2017 välillä suoraa vertailua ei voi tehdä, koska aiemmin toimineen Soisalon työterveyden tulo- ja menopohja koostui 22 kunnan muodostamasta kokonaisuudesta.

Joroinen: Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali ja terveystoimi/Joroinen tulosalueittain talous

Sote hallinto/Joroinen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kul ut yli-/ali+
Tuotot	11 587	63 871	0	63 871	10 262	-53 609
Kulut	-11 579	-14 000	0	-14 000	-10 261	3 739
Toimintakate	8	49 871	0	49 871	1	-49 870
Suunn. muk.poistot		-49 871	0	-49 871	0	49 871
Tilikauden tulos	8	0	0	0	1	1
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Psykososiaaliset palvelut/Joroinen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kul ut yli-/ali+
Tuotot	3 691 524	3 765 277	0	3 765 277	3 327 919	-437 358
Kulut	-3 691 487	-3 764 277	0	-3 764 277	-3 320 547	443 730
Toimintakate	37	1 000	0	1 000	7 372	6 372
Suunn. muk.poistot	-2 183	-1 000	0	-1 000	-7 373	-6 373
Tilikauden tulos	-2 146	0	0	0	-1	-1
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoito/Joroinen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kul ut yli-/ali+
Tuotot	6 234 405	6 476 342	0	6 476 342	6 014 068	-462 274
Kulut	-6 196 136	-6 457 100	-1 582	-6 458 682	-5 963 309	495 373
Toimintakate	38 269	19 242	-1 582	17 660	50 759	33 099
Suunn. muk.poistot	-38 284	-19 242	0	-19 242	-50 759	-31 517
Tilikauden tulos	-15	0	-1 582	-1 582	0	1 582
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Terveysthuollon vastaanottopalvelut/Joroinen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut ut yli-/ali+
Tuotot	3 543 132	3 377 248	0	3 377 248	3 402 685	25 437
Kulut	-3 427 839	-3 301 081	0	-3 301 081	-3 285 876	15 205
Toimintakate	115 293	76 167	0	76 167	116 809	40 642
Suunn. muk.poistot	-115 279	-76 167	0	-76 167	-116 810	-40 643
Tilikauden tulos	14	0	0	0	-1	-1
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Muut palvelujen ostot/Joroinen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut ut yli-/ali+
Tuotot	7 322 871	6 974 774	0	6 974 774	7 234 897	260 123
Kulut	-7 322 871	-6 974 774	0	-6 974 774	-7 234 896	-260 122
Toimintakate	0	0	0	0	1	1
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	1	1
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Yhteensä Joroinen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA- muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut ut yli-/ali+
Tuotot	20 803 519	20 657 512	0	20 657 512	19 989 831	-667 681
Kulut	-20 649 912	-20 511 232	-1 582	-20 512 814	-19 814 889	697 925
Toimintakate	153 607	146 280	-1 582	144 698	174 942	30 244
Suunn. muk.poistot	-155 746	-146 280	0	-146 280	-174 942	-28 662
Tilikauden tulos	-2 139	0	-1 582	-1 582	0	1 582
=valtuustoon nähden sitovat erät						

2.1.7 SIVISTYSTOIMI

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Liikuntapalvelut irtautui omaksi toimialakseen 1.6.2017 alkaen.

Käpykankaan päiväkotia lakkautui 31.7.2017 alkaen.

Waltterin koulu aloitti toimintansa 1.8.2017 alkaen.

Itsenäisyyden juhluvuosi näkyi kaikissa toimialan toiminnoissa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Hallinnon laillisuus ja toimivuus	Päätösten oikeellisuus	Pysyvyys 100 %	Päätökset ovat toteutuneet lainvoimaisina.	Toteutuu ■
Hallintosääntöuudistus mahdollistaa asiakaslähtöisen, taloudellisen ja vaikuttavan palvelutuotannon	Asiakastyytyväisyys	Tyytyväisyys yli 3,5/5 asiakas- ja henkilöstötyytyväisyydessä	Asiakastyytyväisyyskysely siirtyi vuodelle 2018.	Ei toteudu □
Hallintosääntöuudistus mahdollistaa asiakaslähtöisen, taloudellisen ja vaikuttavan palvelutuotannon	Henkilöstötyytyväisyys	Tyytyväisyys yli 3,5/5 asiakas- ja henkilöstötyytyväisyydessä	Henkilöstötyytyväisyyskyselyssä sivistystoimen kokonaiskeskiarvo oli 3,9/5 (kaupungin keskiarvo 3,7/5).	Toteutuu ■
Sairauspoissaolojen vähentyminen	Sairauslomapäivät	Sairauslomapäivät vähenevät 5 % edellisen vuoden tasosta	Sairauspoissaolopäivät ovat vähentyneet vuoden loppuun mennessä 21,17 %.	Toteutuu ■

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on päivittäisiin toimintoihin sisältyvää jatkuvaa/aktiivista toimintaa, valvontaa ja seurantaa. Sisäinen valvonta on jalkautettu koko toimialalle. Sivistystoimessa sisäisellä valvonnalla ehkäistään riskejä, virheitä ja vahinkoja sekä turvataan olemassa olevat resurssit ja niiden tarkoituksenmukainen käyttö asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimialan sisällä varmistetaan lakien, asetusten, määräysten ja annettujen toimintaohjeiden noudattaminen.

Vastuu sisäisestä valvonnasta on ensisijaisesti palvelualueen esimiehellä, mutta jokainen viranhaltija/työntekijä on velvollinen omalta osaltaan suorittamaan sisäistä valvontaa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	4 366 510	3 849 981	-253 167	3 596 814	3 730 541	133 727
Kulut	-36 826 261	-35 868 373	1 243 415	-34 624 958	-34 330 486	294 472
Toimintakate	-32 459 751	-32 018 392	990 248	-31 028 144	-30 599 945	428 199
Suunn. muk.poistot	-196 838	-184 991	50 140	-134 851	-256 775	-121 924
Tilikauden tulos	-32 656 589	-32 203 383	1 040 388	-31 162 995	-30 856 720	306 275
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Tarkennettuun talousarvioon nähden sivistystoimen tulos toteutui 428.199 € alle arvioidun. Toteumaprosentti oli 98,6 %. Toimintatuotot toteutuivat 133.727 € (103,7 %) yli arvioidun ja toimintakulut 294.473 € (99,1 %) alle arvioidun.

Sivistystoimen tulos sisältää mm. seuraavia ennakoimattomia eriä: vuoden 2016 tapaturmavakuutuksen tasausta (hyvitystä) yhteensä 99.151€ ja varhemaksujen tasausta (hyvitystä) vuodelta 2017 18.069 €.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi määrärahamuutoksen kokouksessaan 18.12.2017 § 100. Sivistystoimen määrärahamuutokset kohdistuivat seuraavasti: hallinnon määrärahaa lisättiin 8.067 €, perusopetuksen määrärahaa pienettiin 46.027 €, varhaiskasvatuksessa tuottoja vähennettiin 123.808 € ja menoja 9.027 €, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa tulomäärärahaa lisättiin 19.967 € ja menoja pienennettiin 1.141 €. Määrärahamuutosten nettovaikutus menojen osalta määrärahan pienennys oli yhteensä 48.128 € ja tulojen osalta määrärahan pienennys oli nettona 103.841 €.

Sivistystoimelle siirrettiin toteutuneita pakolaistyön kustannuksia vastaan määrärahaa yhteensä 106.782 €.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	394	411	381	-30
Määräaikaiset ja sijaiset	115	86	101	15
Yhteensä	509	497	482	-15
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	462	458	455	-3

Henkilöstömäärän muutos johtuu organisaatiossa tapahtuneista muutoksista (Käpykankaan päiväkotiratkaisu sekä liikuntapalvelujen erottaminen omaksi toimialaksi). Määräaikaisen henkilöstön määrää kasvattaa työllistetyt, jotka eivät sisälly vuoden 2017 talousarvion toimialakohtaiseen henkilöstömäärään. Sivistystoimen määräaikaiseen henkilöstömäärään sisältyy 15 työllistettyä. Ilman työllistettyjä määräaikaisen henkilöstön määrä on talousarvion mukainen.

Hallinto

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Sivistysjohtaja toimii myös liikunta- ja vapaa-aikatoimen toimialajohtajana.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali-
Tuotot	3 402	2 400	0	2 400	2 234	-166
Kulut	-302 019	-287 623	-5 877	-293 500	-292 861	639
Toimintakate	-298 617	-285 223	-5 877	-291 100	-290 627	473
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	-1 031	-1 031
Tilikauden tulos	-298 617	-285 223	-5 877	-291 100	-291 658	-558
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Sivistystoimen hallinto toteutui lähes tarkennetun talousarvion mukaisesti (määrärahamuutos Kv 18.12.2017 § 100). Toimintakate toteutui 473 € alle arvioidun, toteutumaprosentti oli 99,8 %.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	5	5	5	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	1	0	-1
Yhteensä	5	6	5	-1
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	5	6	5	-1

Perusopetus

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Waltterin koulun käynnistyminen 1.8.2017 alkaen.

ProKoulu-toiminta jatkuu perusopetuksessa hankkeiden päättymisestä huolimatta.

Sivistyslautakunta käsitteli kouluverkkoa joulukuussa 2017.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestettiin Waltterin koululla kiintiöpakolaisperheiden lapsille.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
ProKoulu ja ProVarkaus toimintamallin varmentaminen tavoitteena syrjäytymisen väheneminen, henkilöstötyytyväisyyden lisääntyminen.	Henkilöstötyytyväisyys	Tyytyväisyys 3,5/5	Perusopetuksen työtyytyväisyyden kokonaisarvio oli 4,0/5.	Toteutuu
ProKoulu ja ProVarkaus toimintamallin varmentaminen tavoitteena syrjäytymisen väheneminen, henkilöstötyytyväisyyden lisääntyminen.	Asiakastyytyväisyys	Tyytyväisyys 3,5/5	Kysely järjestetään keväällä 2018 laatukorttikyselyn yhteydessä.	Ei toteudu
ProKoulu ja ProVarkaus toimintamallin varmentaminen tavoitteena syrjäytymisen väheneminen, henkilöstötyytyväisyyden lisääntyminen.	Koulukiusaamistapaukset	Koulukiusaamisen osalta tavoitteena on nollatoleranssi (tilinpäätös 2015: 44 kpl).	Koulukiusaamistapauksia oli 51. Koulukiusaamistapaukset ovat lisääntyneet edellisestä vuodesta (v. 2016: 37 kpl). Tilannetta seurataan ja koulukiusaamista pyritään aktiivisesti vähentämään.	Ei toteudu
Kustannustehokkaasti tuotettu ja laadukas perusopetus.	Perusopetuksen hinta €/oppilas, kotikuntakorvaukset	Kustannukset verrokkikuntien tasolla.	Kustannusvertailutietoja ei ole käytettävissä.	Ei toteudu
Oppimisympäristöjen ja pedagogiikan kehittäminen vastaamaan uutta opetussuunnitelmaa	Hankitut tietotekniset laitteet ja ryhmäkoko sekä henkilöstön koulutus	Ryhmäkoko ja laitehankinnat verrokkikuntien tasolla, henkilöstökoulutus väh. 1 pv/hlö	Kouluille hankittiin ICT-laitteita, jotka parantavat opetussuunnitelman toteuttamista. Henkilöstön koulutusta on toteutettu pääsääntöisesti Osaava-hankkeen ja ProVarkaus2-hankkeen kautta.	Toteutuu osittain

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Oppilasmäärä ka/kalenterivuosi	1808,7	1798,6	-0,6
Nettomenot €/oppilas	8 397	8 304	-1,1
Tuntimäärä/vko	3 505	3 511	0,2
€/opetustunti	4 333	4 254	-1,8
Koulujen kiusaamistapaukset	37	51	137,8
Perusopetuksen iltapäivätoiminta			
<i>Oma toiminta</i>			
osallistuneet oppilaat/lkm/ka	124,67	123,3	-1,1
€/osallistuja/lukuvuosi	1 928	1 590	-17,6
<i>Ostopalvelu</i>			
osallistuneet oppilaat/lkm/ka	30,16	26,5	-12,1
€/osallistuja/lukuvuosi	972	1 083	11,4

Talous	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuloarviot ja määrärahat, €						
Tuotot	1 064 211	634 073	28 548	662 621	972 756	310 135
Kulut	-16 522 084	-16 198 348	-47 571	-16 245 919	-16 133 185	112 734
Toimintakate	-15 457 873	-15 564 275	-19 023	-15 583 298	-15 160 429	422 869
Suunn. muk.poistot	-57 800	-66 743	0	-66 743	-154 891	-88 148
Tilikauden tulos	-15 515 673	-15 631 018	-19 023	-15 650 041	-15 315 320	334 721

=valtuustoon nähden sitovat erät

Perusopetuksen toimintakate toteutui 422.869 € ennakoitua paremmin. Toimintatuotot toteutuivat 310.135 € ennakoitua parempina ja toimintakulut jäivät 112.734 € alle tarkennetun talousarvion. Perusopetuksen toimintatuottojen ylitys johtuu pääosin ennakoitua paremmin kertyneistä myyntituotoista (237.262 € yli arvioidun) sekä tuista ja avustuksista/hankerahoituksesta (52.299 € yli arvioidun). Myyntituottoihin sisältyvät kotikuntakorvaustuotot toteutuivat 138.563 € ennakoitua suurempina, muut yhteistoimintakorvaukset 63.537 € ennakoitua paremmin sekä muut myyntituotot 34.543 €. Toimintakulujen alitus johtuu pääsääntöisesti palkkojen ja palkkioiden alituksesta (ilman henkilösivukuluja 91.256 €). Palkkamenojen alittuminen johtuu osin siitä, että perusopetukseen on saatu/pystytty hyödyntämään työllistämistuella palkattuja henkilöitä (perusopetuksen työllistämistukipalkat ilman henkilösivukuluja 44.621 €). Työllistämistukipalkkoihin saadaan 100 % kate työllisyysyksiköltä, näin ollen työllistämistukipalkkoihin ei käytetä tulosalueen omia määrärahoja.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	168	176	177	1
Määräaikaiset ja sijaiset	53	49	58	9
Yhteensä	221	225	235	10
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	204	207	205	-2

Perusopetuksessa vakituisen henkilöstön määrä 31.12. on liki talousarvion mukainen. Määräaikaisen henkilöstön määrään sisältyy 6 työllistettyä. Vaikka henkilöstömäärissä on tapahtunut pientä kasvua, on henkilötyövuosien määrä pienentynyt.

Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: Varhaiskasvatuspäällikkö Anne Kumpulainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Varkaudessa säilyi lasten subjektiivinen oikeus kokopäivähoitoon.

Lapsiryhmäkokoihin ei tehty lain sallimia suurennuksia.

Varhaiskasvatuksessa siirryttiin 1.8.2017 alkaen sähköisten hoitoaikojen varaamiseen sekä hoitoaikaperusteiseen laskutukseen.

Käpykankaan päiväkotit lakkautettiin 31.7.2017 ja Waltterin koulun pienten koulun esiopetus toteutettiin uusissa tiloissa 1.8.2017 alkaen.

Varkauden kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017 alkaen.

Varkauden kaupungin kiintiöpakolaisten alle kouluikäisten lasten päivähoito integroitiin varhaiskasvatuksen omiin yksiköihin 1.8.2017 alkaen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Päiväkotiratkaisujen (Nappula, Käpykangas) toteuttaminen 1.8.2017 alkaen.	Hoitopaikkojen määrä/riittävyys, hoitojono	Lakisääteisten päivähoito- ja esiopetuspaikkojen järjestymisen asiakkaille	Päivähoitopaikkoja oli riittävästi v.2017 lopussa, mutta vuodenvaihteessa jouduttiin perustamaan uusi lapsiryhmä Könönpellon päiväkodin ylätalon alakerran remontoituun ryhmätilaan. Vuoden 2018 esiopetushaussa on vähennetty toinen esiopetusryhmä Päiviönsaaren päiväkodista, jotta koulujen esiopetusryhmät saadaan täydemmiksi. Kunnallisten perhepäivähoitajien määrä v.2017 laski 13 hoitajasta v.2018 10 hoitajaan. Hoitopaikka vähennys, 12 paikkaa, vaati perustamaan uuden lapsiryhmän Könönpellon päiväkotiin.	Toteutuu
Päiväkotiratkaisujen (Nappula, Käpykangas) toteuttaminen 1.8.2017 alkaen.	Toiminnan kustannukset, € / hoitopäivä	Kustannukset verrokkikuntien tasolla	Kaikissa yksityisissä päiväkodeissa, Touhulan, Aarrearkun ja Nappula-Pilkkeen päiväkodeissa, on ollut täydet lapsiryhmät (66 lasta/yksikkö) elokuun 2017 alusta alkaen.	Toteutuu

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Suoritteet yhteensä	149 123	160 515	7,6
Oma toiminta			
hoitopäivät yhteensä	116 513	119 317	2,4
josta esiopetuspäivät yhteensä	31 682	29 977	-5,4
€/hoitopäivä	74	68	-8,1
Hoitopaikkojen määrä			
<i>päiväkodit (ka)</i>	492	458	-6,9
näistä esiopetuspaikat päiväkodeissa (ka)	82	74	-10,2
€/päiväkotipaikka	12 434	12 870	3,5
€/esiopetuspaikka päiväkodilla	5 460	6 879	26,0
<i>pienten koulu, esiopetus ja hoito</i>	109	107	-1,8
€/pienten koulujen esiopetus ja hoito	8 684	8 678	-0,1
<i>perhepäivähoito</i>	65	52	-20,0
€/perhepäivähoitopaikka	15 146	14 333	-5,4
Ostopalvelut			
hoitopäivät yhteensä	32 610	41 198	26,3
josta esiopetuspäivät yhteensä	3 411	3 690	8,2
€/hoitopäivä (sis.esiopetuksen)	32	32	-0,9
ostopalvelu/hoitopaikat	140	198	41,4
näistä esiopetuspaikat	21	21	0,0
€/hoitopaikka Aarrearkku (sis. esiopetuksen)	7 579	7 694	1,5
€/hoitopaikka Nappula/Pilke	6 586	6 627	0,6
€/hoitopaikka yksityiset päivähoitajat	5 848	5 716	-2,3

Talous

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	1 201 134	1 255 550	-82 259	1 173 291	1 074 345	-98 946
Kulut	-11 674 241	-11 286 243	-27 750	-11 313 993	-11 295 504	18 489
Toimintakate	-10 473 107	-10 030 693	-110 009	-10 140 702	-10 221 159	-80 457
Suunn. muk.poistot	-8 822	-10 178	0	-10 178	-25 268	-15 090
Tilikauden tulos	-10 481 929	-10 040 871	-110 009	-10 150 880	-10 246 427	-95 547

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tarkennettuun talousarvioon nähden varhaiskasvatuksen toimintakate toteutui 80.457 € yli arvioidun, toimintakateen toteutumaprosentti oli 100,8 %. Toimintatuotot jäivät 98.946 € alle arvioidun, toimintatuottojen toteutumaprosentti oli 91,6 %. Toimintatuotoista myyntituotot alittuivat 178.498 €. Tämä johtuu sekä päiväkodilla järjestettävän pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien esikoululaisten määrän vähenemisestä että päiväkohtaisen laskennallisen yksikköhinnan pienenemisestä. Asiakasmaksutuotot toteutuivat 105.317 € ennakoitua parempina. Toimintakulut toteutuivat liki talousarvion mukaisina, ylitystä tarkennettuun talousarvioon nähden oli 18.489 €, toimintakulujen toteutumaprosentti oli 99,8 %.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	153	160	144	-16
Määräaikaiset ja sijaiset	43	16	23	7
Yhteensä	196	176	167	-9
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	175	166	171	6

Varhaiskasvatuksen vakituisen henkilöstön määrä on talousarvioon nähden toteutunut 16 henkilöä pienempänä. Tarkastelupäivän 31.12. tilanteen mukaan määräaikaisen henkilöstön määrään sisältyy kaksi työllistettyä. Ilman työllistettyjä määräaikaisen henkilöstön määrä on ylittynyt talousarvioon nähden 5 henkilöllä. Ylitys johtuu hoidon tarpeen kasvusta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja Timo Tuunainen, sivistyslautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Museoiden uusia verkkopalveluita valmistui kolme: laivadata.fi -avoimen datan verkkoalusta, sekä palokunta100.fi ja 100kuvaavarkaudesta.fi-verkkonäyttelyt.

Lumme-kirjastojen seutulainakuljetukset käynnistyivät vuoden 2017 alusta. Palvelun käyttö ylitti heti odotukset. Kirjasto otti käyttöön uudenlaisia palvelumuotoja, kuten lukukoiratoiminnan ja Kirjat kotiin -palvelun Kangaslammilla. Lisäksi kokeiltiin kesätapahtumana vilttikirppistä pääkirjaston sisäpihalla. Suomi 100 -tapahtumana oli nimien kerääminen onnitteluadressiin, joka lähetettiin tasavallan presidentin kansliaan.

Suomen itsenäisyyden juhluvuosi näkyi monin tavoin nuorisopalveluiden toiminnassa. Erityisesti mainittavaa on Sata erilaista nuorta – yhteinen Suomi – kirja: Kirjassa 100 varkautelaista nuorta kertoo ajatuksiaan siitä, mitä itsenäinen Suomi on heille tarjonnut ja mitä he toivovat tulevaisuudelta. Nuorisopalvelut oli mukana pilotoimassa osallistuvaa budjetointia, aktiivinen ja idearikas nuortenryhmä jatkaa prosessia edelleen. Nuorten taloa on suunniteltu yhdessä sekä nuorten että Soisalo-opiston kanssa, yhteistyötä odotetaan innolla. Nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen näkökulmasta on merkittävää, että nuorisovaltuusto kirjattiin kaupungin uuteen hallintosääntöön, nuorten asioiden yhteistyöelimeksi saatiin myös nuorisajaos. Henkilöstömuutokset etsivässä nuorisotyössä loppuvuoden aikana toivat haasteita käytännön työhön. Ohjaamon rakentuminen alkoi pikaisella aikataululla vuoden 2017 lopussa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kirjaston laadukas palvelu	Lainojen määrä Tapahtumien ja niihin osallistuneiden määrä	Vuoden 2016 taso	Vuonna 2017 tilastoitiin lainoja 259 289 kappaletta, vähennystä edelliseen vuoteen oli 2,5 %. Asetettua tavoitetta ei saavutettu, mutta lainausmäärien pieneminen on huomattavasti hidastunut edellisiin vuosiin verrattuna.	Toteutuu osittain

			Vuonna 2017 kirjasto järjesti päävastaullisena 20 tapahtumaa, joissa oli 896 osallistujaa, vastaavasti vuonna 2016 tapahtumia oli 5 ja niissä 216 osallistujaa. Luonteeltaan tapahtumat olivat erilaisia, mm. askartelutapahtuma, luentoja, kirjakahvila, kesätapahtumakokeiluna villtikirppikset, sekä Suomi 100 -tapahtumana onnitteluadressin allekirjoittaminen. Lisäksi kirjasto osallistui merkittävästi niin Tarinoiden Taulumäki -tapahtumaan kuin talvella, kesällä ja syksyllä järjestettyihin Vekara-Varkaus -tapahtumiin.	
Asiakaslähtöisesti tuotettu laadukas nuorisotyö	Käyntikerrat/asiakkuudet	Kävijämäärät eri toiminnoissa vuoden 2016 taso	Tunnuslukujen muutoksen myötä näkyviin tulee tosiasiallinen nuorisotyön asiakasvirta. Perustoimintojen lisäksi monimuotoinen tapahtumatoiminta tavoittaa hyvin alueen lapsia ja nuoria, vuoden 2017 aikana erilaisissa tapahtumissa asiakaskäyntejä oli 4520.	Toteutuu ■
Lumme-kirjastojen välisen yhteistyön kehittäminen	Kirjastoaineistokuljetusten aloittaminen: arvio kuljetusten toimivuudesta	Kuljetukset toimivat	Kuljetukset ovat sujuneet sovitusti.	Toteutuu ■
Kulttuuriperintöiden saavutettavuuden parantaminen	Näyttelykävijöiden määrä	Vähintään 6500 hlö	Kokonaiskävijämäärä 8008 henkilöä	Toteutuu ■
Kulttuuriperintöiden saavutettavuuden parantaminen	Piipun juurella-tietokantaan digitoitavien museo-objektien määrä	Vähintään 3000 objektia	Luetteloituja objekteja 1457 kappaletta	Toteutuu osittain □
Kulttuuriperintöiden saavutettavuuden parantaminen	Saranat-tietokannan käyttäjämäärät ja uusien tuotettujen sisältöjen määrä	Käyttäjämäärä vähintään vuoden 2016 tasolla.	Verkkopalvelut yhteensä käyttäjät 11 592, istunnot 17 411, luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden, sillä uusia verkkopalveluita avattu vuoden 2017 aikana useita. Saranat.fi-sivuston käyttäjät 960, istuntoja 1198, istuntojen määrä jää edellisestä vuodesta johtuen edelleen jatkuvista teknisistä ongelmista	Toteutuu ■

			<p>Piipunjuurella.fi -sivuston käyttäjät 7941, istuntoja 12 314 (Varkaus, Valkeakoski ja Forssa yhteensä)</p> <p>Laivadata.fi -sivuston käyttäjät 641, istuntoja 1164 (11.5. - 31.12.2017, avattu 1.2.2017, vuoden alusta dataa ei saatavilla)</p> <p>Palokunta100-verkkonäyttelyn käyttäjät 1251, istunnot 1696 (avattu 15.3.2017)</p> <p>100kuvaavarkaudesta.fi-verkkonäyttelyn käyttäjät 799, istunnot 1039 (avattu 18.5.2017)</p>	
Kulttuuriperintöiden saavutettavuuden parantaminen	Koululaiskontaktien määrä	Kontaktien määrä vähintään vuoden 2016 tasolla.	<p>Kontaktien määrä ylittää vuoden 2016 tason</p> <p>Koululaiskontaktien määrä vuonna 2017 789, tähän määrään ei sisälly verkkopalveluiden käyttö</p>	Toteutuu

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Kulttuuripalvelut			
Avustukset €/vuosi	24 700	27 650	11,9
€/asukas	1,15	1,31	13,4
Varkauden Teatterin kannatusyhdistys/yhteistoimintasopimus			
Avustus €	430 000	430 000	0,0
€/asukas	20,00	20,3	1,6
Kirjastopalvelut			
Lainat kpl/vuosi	265 983	259 291	-2,5
Lainat €/laina	3,2	3,4	6,2
Hankinnat/vuosi kpl	4 020	4 797	19,3
€/asukas	39,8	42,2	6,0
Museopalvelut			
Digitoidut ja luetteloidut valokuvat	1 999	1 306	-34,7
Digitoidut ja luetteloidut esineet	292	135	-53,8
Sijoitetut taideteokset	158	88	-44,3
Museo/kävijät	4 014	3 136	-21,9
Kanavamuseo/kävijät	3 274	4 872	48,8
€/asukas	18,6	20,4	9,5
Nuorisopalvelut			
Nuorisotoiminta, tuntia/yksittäiset asiakkaat	1479/1380	1464/2391	-15/1011
Erytisnuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	955/343	805,5/196	-149,5/-147
Etsivä nuorisotyö, tuntia/yksittäiset asiakkaat	479/119	533/117	54/-2
Etsivä nuorisotyö, muut asiakaskontaktit (sis. Tapahtumat)	2 581	4 520	75,1
€/asukas	18,9	19,9	5,2

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	895 731	716 000	-217 402	498 598	540 657	42 059
Kulut	-5 148 305	-5 001 418	1 355 093	-3 646 325	-3 603 338	42 987
Toimintakate	-4 252 574	-4 285 418	1 137 691	-3 147 727	-3 062 682	85 045
Suunn. muk.poistot	-128 374	-106 781	50 140	-56 641	-73 462	-16 821
Tilikauden tulos	-4 380 948	-4 392 199	1 187 831	-3 204 368	-3 136 144	68 224
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Tarkennettuun talousarvioon nähden kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintakate toteutui 85.045 € alle arvioidun. Toimintakatteen toteutumaprosentti oli 97,3 %. Toimintatuotot toteutuivat 42.058 € (108,4 %) ennakoitua parempina. Kirjaston (29.774 €) ja nuorisopalveluiden (8.401 €) toimintatuotot toteutuivat ennakoitua parempina. Toimintakulut toteutuivat 42.986 € alle arvioidun, toimintakulujen toteutumaprosentti oli 98,8 %. Suurin yksittäinen tekijä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintakulujen alittumiselle oli kirjaston palkkakulujen säästö (varsinaiset palkat ilman henkilösivukuluja 24.256 €).

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	39	41	27	-14
Määräaikaiset ja sijaiset	10	8	8	0
Yhteensä	49	49	35	-14
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	43	44	40	-5

Vuoden 2017 talousarvio 2017 sisältää liikuntapalveluiden henkilöstön. Liikuntapalveluista perustettiin uusi toimiala, liikunta- ja vapaa-aikapalvelut, 1.6.2017 alkaen. Uuden toimialan palvelukseen siirtyi 14 vakinaista ja 6 määräaikaista henkilöä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden määräaikaisen henkilöstön määrä 31.12. sisältää 6 määräaikaista ja kaksi työllistettyä henkilöä.

Erittely vastuualueittain

Kulttuuripalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	-537 831	-516 239	-1 515	-517 754	-519 950	-2 196
Toimintakate	-537 831	-516 239	-1 515	-517 754	-519 950	-2 196
Suunn. muk.poistot	-3 532	-2 472	0	-2 472	-2 472	0
Tilikauden tulos	-541 363	-518 711	-1 515	-520 226	-522 422	-2 196

Kirjastopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	123 779	39 600	42 310	81 910	111 684	29 774
Kulut	-963 145	-986 128	-78 050	-1 064 178	-1 004 241	59 937
Toimintakate	-839 366	-946 528	-35 740	-982 268	-892 557	89 711
Suunn. muk.poistot	-13 565	-8 980	0	-8 980	-8 983	-3
Tilikauden tulos	-852 931	-955 508	-35 740	-991 248	-901 540	89 708

Museopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	72 231	38 000	30 637	68 637	68 262	-375
Kulut	-472 757	-431 472	-53 153	-484 625	-499 432	-14 807
Toimintakate	-400 526	-393 472	-22 516	-415 988	-431 170	-15 182
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	-7	-7
Tilikauden tulos	-400 526	-393 472	-22 516	-415 988	-431 177	-15 189

Liikuntapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	627 001	590 900	-306 627	284 273	288 531	4 258
Kulut	-2 696 749	-2 608 646	1 528 946	-1 079 700	-1 086 629	-6 929
Toimintakate	-2 069 748	-2 017 746	1 222 319	-795 427	-798 098	-2 671
Suunn. muk.poistot	-111 277	-95 329	50 140	-45 189	-62 000	-16 811
Tilikauden tulos	-2 181 025	-2 113 075	1 272 459	-840 616	-860 098	-19 482

Nuorisopalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	72 720	47 500	16 278	63 778	72 179	8 401
Kulut	-477 823	-458 933	-41 135	-500 068	-493 087	6 981
Toimintakate	-405 103	-411 433	-24 857	-436 290	-420 908	15 382
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-405 103	-411 433	-24 857	-436 290	-420 908	15 382

Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: Rehtori Jorma Pesonen 31.7.2017 asti, Marjut Latva-Vesänen 1.8.2017 alkaen, sivistyslautakunnan seutuajaoston jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Leppävirran kunta irtisanoutui Soisalo-opistosopimuksesta 1.1.2018 alkaen. Leppävirran kunta vähensi jo vuonna 2017 tilaamaansa kansalaisopiston tuntimäärää ja laajaan taiteen perusopetukseen uudet leppävirtalaiset opiskelijat eivät voineet hakeutua. Soisalo-opisto järjestää edelleen laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen leppävirtalaisille.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asukkaiden juurtuminen alueelle	Opetustunti- ja opiskelijamäärät	Koulutustarjonta on vuoden 2016 tasolla	Vapaan sivistystyön opetustuntien määrä on pienentynyt 2107 (-10,4%) ja opiskelijoiden määrä 586 (-6,6%) verrattuna vuoteen 2016. Tämä johtuu Leppävirran kunnan opetustuntimäärän leikkauksesta. Taiteen perusopetuksen opetustuntien määrä on pienentynyt 858, mutta opiskelijoiden määrä on kasvanut 204.	Toteutuu osittain
Laadukkaan opetuksen ja koulutuksen sekä monipuolisten alueellisten kulttuuri-tapahtumien järjestäminen	Asiakaspalaute ja opetustuntien ja tapahtumien määrä	Toiminta toteutetaan vuoden 2016 laajuisena ja tasoisena kuntien taloustilanne huomioiden	Opetustuntien osalta kts. edellinen kohta. Keväällä 2017 toteutettiin laaja asiakastytyväisyyskysely (virvatuli), jonka perusteella asiakkaat ovat erittäin tyytyväisiä Soisalo-opiston toimintaan ja sen laatuun. Suomi 100 -juhlavuosi lisäsi tapahtumien ja määräsi niitä sisällöllisesti. Soisalo-opisto yhdessä muiden toimijoiden kanssa toteutti juhlavuoden huipentumana itsenäisyyspäivän juhlan.	Toteutuu
Toiminta toteutetaan kustannustehokkaasti	€/opetustunti ja €/opiskelija	Kustannukset pysyvät vuoden 2016 tasolla	Kustannukset ovat pysyneet vuoden 2016 tasolla.	Toteutuu
Varmistetaan henkilöstön	Henkilöstötyytyväisyys	Tyytyväisyys 4/5	Varkauden kaupungin henkilöstökyselyn tulos	Toteutuu

osaaminen ja hyvinvointi laadukkaan johtamisen avulla			Soisalo-opiston osalta on tasoa 4,1/5. Lisäksi henkilöstötyytyväisyyttä mitattiin osana virvatuli-arviointikyselyä, jonka tulos vahvistaa, että henkilöstötyytyväisyys on erittäin hyvää tasoa.	
---	--	--	---	---

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Vapaa sivistystyö			
Opetustunnit	20 235	18129	-10,4
Opiskelijat	8 946	8360	-6,6
€/opetustunnit	46,0	48	4,3
€/opiskelija	104,0	104	0,0
€/asukas	43,0	41,2	-4,2
€/opistoalueen asukas	23,0	22,2	-3,6
Laaja taiteen perusopetus			
Opetustunnit	12 280	11 976	-2,5
Opiskelijat	753	872	15,8
€/opetustunnit	59,0	57	-3,7
€/opiskelija	959,0	779	-18,8
€/asukas	34,0	32,1	-5,5
€/opistoalueen asukas	18,0	17,3	-3,9
Yleinen taiteen perusopetus			
Opetustunnit	3 961	3 407	-14,0
Opiskelijat	1 013	1 098	8,4
€/opetustunnit	62,0	73	17,7
€/opiskelija	244,0	226	-7,4
€/asukas	12,0	11,7	-2,4
€/opistoalueen asukas	6,0	6,3	5,1
Kehittäminen ja koulutus			
Koulutuspalvelut			
Koulutukset	45	72	60,0
Opetustunnit	542	387	-28,6
Opiskelijat	797	750	-5,9
Lastenkulttuurikeskus Verso			
Tapahtumat	673	977	45,2
Kävijät	22 375	28 435	27,1

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	1 202 031	1 241 958	17 945	1 259 903	1 140 549	-119 354
Kulut	-3 179 612	-3 094 741	-30 480	-3 125 221	-3 005 597	119 624
Toimintakate	-1 977 581	-1 852 783	-12 535	-1 865 318	-1 865 048	270
Suunn. muk.poistot	-1 841	-1 289	0	-1 289	-2 124	-835
Tilikauden tulos	-1 979 422	-1 854 072	-12 535	-1 866 607	-1 867 172	-565
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti, alitus oli 270 €, toteutumaprosentti 100,0 %. Soisalo-opiston toimintakulut toteutuivat 119.354 € alle arvioidun (90,5 %) ja toimintakulut 119.624 € alle arvioidun (96,2 %). Soisalo-opiston toimintakulut on sopeutettu vastaamaan pienentyneitä toimintatuottoja.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	29	29	28	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	9	9	12	3
Yhteensä	38	38	40	2
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	38	35	34	-2

Määräaikaisen henkilöstön määrä 31.12. sisältää yhden työllistetyt, 5 sijaista ja 6 määräaikaista henkilöä.

2.1.8 LIIKUNTA- JA VAPAA- AIKATOIMI

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja Timo Tuunainen, liikunta- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet.

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Uusi toimielin perustettiin 1.6.2017 alkaen (Kaupunginvaltuusto 24.4.2017 § 27), samassa yhteydessä kun uudistettiin hallintosääntö.

Syksyllä 2017 valmistauduttiin tekniseltä toimelta liikunta- ja vapaa-aikatoimelle 1.1.2018 siirtyvien liikkumiseen ja vapaa-aikaan liittyvien reittien, alueiden ja paikkojen ylläpitoon ja hoidon valvontaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Turvataan kuntalaisille laadukkaat edellytykset liikunnan harrastamiseen vuoden 2016 palvelutasolla	Kävijämäärät	Kävijämäärät eri toiminnoissa vuoden 2016 taso	Kokonaisuudessaan kävijämäärät ovat hieman kasvaneet edellisvuoteen nähden.	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on toimielimen sisällä tapahtuvaa jatkuvaa toimintaa, jolla pyritään ehkäisemään mm. virheitä, vahinkoja ja väärinkäytöksiä. Liikunta- ja vapaa-aikatoimen toimiala jakautuu neljään tulosityksikköön, jotka ovat hallinto, liikuntapalvelut, liikuntapaikat ja alueet sekä avustaminen.

Viranhaltijapäätökset on valmisteltu asianmukaisesti ja niiden oikeellisuuteen on kiinnitetty huomiota. Esimiehet ovat säännöllisesti seuranneet talouden toteutumista ja tehneet mahdollisuuksien puitteissa toiminnan muutoksia. Hankinnoissa on noudatettu tiukkaa harkintaa. Laskujen oikeellisuus on varmistettu.

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Liikuntapalvelut			
Uimahalli Ilopisara/kävijät	128 257	129 085	0,6
Uimahalli netto €/kävijä	3,5	3,6	3,7
Varkauden liikuntatalo/kävijät	86 938	90 152	3,7
Kämärin alue/kävijät	89 555	85 917	-4,1
Avustaminen			
Moottoriurheilukeskus €/asukas	0,3	0,5	68,9
Vattuvuori €/asukas	3,0	3,1	1,3
Muut avustukset €/asukas	3,5	3,8	8,1
Avustukset yhteensä €/asukas	6,8	7,3	7,6

Vuoden 2017 tunnuslukuihin sisältyy sekä liikuntapalveluiden (ajalla 1.1.–31.5.) että liikunta- ja vapaa-aikalautakunnan (1.6.–31.12.) tunnusluvut.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	321 033	321 033	331 386	10 353
Kulut	0	0	-1 594 293	-1 594 293	-1 613 957	-19 664
Toimintakate	0	0	-1 273 260	-1 273 260	-1 282 572	-9 312
Suunn. muk.poistot						
	0	0	-50 140	-50 140	-104 746	-54 606
Tilikauden tulos	0	0	-1 323 400	-1 323 400	-1 387 318	-63 918
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Liikunta- ja vapaa-aikatoimi toteutui lähes ennakkoidun mukaisesti. Toimintakatteen toteutumaprosentti oli 100,7 %, ylitystä talousarvioon nähden 0,7 % -yksikköä (9.312 €). Ylitys johtuu lähtökohtaisesti kesken talousarviovuotta perustetun uuden toimielimen kokous- yms. kustannuksista (9.410 €).

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	0	14	14	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	6	9	3
Yhteensä	0	20	23	3
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	0	18	20	1

Henkilöstön osaamista on kehitetty lisäämällä työn kiertoa. Liikunta- ja vapaa-aikatoimi sai yhden vakinaisen tehtävän täyttöluvan tulosityksikön liikuntapaikat ja alueet alle.

Erittely vastuualueittain

Liikunta- ja vapaa-aikatoimen hallinto

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	0		0	0
Kulut	0	0	0		-9 410	-9 410
Toimintakate	0	0	0	0	-9 410	-9 410
Suunn. muk.poistot	0	0	0			0
Tilikauden tulos	0	0	0	0	-9 410	-9 410

Liikuntapalvelut

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	10 125	10 125	4 340	-5 785
Kulut	0	0	-65 644	-65 644	-72 686	-7 042
Toimintakate	0	0	-55 519	-55 519	-68 346	-12 827
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	-55 519	-55 519	-68 346	-12 827

Liikuntapaikat ja alueet

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	310 909	310 909	327 046	16 137
Kulut	0	0	-1 377 309	-1 377 309	-1 377 208	-101
Toimintakate	0	0	-1 066 400	-1 066 400	-1 050 162	16 239
Suunn. muk.poistot	0	0	-46 674	-46 674	-100 122	-53 448
Tilikauden tulos	0	0	-1 113 074	-1 113 074	-1 150 283	-37 209

Avustaminen

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	0	0	0	0	0	0
Kulut	0	0	-151 340	-151 340	-154 654	-3 314
Toimintakate	0	0	-151 340	-151 340	-154 654	-3 314
Suunn. muk.poistot	0	0	-3 466	-3 466	-4 624	-1 158
Tilikauden tulos	0	0	-154 806	-154 806	-159 278	-4 472

2.1.9 TEKNINEN TOIMI

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden kaupungin 1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön mukaan tekninen toimiala muodostuu 1.6.2017 alkaen kuudesta palvelualueesta; strateginen ohjaus, suunnittelu, toteuttaminen, rakentamisen ohjaus, tukipalveluyksikkö ja pysäköinnin valvonta aiemman kolmen palvelualueen ja kolmen palveluyksikön sijaan.

Waltterin koulu valmistui ja luovutettiin sivistystoimen käyttöön syksyllä 2017. Päiviönsaaren koulu jäi pois opetuskäytöstä 23.10.2017 alkaen.

Ladut ja ulkoliikuntapaikat siirtyivät virallisesti uuden liikunta- ja vapaa-aikalautakunnan alaisuuteen 1.6.2017 alkaen, lopullisesti vasta 1.1.2018 alkaen.

Toimialan henkilöstövähennykset vaikeuttavat edelleenkin uusien prosessimaisten toimintatapojen jalkauttamista.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kustannustehokkaasti tuotetut laadukkaat palvelut ja palveluprosessien toimivuus	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu suunnitellusti	Talousarvio toteutui suunniteltua parempana	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on toimintarutiineihin sisältyvää jatkuvaa toimintaa, jolla ehkäistään virheitä, vahinkoja ja väärinkäytöksiä valtuuksien ja vastuun selkeällä määrittelyllä, asianmukaisella työnjaolla ja toimivalla seurantajärjestelmällä. Organisaation sisällä pyritään varmistamaan oikea, riittävä ja tarkoituksenmukainen informaatio, toimintaperiaatteiden, suunnitelmien, ohjeiden, lakien ja määräysten noudattaminen, omaisuuden turvaaminen, rahallisesti merkittävien riskialttiiden toimintaketjujen tarkkailu, resurssien taloudellinen ja tarkoituksenmukainen käyttö ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Vastuu sisäisen valvonnan riittävydestä on ensisijaisesti palvelualueen esimiehellä, mutta jokainen henkilöstön jäsen on velvollinen suorittamaan sisäistä valvontaa omalta osaltaan.

Sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2017 on käsitelty teknisessä lautakunnassa 6.2.2018.

Talous						
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	21 339 776	20 126 234	151 356	20 277 590	21 897 991	1 620 401
Kulut	-23 521 607	-23 327 879	-347 842	-23 675 721	-24 696 668	-1 020 947
Toimintakate	-2 181 831	-3 201 645	-196 486	-3 398 131	-2 798 677	599 454
Suunn. muk.poistot	-4 405 891	-5 072 535	-350 000	-4 722 535	-4 590 286	132 249
Tilikauden tulos	-6 587 722	-8 274 180	-546 486	-8 120 666	-7 388 963	731 703
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Teknisen toimen tilikauden toimintakate on 599.454 € suunniteltua parempi. Hyvään tulokseen on osaltaan vaikuttanut ruoka- ja puhtaustalveluiden ulkoisen myynnin kasvu sekä metsänmyynnistä saadut ennakoitua suuremmat myyntitulot.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	162	162	161	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	13	11	26	15
Yhteensä	175	173	187	14
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	157,7	168,2	176,7	9

Strateginen ohjaus

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja Arto Lehtonen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden paloaseman miehistötiloissa ilmenneiden sisäilmaongelmien vuoksi jouduttiin kesän 2017 aikana rakentamaan paloaseman välittömään läheisyyteen miehistölle väistötilat. Tilat vuokrattiin Temporent Oy:ltä ja ne otettiin käyttöön elokuun alussa. Näistä aiheutui n. 380.000 €:n lisäkustannus, joka pystyttiin kattamaan tulovirtaa kasvattamalla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kiinteistöjen käyttöasteen maksimointi ja tuottamattomien kiinteistöjen myynti tai poistaminen muulla tavalla	Toteutuneet kaupat/purkamiset	2 kpl/ vuosi	Vuoden aikana purettiin Nappula -kiinteistö. Käpykankaan päiväkodin purkaminen siirrettiin toteutettavaksi myöhemmin. Vuoden aikana ei myyty yhtään kiinteistöä.	Toteutuu osittain ☐
Työelämän hyvä laatu ja henkilöstön hyvinvointi	Työtyytyväisyys (seurataan kaupungin yhteisen kyselyn kautta) Sairauspoissaolot	Työtyytyväisyys paranee Sairauspoissaolojen määrä on keskimääräistä alempi verrattuna muihin yksiköihin	Kyselyn tulokset olivat ennakoitua huonommat. Sairauspoissaolojen määrä/hlö on pysynyt ennallaan.	Ei toteudu ☐

Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TP2017	Muutos %
Metsän myynti (m3)	13 810	19 967	44,6 %
Sataman rahtiliikenne (tn)	103 330	122 360	18,4 %

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	4 342 065	3 872 016	41 101	3 913 117	4 743 532	830 415
Kulut	-5 597 296	-5 481 832	-143 011	-5 624 843	-6 316 454	-691 611
Toimintakate	-1 255 231	-1 609 816	-101 910	-1 711 726	-1 572 922	138 804
Suunn. muk.poistot	-418 759	-381 535	0	-381 535	-771 317	-389 782
Tilikauden tulos	-1 673 990	-1 991 351	-101 910	-2 093 261	-2 344 239	-250 978
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Tuottoja kertyi mm. metsänmyynnistä n. 215.000 € suunniteltua enemmän (netto) sekä valmistuksesta omaan käyttöön n. 54.000 €. Lisäksi Pohjois-Savon pelastuslaitos palautti vuoden 2016 maksuusuutta n. 69.000 €.

Paloaseman väistötiloista aiheutui n. 380.000 €:n ylimääräinen kustannus.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	18	17	20	3
Määräaikaiset ja sijaiset	1	1	2	1
Yhteensä	19	18	22	4
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	16,1	16,0	23,3	7

Vakinaisen henkilöstön määrän kasvu johtuu eläköityvien ja heidän tilalleen palkattujen henkilöiden työsuhteiden tilapäisestä päällekkäisyydestä.

Suunnittelu

Tilivelvolliset: Kaupunginarkkitehti Satu Reisko, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Maankäytön ja infran suunnittelun hankkeet ovat keskittyneet elinkeino- ja yritystoimintaa tukeviin ja uusia asuintontteja muodostaviin hankkeisiin. Vetovoimakeskuksen asemakaavoitus ja infran suunnittelu käynnistettiin kesällä 2017. Toimitilojen suunnittelun osalta uimahallin suunnittelu siirtyi vuodelle 2018. Nuorten talon suunnittelu käynnistettiin syyskuussa ja se jatkuu 2018.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tonttitarjonta on kilpailukyistä	Omarantaisten omakotitalotonttien määrä	Omarantaisia omakotitalotontteja on tarjolla jatkuvasti	Luovutettavia omakotitalotontteja on eri puolilla kaupunkia yli 100. Omarantaisia	Toteutuu

	Muiden asuntonttien määrä	Muiden asumisvaihtoehtojen tarjonta pidetään monipuolisena ja kysyntää vastaavana	omakotitalontteja on viisi Lajunniemessä. Muita asuintontteja on luovutettavissa noin 52.	
--	---------------------------	---	--	--

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	40 162	20 000	0	20 000	40 176	20 176
Kulut	-528 189	-528 988	0	-528 988	-538 147	-9 159
Toimintakate	-488 027	-508 988	0	-508 988	-497 971	11 017
Suunn. muk.poistot	-34 692	-30 000	0	-30 000	-33 260	-3 260
Tilikauden tulos	-522 719	-538 988	0	-538 988	-531 231	7 757

=valtuustoon nähden sitovat erät

Talous toteutui lähes suunnitellusti.

Toteuttaminen

Tilivelvolliset: Kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Liikunta- ja vapaa-aikatoimelle siirretyt tehtävät ja vastuut (1.1.2018 alkaen) pienentävät Toteuttaminen-palvelualueen menoja 80.000 €/vuosi. Summa pitää sisällään latujen, kuntopolkujen, moottorikelkkareittien, uimarantojen, melontareittien, koirapuiston ja lintutornien hoidon sekä ylläpidon.

Venesatamien hoidosta vastannut Keski-Savon Järvipelastajat Ry irtisanoi sopimuksen päättymään 30.11.2017. Hoitourakan kilpailutuksen myötä uutena urakoitsijana aloittaa Tmi Stella Maria. Venepaikkamaksujen laskutuksessa siirrytään sähköiseen palveluun 2018.

Joukkoliikenteen toimivaltaisena lupaviranomaisena ELY-keskus on kilpailuttanut kaupungin paikallis- ja Pali-liikenteen. Tekninen lautakunta on hyväksynyt paikallisliikenteen uuden palvelutason, joka käsittää aikataululaajennukset kouluvuoden aikana aamulla ja illalla sekä ilmaisen liikenteen eläkeläisille ja koululaisille klo 10-14 välisenä aikana. Uusi liikenne aloittaa 4.6.2018.

Rakennusten korjausvelka on edelleen noususuunnassa. Kaupungin kiinteistöissä on edelleen merkittäviä sisäilmaongelmia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Hyvinvointia edistävä, turvallinen ja	Toimitilojen ja piha-alueiden kunnossapidon ja kiinteistöhoito	Tapaturmat 0 kpl/vuosi	Yhteensä viisi liukastumistapausta kiinteistöjen pihilla	Ei toteudu ☐

viihtyisä ympäristö (toimitilat)	taso pysyy tyydyttävällä tasolla siten että toimitilat ja pihalueet ovat terveellisiä turvallisia			
Infran palvelusuorituksen hinta on kilpailukykyinen	Kunnallistekniikan alueurakan lisätöiden määrä	Lisätöiden määrä on alle 20.000 € vuodessa	Urakan sisällön muutokset koko vuoden ajalta olivat - 6.326,04 €; urakkaan liitettiin uusia hoitoalueita mutta toisaalta urakasta poistettiin katulämmityksen ohjaus tilaajan omaksi työksi joka aiheutti urakan kokonaissumman pientymisen.	Toteutuu ■
Joukkoliikenteen käyttäjämäärät	Käyttäjämäärien lasku pyritään keskeyttämään uuden joukkoliikenteen suunnittelun avulla, jolla luodaan realistiset palvelutasot tulevaisuuteen	Saadaan pysäytettyä joukkoliikenteen käyttäjämäärien aleneminen	Käyttäjämäärät verrattuna vuoteen 2016: Vrk-Lvirta Pali - 4% Varkauden oma Pali - 6% Paikallisliikenne +6 %	Toteutuu osittain □

Talous

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	252 373	204 000	9 672	213 672	265 438	51 766
Kulut	-3 044 281	-2 994 356	24 492	-2 969 864	-3 058 307	-88 443
Toimintakate	-2 791 908	-2 790 356	34 164	-2 756 192	-2 792 869	-36 677
Suunn. muk.poistot	-1 550 769	-1 976 000	0	-1 976 000	-1 572 846	403 154
Tilikauden tulos	-4 342 677	-4 766 356	34 164	-4 732 192	-4 365 715	366 477

=valtuustoon nähden sitovat erät

Uusi henkilöstö oli yhtä aikaa eläköityvien kanssa, joka johti palkkakulujen osalta määrärahavarausten ylittymiseen liikenneväylissä ja viherympäristössä.

Rakentamisen ohjaus

Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja Pekka Kaatrasalo, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Sähköisen asiointijärjestelmän (Lupapiste.fi) käyttöönotto, sen käyttöasteen kasvattaminen ja sähköisen tiedostonhallinnan (arkistointi) käyttöönoton valmistelu leimasivat toimintaa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Palvelujen kokonaislaatu on hyvä.	Rakennusjärjestyksen uudistaminen Asiakaspalautejärjestelmä	Rakennusjärjestyksen uudistaminen valmistuu pääosin. Asiakaspalautejärjestelmän käyttö vakiintuu	Rakennusjärjestyksen uudistamishanke käynnistettiin lupajaoston käsittelyllä 22.11. Yleinen asiakaspalautejärjestelmä on käytössä; edellyttää vielä synkronointia rakennusvalvonnan tiedotukseen.	Toteutuu osittain
Palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti	Sähköisen asiointijärjestelmän käyttöaste (Lupapiste.fi)	Sähköisen asiointijärjestelmän käyttöaste nousee	Tarkastelujaksolla lupahakemuksista 38 % toimitettiin sähköisen järjestelmän kautta.	Toteutuu
Kaupunkiympäristön laatu säilyy	Ympäristökatselmuksen toteutuminen	Kaupunginosakohtainen ympäristökatselmuksen toteutetaan	Toteutunut suunnitellusti.	Toteutuu

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	106 844	100 299	0	100 299	123 766	23 467
Kulut	-216 591	-234 935	739	-234 196	-205 876	28 320
Toimintakate	-109 747	-134 636	739	-133 897	-82 110	51 787
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-109 747	-134 636	739	-133 897	-82 110	51 787

=valtuustoon nähden sitovat erät

Tuottokertymää kasvatti arvioitua isommaksi joidenkin keskimääräistä suurempien hankkeiden (palvelutalot, teollisuusrakentaminen) osuminen samalle vuodelle. Kulujen osalta oli varauduttu toteutunutta suurempiin sähköisen asioinnin kehittämisen kustannuksiin.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	3	3	2	-1
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	3	3	2	-1
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	2,5	3,0	2,0	-1

Tukipalveluyksikkö

Tilivelvolliset: Tukipalvelupäällikkö Merja Viitanen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstökyselyssä nousi esille työntekijöiden huoli tulevaisuudesta. Maakunta- ja sote-uudistuksesta on tiedotettu työntekijöille kaikki se tieto mitä on ollut saatavilla. Tukipalveluissa myös käynnistettiin palvelujen tuotteistaminen. Työtä tehdään ensin oman henkilöstön kanssa, jonka jälkeen jatketaan asiakkaiden kanssa. Palvelujen tuotteistaminen täytyy tehdä, jotta mahdollisesti tulevassa Maakunta- ja Sote-uudistuksessa on tiedossa mitä oma palvelu pitää sisällään.

Tukipalveluissa tehtiin asiakastytyväisyyskysely kaikille sisäisille asiakkaille. Vastausprosentti jäi alhaiseksi, mutta saadut tulokset olivat hyviä. Tulokset on käyty läpi esimieskahveilla ja omissa palaverissa.

Tukipalveluihin on saatu palkata uutta henkilöstöä eläköityneiden tilalle. Haasteena on löytää ammattitaitoisia työntekijöitä joihinkin tehtäviin. Ruoka- ja puhtauspalveluissa aloitettiin oppisopimuskoulutuksen suunnittelu ja rekrytointi, jotta työntekijöitä saadaan jatkossakin.

Sisäilmaongelmat työllistävät, korjauksia tehdään ja ilmanpuhdistimia hankitaan jatkuvasti lisää. Sisäilmaongelmia esiintyy niin monessa kohteessa, että haasteena on löytää väistötiloja.

Puhtauspalveluissa siivousmitoitus on kesken, johtuen resurssipulasta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Tuemme asiakkaan hyvinvointia valmistamalla suositusten mukaista ruokaa ja huolehtimalla tilojen puhtaudesta ja kunnossapidosta sekä turvallisesta toimintaympäristöstä	Turvallinen ja terveellinen ympäristö Ravitsemussuositukset Tarkoituksenmukainen siivous kohteissa ja puhtaustaso riittävä	Tapaturmat 0 kpl/ vuosi Valmistamme suositusten mukaista ruokaa. Mitoitetut siivouskohteet puhtausnäytteet	Yhteensä viisi liukastumistapausta kiinteistöjen pihilla. Suosituksia noudatetaan. Siivousmitoitusta ei ole pystytty tekemään resurssipulan vuoksi.	Toteutuu osittain
Kustannustehokkaasti tuotetut palvelut	Talousarvion toteutuminen	Talousarvio toteutuu	Talousarvio toteutui suunniteltua parempana	Toteutuu osittain
Nykyistä palvelutasoa pidetään yllä	Henkilöstömäärä ei laske	Eläköityvien tilalle rekrytoidaan henkilöstöä	Uutta henkilöstöä on palkattu.	Toteutuu

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	16 460 003	15 819 572	91 333	15 910 905	16 604 376	693 471
Kulut	-14 043 719	-14 007 809	-211 653	-14 219 462	-14 473 888	-254 426
Toimintakate	2 416 284	1 811 763	-120 320	1 691 443	2 130 488	439 045
Suunn. muk.poistot	-2 401 671	-2 685 000	350 000	-2 335 000	-2 212 863	122 137
Tilikauden tulos	14 613	-873 237	229 680	-643 557	-82 375	561 182
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Valmistus omaan käyttöön on tehty enemmän kuin on arvioitu. Ruoka- ja puhtauspalveluiden ulkoinen myynti on lisääntynyt.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	139	140	137	-3
Määräaikaiset ja sijaiset	12	10	24	14
Yhteensä	151	150	161	11
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	137,6	147,7	149,2	2

Tukipalveluissa aloitti kolme oppisopimusopiskelijaa vuonna 2017, lisäksi työllistettyjä oli kuusi henkilöä. Ruoka- ja puhtauspalveluissa tarvitaan sijainen kaikkiin poissaoloihin.

Pysäköinninvalvonta

Tilivelvolliset: Kaupungininsinööri Jani Viljakainen, teknisen lautakunnan jäsenet

Olellaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Pysäköinnintarkastajien työ tehostuu uuden valvontaohjelmiston käyttöönoton myötä. Järjestelmä otettiin käyttöön joulukuussa ja se vähentää toimistotyötä merkittävästi.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Yksikön tulot kattavat menot	Talousarvion toteutumisen	Yksikön toiminta on tehokasta, talousarvio toteutuu	Pysäköinninvalvonta ylittää talousarvion n. 4.500 €. Tämä johtuu pääasiassa uuden ohjelmiston ja siihen liittyvien laitteiden hankinnasta. Pysäköintivirhemaksujen määrä putosi n. 7 % vuoteen 2016 verrattuna.	Ei toteudu ☐

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP2016	Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	TA2017+muutos	Toteutuma	Poikkeama tuotot yli+/ali- kulut yli-/ali+
Tuotot	138 329	110 347	0	119 597	120 703	1 106
Kulut	-91 530	-79 959	-18 409	-98 368	-103 995	-5 627
Toimintakate	46 799	30 388	-18 409	21 229	16 708	-4 521
Suunn. muk.poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	46 799	30 388	-18 409	21 229	16 708	-4 521
=valtuustoon nähden sitovat erät						

Pysäköinninvalvonnan tavoitteena on ollut kattaa tuloilla yksikön aiheuttamat menot. Tämä toteutui myös vuonna 2017 huolimatta merkittävistä laite ja ohjelmistoinvestoinneista. Tulos oli kuitenkin hieman ennustettua pienempi.

Henkilöstö 31.12.	TP2016	TA2017	Toteutuma	Poikkeama yli + /ali -
Vakinaiset	2	2	2	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0
Yhteensä	2	2	2	0
Henkilötyövuodet 31.12.				
Yhteensä	1,5	1,5	2,2	1

Yksikössä on ollut työllistettäviä henkilöitä lähes koko vuoden ajan.

2.2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

2.2.1 Tuloslaskelman toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatulot	70 499 989	949 659	71 449 648	72 332 044	882 396	1,2
Myyntitulot	46 788 492	911 075	47 699 567	45 247 269	-2 452 298	-5,1
Maksutulot	10 182 220	-92 781	10 089 439	10 090 771	1 332	0,0
Tuet ja avustukset	2 294 221	57 361	2 351 582	1 993 765	-357 817	-15,2
Muut toimintatulot	11 235 056	74 004	11 309 060	15 000 239	3 691 179	32,6
Valmistus omaan käyttöön	265 000	0	265 000	400 702	135 702	51,2
Toimintamenot	-193 343 953	-2 592 575	-195 936 528	-195 280 584	655 944	-0,3
Henkilöstömenot	-75 235 079	-1 125 610	-76 360 689	-75 290 096	1 070 593	-1,4
Palvelujen ostot	-88 177 987	-928 831	-89 106 818	-86 735 517	2 371 301	-2,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 431 029	-499 426	-9 930 455	-10 262 613	-332 158	3,3
Avustukset muille	-7 501 485	-285 073	-7 786 558	-9 892 854	-2 106 296	27,1
<i>Avustukset liikelaitoksille</i>		0				
Muut toimintamenot	-12 998 373	246 365	-12 752 008	-13 099 504	-347 496	2,7
Toimintakate	-122 578 964	-1 642 916	-124 221 880	-122 547 838	1 674 042	-1,3
Verotulot	79 890 000	0	79 890 000	79 952 945	62 945	0,1
Valtionosuudet	47 860 000	0	47 860 000	47 700 693	-159 307	-0,3
Rahoitustulot ja -menot:	815 000	540 000	1 355 000	1 473 304	118 304	8,7
Korkotulot muilta	915 000	0	915 000	811 418	-103 582	-11,3
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>						
Muut rahoitustulot muilta	1 000 000	190 000	1 190 000	1 358 747	168 747	14,2
Korkomenot	-1 000 000	400 000	-600 000	-528 573	71 427	-11,9
Muut rahoitusmenot	-100 000	-50 000	-150 000	-168 288	-18 288	12,2
Vuosikate	5 986 036	-1 102 916	4 883 120	6 579 104	1 695 984	34,7
Poistot ja arvonalentumiset	-5 986 036	350 000	-5 636 036	-5 948 513	-312 477	5,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 986 036	350 000	-5 636 036	-5 948 513	-312 477	5,5
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0	
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	0	-752 916	-752 916	630 591	1 383 507	183,8
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)						
Varauden lisäys (-) tai vähennys (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	-752 916	-752 916	630 591	1 383 507	183,8

2.2.2 Tuloslaskelman toteutumisvertailu tulosalueittain sitovuustasolla

	Sito- vuus* N B	Määrärahat			Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Poikkeama %
		Alkuperäinen TA2017	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen			
KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIALAN TULOSALUEKOHTAINEN TOIMINTAKATE							
Yleishallinto							
Keskusvaalilautakunta	N	-59 415	-9 600	-69 015	-69 806	-791	1,1
Kaupunginvaltuusto	N	-131 990	-54 476	-186 466	-190 329	-3 863	2,1
Tarkastuslautakunta	N	0	1 907	1 907	0	-1 907	-100,0
Kaupunginhallitus	N	-3 352 561	-118 998	-3 471 559	-3 390 023	81 536	-2,3
Konsernihallinto	N	-2 733 160	425 929	-2 307 231	-1 781 125	526 106	-23
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus							
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto	N	-17 749	-28 826	-46 575	-42 143	4 432	-9,5
Kotiin annettavat palvelut ja sairaalahoido	N	-24 479 441	-858 573	-25 338 014	-25 643 753	-305 739	1,2
Terveydenhuollon vastaanottopalvelut		-12 898 285	-79 788	-12 978 073	-12 656 389	321 684	-2,5
Muut palvelujen ostot (erikoissair.hoido)	N	-23 898 504	325 504	-23 573 000	-23 492 411	80 589	-0,3
Psykososiaaliset palvelut	N	-19 934 102	-769 643	-20 703 745	-20 743 759	-40 014	0,2
Perusturvialautakunnan hallinto	N						
Työterveys	N	0	4 729	4 729	-31 849	-36 578	-773,5
Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen		146 280	-1 582	144 698	174 942	30 244	20,9
Sivistystoimi							
Sivistystoimen hallinto	N	-285 223	-5 877	-291 100	-290 627	473	-0,2
Perusopetus	N	-15 564 275	-19 023	-15 583 298	-15 160 428	422 870	-2,7
Varhaiskasvatus	N	-10 030 693	-110 009	-10 140 702	-10 221 159	-80 457	0,8
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	N	-4 285 418	1 137 692	-3 147 726	-3 062 682	85 044	-2,7
Soisalo-opisto	N	-1 852 783	-12 535	-1 865 318	-1 865 048	270	0,0
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi							
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	N		-1 273 260	-1 273 260	-1 282 572	-9 312	0,7
Tekninen toimiala							
Strateginen ohjaus	N	-1 609 816	-101 911	-1 711 727	-1 572 921	138 806	-8,1
Suunnittelu	N	-508 988	0	-508 988	-497 971	11 017	-2,2
Toteuttaminen	N	-2 790 356	34 164	-2 756 192	-2 792 869	-36 677	1,3
Tukipalvelut	N	1 707 515	-128 740	1 578 775	2 065 084	486 309	30,8
TOIMINTAKATE		-122 578 964	-1 642 916	-124 221 880	-122 547 838	1 674 042	-1,3
TULOSLASKELMAOSA							
Verotulo	B	79 890 000	0	79 890 000	79 952 944	62 944	0,1
Valtionosuudet	B	47 860 000	0	47 860 000	47 700 693	-159 307	-0,3
Korkotulot	B	915 000	0	915 000	811 418	-103 582	-11,3
Muut rahoitustulot	B	1 000 000	190 000	1 190 000	1 358 747	168 747	14,2
Korkomenot	B	-1 000 000	400 000	-600 000	-528 573	71 427	-11,9
Muut rahoitusmenot	B	-100 000	-50 000	-150 000	-168 288	-18 288	12,2
INVESTOINTIOSA							
Tekninen toimi							
Maa- vesialueet	N	-300 000		-300 000	-101 628	198 372	-66,1
Rakennukset	N	-8 141 000	50 000	-8 091 000	-7 085 927	1 005 073	-12,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	-2 595 000		-2 595 000	-2 118 451	476 549	-18,4
Satamat	N	-95 000		-95 000	-92 602	2 398	-2,5
Kaupunginhallitus							
Osakkeet ja osuudet	N						
Irtainomaisuus							
Konsernihallinto	N	-370 000		-370 000	-345 569	24 431	-6,6
Sosiaali- ja terveystoimi Varkaus	N	-434 000		-434 000	-307 319	126 681	-29,2
Sosiaali ja terveystoimi Joroinen	N	-142 000		-142 000	-149 776	-7 776	5,5
Sivistystoimi	N	-752 500	20 286	-732 214	-721 962	10 252	-1,4
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi			-20 286	-20 286	-14 170	6 116	-30,1
Tekninentoimi	N	-45 000		-45 000	0	45 000	-100,0
						1 887 096	
RAHOITUSOSA							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	B	-100 000	-600 000	-700 000	-700 000	0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	B	145 000	0	145 000	125 167	-19 833	-13,7
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	12 000 000	0	12 000 000	0	-12 000 000	-100,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-5 550 000	0	-5 550 000	-6 608 598	-1 058 598	19,1
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B	0	0	0	15 294 932	15 294 932	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-393 464	-1 652 916	-2 046 380	3 753 200	5 799 580	-283,4

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomäärärahat/-tuloarviot

Kv on 26.3.2018 § 16 hyväksynyt vuoden 2017 ylitysoikeudet talousarvion sitovuustasolla seuraavasti: Yleishallinto 4.654 €, sosiaali- ja terveystoimi 345.753 €, sivistystoimi 80.457 €, liikunta- ja vapaa-aikatoimi 9.312 €, tekninen toimi 522.986 €. Tuloslaskelman rahoitusosan erät yhteensä 122.828 €. Rahoituslaskelman erät yhteensä 2.216.501 €.

2.2.3 Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	5 986 037	-1 102 916	4 883 121	6 579 104	-1 695 983	134,7%
Tulorahoituksen korjaukset	-100 000	0	-100 000	-372 155	272 155	372,2%
	5 886 037	-1 102 916	4 783 121	6 206 949	-1 423 828	129,8%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-13 099 500	50 000	-13 049 500	-11 284 185	-1 765 315	86,5%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 000	0	25 000	235 394	-210 394	941,6%
Pysyvien vastaavien hyödyk. Luovutustulot	200 000	0	200 000	234 336	-34 336	117,2%
	-12 874 500	50 000	-12 824 500	-10 814 456	-2 010 044	84,3%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 988 463	-1 052 916	-8 041 379	-4 607 507	-3 433 873	57,3%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainojen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-100 000	-600 000	-700 000	-700 000	0	100,0%
Antolainasaamisten vähennys	145 000	0	145 000	125 167	19 833	86,3%
	45 000	-600 000	-555 000	-574 833	19 833	103,6%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000 000	0	12 000 000	0	12 000 000	0,0%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 550 000	0	-5 550 000	-6 608 598	1 058 598	119,1%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	15 294 932	-15 294 932	
	6 450 000	0	6 450 000	8 686 334	-2 236 334	134,7%
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	59 828	-59 828	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-20 629	20 629	
Saamisten muutos	0	0	0	-1 850 370	1 850 370	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	1 936 566	-1 936 566	
	0	0	0	125 394	-125 394	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	6 495 000	-600 000	5 895 000	8 236 895	-2 341 895	139,7%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-493 463	-1 652 916	-2 146 379	3 629 389	-5 775 768	-169,1%
	Rahavarat 31.12. 8 305 134					
	Rahavarat 1. 1. 4 675 745			3 629 389		

2.2.4 Investointien toteutumisvertailu

Hankeryhmä		Alkuperäinen TA2017	TA-muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2017	Poikkeama
Maa- ja vesialueet ja tontit	M	-500 000		-500 000	-213 015	-286 985
	T	200 000		200 000	111 387	88 613
	Netto	-300 000		-300 000	-101 628	-198 372
Rakennukset	M	-8 141 000	50 000	-8 091 000	-7 085 927	-1 005 073
	T	0			0	0
	Netto	-8 141 000	50 000	-8 091 000	-7 085 927	-1 005 073
Kiinteät rakenteet ja laitteet	M	-2 595 000		-2 595 000	-2 306 281	-288 719
	T	0		0	187 830	-187 830
	Netto	-2 595 000		-2 595 000	-2 118 451	-476 549
Satamat	M	-95 000		-95 000	-92 602	-2 398
	T	0		0		
	Netto	-95 000		-95 000	-92 602	-2 398
Koneet ja kalusto						
- Tekninen toimi	M	-45 000		-45 000	0	-45 000
- Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus	M	-434 000		-434 000	-307 319	-126 681
- Sosiaali- ja terveystoimi/Joroinen	M	-142 000		-142 000	-149 776	7 776
- Sivistystoimi	M	-777 500	20 286	-757 214	-746 962	-10 252
- Sivistystoimi	T	25 000		25 000	25 000	0
- Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	M		-20 286	-20 286	-14 170	-6 116
- Konsernihallinto	M	-370 000		-370 000	-368 133	-1 867
	T				22 564	
Koneet ja kalusto yhteensä	M	-1 768 500		-1 768 500	-1 586 360	-182 140
	T	25 000		25 000	47 564	-22 564
	N	-1 743 500	0	-1 743 500	-1 538 796	-204 704
Käyttöom. arvopap. ja muut pikäaik. (Osakkeet ja osuudet)	M	0		0		
	T	0		0		
	Netto	0		0		
Investoinnit yhteensä	M	-13 099 500	50 000	-13 049 500	-11 284 185	-1 765 315
	T	225 000		225 000	346 781	-121 781
	Netto	-12 874 500	50 000	-12 824 500	-10 937 404	-1 887 096

Kaupungin investointimenot vuonna 2017 olivat yhteensä 11,284 M€. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,794 M€. Rahoitusosuudet ja muut myyntitulot huomioiden nettoinvestoinneiksi muodostui 10,937 M€. Bruttoinvestoinnit alittivat talousarvion 1,765 M€ ja investointitulot olivat 0,122 M€ arvioitua pienemmät.

Merkittävimmät investoinnit olivat Waltherin koulu 4,447 M€ ja sen ensikertainen kalustaminen 0,599 M€ eli yht. 5,046 M€, liikuntatalon lattian peruskorjaus 0,796 M€, museon katon uusinta ja jäähallin kattorakenteiden korjaus 0,229 M€. Liikenneväylien (kadut, tiet, katuvalaistus) kunnostamiseen ja rakentamiseen käytettiin yhteensä n. 2,091 M€. Joutenlahden kauppakeskushankkeen suunnitteluun käytettiin 0,165 M€. Koneita ja kalustoa hankittiin yhteensä 1,586 M€, joka sisältää Waltherin koulun ensikertaisen kalustamisen ja taidehankintojen menot 0,649 M€. Waltherin koulun taidehankintoihin saatiin yksityistä avustusta 0,025 M€.

Tarkempi investointien toteutumat on eritelty projektikohtaisessa investointierittelyssä.

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot%	TP2016
MAA- JA VESIALUEET					
9000 Maa-alueet					
Tuotot	200 000	111 387	88 613	56	
Kulut	-300 000	-14 549	-285 451	5	
Netto	-100 000	96 839	-196 839	-97	
Sopivia maalueita ei tullut tarjolle					
9012 Joutenlahden kauppakeskushanke					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-150 000	-165 050	15 050	110	
Netto	-150 000	-165 050	15 050	110	
Hanke on edennyt suunnitellusti					
9014 Kiertotien teollisuusalue					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-7 158	7 158	*****	
Netto	0	-7 158	7 158	*****	
Hanke ei vielä käynnistynyt					
9016 Rantarak.paik. kehitys					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-50 000	-1 513	-48 487	3	
Netto	-50 000	-1 513	-48 487	3	
9030 Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-24 746	24 746	*****	
Netto	0	-24 746	24 746	*****	
Hertunrannan kerrostalotontin puhdistus					
Maa- ja vesialueet yhteensä					
Tuotot	200 000	111 387	88 613	56	196 390
Kulut	-500 000	-213 015	-286 985	43	-912 026
Netto	-300 000	-101 627	-198 373	34	-715 636
RAKENNUKSET					
9102 Kaupungintalo					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-60 000	-42 378	-17 622	71	
Netto	-60 000	-42 378	-17 622	71	
Murtohälytysjärjestelmää ei saneerattu					
9104 Kuoppakankaan ruokapalvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-100 000	-96 894	-3 106	97	
Netto	-100 000	-96 894	-3 106	97	

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2017	Toteutuma		Tot%	TP2016
		2017	Poikkeama		
9201 Varkauden sairaala ent. VAS					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-400 000	-147 226	-252 774	37	
Netto	-400 000	-147 226	-252 774	37	
KiKyn vesikattoa ei uusittu vaan vanhaan pystyttiin saneeraamaan tutkimusten perusteella					
9205 Hyvinvointikeskus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-91 054	91 054	****	
Netto	0	-91 054	91 054	****	
TA varaus on kohteella 9201					
9212 Käpykankaan palvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-80 000	-120 874	40 874	151	
Netto	-80 000	-120 874	40 874	151	
Kilpailutuksen myötä kattorakenteiden korjaus tuli ennakoitua kalliimmaksi TEKNLTK: 26.9.2017 §168					
9213 Kangaslampi, palvelukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-120 000	-64 323	-55 677	54	
Netto	-120 000	-64 323	-55 677	54	
Hoitokutsujärjestelmä siirrettiin vuodelle 2018					
9221 Kinnulakoti					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-394	394	****	
Netto	0	-394	394	****	
9301 Päiviönsaaren päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-20 000	-443	-19 557	2	
Netto	-20 000	-443	-19 557	2	
Päiväkot oli kesäajan auki joten sisäkattojen korjaaminen siirrettiin vuodelle 2018					
9302 Könönpellon päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-40 000	-21 856	-18 144	55	
Netto	-40 000	-21 856	-18 144	55	
Vanha paljeovi uusittiin, oli edullisempi ja toimivampi kuin kiinteä seinä					
9303 Repokankaan päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-40 000	-26 387	-13 613	66	
Netto	-40 000	-26 387	-13 613	66	
Toteutui ennakoitua edullisemmin					

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot%	TP2016
9304 Taulumäen päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-30 900	-30 856	-44	100	
Netto	-30 900	-30 856	-44	100	
9306 Kankunharjun päiväkot					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-25 000	-15 923	-9 077	64	
Netto	-25 000	-15 923	-9 077	64	
Toteutui ennakoitua edullisemmin					
9314 Könönpellon koulu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-45 000	-19 778	-25 222	44	
Netto	-45 000	-19 778	-25 222	44	
Asbesti- ja haitta-ainetutkimukset toteutetaan 2018					
9315 Lehtoniemen koulu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-55 000	-43 611	-11 389	79	
Netto	-55 000	-43 611	-11 389	79	
9316 Luttilan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-60 000	-33 769	-26 231	56	
Netto	-60 000	-33 769	-26 231	56	
Toteutui ennakoitua edullisemmin					
9317 Puurtilan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-60 000	-88 642	28 642	148	
Netto	-60 000	-88 642	28 642	148	
Luokkien lattiaita uusittiin ennakoitua enemmän					
9319 Repokankaan koulu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-75 000	-12 811	-62 189	17	
Netto	-75 000	-12 811	-62 189	17	
Toteutui ennakoitua edullisemmin					
9320 Kangaslammin koulu 1 (kirjasto)					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-84	84	****	
Netto	0	-84	84	****	
9321 Kangaslammin koulu 2					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-60 000	-43 398	-16 602	72	
Netto	-60 000	-43 398	-16 602	72	
Ei liitetty seutuvalvomoon					

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot%	TP2016
9322 Waltterin koulu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-4 071 000	-4 447 453	376 453	109	
Netto	-4 071 000	-4 447 453	376 453	109	
Urakan lisä- ja muutostöihin käytettiin 427500 €. Merkittävimmät lisätyöt olivat: A-rakennuksen salaojitus ja sv-muutokset, luokkahuoneiden ICT hankintojen varausten rakentaminen, aulan maalaus, taide hankinnat, pihan leikkivälineiden hankinnat, pyöräkatosten hankinnat, pihan pinnantasaus ja rakennekerrokset, louhinnat, metallilasisseinien muutokset, A-osan savupoistomuutos (viranom. määräys), A-osan IV-lisätyöt					
9332 Museo, Wredenkatu 5					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-80 000	-189 089	109 089	236	
Netto	-80 000	-189 089	109 089	236	
Kilpailutuksen myötä hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi TEKNLTK: 19.9.2017 § 161					
9333 Pääkirjasto					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-75 000	-1 668	-73 332	2	
Netto	-75 000	-1 668	-73 332	2	
WC-tilojen muutosta ei tehty käyttäjien toiveesta, salaojien toimivuustarkastelut toteutettiin koemontuilla, suunnittelu 2018					
9340 Jäähalli/kilpailuhalli					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-200 000	-228 554	28 554	114	
Netto	-200 000	-228 554	28 554	114	
Kilpailutuksen myötä kattorakenteiden korjaus tuli ennakoitua kalliimmaksi TEKNLTK: 8.8.2017 §135					
9342 Liikuntatalo, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-700 000	-795 535	95 535	114	
Netto	-700 000	-795 535	95 535	114	
Kilpailutuksen myötä lattia tuli ennakoitua kalliimmaksi TEKNLTK: 21.3.2017 § 59					
9345 Kisapuiston katsomorakennus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-125 000	-5 706	-119 294	5	
Netto	-125 000	-5 706	-119 294	5	
Tästä katetaan hankkeen kulut kohdalta 9382					

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot%	TP2016
9361 Varikko					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-50 000	-47 408	-2 592	95	
Netto	-50 000	-47 408	-2 592	95	
9363 Pelastuslaitos, Varkaus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-220 000	-12 042	-207 958	6	
Netto	-220 000	-12 042	-207 958	6	
Väistötilat toteutettiin käyttötaloudesta					
9367 Toimintakeskus Pihlaja					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-10 000	0	-10 000	0	
Netto	-10 000	0	-10 000	0	
Siirretty vuodelle 2018					
9380 Mekaanisen Musiikin Museo					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-200 000	-117 286	-82 714	59	
Netto	-200 000	-117 286	-82 714	59	
Kilpailutuksen myötä salaojat tulivat ennakoitua edullisemmaksi TEKNLTK: 29.8.2017 § 147					
9381 Osmajoentie 28,rak.					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-170 000	-158 955	-11 045	94	
Netto	-170 000	-158 955	-11 045	94	
9382 Kisapuiston var.rak.					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-175 965	175 965	****	
Netto	0	-175 965	175 965	****	
Katetaan hankkeelta 9345, kilpailutuksen myötä hanke tuli ennakoitua kalliimmaksi TEKNLTK: 29.8.2017 § 145					
9390 Ennalta arvaam.korj.					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-119 100	0	0	0	
Netto	-119 100	0	0	0	
9546 Uimahallin hankesuunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-800 000	-5 566	-794 434	1	
Netto	-800 000	-5 566	-794 434	1	
Rakennukset yhteensä					
Tuotot	0	0	0		0
Kulut	-8 091 000	-7 085 927	-1 005 073	88	-6 291 580
Netto	-8 091 000	-7 085 927	-1 005 073	88	-6 291 580

Investointien toteutuma projekteittain	TA 2017	Toteutuma 2017	Poikkeama	Tot%	TP2016
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
9501 Katujen rakentaminen					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-140 000	-71 049	-68 951	51	
Netto	-140 000	-71 049	-68 951	51	
Suunnitelmien tarkennuttua tarkentuivat myös kustannukset. Hankkeet toteutuivat ennakoitua edullisemmin					
9502 Katujen perusparannus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-1 045 000	-846 193	-198 807	81	
Netto	-1 045 000	-846 193	-198 807	81	
Sorasteiden parantaminen jäi pois koska todettiin että soramix menetelmä ei soveltunut aiottuihin kohteisiin. Myllärinkatu toteutui selvästi alle talousarvion					
9503 Katujen suunnittelu					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-40 000	-30 768	-9 232	77	
Netto	-40 000	-30 768	-9 232	77	
9504 Päälystystyöt					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-30 000	-38 491	8 491	128	
Netto	-30 000	-38 491	8 491	128	
Päälystystarpeita oli ennakoitua enemmän					
9505 Uusintapäälysteet					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-350 000	-342 413	-7 587	98	
Netto	-350 000	-342 413	-7 587	98	
9510 Maastomittaukset					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	0	-532	532	****	
Netto	0	-532	532	****	
9531 Puistot ja leikkipaikat					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-60 000	-73 840	13 840	123	
Netto	-60 000	-73 840	13 840	123	
Leikkikenttien peruskorjaukseen panostettiin ennakoitua enemmän					
9547 Moottoriurheilukeskus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-20 000	-12 421	-7 579	62	
Netto	-20 000	-12 421	-7 579	62	
Meluaitaa ei hankittu. Meluselvityksen mukaan sitä ei tarvittu. Hankittiin edullisempaa aitaa tapahtumien rajaamiseen. Sivistysjohtaja 14.12.2017 773/2017 ja 774/2017					

Investointien toteutuma projekteittain	Toteutuma		Poikkeama	Tot%	TP2016
	TA 2017	2017			
9566 Venesatamien peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-140 000	-128 059	-11 941	92	
Netto	-140 000	-128 060	-11 941	92	
Kilpailutuksen perusteella Hertunrannan käyntilaituri tuli ennakoitua halvemmaksi					
9612 Harjulantien rakentaminen					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-120 000	-158 805	38 805	132	
Netto	-120 000	-158 805	38 805	132	
Samassa yhteydessä päällystettiin urakka-alueen ulkopuolisia kevyen liikenteen väyliä sekä tiekaiteita toteutettiin ennakoitua enemmän					
9640 Liikenneturvallisuuustyöt					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-50 000	-39 686	-10 314	79	
Netto	-50 000	-39 686	-10 314	79	
9672 Katuvalaistus					
Tuotot	0	187 830	-187 830	*****	
Kulut	-600 000	-564 024	-35 976	94	
Netto	-600 000	-376 194	-223 806	63	
Vuoden 2016 avustukset kirjautuivat vuodelle 2017					
9701 Satamien kehittäminen					
Tuotot	0	0	0	0	
Kulut	-95 000	-92 602	-2 398	98	
Netto	-95 000	-92 602	-2 398	98	
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
Tuotot	0	187 830	-187 830	*****	0
Kulut	-2 690 000	-2 398 883	-291 117	89	-2 198 150
Netto	-2 690 000	-2 211 054	-478 946	82	-2 198 150
KONEET JA KALUSTO					
Tekninen toimi					
Kulut					
9824 Tekninen toimi / työajan seuranta	-15 000	0	-15 000		
9826 Vesitornin kaidehissi	-30 000	0	-30 000		
Tekninen toimi yhteensä	-45 000	0	-45 000	0	-43 182

Investointien toteutuma projekteittain	Toteutuma				TP2016
	TA 2017	2017	Poikkeama	Tot%	
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus					
Kulut					
9901 Erikoispolik. laitteet					
Kulut	-124 000	-159 138	35 138	128	
9904 Hammashuolto	-28 000	-25 923	-2 077	93	
9906 Raportointi Qlik viev		-1 625	1 625	*****	
9907 Kotihoidon mobiililaitteet	-82 000	-27 083	-54 917	33	
9915 Effica potilastietojärj.	-130 000	-93 550	-36 450	72	
9917 Kaihikirurgian kalusto	-70 000	0	-70 000	0	
Sosiaali- ja terveystoimi/Varkaus yhteensä	-434 000	-307 319	-126 681	71	-481 970
Sosiaali- ja terveyst./Joroinen					
Kulut					
9920 Kotihoidon mobiililaitteet	0	-2 200	2 200	*****	
9922 Effica potilastietojärj.	-64 000	-70 475	6 475	110	
9923 Välinehuollon apuvälineet	-32 000	-28 100	-3 900	88	
9924 Hammashuollon yksikkö	-28 000	-30 977	2 977	111	
9925 Vastaanoton kalusteet	-18 000	-18 024	24	100	
Sosiaali- ja terveyst./Joroinen yhteensä	-142 000	-149 776	7 776	105	-106 379
Sivistystoimi					
Kulut					
9941 Perusop. oppimisympäristö	-30 000	-26 226	-3 774	87	
9942 Varhaiskasvatuksen kalusto	-28 500	-25 009	-3 491	88	
9943 Liikuntapaikkojen koneet	-24 714	-24 714	0	100	
9945 Waltherin koulun taidehankinta					
Tuotot	25 000	25 000	0	100	
Kulut	-50 000	-50 000	0	100	
9946 Waltherin koulun ensikert. kalust.	-600 000	-599 236	-764	100	
9947 Museon kalustohankinnat	-10 000	-8 106	-1 894	81	
9948 Kirjaston kalustohankinnat	-4 000	-3 933	-67	98	
9949 Soisalo-opiston kalustohankinnat	-10 000	-9 738	-262	97	
Sivistystoimi yhteensä					
Tulot	25 000	25 000	0	100	
Kulut	-757 214	-746 962	-10 252	99	-111 464
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi					
Kulut					
9943 Liikuntapaikkojen koneet ja kal.	-20 286	-14 170	-6 116	70	
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi yhteensä	-20 286	-14 170	-6 116	70	

Investointien toteutuma projekteittain	Toteutuma				TP2016
	TA 2017	2017	Poikkeama	Tot%	
Yleishallinto / Konsernihallinto					
Kulut					
9800 ICT tekniikka	-50 000	-80 305	30 305	161	
9801 ICT Lisenssit	-25 000	-14 352	-10 648	57	
9802 Valokuituverkot	-40 000	-24 256	-15 744	61	
9803 Sähköinen asiointi	-75 000	-52 574	-22 426	70	
9804 Viestintäkanavien uusiminen					
Tulot	0	22 564	-22 564	*****	
Kulut	-55 000	-78 867	23 867	143	
9805 Oppimisympäristön ICT-laitteet	-75 000	-74 403	-597	99	
9983 Populus laajennusosat	-30 000	-16 527	-13 473	55	
9984 Vaalit ulkomainostaulut	-20 000	-26 849	6 849	134	
Yleishallinto / Konsernihallinto					
Tulot	0	22 564	-22 564	*****	
Kulut	-370 000	-368 133	-1 867	99	-343 092
KONEET JA KALUSTO					
Tuotot	25 000	47 564	-22 564	190	0
Kulut	-1 768 500	-1 586 360	-182 140	90	-1 086 087
Netto	-1 743 500	-1 538 796	-204 704	88	-1 086 087
Käyttööm. Arvopaperit ja muut pitkäaik.					
Kulut					
Osakkeet ja osuudet	0	0	0		-2 380
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Tuotot	225 000	346 782	-121 782	154	196 390
Kulut	-13 049 500	-11 284 185	-1 765 315	86	-10 490 223
Netto	-12 824 500	-10 937 404	-1 887 096	85	-10 293 833

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

Ulkoinen (sis. v. 2016 Liikelaitoksen)

	2017		2016	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	27 568 674,12		31 573 963,65	
Maksutuotot	10 051 202,93		10 493 130,66	
Tuet ja avustukset	1 983 264,99		3 046 013,42	
Muut toimintatuotot	<u>4 761 632,99</u>	44 364 775,03	<u>4 978 673,01</u>	50 091 780,74
Valmistus omaan käyttöön		400 702,40		285 746,40
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-57 949 211,44		-58 577 623,77	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-14 390 984,87		-15 907 755,79	
Muut henkilösivukulut	-2 949 899,94		-4 165 661,82	
Palvelujen ostot	-68 992 764,06		-70 843 591,05	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 993 706,45		-9 358 814,32	
Avustukset	-9 864 469,01		-10 182 663,55	
Muut toimintakulut	<u>-3 172 280,02</u>	-167 313 315,79	<u>-3 670 511,72</u>	-172 706 622,02
TOIMINTAKATE		-122 547 838,36		-122 329 094,88
Verotulot		79 952 944,45		80 302 363,09
Valtionosuudet		47 700 693,00		49 507 722,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	811 418,39		813 099,25	
Muut rahoitustuotot	1 358 747,31		1 498 187,79	
Korkokulut	-528 572,89		-501 730,74	
Muut rahoituskulut	<u>-168 287,90</u>	1 473 304,91	<u>-117 204,46</u>	1 692 351,84
VUOSIKATE		6 579 104,00		9 173 342,05
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-5 948 512,80		-5 487 234,91
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		1 549 895,28	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	0,00	<u>-1 235 569,39</u>	314 325,89
TILIKAUDEN TULOS		630 591,20		4 000 433,03
Varausten muutos		0,00		-2 500 000,00
TILIKAUDEN		630 591,20		1 500 433,03
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2017		2016
Toimintatuotot/Toimintakulut %		26,6		29,5
Vuosikate/Poistot, %		111		167
Vuosikate euroa/asukas		311		428
Asukasmäärä		21 163		21 441

3.2 RAHOITUSLASKELMA

	2017		2016	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate	6 579 104		9 173 342	
Tulorahoituksen korjauserät	-372 155	6 206 949	30 668	9 204 010
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-11 284 185		-10 490 226	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	235 394		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	234 336	-10 814 456	379 400	-10 110 826
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-4 607 507		-906 816
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-700 000		-20 000	
Antolainasaamisten vähennys	125 167	-574 833	178 800	158 800
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		5 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 608 598		-4 717 929	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15 294 932	8 686 334	0	282 071
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset	59 828		-15 565	
Vaihto-omaisuuden muutos	-20 629		-50 694	
Saamisten muutos	-1 850 370		41 432	
Korottomien velkojen muutos	1 936 566	125 394	-1 136 896	-1 161 723
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		8 236 895		-720 852
RAHAVAROJEN MUUTOS		3 629 389		-1 627 668
Rahavarat 31.12.	8 305 134		4 675 745	
1.1.	4 675 745	-3 629 389	6 303 413	-1 627 668
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2017		2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,		-11 481		-11 776
Investointien tulorahoitus, %		59,5		90,7
Lainanhoitokate		1,2		1,9
Kassan riittävyys, pv		16		9
Asukasmäärä		21 163		21 441

3.3 TASE 31.12.2017

	2017	2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	676 011,11	797 301,45
Aineetonta oikeudet	666 392,78	780 883,54
Muut pitkäaikaiset menot	9 618,33	16 417,91
Aineelliset hyödykkeet	100 577 094,39	94 637 794,80
Maa- ja vesialueet	28 306 491,81	28 123 574,52
Rakennukset	58 762 341,61	48 956 958,84
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 660 592,03	10 051 782,10
Koneet ja kalusto	2 420 815,36	2 108 140,26
Muut aineelliset hyödykkeet	25 000,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskener. Hankinnat	401 853,58	5 397 339,08
Sijoitukset	90 490 972,25	90 745 257,04
Osakkeet ja osuudet	43 395 602,85	44 224 720,97
Muut lainasaamiset	47 061 865,40	46 487 032,07
Muut saamiset	33 504,00	33 504,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	191 744 077,75	186 180 353,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	24 713,26	26 197,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	24 713,26	26 197,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	236 202,55	215 573,13
Aineet ja tarvikkeet	236 202,55	215 573,13
Saamiset	8 619 225,99	6 768 856,40
Pitkäaikaisen saamiset	9 750,00	9 750,00
Siirtosaamiset	9 750,00	9 750,00
Lyhytaikaiset saamiset	8 609 475,99	6 759 106,40
Myyntisaamiset	4 144 092,66	4 000 702,32
Lainasaamiset	102 067,30	0
Muut saamiset	2 936 143,30	1 869 943,10
Siirtosaamiset	1 427 172,73	888 460,98
Rahat ja pankkisaamiset	8 305 133,79	4 675 745,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	17 160 562,33	11 660 174,80
VASTAAVAA YHTEENSÄ	208 929 353,34	197 866 725,38

	2017	2016
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232 003,36	91 232 003,36
Muut omat rahastot	947 547,35	947 547,35
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	20 497 181,10	18 996 748,07
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	630 591,20	1 500 433,03
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	113 307 323,01	112 676 731,81
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	12 500 000,00	12 500 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET	12 500 000,00	12 500 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraus	995 056,02	1 096 244,00
Muut pakolliset varaukset	162 982,00	311 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 158 038,02	1 407 244,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Vation toimeksiannot	107 628,46	36 203,07
Muut toimeksiantojen pääomat	25 024,03	38 105,90
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	132 652,49	74 308,97
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	40 121 537,42	46 420 540,22
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	40 104 158,00	46 403 160,80
Muut velat	17 379,42	17 379,42
Lyhytaikainen	41 709 802,40	24 787 899,55
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 583 334,00	2 892 928,80
Lainat julkisyhteisöiltä	2 325 000,00	2 325 000,00
Lainat muilsta luotonantajilta	5 294 931,83	0,00
Saadut ennakot	3 000,00	26 600,00
Lyhytaikaiset ostovelat	9 069 045,73	6 828 523,98
Muut velat	1 282 766,91	1 408 249,44
Siirtovelat	11 151 723,93	11 306 597,33
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	81 831 339,82	71 208 439,77
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	208 929 353,34	197 866 725,38
TASEEN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	60,2	63,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,6	39,6
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	48,6	40,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	21 128	20 497
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	998	956
Lainakanta 31.12., 1000 euroa (sis. Kons.tilin)	60 307	51 621
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 850	2 408
Lainakanta 31.12., 1000 euroa (ilman kons.tiliä)	55 012	51 621
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 599	2 408
Lainasaamiset, 1000 euroa	47 062	46 487
Asukasmäärä	21 163	21 441

3.4 KONSERNIN TULOSLASKELMA

	2017	2016
Toimintatuotot	113 888 331,93	119 172 504,55
Toimintakulut	-239 552 411,03	-247 260 406,20
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	481 378,81	139 610,54
Toimintakate	-125 182 700,29	-127 948 291,11
Verotulot	79 952 944,45	80 295 041,17
Valtionosuudet	64 312 064,70	69 898 177,72
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	598 966,27	156 483,92
Muut rahoitustuotot	891 205,46	2 941 260,26
Korkokulut	-2 330 371,28	-2 231 696,85
Muut rahoituskulut	-796 476,19	-651 308,54
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 636 675,74	214 738,79
Vuosikate	17 445 633,12	22 459 666,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 487 354,40	-11 666 153,77
Arvonalentumiset	0,00	-654,73
Poistot ja arvonalentumiset	-12 487 354,40	-11 666 808,50
Satunnaiset erät	-29 785,68	628 900,64
Tilikauden tulos	4 928 493,04	11 421 758,71
Tilinpäätössiirrot	30 351,05	-5 654,24
Tilikauden verot	-451 987,20	-353 958,34
Laskennalliset verot	20 896,06	-180 023,38
Vähemmistöosuudet	-392 279,68	-331 453,98
Osuus kuntayhtymien tuloksesta		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 135 473,27	10 550 668,77
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,5	48,2
Vuosikate/Poistot, %	139,7	192,5
Vuosikate, euroa/asukas	824	1 048
Asukasmäärä	21 163	21 441

3.5 KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 445 633	22 459 667
Satunnaiset erät	-29 786	628 901
Tilikauden verot	-451 987	-353 958
Tulorahoituksen korjauserät	-84 460	-5 327
	16 879 400	22 729 282
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-25 104 137	-18 767 111
Rahoitusosuudet investointimenoihin	419 196	172 722
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	820 701	-262 009
	-23 864 240	-18 856 398
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 984 840	3 872 884
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-11 005	-1 255
Antolainasaamisten vähennykset	29 678	38 760
Antolainauksen muutokset	18 674	37 505
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 886 831	15 566 088
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-23 957 812	-15 620 477
Lyhytaikaisten lainojen muutos	23 602 959	-2 610 325
Lainakannan muutokset	5 531 977	-2 664 714
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	371 301	-105 282
Muutokset vähemmistöosuudessa	-126 360	-125 724
Oman pääoman muutokset	244 941	-231 006
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	36 407	73 061
Vaihto-omaisuuden muutos	60 504	245 276
Saamisten muutos	406 947	1 126 148
Korottomien velkojen muutokset	697 794	-2 392 231
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 201 652	-947 746
Rahoituksen rahavirta	6 997 244	-3 805 961
Rahavarojen muutos	12 404	66 923
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	23 838 136	23 825 732
Rahavarat 1.1	23 825 732	23 758 809
	12 404	66 923
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut:	2017	2016
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-10 643 030	-8 559 846
Investointien tulorahoitus, %	70,7	120,8
Lainanhoitokate	0,7	1,4
Kassan riittävyys	36	35
Asukasmäärä	21 163	21 441

3.6 KONSERNITASE 31.12.2017

	2017	2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 375 545,97	1 334 478,48
Muut pitkävaikutteiset menot	520 145,94	445 119,58
Ennakkomaksut	27 985,78	55 024,33
Aineettomat hyödykkeet	1 923 677,69	1 834 622,39
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	30 330 147,42	30 178 294,32
Rakennukset	176 449 082,65	167 118 876,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 760 839,45	31 055 377,04
Koneet ja kalusto	9 527 435,32	9 128 294,63
Muut aineelliset hyödykkeet	6 174 599,68	6 671 722,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 057 360,00	10 023 789,83
Aineelliset hyödykkeet	264 299 464,52	254 176 354,37
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiöosuudet	10 813 584,08	10 345 117,16
Muut osakkeet ja osuudet	3 749 718,81	3 779 352,71
Muut lainasaamiset	834 600,63	856 395,06
Muut saamiset	87 005,54	84 164,74
Sijoitukset	15 484 909,06	15 065 029,67
PYSYVÄT VASTAAVAT	281 708 051,27	271 076 006,43
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	623 051,89	445 036,37
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	113 754,97	110 602,05
Muut toimeksiantojen varat	197 026,31	233 736,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	933 833,17	789 374,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	743 304,16	746 631,27
Keskeneräiset tuotteet	155 331,94	233 727,12
Vaihto-omaisuus	898 636,10	980 358,39
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5 939 801,07	6 496 631,34
Lainasaamiset	18 508 028,98	19 713 784,01
Muut saamiset	319 064,41	328 814,41
Siirtosaamiset	10 114,43	214,22
Pitkäaikaiset saamiset	24 777 008,89	26 539 443,98
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	9 944 368,54	10 224 166,22
Lainasaamiset (ly)		
Muut saamiset (ly)	3 698 032,99	2 650 755,17
Siirtosaamiset (ly)	2 825 245,98	2 294 846,65
Lyhytaikaiset saamiset	16 467 647,51	15 169 768,04
Saamiset	41 244 656,40	41 709 212,02
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	752 887,51	856 968,71
Rahoitusarvopaperit	752 887,51	856 968,71
Rahat ja pankkisaamiset	23 085 248,33	22 968 763,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT	65 981 428,34	66 515 302,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	348 623 312,78	338 380 683,88

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	91 232 003,36	91 232 003,36
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat (Kys)	1 243,75	1 243,75
Muut omat rahastot	2 175 907,01	2 132 492,95
Ed.tilikausien ylijäämä	31 295 114,14	20 791 120,52
Ed.tilikausien ylijäämä yhteensä	31 295 114,14	20 791 120,52
Tilikauden ylijäämä/ylijäämä	4 135 473,27	10 550 668,77
Oma pääoma yhteensä	128 839 741,53	124 707 529,35
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 857 690,90	3 492 729,27
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	995 056,02	1 087 288,38
Muut pakolliset varaukset	1 870 202,19	1 937 127,57
Pakolliset varaukset yhteensä	2 865 258,21	3 024 415,95
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	710 468,11	484 594,94
Lahjoitusrahastojen pääomat	115 752,29	108 535,23
Muut toimeksiantojen pääomat	229 076,04	281 881,65
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 055 296,44	875 011,82
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	146 531 084,09	154 258 101,46
Pääomalainat muilta	3 088 082,25	3 088 082,25
Liittymismaksut ja muut velat	2 562 029,07	2 504 792,63
Siirtovelat		
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	152 181 195,41	159 850 976,34
Lyhytaikainen:		
Joukkovelkakirjalainat (ly)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	21 469 728,17	9 856 728,00
Lainat julkisyhteisöiltä (ly)	2 325 000,00	2 325 000,00
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	1 442 990,57	
Saadut ennakot (ly)	570 189,36	902 148,46
Ostovelat (ly)	12 495 769,42	10 739 911,94
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	3 237 392,30	3 361 822,17
Siirtovelat (ly)	17 587 384,57	18 530 698,24
Laskennalliset verovelat	695 675,90	713 712,34
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	59 824 130,29	46 430 021,15
Vieraspääoma yhteensä	212 005 325,70	206 280 997,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	348 623 312,78	338 380 683,88
Konsernitaseen tunnusluvut:	2017	2016
Omavaraisuusaste %	38,1	38,9
Suhteellinen velkaantuneisuus %	82,1	76,3
Velat ja vastuut % käyttötuloista	84,4	78,4
Kertynyt yli/alijäämä 1000 €	35 431	31 342
Kertynyt yli/alijäämä, €/asukas	1 674	1 462
Konserninlainat, €/asukas	8 262	7 907
Konserninlainakanta 1000 €	174 857	169 528
Konserninlainasaamiset 1000 €	835	856
Kunnan asukasmäärä	21 163	21 441

4. LIITETIEDOT

4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tasekirja

Tilinpäätöksen 2017 laadinnassa on noudatettu Kirjanpitolautakunnan Kuntajaoston antamia ohjeita ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta” (2.5.2017) ja ”Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista” (25.10.2016).

Liitetiedot jakaantuvat kaupungin liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin. Kunnan konsernitilinpäätöksen liitetietoina esitetään soveltuvin osin vastaavat tiedot kuin kunnan tilinpäätöksen liitetietona (KPA 4:1 §). Kaupungin liitetiedot sisältävät myös liikelaitosta koskevat tiedot vuoden 2016 osalta.

Tilinpäätöksen liitetiedot on numeroitu juoksevasti kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suosituksen (2016) mukaisin numeroin.

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät;

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelmapoistojen perusteet kokouksessaan 16.12.2013 § 91. Päätöstä on tarkennettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 19.10.2015 § 57.

Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet) on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitili

Kaupungin konsernitili on käsitelty vuoden 2017 tilinpäätöksessä ensimmäistä kertaa taseeseen. Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahavaroissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta.

Taseen rahat- ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 5 192 864,53 euroa. Konsernitilin vaikutus heijastuu myös rahoituslaskelman eriin. Korottomien velkojen muutokseen vaikutus on 5 192 864,53 euroa.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Johdannaisopimukset (puitesopimukset) on tehty neljän eri luottolaitoksen kanssa. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa enimmillään 2024 asti.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2. Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevin liitetietoina on esitettävä *perustelu*, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta (KPA 2:2.1 § 2-kohta) tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevin liitetietoina on esitettävä *selvitys*, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

Kaupungin tilinpäätöksessä ei ole ilmoitettavia oikaisutietoja edellisen tilikauden tietoihin.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Soisalon Työterveys Liikelaitoksen toiminta päättyi 31.12.2016 ja siirtyi kaupungin omaksi toiminnaksi 1.1.2017. Vuoden 2016 tilinpäätöslaskelmiin sisältyy Liikelaitos. Perustoimeentulon maksatus siirtyi Kelalle 1.1.2017, joka myös vaikuttaa vuoden 2017 ja 2016 toiminta kuljen ja toimintatuottojen vertailuun. Kilpailukykysojimus vaikuttaa myös henkilöstökulujen vuosien 2017 – 2016 vertailuun.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Kaupungin tilinpäätöksen esittämistapaa koskevin liitetietoina on esitettävä *aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut* sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Tilinpäätösperiaatteiden muutokset sekä aikaisempia tilikausia koskevien olennaisten virheiden oikaisut tehdään oman pääoman erää Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä) oikaisemalla. Tilinpäätöksen liitetietona on esitettävä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Kaupungin vuoden 2017 tilinpäätöksessä ei ole edelliseen tilikauteen kohdistuvia virheiden korjauksia.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevin liitetietoina on esitettävä:

- konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- konsernitilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot soveltuvin osin
- selostus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja -menetelmissä tapahtuneista muutoksista sekä muutosten vaikutuksesta konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan
- selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä
- selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittäväällä tavalla vaikuttavat konsernitaseen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa. Selostus kattaa muutokset tytäryhteisöissä sekä merkittävässä osakkuusyhteisöjen omistuksissa
- konserniaktiivojen ja -passiivojen olennaiset muutokset edellisestä tilikaudesta ja selvitys niiden käsittelystä

Konsernitilinpäätöksen liitetietoina on esitetty soveltuvin osin vastaavat tiedot kuin kaupungin tilinpäätöksen liitetietoina (KPA 4:1 §)

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty

- kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Metallihovi Oy:tä, koska yhtiöllä ei ole ollut varsinaista toimintaa tilikaudella eikä sitä edeltävälläkään tilikaudella.
- kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä
- osakkuusyhteisö Savonia ammattikorkeakoulu Oy sekä Riikinvoima Oy. Muita osakkuusyhteisöjä ja omistusyhteisyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen niiden vähäisen merkityksensä vuoksi.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernitilin rahavarat on eliminoitu tytäryhtiöiltä/ kunnalta muista saamisista ja veloista.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminointu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen poistosuunnitelmat vastaavat emon käyttöomaisuuden poistosuunnitelmaa.

4.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETEDOT

6				
Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina;				
*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä				
Toimintatuotot tehtävälueittain *)	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	7 974 271	8 101 164	529 805	391 155
Sosiaali- ja terveyspalvelut	64 728 347	70 475 640	15 929 420	20 899 123
Sosiaali- ja terveyspalvelut/Joroinen			19 577 365	20 628 285
Opetus- ja kulttuuripalvelut	9 553 597	10 055 245	3 800 763	3 783 697
Yhdyskuntapalvelut	31 632 116	30 540 456	4 527 422	4 389 520
Kunnan toimintatuotot yhteensä *)	113 888 331	119 172 505	44 364 775	50 091 780

7		
Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (kuntajaoston tuloslaskelmaohje kohta 5.1);		
Verotulojen erittely	Kaupunki	
	2017	2016
Kunnan tulovero	69 890 318	70 996 374
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 307 738	4 055 674
Kiinteistövero	5 754 888	5 250 316
Verotulot yhteensä	79 952 944	80 302 364

8		
Valtionosuudet eriteltyinä;		
Valtionosuuksien erittely	Kaupunki	
	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	43 019 945	44 927 917
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 737 916	7 350 288
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 2 057 168	-2 770 483
Valtionosuudet yhteensä *)	47 700 693	49 507 722

9		
Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin		
Palvelujen ostojen erittely	Kaupunki	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	46 000 984	49 064 380
Muiden palvelujen ostot	22 991 780	21 779 211
Palvelujen ostot yhteensä	68 992 764	70 843 591
*) palveluasumisen palveluseteliostot on merkitty vuonna 2016		
Asiakaspalvelujen ostoihin ja vuonna 2017 Avustuksiin.		

10 Ei ilmoitettavaa		
Valtuustoryhmien toimintaedellysten tukemiseksi annetut tuet valtuustorymittäin eriteltyinä		
(Kuntal. 19.2 §)		

11	
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (KPA 2:3.1 § 3-kohta);	

SUUNNITELMAPOISTOJEN PERUSTEET (Kvalt 16.12.2013 § 91)			
PYSYVÄT VASTAAVAT	KILA:n yleisohje		Poisto-suunnitelma v. 2013 alkaen
	Poistomenetelmä	Poistoaika Poisto-%	
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5-20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>			
Perustamis- ja järjestelymenot	--		
Tutkimus- ja kehittämismenot	--		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2-5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitusrakennukset (puu)	tasapoisto	20-50 vuotta	20 vuotta
Hallinto- ja laitusrakennukset (kivi)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (puu)	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (kivi)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta
Talousrakennukset (puu)	tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Talousrakennukset (kivi)	tasapoisto	10-20 vuotta	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset (puu)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset (kivi)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	--		
Kiinteät rakenteet ja laitteet:			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % -20 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 % -25 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 % - 20 %	20 %
Puistot	--		
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 % - 10 %	Keski-S.Vesi Oy:n
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	7 % - 10 %	poistosuun.mukaan
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Ulkovalaisulaitteet			
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 % - 22 %	22 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Sähkö-, vesi -yms laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 25 %	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Koneet ja kalusto:			
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Menojäännöspoisto	20 % - 27 %	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Kuljetusvälineet/liikennevälineet			
Muut liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 30 %	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Muutos Kvalt 19.10.2015 § 57, kaikki 3.000 euroa tai sen alle olevat käyttömaisuushankkeet poistetaan kertapoistona.

12				
Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä (KPA 2:3.1 § 4-kohta);				
Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevastuu /vanhan eläkejärj.muk.eläkkeet 1.1	8 956,45	14 107,69	8 956,45	14 107,69
Vähennykset tilikaudella	8 956,45	5 151,24	8 956,45	5 151,24
Eläkevastuu 31.12.*)	0,00	8 956,45	0,00	8 956,45
Eläkevastuu /Kunnan omat lisäeläkkeet 1.1.	1 087 288,38	1 179 459,30	1 087 288,38	1 179 459,30
Vähennykset tilikaudella	92 232,36	92 170,92	92 232,36	92 170,92
Eläkevastuu 31.12.*)	995 056,02	1 087 288,38	995 056,02	1 087 288,38
Eläkevastuu 31.12. yhteensä	995 056,02	1 096 244,83	995 056,02	1 096 244,83
Varkaupunki Kys:n alijäämän kattamisvaraus	0,00	311 000,00	311 000,00	311 000,00
Vähennykset tilikaudella			148 018,00	
Alijäämän kattamisvaraus 31.12.*)			162 982,00	
Keski-Savon Jätehuolto Ilky 31.12.*)	425 700,00	425 700,00		
Savon Koulutuskuntayhtymä 1.1.	231 618,46	112 059,37		
Lisäykset tilikaudella	0,00	137 411,19		
Vähennykset tilikaudella	153 718,46	17 852,10		
Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 31.12.*)	77 900,00	231 618,46		
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri Ky 1.1.	959 852,66	915 430,11		
Lisäykset tilikaudella	39 554,97	44 422,55		
Pohjois-Savon shp/potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12.*)	999 407,63	959 852,66		
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy 1.1.	0,00			
Lisäykset tilikaudella	183 010,98			
Johdannaissopimusten suojaus 31.12*)	183 010,98			
Wartalo Kodit Oy	0,00			
Lisäykset tilikaudella	184 183,58			
Johdannaissopimusten suojaus 31.12*)	184 183,58			
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 870 202,19	1 928 171,12	162 982,00	311 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	2 865 258,21	3 024 415,95	1 158 038,02	1 407 244,83
*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun ja varhennetun eläkkeen eläkealenenaman korvaukseksi myönnettyt eläkkeet.				

13				
Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista;				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	158 760,31	231 275,07	158 760,31	231 275,07
Luovutusvoitot yhteensä	158 760,31	231 275,07	158 760,31	231 275,07
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappio	35 811,89	32 265,34	35 811,89	32 265,34
Borginkatu 4		16 000,00		16 000,00
Luovutustappiot yhteensä	35 811,89	48 265,34	35 811,89	48 265,34

14				
Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät (KPA 2:3.1 § 2-kohta);				
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Satunnaiset tuotot				
Savonia Amk Ky:n lopetus /kaupunki		1 549 895,28		1 549 895,28
Savonia Amk Ky:n lopetus/Savonia ky		314 325,89		
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ky				
Itä-Suomen Päihdehuolto ky	11 543,38	248,86		
Satunnaiset tuotot yhteensä	11 543,38	1 864 470,03		1 549 895,28
Satunnaiset kulut				
Savonia Amk Ky:n lopetus/kaupunki	41 329,07	1 235 569,39		1 235 569,39
Savon koulutuskuntayhtymä				
Satunnaiset kulut yhteensä	41 329,07	1 235 569,39	0	1 235 569,39
Satunnaiset netto/tuloslaskelma	-29 785,69	628 900,64	0	314 325,89

15			
Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (KPA 2:3.1 § 5-kohta), jos ne ovat olennaisia.			
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	Kaupunki	
Osinkotuotot:	2017	2016	
Osinkotuotot muista yhteisöistä/Sampo, Nordea, Kuntarahahoitus	7 774,00	9 219,42	
Osinkotuotot tytäryhteisöistä/Varkauden Aluelämpö Oy	451 764,00	451 764,00	
Osinkotuotot muilta/Savon Energiaholding Oy	632 192,70	269 496,00	
Osinkotuotot yhteensä	1 091 730,70	730 479,42	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			
-Vaalijalan kuntayhtymä		73,31	
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri Ky	50 343,00	50 343,00	
- Savon Koulutuskuntayhtymä	35 647,77	39 700,50	
- Keski-Savon Jätehuolto LLKY	89 593,10	89 593,10	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	175 583,87	179 709,91	
Yhteensä	1 267 314,57	910 189,33	

16
Erittely poistoeron muutoksista
Ei ilmoitettavaa

4.3 TASEEN LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17		
Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu		
Ei ilmoitettavaa		

18	
Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittymenetelmät	
Ei ilmoitettavaa	

19					
Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti					
Jos kunta on aktivoitunut kiinteistöihin kohdistuvia siirtokelpoisia, mutta ei- palautettavia liittymismaksuja pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden tase-erään Maa- ja vesialueet, määrältään olennaiset liittymismaksut tulee ilmoittaa taseen liitetiedoissa ellei niitä ole esitetty taseessa omana eräänään.					
Varkauden kaupunki					

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet
Poistamaton hankintameno 1.1.	780 883,54	16 417,91	28 123 574,52	48 956 958,84	10 051 782,10
Lisäykset tilikauden aikana	318 769,06		320 556,56	747 828,12	2 377 845,05
Rahoitusosuudet tilikaudella	- 22 563,91				- 187 830,00
Vähennykset tilikauden aikana	- 505,35		- 137 639,27		
Siirrot erien välillä				12 081 412,29	21 038,25
Siirrot tasetilien välillä				- 131 456,11	131 456,11
Tilikauden poisto	- 404 008,82	- 6 799,58		- 2 469 055,12	- 1 721 998,71
Arvonlennukset ja niiden palautukset	- 6 181,74			- 423 346,41	- 11 700,77
Poistamaton hankintameno 31.12.	666 392,78	9 618,33	28 306 491,81	58 762 341,61	10 660 592,03

	Koneet ja kalusto	Keskener.hank.	Muut aineell.hyöd.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 108 140,26	5 397 339,08		95 435 096,25
Lisäykset tilikauden aikana	1 228 639,60	7 106 965,04	25 000,00	12 125 603,43
Rahoitusosuudet tilikaudella				- 210 393,91
Vähennykset tilikauden aikana	- 10 542,85			- 148 687,47
Siirrot erien välillä		-12 102 450,54		0,00
Siirrot tasetilien välillä				0,00
Tilikauden poisto	- 832 217,88			- 5 434 080,11
Arvonlennukset ja niiden palautukset	- 73 203,77			- 514 432,69
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 420 815,36	401 853,58	25 000,00	101 253 105,50

Sijoitukset					
--------------------	--	--	--	--	--

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19 760 884,83	10 522 406,31	13 676 710,05	264 719,78	44 224 720,97
Lisäykset					-
Vähennykset			- 829 118,12		- 829 118,12
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	19 760 884,83	10 522 406,31	12 847 591,93	264 719,78	43 395 602,85
Arvonlennukset					-
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 760 884,83	10 522 406,31	12 847 591,93	264 719,78	43 395 602,85

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		46 305 325,11		181 706,96	46 487 032,07
Lisäykset		700 000,00			700 000,00
Vähennykset		- 103 372,24		- 21 794,43	- 125 166,67
		-			-
Hankintameno 31.12.		46 901 952,87		159 912,53	47 061 865,40
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.		46 901 952,87		159 912,53	47 061 865,40

ANTOLAINAT	Kaupunki	
	2017	2016
Antolainat		
Tytäryhteisöt		
Keski-Savon Vesi Oy	45 414 760,00	45 414 760,00
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	970 524,95	290 563,85
Varkauden Taitotalo Oy	99 999,92	133 333,26
Wartalo Kodit Oy	416 668,00	466 668,00
Tytäryhteisöt yhteensä	46 901 952,87	46 305 325,11
Muut		
Vanhusten ja Vammaistentuki ry	41 471,29	44 670,52
Varkauden Latu ry	15 093,00	16 254,00
Varkauden Teatteri	71 428,60	85 952,40
Varkauden Urheiluautoilijat	18 200,00	20 800,00
Muut antolainat muille/vanhat asuntolainat	13 719,64	14 030,04
Muut yhteensä	159 912,53	181 706,96
Antolainat yhteensä	47 061 865,40	46 487 032,07

20-22					
Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot					
Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt ja kaupungin omistusosuus ko. yhteisöissä			Kuntakonsernin osuus 1000 € (kaupungin omistus %:n mukaan)		
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistusosuus %	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilik.voitosta tai tappiosta
Tytäryhteisöt					
Wartalo Kodit Oy	Varkaus	100,00 %	3 522	40 733	-184
Varkauden Aluelämpö Oy	Varkaus	80,10 %	12 250	9 053	1 197
Kiinteistö Oy Varkauden Kongressi- ja kulttuurikeskus	Varkaus	51,91 %	-690	3 367	0
Varkauden Taitotalo Oy	Varkaus	100,00 %	1 134	20 784	2
Navitas Kehitys Oy	Varkaus	81,20 %	1 496	1 070	84
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	Varkaus	100,00 %	1 839	32 113	-148
Kiinteistö Oy Terveyskäpy	Varkaus	76,60 %	206	1	4
Keski-Savon Vesi Oy	Varkaus	100,00 %	10 702	46 433	-136
Kuntayhtymät					
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri Ky	Kuopio	4,93 %	5 700	18 735	242
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	31,16 %	18 592	5 153	433
Itä-Suomen päihdehuollon Ky	Mäntyharju	5,27 %	98	26	4
Vaalijalan Ky	Pieksämäki	5,91 %	585	1 396	6
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	11,22 %	102	179	14
Liikelaitoskuntayhtymät					
Keski-Savon Jätehuolto					
liikelaitoskuntayhtymä	Varkaus	47,30 %	962	799	25
Osakkuusyhteisöt					
Savonia Ammattikorkeakoulu Oy	Kuopio	22,28 %	10 425	1 879	399
Riikinvoima Oy	Leppävirta	41,75 %	2 577	44 754	7
Allainnittuja yhteisöjä ei sisällytetty konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksensä vuoksi					
Tytäryhteisöt					
Varkauden Metallihovi Oy	Varkaus	100 %			
Osakkuusyhteisöt					
Varkauden keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Varkaus	33,30 %	0	0	0
As Oy Varkauden Rajakulma	Varkaus	21,20 %	0	0	0
Omistusyhteisyyhteisöt					
Kiinteistö Oy Taulumäen Toripaviljonki	Varkaus	16,12 %	0	0	0
Warkop Oy	Pieksämäki	12,30 %	0	0	0
Yhteensä			69 500	226 475	1 949

23				
Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä;				
Saamisten erittely / kunta				
	2017		2016	
	Pikääikaiset	Lyhytaikaiset	Pikääikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset		524 657,54		721 961,13
Lainasaamiset		102 067,30		
Yhteensä		626 724,84		721 961,13
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		82 030,71		143 748,17
Siirtosaamiset		682 507,61		
Yhteensä		764 538,32		143 748,17
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		3 537 404,41		3 140 993,02
Muut saamiset		2 936 143,30		1 863 943,10
Siirtosaamiset	9 750,00	744 665,12	9 750,00	888 460,98
Yhteensä	9 750,00	7 218 212,83	9 750,00	5 893 397,10
Saamiset yhteensä	9 750,00	8 609 475,99	9 750,00	6 759 106,40

24				
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:4.1 § 11-kohta ja Kuntajaoston taseohje luku 4.3.1.2.);				
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	285 192,57	368 492,00	264 050,00	368 492,00
Muut tulojäämät	2 540 053,41	1 926 354,65	1 163 122,73	519 968,98
Tulojäämät yhteensä	2 825 245,98	2 294 846,65	1 427 172,73	888 460,98
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 825 245,98	2 294 846,65	1 427 172,73	888 460,98

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25				
Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana (KPA 2:5.1 § 1-kohta); (kaup.sis.liikelaitos) (sis.liikelaitoksen)				
Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
Peruspääoma 31.12.	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36	91 232 003,36
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat (Kys)	1 243,75	1 243,75		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	2 132 492,95	1 119 893,88	947 547,35	947 547,35
Siirrot omaan rahastoon	62 006,29	5 148,00		
Korj. rahastokirjaus, ed. v. ylijäämä/Savonia Ky lopetus		1 015 036,36		
Siirrot rahastosta	-18 592,23	-7 585,29		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	2 175 907,01	2 132 492,95	947 547,35	947 547,35
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	31 341 789,29	22 120 482,76	20 497 181,10	18 996 748,07
Savonia ammattikorkeakoulu ky lopetus		-314 325,88		
Korjaus Savonia ammattikorkeakoulu ky lopetus/rahaston siirto	0,00	-1 015 036,36		
Oman pääoman muutokset 2017	-46 675,14			
Edellisten tilikausien alijäämä/ylijäämä 31.12.	31 295 114,15	20 791 120,52	20 497 181,10	18 996 748,07
Ed.tilikausien ylijäämä yhteensä	31 295 114,15	20 791 120,52		
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	4 135 473,27	10 550 668,77	630 591,20	1 500 433,03
Oma pääoma yhteensä	128 839 741,54	124 707 529,35	113 307 323,01	112 676 731,81

26	
Erittely poistoeroista; ei ilmoitettavaa	

27		
Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (KPA 2:5.1 § 2-kohta);		
	Kaupunki	
Pitkäaikaiset velat	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	15 512 300,00	18 536 493,00
Relanderinkatu 82/lunastushintavelka	17 379,42	17 379,42
Pitkäaikaiset velat	15 529 679,42	18 553 872,42

28	
Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista (KPA 2:5.1 § 3-kohta)	
Ei ilmoitettavaa	

29				
Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi (KPA 2:5.1. § 6-kohta)				
Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut /K-S jätehuolto Ilky	425 700,00	425 700,00		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	999 407,63	959 852,66		
Alijäämän kattamisvaraus (kys)	0,00	311 000,00	162 982,00	311 000,00
Eläkevaraukset (kaupunki)	995 056,02	1 096 244,83	995 056,02	1 096 244,83
Muut pakolliset varaukset (Savon Koul.Ky)	77 900,00	231 618,46		
Keski-Savon Teollisuuskylä	183 010,98			
Wartalo Kodit Oy	184 183,58			
Muut pakolliset varaukset yhteensä	2 865 258,21	3 024 415,95	1 158 038,02	1 407 244,83

30				
Eriksen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille;				
Vieras pääoma				
	2017		2016	
	Pikäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pikäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		324 322,72		310 740,54
Yhteensä		324 322,72		310 740,54
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 707 796,32		101 723,74
Yhteensä		1 707 796,32		101 723,74
Velat muille				
Saadut ennakot		3 000,00		26 600,00
Ostovelat		7 036 926,69		6 416 059,70
Muut velat		1 282 766,91		1 408 249,44
Siirtovelat		11 151 723,93		11 306 597,33
Yhteensä		19 474 417,53		19 157 506,47
Vieras pääoma yhteensä		21 506 536,57		19 569 970,75

31 luotollinen sekkilimiitti				
Luotollista sekkilimiittiä ei ole. Kaupungin ja tytäryhteisöjen konsernilimiitti on käytössä. Yhtiökohtainen limiitti on 500 000 euroa.				
Konsernitili				
Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahavaroissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta.				
Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 5 192 864,53 euroa.				
Konsernitilin vaikutus heijastuu myös rahoituslaskelman eriin.				
Korottomien velkojen muutokseen vaikutus on 5 192 864,53 euroa.				

Konsernitilit yhteisöitä		Rahatilin saldo	Limiitti
Varkauden Taitotalo Oy	Nordea	518 199,34	500 000,00
Varkauden Taitotalo Oy/ENO	Nordea	249 314,09	500 000,00
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	Nordea	242 460,50	
Kiint.Oy kong.-kulttuurikeskus	Nordea	-102 067,30	
Nordea yhteensä		907 906,63	1 000 000,00
Keski-Savon Jätehuolto LLKY	Op	2 738 122,53	100 000,00
Navitas Kehitys Oy	OP	2 539,25	500 000,00
Keski-Savon Vesi Oy	Op	676 955,41	500 000,00
Wartalo Kodit Oy	Op	867 340,71	500 000,00
Op yhteensä		4 284 957,90	1 600 000,00
Yhteensä		5 192 864,53	2 600 000,00

32				
Muut velat - erän jakaantuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin				
Muut velat - erän jakaantuminen liittymismaksuihin ja muihin velkoihin				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Liittymismaksut, Varkauden Aluelämpö Oy	2 544 649,65	2 487 413,21	0,00	0,00
Muut velat	17 379,42	17 379,42		
			0,00	0,00
Muut velat yhteensä	2 562 029,07	2 504 792,63	0,00	0,00

33				
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (KPA 2:5.1 § 4-kohta)				
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	13 337 830,49	13 738 848,84	8 871 008,76	8 871 008,76
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	413 473,11	532 265,71		
Korkojaksotukset	298 615,33	274 954,92	35 193,42	30 107,08
Muut menojäämät	3 537 465,64	3 984 628,77	2 245 521,75	2 405 481,49
Siirtovelat yhteensä	17 587 384,57	18 530 698,24	11 151 723,93	11 306 597,33

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34-41		
Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltynä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä (KPA 2:7.1 § 1-kohta)		

34-37		
Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan		
Ei mainittavaa		

38				
Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma, jos se on merkittävä (KPA 2:7.2 § 2-kohta)				
	Konserni		Kaupunki	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.	3 864 820,00	3 983 336,00	332 880,00	291 200,00
- Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	433 791,00	366 826,00	202 560,00	134 400,00
- Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	156 800,00	291 200,00	156 800,00	291 200,00
Leasingvastuut yhteensä				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	551 778,46	465 292,79	257 918,22	334 893,34
Leasingvastuiden yhteismäärä	2 476 135,43	1 711 868,98	1 474 667,66	851 375,43

39		
Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta (KPA 2:7.2 § 3-kohta);		
Muut kunnan antamat vastuusitoumukset (KPA 2:7.2 § 4-kohta);		
Vastuusitoumukset	Kaupunki	
	2017	2016
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	93 245 382,00	98 495 382,00
Pääoma 1.1	69 743 655,78	65 080 655,51
Lisäykset	7 334 400,00	13 000 000,00
Vähennykset	-13 199 540,46	-8 336 999,73
Jäljellä oleva pääoma	63 878 515,32	69 743 655,78
Takaukset yhteensä samaan konserniin kuuluvista	63 878 515,32	69 743 655,78
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 095 185,00	0,00
Pääoma 1.1	781 919,37	2 095 185,00
Siirrot		854 489,47
Lisäykset		
Vähennykset	-72 986,36	-72 570,10
Jäljellä oleva pääoma	708 933,01	781 919,37
Takaukset yhteensä	64 587 448,33	70 525 575,15
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2017	2016
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	120 181 296,00	104 337 949,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	79 429,56	77 881,36
40 Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut		
<i>Ei ilmoitettavaa</i>		

41		
Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt (KPA 2:7.2 § 5-kohta)		
Muut kaupunkia koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt		
	2017	2016
Sopimukset avustuksiin	1 870 000,00	2 015 000,00
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	24 237 648,00	27 797 545,00
Kaikki yhteensä	26 107 648,00	29 812 545,00

41				
Koronvaihtosopimukset				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
<i>Varkauden kaupunki</i>				
Koronvaihtosopimus 331012 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 29.3.2019				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			6 000 000,00	6 000 000,00
Käypä arvo			- 95 027,71	- 144 594,31
Koronvaihtosopimus 399624 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 10.12.2020				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			4 500 000,00	5 000 000,00
Käypä arvo			- 103 612,31	- 144 657,21
Koronvaihtosopimus 1775884 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.5.2024				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			2 112 500,00	2 275 000,00
Käypä arvo			3 294,46	- 9 012,84
Koronvaihtosopimus 1429381 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 9.6.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			1 250 000,00	2 250 000,00
Käypä arvo			149,98	- 589,15
Koronvaihtosopimus 75331 on tehty lainasalkun suojauksena korkoriskiä vastaan Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 18.11.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			1 625 000,00	1 950 000,00
Käypä arvo			- 46 471,00	- 74 337,00
Koronvaihtosopimus 1277M on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 12.7.2019				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			6 000 000,00	6 000 000,00
Käypä arvo			- 67 663,00	- 121 617,00
Koronvaihtosopimus BBQQL on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 12.7.2019				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			9 000 000,00	10 500 000,00
Käypä arvo			- 57 035,00	- 141 706,00

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
<i>Wartalo Kodit Oy</i>				
Koronvaihtosopimus 343519988A-8309R on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 16.8.2020				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 000 000,00			
Käypä arvo	- 191 956,00			
Koronvaihtosopimus 34758805SA-8406F on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 16.8.2020				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 448 984,00			
Käypä arvo	- 247 603,00			
Koronvaihtosopimus 1430612 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 16.8.2025				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 440 820,00			
Käypä arvo	51 871,09			
Koronvaihtosopimus 4847300 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 16.8.2025				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 440 820,00			
Käypä arvo	16 262,49			
Koronvaihtosopimus 1082540/1373308 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.12.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	7 616 000,00			
Käypä arvo	- 641 284,00			
Koronvaihtosopimus 41070865SA-1268M on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 30.6.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 200 000,00			
Käypä arvo	- 35 875,00			
Koronvaihtosopimus 38868 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 20.4.2021				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 395 000,00			
Käypä arvo	- 43 572,58			
Koronvaihtosopimus 41070820SA-1268G suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 2.12.2025				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 848 000,00			
Käypä arvo	- 140 611,00			
<i>Varkauden Taitotalo Oy</i>				
Koronvaihtosopimus 1532099/2099621 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2025				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 965 898,00			
Käypä arvo	- 203 751,00			
Koronvaihtosopimus 679897/19434871 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.11.2023				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	980 000,00			
Käypä arvo	- 157 147,00			
Koronvaihtosopimus 238735 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 30.9.2019				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 701 755,00			
Käypä arvo	- 184 378,42			
<i>Keski-Savon Teollisuuskylä Oy</i>				
Koronvaihtosopimus OTC OP Yrityspankki 3171606 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 28.2.2019				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	40 000,00			
Käypä arvo	- 943,09			
Koronvaihtosopimus OTC Nordea 1632722/2276431 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 7.10.2024				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	2 046 164,00			
Käypä arvo	- 4 623,00			
Koronvaihtosopimus OTC OP 259855 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 30.10.2019				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 364 000,00			
Käypä arvo	- 69 027,77			
Koronvaihtosopimus OTC Nordea 1532100/20996225 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 30.12.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 642 860,00			
Käypä arvo	- 95 856,00			
Koronvaihtosopimus OTC Kuntarahoitus suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 30.6.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 439 110,00			
Käypä arvo	- 18 127,21			

Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
<i>Varkauden Aluelämpö Oy</i>				
Koronvaihtosopimus OTC Danske Bank yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.Sopimus erääntyy 30.6.2030				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	6 250 000,00			
Käypä arvo	- 111 680,00			
Koronvaihtosopimus OTC OP Yrityspankki yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimukselle on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.Sopimus erääntyy 30.6.2029				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	672 000,00			
Käypä arvo	- 1 785,00			

41		
Muut taloudelliset vastuut		
Arvonlisäveron palautusvastuut		
Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2004 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustoista. (Arvonlisäverolaki)		
Arvonlisäveron palautusvastuu	2017	2016
Varkauden kaupunki	2 755 110,57	1 635 885,19
<i>Konserni:</i>		
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	1 150 652	1 515 677

4.4 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42		
Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain tai muuta kunnan määrittelemää ryhmittelyä käyttäen; täyttä ja osa-aikatyötä tehneet ja osa-aikaiset		
Henkilöstön määrä	2017	2016
Konsernihallinto- ja palvelut	36	30
Sosiaali- ja terveystoimi	950	923
Sivistystoimi	482	509
Liikunta- ja vapaa-aikatoimi	23	
Tekninen toimi	187	178
Soisalon työterveys		51
Yhteensä	1678	1691

43		
Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, ellei niitä ole eritelty tuloslaskelmassa (KPA 2:8 §). Kunta erittelee edellä mainitut erät aina tuloslaskelmassa, joten liitetieto esitetään, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen.		
Henkilöstökulut, euroa	Kaupunki	
	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Vakinaiset palkat	40 573 597,27	42 998 540,35
Muut palkat	18 276 004,95	16 434 300,31
Henkilöstökorvaukset	-900 390,78	-855 216,89
	57 949 211,44	58 577 623,77
Henkilösivukulut		
Eläkevakuutusmaksut	10 196 517,24	10 387 414,75
Eläkemenomaksut (vanhat)	3 445 127,40	4 525 472,12
Varhaiseläkkeet	749 340,23	994 868,92
Kunnan omat lisäeläkkeet		
Eläkekulut yhteensä	14 390 984,87	15 907 755,79
Sosiaalivakuutusmaksut	2 949 899,94	4 165 661,82
Henkilösivukulut yhteensä	17 340 884,81	20 073 417,61
Yhteensä palkat ja henkilösivukulut	75 290 096,25	78 651 041,38
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	75 290 096,25	78 651 041,38

44a		
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt		
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2017	2016
Soisalon Perussuomalaiset ry	641,30	577,90
Perussuomalaisten Pohjois-Savon piiri ry	28,00	49,00
Varkauden Kokoomus ry	9 270,50	7 138,60
Keskusta Varkauden paikallisjärjestö	1 504,82	1 267,37
Keskustan Pielaveden kunnallisjärjestö ry	-	28,00
Vasemmistoliiton Varkauden kunnallisjärjestö ry	4 531,20	3 423,80
Varkauden KD	1 783,20	2 063,20
Varkauden Sosiaalidemokraatit ry	19 409,50	15 630,50
Vihreä Varkaus ry	280,20	
Keskustan Joroisten kunnallisjärjestö ry	175,00	245,00
Joroisten Demarit ry	70,00	70,00
Keskustan Suonenjoen kunnallisjärjestö ry	-	7,00
Pohjois-Savon Sosiaalidemokraatit ry	-	56,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	37 693,72	30 556,37

45		
Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot		
Tilintarkastajan palkkiot/Varkauden kaupunki	2017	2016
Tarkastusyhteisö/ KPMG, PWC		
Tilintarkastuspalkkiot	41 086,58	32 252,40
Tilintarkastuslausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	12 090,00	3 215,32
Palkkiot yhteensä	53 176,58	35 467,72

46

Liitetietona esitetään tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Kaupungin ja henkilön katsotaan kuuluvan toistensa intressipiiriin, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksen teossa tai toimesta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa toiselle osapuolelle.

Kaupunkikonsernin lähipiiriin / intressipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

5. TYTÄRYHTEISÖJEN TALOUDEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 TYTÄRYHTIÖT

5.1.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Markku Asikainen ja hallituksen jäsenet
Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Tilivuoden aikana jatkettiin yhtiön kiinteistöstrategian mukaisia asuntokannan sopeuttamistoimia.

Louhitie 3 talo 1 purku on toteutettu kiinteistöstrategian mukaisesti. Savontie 68 vanha rakennus purettiin kesällä 2017. Uuden päihdekuntoutujien asumisyksikön rakennustyöt aloitettiin tontilla elokuussa 2017. Kissakoskenkatu 6-8 tyhjennettiin asukkaista 1.9.2017 kiinteistön asumiskelvottomuuden vuoksi. Savontie 9, ns. Korpela, on samaan aikaan valmistunut kiinteistö, kuin Kissakoskenkatu 6-8, tämän vuoksi myös siihen käynnistettiin sisäilmatutkimukset loppuvuodesta 2017.

Asuntojen tyhjänä oloajat ovat lisääntyneet ja vuokrasuhteet lyhentyneet. Yksineläjien määrä lisääntyy, väestö vanhenee, eikä nykyinen asunto- ja kiinteistökanta vastaa kysyntää. Vuokramarkkinoilla kilpailutilannetta on lisännyt yksityisten sijoittajien määrän lisääntyminen, omistusasuntojen hintojen negatiivisesta kehityksestä johtuen.

Kiinteistökanta on osin vanhaa ja rakenteiltaan sopimatonta kysyntää vastaavaan asumiseen, joten täydellinen peruskorjaaminen on kannattamatonta. Osa vanhoista rakennuksista on suojelukohteita, joiden muuttaminen kysyntää vastaavaan käyttöön on mahdotonta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asuntojen vuokraustoiminnassa kumulatiivisen käyttöasteen nostaminen tavoitteen mukaiseksi.	Kiinteistökohtainen käyttöasteilasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 95,44 %.	Kumulatiivinen käyttöaste 92,77 %. Joulukuun käyttöaste 92,22 %. Tyhjiä asuntoja joulukuun lopussa 105 kpl.	Toteutuu osittain
Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukainen.	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.	Muuttovalmius välittömästi remonttien jälkeen.	Toteutuu
Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito, purkaminen, yhtiöittäminen ja osakkeiden mahdollinen	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.	Hallituksen kiinteistöstrategiapäivät pidetään toukokuussa 2018.	Toteutuu

	myynti. Käyttöaste.			
Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta, oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat n. 2 kk:n vuokratuotot. Saldotilanteen seuranta viikoittain.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nolla tulos. Korjauksiin varatut euromäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kassaperusteisina ilman lainan ottoa.	Tilikauden tulos tappiollinen reilut 184 t€, johtuen koronvaihtosopimusten käypien arvojen kirjauksesta pakolliseksi varaukseksi. Huoneisto- ja kiinteistökorjauksiin käytettävät summat ovat jonkin verran yli budjetin, mikä on seurausta tyhjenevien asuntojen korjaustarpeista. Lainaan ei ole tarvetta normaalissa toiminnassa ja saldotilanne on hyvä.	Toteutuu osittain □

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kaikki kiinteistöt on vakuutettu täydestä arvostaan.

Budjetin mukaista taloudellista tilannetta seurataan kuukausitasolla ja poikkeamiin puututaan välittömästi. Yhtiön laskut sekä maksuliikenne hyväksytään kahden henkilön varmuuksin ja saldotilannetta seurataan viikoittain. Lainasalkun hoitaminen on ulkoistettu rahoitusriskien hallinnan asiantuntijalle. Vuokrasaatavia peritään sekä omana toimintana, että perintätoimiston avulla. Asunnon hakijoilta tarkistetaan aina luottotiedot ja asumishistoria.

Korkomarkkinoilla jatkuu ennakoimattomuus, joten korkojen ennustettavuus on vaikeaa. ARA -rahoitteisten vuokraustoimintaa harjoittavien yhtiöiden omavaraisuusaste on heikko, joten korkojen kehityssuunnan tieto on yritykselle tärkeä ja varautuminen korkotason nousuun on huomioitava.

Varkauden kaupunkikonsernissa on hyväksytty loppuvuodesta 2017 koko konsernia koskevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Hankkeen myötä laadimme yhtiölle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman asetetun aikataulun sekä raportointiohjeiden mukaisesti.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	8 009	8 292
Investoinnit, 1000 €	623	230
Taseen loppusumma	45 652	47 264
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 e	-184	0
Käyttökate *) , 1000 €	2 275	1 930
Käyttökate -%	28	23
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	0	0
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €	39 125	39 710
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €	400	450
Kaupungin takaamat lainat, 1000 €	20 275	23 076
Omavaraisuusaste -%	10	13
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
Vuokrasaamiset, 1000 €	107	100
Vuokranmenetykset tyhjiä asunnoista, 1000 €	54	55
Korjauskulut, 1000 €	954	1516
Korkokulut, 1000 €	945	848
Luottotappiot, 1000 €	28	36

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	8 408 160	8 308 125	8 090 980	-217 145
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	8 508 366	7 564 625	7 337 762	-226 863
Liikevoitto (-tappio)	-100 206	743 500	753 218	9 718
Rahoitustuotot- ja kulut	100 206	-743 500	-937 456	-193 956
Tilikauden voitto (-tappio)	0	0	-184 238	-184 238

Pakollisten varausten vuoksi tilikauden tulos painui tappiolliseksi.

Henkilöstö 31.12.	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	27	29	27
Määräaikaiset ja sijaiset	1	0	3
Yhteensä	28	29	30
Henkilötyövuodet 31.12.	29	29	30
Yhteensä			

Isännöinti- ja kiinteistönhoitotehtävät ovat hoidettu oman henkilökunnan toimesta. Siivous on ostettu osittain alihankintana, lokakuusta 2017 lukien myös siivous on hoidettu kokonaan oman henkilökunnan toimesta. Kirjanpito ja palkanlaskenta ovat ulkoistettu.

5.1.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Mikko Onkalo ja hallituksen jäsenet
Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset:

Yhtiön tuotanto on ottanut viime vuosina merkittävän loikan kohti uusiutuvaa kaukolämmöntuotantoa. Yhtiön toteutuneet CO₂ päästöt olivat 12,67 g/kWh. Tässä on huomioitu omien laitosten ja Stora Enso Oyj:n ostoenergian päästökaupassa olevat päästöt. Myydystä kaukolämmöstä suurin osa tuotettiin osakkuusyhtiö Riikinvoima Oy:llä (84,1 %) ja Stora Enso Oyj:n Varkauden tehtailla ostettiin 14,3 %. Loppuosa tuotettiin pelletillä ja polttoöljyllä omissa laitoksissa. Kevyellä polttoöljyllä tuotettiin 0,9 % ja raskaalla polttoöljyllä 0,3 % myydystä kaukolämmöstä. Täten voidaan sanoa, että yhtiö täyttää ilmastotavoitteet kirukkaasti. Lisäksi tilikauden aikana on luovuttu raskaan polttoöljyn käytöstä.

Vuoden 2017 lämmitystarveluku oli 4522 ja normivuoden luku 4825, joten vuosi oli viime vuosien tapaan normaalia lämpimämpi. Yhtiö möi kaukolämpöenergiaa 179,3 GWh:ta, joka oli lähes edellisen vuoden mukainen (v. 2016 179,5 GWh) ja ylitti 2,4 % budjetoidun myynnin.

Liikevaihto oli 12 169 132 €, jossa oli kasvua n. 12 %. Merkittävin kasvun syy oli muiden palveluiden myynnin kasvu. Liikevaihdosta 92 % (v. 2016 99,4 %) muodostui perusmaksuista ja kaukolämpöenergian myynnistä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Fossiilisten polttoaineiden määrän vähentäminen	Öljyllä tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon	Öljyllä tuotettu alle 10 %	Öljyllä tuotettu 1,2 %. Kaukolämmön päästöt 12,6 g/kWh	Toteutuu
Uusien palvelujen myyminen	Toteutunut kappalemäärä	10 kpl uusien palvelujen mukaisia myyntejä	17 kpl	Toteutuu
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Osingonmäärä omistajan tavoitteen mukaan	450.000 €	Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti osinkoja jaetaan 5,64 €/ osake eli tavoite toteutuu	Toteutuu
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tilikauden tulos	Positiivinen tulos	Toteutunut, tilikauden voitto 1484 k€	Toteutuu
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Omavaraisuusaste	60 % (liittymismaksut omana pääomana)	Toteutunut 68,9%	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia johtamistyötä ja strategista suunnittelua. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa.

Strategiset riskit liittyvät kaukolämmön myynnin kannattavuuteen. Tulosraporttien avulla ennustetaan kuukausittain tilikauden tulos, ennusteessa huomioidaan tuotantokustannusten muutokset ja myynnin kehittyminen. Energiantuotanto on sidottu pääasiallisesti Riikinvoiman muuttuviin- ja kiinteisiin kustannuksiin sekä FOEX bioenergiaindeksiin. Yhtiö nimittää Riikinvoima Oy:n hallitukseen puheenjohtajan sekä 2 muuta hallituksen jäsentä, jotka valvovat yhtiön etua. Kuukausiennusteen perusteella pyritään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa korjaamaan mahdollista kannattavuuden heikkenemistä.

Operatiivisista riskeistä huomattavimmat ovat energiantuotantokapasiteetin riittävyys ja toimivuus. Tuotantokapasiteetin riittävyys häiriötilanteissa ja suurissa kuormissa on varmistettu kahdella eri päätuotantolaitoksella (Riikinvoima Oy ja Stora Enso Oyj) sekä yhtiön omien vara- ja huippulämpökeskusten kapasiteetilla.

Lisäksi mahdollisen sähköntuotannon suurhäiriötilanteessa yhtiö pystyy tuottamaan keskimääräisen lämmityskauden tuntitehon verran energiaa. Tämä teho vastaa noin -5 C lämmöntuotantoa. Tällöin Riikinvoima Oy jää omaksi saarekkeekseen ja muualla verkoston pumppaukseen tarvittava sähkö tuotetaan yhtiön omilla varavoimakoneilla. Yhtiöllä on voimassa oleva varalämpösopimus 24h vasteajalla Höyrytys Oy:n kanssa. Samoin riippuvuuskeskeytysvakuutus 3 päivän omavastuulla. Yhtiöllä on yhdessä Varkauden kaupungin kanssa korkoriskien hallinnasta sopimus. Asiakkaiden maksukykyyn liittyviä riskejä ennakoidaan ja valvotaan aktiivisesti. Lisäksi perintätoimi on ulkoistettu.

Yhtiön olemassa olevien ulkopuolisten lainojen korkoriskiin on varauduttu suojamaalla niitä 10 vuoden pituisella koronvaihtosopimuksella. Tilikauden päättyessä suojausaste oli 84,4%. Nämä suojaus on tehty syystä, että lainan korkojen osuus yhtiön normaalista voitosta on suuri ja suojauksella on haluttu vakaampaa ennustettavuutta ja varauduttu mahdolliseen korkojen nousuun.

Yhtiössä on tunnistettu mm. seuraavat vahinkoriskit: omaisuusvahingot, vastuuvahingot, tuotannon keskeytys- ja riippuvuuskeskeytysriskit, ympäristövahingot ja tapaturmat. Näihin riskeihin on varauduttu mm. vakuutuspolitiikalla, jossa on määritetty yhtiön riskinkantokyky ja – halu. Lisäksi tapaturma ja henkilöstöriskeihin on varauduttu työturvallisuuden toimintaohjelmalla.

Toimintaan liittyvät riskit	Riskien hallinta / toimenpiteet
<p>Strategiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> Regulaation kehitys Energia- ja ympäristöpoliittiset riskit Toimialan ja yrityksen maineeseen liittyvät riskit <p>Operatiiviset</p> <ul style="list-style-type: none"> Toiminnan virheet Henkilöstö (ikäntyminen, sairaus) Laitteiden käyttöriskit Tietoturva <p>Rahoitus- ja markkina</p> <ul style="list-style-type: none"> Korko- ja rahoitusmarkkinat Vastapuoli Energiakauppa <p>Vahinko</p> <ul style="list-style-type: none"> Omaisuusvahinko Vastuu Keskeytys- ja riippuvuuskeskeytys Ympäristövahinko Tapaturma- ja henkilöstö 	<ul style="list-style-type: none"> Edunvalvonta etujärjestöjen kautta Edunvalvonta Ennakoiva ja avoin tiedottaminen <ul style="list-style-type: none"> Toimintaohjeet, tehtävien kierrätys, valvonta Tehtävien kierrätys, -suunnitelmat Toimintaohjeet, kierrätys, valvonta Ohjeistukset, valvonta <ul style="list-style-type: none"> Suojaukset, omavaraisuusaste Luotonvalvonta Suojaukset, päästökauppastr. ja valvonta <ul style="list-style-type: none"> Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkantokyky ja halu Työturvallisuuden toimintaohjelma

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	12 169	10 860
Investoinnit, 1000 €	2 247	1 636
Investoinnit valmiit, 1000 €	867	3 445
Taseen loppusumma	15 594	25 290
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 e	1 494	958
Käyttökate *), 1000 €	2 585	2 117
Käyttökate -%	21	20
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	451	451
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €	7 407	6 500
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €		
Kaupungin takaamat lainat, 1000 €		
Omavaraisuusaste -%	69	69

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	10 873	12 513	12 171	-342
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	9 527	10 874	10 485	-389
Liikevoitto (-tappio)	1 346	1 639	1 686	47
Rahoitustuotot- ja kulut	-132	298	183	-115
Tilikauden voitto (-tappio)	959	1 936	1 494	442

Henkilöstö 31.12.	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	8	8	8
Määräaikaiset ja sijaiset			
Yhteensä	8	8	8

5.1.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet
Kaupungin omistusosuus: 81,2 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Navitas Kehitys Oy:n vuosi 2017 oli hyvin vilkas ja tavoitteet saavutettiin yhtä lukuun ottamatta (tulokset näkyvät mittarit taulukossa). Elokuussa 2017 Navitas Yrityspalvelut toimijat pääsivät yhteisiin tiloihin Navitakseen (Navitas Kehitys Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Varkauden Taitotalo Oy ja Wäläkky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry), jolloin asiakkaat/yritykset saavat kaikki yritystoimintaan liittyvät palvelu samasta paikasta.

Seudun yritysten liikevaihto ja vienti kasvoivat hyvin ja yritysten kehittämishalu oli korkealla, josta hyvänä merkinä olivat seudun pk-yritysten saamat noin 9 M€:n yhteiskunnan tuet sekä noin 7 M€ Finnveran rahoitukset. Näihin yrityksiin syntyi vuoden 2017 aikana 137 uutta työpaikkaa.

Osaavan työvoiman saatavuuteen ja oppilaitosmarkkinointiin panostettiin selvästi enemmän kuin edellisenä vuotena. Hankkeiden koot kasvoivat, koska hallinnoimme useampia koko maakuntaa kattavia hankkeita. Yhteistyö yritysten ja kaupungin eri organisaatioiden kehittyi ja parani vuoden aikana.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Työpaikkojen ja yritysten nettolisäys	työpaikat ja yritykset	+ 60 työpaikkaa (netto) + 15 yritystä (netto)	Vuoden 2017 tilastoa ei saatavilla. Asiakasyrityksissä syntynyt 137 uutta työpaikkaa. Työttömyys laskenut kahdella prosenttiyksiköllä vuoden 2016 loppuun verrattuna. Yritysten nettolisäystä ei toteutunut, koska loppuvuodesta PRH poisti toimimattomat yritykset rekisteristä. Uusia yrityksiä Varkauteen syntyi 74 kappaletta	Toteutuu osittain
Yritysten kehittäminen ja kasvu	Yrityskontaktit ja kehittämishankkeet yrityksissä	240 yritystä neuvonnan piirissä 25 yritykselle rahoitusta ja kehittämisavustuksia	392 eri yritystä Navitakseen neuvonnassa. 40 yritykselle kehittämishanke.	Toteutuu
Yritysten sijoittumiset seudulle	Sijoittumiset	1 iso ja 2 pientä	Yhteensä 4 (Blaxar Oy, Saimaan Tuore, qmg Prefab Oy, Led Future Oy)	Toteutuu

Matkailun, palveluiden ja kaupan volyymin kasvu Saimaa	Liikevaihto	+ 5 %	Liikevaihdon kasvu alkuvuonna 2017 Varkaudessa 7,1 % ja viennin kasvu 24,8 %.	Toteutuu ■
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Kaupungin maksuosuus €/vuosi	840.000 €	Toteutui	Toteutuu ■
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tilikauden tulos	Tilikauden tulos positiivinen	Tilikauden tulos - 4.742,55 e.	Ei toteudu □

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Talouden ja palveluiden laadunvalvonta on jatkuvaa CRM:n ja muiden ohjelmien avulla, joiden pohjalta raportoidaan hallitukselle. Haasteeksi on muodostunut kassavarojen riittävyys, koska suurien hankkeiden EAKR:n ja ESR:n rahat tulevat viiveellä yhtiölle ja siksi on jouduttu turvautumaan muutaman kerran vuoden aikana luotolliseen tiliin.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	1 899	1 788
Investoinnit, 1000 €	0	0
Taseen loppusumma, 1000 €	1 029	1 151
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 e	-5	-13
Käyttökate *), 1000 €	-94	-57
Käyttökate -%	0	0
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	0	0
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €	0	0
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €	0	0
Kaupungin takaamat lainat, 1000 €	0	0
Omavaraisuusaste -%	80	72

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	1 869 261	3 599 000	2 096 148	-1 502 852
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	1 925 899	3 599 000	2 190 291	-1 408 709
Liikevoitto (-tappio)	-56 638	0	-94 143	-94 143
Rahoitustuotot- ja kulut	69 634	0	89 400	89 400
Tilikauden voitto (-tappio)	12 996	0	-4 743	-4 743

Henkilöstö 31.12.	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	6	6	5
Määräaikaiset ja sijaiset	8	10	10
Yhteensä	14	16	15
Henkilötyövuodet 31.12.			
Yhteensä	14	16	15

5.1.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen ja hallituksen jäsenet
Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Yhtiön tehtävänä on tukea alueen elinkeinoelämää järjestämällä teollisuus- ja liiketiloja yritysten käyttöön sekä edistää yritysten kasvua ja sijoittumista alueelle. Yhtiön toimintaan kuuluu myös erilaisten kehittämisprojektien suunnittelu ja toteutus. Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa.

Navitas Yrityspalvelut – palvelut yhdeltä luukulta – tavoitteena on asiakkaan kokonaisvaltainen palvelu.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Asiakkaiden tarpeita tukevat tilaratkaisut, rakentaminen, muutostyöt	Sijoittumiset/rakentaminen	Nouseva	Finnforel Oy rakennushanke valmistuu 2-2018. Käsityökatu 35 kiinteistön ostaminen toteutui 31.1.2018 Mestarintie 1 tilat ovat täyttyneet.	Toteutuu
Omien tilojen vuokrausasteen täysi hyödyntäminen	Vuokrausaste	Ylläpito (98 %)	Tilat ovat lähes täynnä. Käsityökatu 35 voidaan vielä sijoittaa uusia.	Toteutuu
Asiantuntijaosaamisen hyödyntäminen konsernin muissa yksiköissä	Henkilöressurssin myynti	Nouseva/tilanteen mukaan	Yhtiön henkilöressusseja on käytetty Varkauden kaupungin hankkeiden selvitys-, suunnittelu- ja valvontatehtäviin.	Toteutuu
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tilikauden tulos	Positiivinen tulos 447.636 €	Toteuma 31.12. Negatiivinen tulos, johon vaikutti	Ei toteudu

			korkosuojaussopimusten kirjauskäytännön muuttuminen.	
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Omavaraisuusaste	7,3 %	6,5 %	Ei toteudu ☐
Yhtiö pyrkii mahdollisuuksien mukaan varautumaan yhtiön taloutta koetteleviin muutoksiin.	Kassavarojen riittävyys	Talouden hallinta vaatii jatkuvia ponnisteluja, koska yhtiölle ei ole kerääntynyt omia varoja johtuen elinkeinopoliittisesta vuokraustoiminnasta.	Elinkeinopoliittinen toiminta ei kerrytä puskuria	Toteutuu osittain ☐

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtiössä noudatetaan sopimuksia ja lainaohjelmia. Operatiivisesta johtamisesta vastaa toimitusjohtaja, joka on tiiviissä yhteistyössä konsernijohtajan kanssa. Hallitus käsittelee taloudellisen tilanteen ja muut hallitukselle kuuluvat asiat kuukausittain kokouksissa.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	2 293	2 234
Investoinnit, 1000 €		
Taseen loppusumma	34 339	31 261
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 e	- 148	158
Käyttökate *), 1000 €	1 016	1 234
Käyttökate -%	44,3	55,3
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	0	0
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €	31 322	33 237
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €	970	290
Kaupungin takaamat lainat, 1000 €	28 936	31 127
Omavaraisuusaste -%	6,5	7,3

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	2 501 231	2 200 000	2 293 002	93 002
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	2 078 619	1 900 000	2 039 607	139 607
Liikevoitto (-tappio)	422 612	300 000	253 395	-46 605
Rahoitustuotot- ja kulut	263 974	237 395	-401 683	-164 288
Tilikauden voitto (-tappio)	158 638	62 605	-148 289	-85 684

Taloustilanteen merkittävät muutokset

Vuokratuloja on vaikeaa arvioida, koska yrityksiensä tilanteet vaihtelevat. Liiketoiminnan muut kulut kasvavat joka vuosi, kun vanhaa rakennusmassaa korjataan.

Henkilöstö 31.12.	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	5	5	5
Määräaikaiset ja sijaiset	0	1	1
Yhteensä	5	6	6

5.1.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Jouko Laitinen
hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Navitas talot ovat lähes täynnä, kysyntää tiloihin on enemmän kuin voidaan ottaa vastaan. Kokoustilojen käyttöaste on kasvanut ja sitä voidaan edelleen kasvattaa. Toiminta on vilkasta ja myönteinen kehitys näkyy monella tavalla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Monipuoliset ja laadukkaat palvelut keskitetysti saman katon alta, vuokrausasteen ylläpitäminen ja kokoustilamyynnin kehittäminen	Vuokrausaste	Ylläpidetään (99,5 %)	Vuokrausaste 99,9 % Kokoustilojen markkinointia kehitetään koko ajan.	Toteutuu
Monipuoliset ja laadukkaat palvelut keskitetysti saman katon alta, vuokrausasteen ylläpitäminen ja kokoustilamyynnin kehittäminen	Kokoustilamyynti	Nouseva (+5 % p.a.)	Kokoustilojen käyttöaste nousi 20 %	Toteutuu
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tilikauden tulos	Positiivinen tulos, 366 900 €	Positiivinen tulos	Toteutuu
Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Omavaraisuusaste	4,6 %	6,3 %	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminta tapahtuu vuokrasopimusten ja palvelusopimusten puitteissa. Isännöinnistä vastaa ammattitaitoinen vuokrahenkilöstö, Sisäiseen ja ulkoiseen markkinointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Operatiivista toimintaa johtaa toimitusjohtaja ja hallitus oman roolinsa puitteissa. Riskien hallintaa hoidetaan kiinteillä suhteilla vuokralaisiin sekä käyttämällä tarvittaessa asiantuntijapalveluita rahoituksen hoidossa.

Varkauden Taitotalo Oy

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	2 084	2 150
Investoinnit, 1000 €		
Taseen loppusumma	22 191	23 465
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 €	2	691
Käyttökate *) , 1000 €	922	935
Käyttökate -%	44	43
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	0	0
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €	20 520	21 810
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €	99	133
Kaupungin takaamat lainat, 1000 €	14 667	15 540
Omavaraisuusaste -%	6,3	5,5

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	2 155 978	2 244 500	2 089 654	-154 846
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	1 760 924	1 635 642	1 707 117	71 475
Liikevoitto (-tappio)	395 054	608 858	382 537	-226 321
Rahoitustuotot- ja kulut	544 152	241 959	258 121	16 162
Tilikauden voitto (-tappio)	690 921	366 899	2 414	-364 485

Taloustilanteen merkittävät muutokset

Talous toimii vakaalla pohjalla.

Henkilöstö 31.12.	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0
Yhteensä	0	0	0

5.1.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: Toimitusjohtaja Arto Lehtonen ja hallituksen jäsenet
Kaupungin omistusosuus: 100 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Pääjätevesipumppaamon kolmesta pumpusta yksi hajosi juuri suurimman virtauksen aikaan, silti ylivuodoilta vältyttiin lähes kokonaan. Toimintaa varmistettu hankkimalla varapumppu varastoon.

Vesivuotoja oli poikkeuksen paljon. Investointien painopiste siirretty verkoston saneerauksiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Puhtaan veden tuottaminen	Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asettamat vaatimukset. Veden pH pidetään mahdollisimman hyvin arvossa 8,0.	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset.	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset	Toteutuu
Ympäristön kuormitus	Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti. Ohjjuoksutusten määrä/lupaehdot	Lupaehdot täyttyvät	Lupaehdot täyttyvät pääosin	Toteutuu osittain
Henkilöstön hyvinvointi	Työtaturmien määrä	Työtaturmien määrä 0	Ei sairauslomaan johtaneita työtaturmia	Toteutuu
Seudullisesti kilpailukykyiset maksut	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien	Taksat ovat seudullisesti kilpailukykyiset	Toteutuu
Maksuvalmiuden parantuminen	Konsernilimiitin käyttö	Konsernilimiittiä ei tarvita	Konsernilimiittiä ei ole tarvittu	Toteutuu

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät vedenottamoiden saastumiseen, veden laadun hallintaan, omaisuusvahinkoihin (konerikot, keskeytykset) ja jäteveden käsittelyn toimintaa. Merkittäviä vahinkoja voi aiheutua myös hallitsemattomista äkillisistä viemärien tukkeutumisista.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	4 836	4 856
Investoinnit, 1000 €	1 388	1 271
Taseen loppusumma	58 239	58 309
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 e	249	257
Käyttökate *), 1000 €	2 715	2 690
Käyttökate -%	56	55
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	0	0
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €		
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €	45 414	45 414
Kaupungin takaamat lainat, 1000 €		
Omavaraisuusaste -%	18,38	18,59
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
kassan riittävyys pv	36	31

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.

Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	4 970 546	4 765 000	4 906 923	141 923
Liiketoiminnan kulut (sis.poistot)	3 906 399	3 857 000	3 844 802	-12 198
Liikevoitto (-tappio)	1 064 147	908 000	1 062 121	154 121
Rahoitustuotot- ja kulut	-807 586	-812 000	-813 402	-1 402
Tilikauden voitto (-tappio)	-135 485	96 000	-135 510	-231 510

Henkilöstö 31.12.	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	10	10	10
Määräaikaiset ja sijaiset	1	2	1
Yhteensä	11	12	11
Henkilötyövuodet 31.12.			
Yhteensä	10	12	11

5.1.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja Sakari Lainamo ja hallituksen jäsenet
Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Olennaiset tapahtumat ja toimintaympäristön muutokset

Yhtiön toiminta on hyvin vakiintunutta eikä toimintaympäristö ole muuttunut.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden tavoite	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Rakennusten kunnan ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia	Ei ilmoituksia.	Toteutuu
Käyttäjien tyytyväisyys	Valitukset/huomautukset	Ei valituksia/huomautuksia	Ei valituksia / huomautuksia	Toteutuu
Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeiden suuruus	Korotus enintään 5 %	Vuositulot lisääntyneet 5,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.	Toteutuu osittain

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisestä valvonnasta huolehtivat hallitus ja toimitusjohtaja. Tiedossa ei ole toiminnan ja talouden kannalta riskejä, jotka eivät ole hallittavissa. Yhtiöllä ei ole toiminnan luonteesta johtuen liiketoimintariskejä. Takausvastuita ei ole ja velkaa on ainoastaan konsernitilin kautta. Kiinteistö on myös kattavasti vakuutettu tulipalon, vesivahingon yms. varalta. Myöskin hallituksella on vastuuvakuutus.

Toiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut:

	TP 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus:		
Liikevaihto, 1000 €	204	193
Investoinnit, 1000 €		
Taseen loppusumma	5 156	5 103
Kannattavuus:		
Tilikauden tulos, 1000 e	0	0
Käyttökate *), 1000 €	8	-6
Käyttökate -%	4	0
Osinkotuotto kaupungille, 1000 €	0	0
Vakavaraisuus:		
Korolliset lainat, 1000 €	0	0
Kaupungin myöntämät lainat, 1000 €	3 280	3 280
Konsernitilin limiitti, 1000 €	102	48
Omavaraisuusaste -%	-25,8	-26,1
Muut yhtiön toimintaa kuvaavat tunnusluvut:		
Kaupungin myöntämä laina on pääomalaina		
Kaupungin takaama laina on Nordea pankkitilin käytössä oleva limiitti		

*) Käyttökate = Liikevoitto/tappio + poistot ja arvonalentumiset.
 Käyttökate- % = 100 * käyttökate / liikevaihto

Talous

€	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Poikkeama
Liiketoiminnan tuotot	193 450	204 197	204 197	0
Liiketoiminnan kulut (sis. poistot)	201 834	203 797	203 166	-631
Liikevoitto (-tappio)	-8 385	400	1 031	631
Rahoitustuotot- ja kulut	8 385	-400	-1 071	-671
Tilikauden voitto (-tappio)	0	0	-41	-41

Henkilöstö 31.12.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Vakinaiset	1	1	1
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0
Yhteensä	1	1	1

Henkilötyövuodet 31.12.

	TP 2016	TA 2017	TP 2017
Yhteensä	1	1	1

5.1.8 Metallihovi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy

Kaupungin tytäryhtiöille, Metallihovi Oy ja Kiinteistö Oy Terveyskäpy ei ole asetettu erillisiä sitovia toiminnallisia ja taloudellisia talousarviotavoitteita, koska yhtiöiden vaikutus kaupungin konserniin ja siitä esitettäviin tietoihin on merkitykseltään vähäinen.

6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6.1 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Varkaudessa 7. päivänä toukokuuta 2018

Varkauden kaupunginhallitus

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Varkaudessa 30.5 2018

PwC Julkistarkastus Oy
Elina Hämäläinen
JHT, KHT

7. LUETTELOT JA SELVITYKSET

7.1. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirjat

Pääkirja
Päiväkirja
Käyttöomaisuusluettelo
Reskontraluettelot
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt
Tilinpäätös

Säilytystapa

ATK-TULOSTE/Sähköinen arkisto
ATK-TULOSTE/Sähköinen arkisto
ATK-TULOSTE/Sähköinen arkisto
ATK-TULOSTE/Sähköinen arkisto
PAPERI/kaupungintalo
SIDOTTU/Sähköinen arkisto

Kirjanpidon tapahtumalajit

ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDKS	Käyttösuunnitelma
BUDL	Lisätalousarvio
BUDP	Projektibudjetti
ENN	Ennuste
IRTAIN	Irtaimisto
KATSU1	CPU kassa
KLALKU	Konsernin alkusaldot
KLKIRJ	Konsernikirjaukset
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.
KOMMUI	Käyttöön muistiot
KOMTOS	Käyttöomaisuustosit
MUIJAK	Muistioiden jaksotus
MUIRO2	Muistiotos2 Rondo
MUIRS2	Muistiotos Sis2Rondo
MUISIS	Muistio sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
MUIST2	Saatavien poistot
MUISTP	Muistiotos tilinpäät
MUIVYO	Muistiotositteet
MÄÄRÄ	Määrien tiedot
OMAKSU	Ostoreskontra maksut
OSTOL	Ostolaskut liitt/man
OSTOT	Ostolaskut
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
POSTIM	Postimaksut
SISLAS	Sisäiset laskut Proe
SISROP	Sislaskut2 Rondo
SONET	Sonet Varasto
SOSTYO	Sosiaalityö
VANHAT	Vanhat saldot
VYÖR	Vyörytys
YMR01	Ennakkomaksut

Kirjanpidon tapahtumalajit

YMR10	MR Laskulaji 10
YMR11	MR Laskulaji 11
YMR12	MR Laskulaji 12
YMR13	MR Laskulaji 13
YMR14	MR Laskulaji 14
YMR15	MR Laskulaji 15
YMR16	MR Laskulaji 16
YMR17	MR Laskulaji 17
YMR18	MR Laskulaji 18
YMR19	MR Laskulaji 19
YMR20	MR Laskulaji 20
YMR21	MR Laskulaji 21
YMR22	MR Laskulaji 22
YMR23	MR Laskulaji 23
YMR24	MR Laskulaji 24
YMR25	MR Laskulaji 25
YMR26	MR Laskulaji 26
YMR27	MR Laskulaji 27
YMR28	MR Laskulaji 28
YMR29	MR Laskulaji 29
YMR30	MR Laskulaji 30
YMR31	MR Laskulaji 31
YMR32	MR Laskulaji 32
YMR33	MR Laskulaji 33
YMR34	MR Laskulaji 34
YMR35	MR Laskulaji 35
YMR36	MR Laskulaji 36
YMR37	MR Laskulaji 37
YMR38	MR Laskulaji 38
YMR39	MR Laskulaji 39
YMR40	MR Laskulaji 40
YMR41	MR Laskulaji 41
YMR42	MR Laskulaji 42
YMR43	MR Laskulaji 43
YMR44	MR Laskulaji 44
YMR45	MR Laskulaji 45
YMR46	MR Laskulaji 46
YMR47	MR Laskulaji 47
YMR48	MR Laskulaji 48
YMR49	MR Laskulaji 49
YMR50	MR Laskulaji 50
YMR51	MR Laskulaji 51
YMR52	MR Laskulaji 52
YMR53	MR Laskulaji 53
YMR54	MR Laskulaji 54
YMR55	MR Laskulaji 55
YMR56	MR Laskulaji 56
YMR57	MR Laskulaji 57

Kirjanpidon tapahtumalajit

YMR58	MR Laskulaji 58
YMR59	MR Laskulaji 59
YMR60	MR Laskulaji 60
YMR61	MR Laskulaji 61
YMR62	MR Laskulaji 62
YMR63	MR Laskulaji 63
YMR64	MR Laskulaji 64
YMR65	MR Laskulaji 65
YMR66	MR Laskulaji 66
YMR67	MR Laskulaji 67
YMR68	MR Laskulaji 68
YMR69	MR Laskulaji 69
YMR70	MR Laskulaji 70
YMR71	MR Laskulaji 71
YMR72	MR Laskulaji 72
YMR73	MR Laskulaji 73
YMR74	MR Laskulaji 74
YMR75	MR Laskulaji 75
YMR76	MR Laskulaji 76
YMR77	MR Laskulaji 77
YMR78	MR Laskulaji 78
YMR79	MR Laskulaji 79
YMR80	MR Laskulaji 80
YMR81	MR Laskulaji 81
YMR82	MR Laskulaji 82
YMR83	MR Laskulaji 83
YMR84	MR Laskulaji 84
YMR85	MR Laskulaji 85
YMR86	MR Laskulaji 86
YMR87	MR Laskulaji 87
YMR88	MR Laskulaji 88
YMR89	MR Laskulaji 89
YMR90	MR Laskulaji 90
YMR91	MR Laskulaji 91
YMR92	MR Laskulaji 92
YMR93	MR Laskulaji 93
YMR94	MR Laskulaji 94
YMR95	MR Laskulaji 95
YMR96	MR Laskulaji 96
YMR97	MR Laskulaji 97
YMR98	MR Laskulaji 98
YMR99	MR Laskulaji 99
YMRHYV	MR hyvityslasku
YMRK	MR Tileistä poisto
YMRMAN	MR Manuaalisuoritus
YMRVII	MR Viitesuoritukset
ZBF	Budjetointitositteet
ZKOM	KOM konversio

7.2. TILINPÄÄTÖSKAAVIO

